

SREČNO 1982

Zopet je leto naokoli. Tudi za nas in za vas spoštovani bralci Novega tednika in poslušalci Radia Celje. Kot že leta poprej smo se tudi v letu, ki se izteka, trudili svoje poslanstvo opraviti korektno in predvsem pisati tako, da bi bilo branje zanimivo in aktualno.

Prepričani smo, da nam je to v veliki meri uspelo, čeprav vsi skupaj z vsem še vedno nismo zadovoljni. Zato se bomo v prihodnjem letu trudili pisati še bolje, da bosta Novi tednik in Radio Celje še bolj vaša.

Vsem bralcem Novega tednika in poslušalcem Radia Celje se za zvestobo v letu 1981 zahvalujemo in vas vabimo, da ostanemo skupaj tudi v novem letu.

Veliko zdravja, sreče in zadovoljstva v letu 1982 vam želimo.

UREDNIŠTVO NOVEGA TEDNIKA
IN RADIA CELJE

GLASILO OBČINSKIH ORGANIZACIJ SZDL CELJE, LAŠKO, MOZIRJE,
SLOVENSKE KONJICE, ŠENTJUR, ŠMARJE PRI JELŠAH IN ŽALEC

**35 LET
NOVEGA
TEDNIKA**

Prejšnji teden v sredo je bila v motelu Merx v Šentjurju slovesnost ob 35-letnici Novega tednika, pokrajinskega lista občinskih konferenc SZDL Celja, Laškega, Mozirja, Šentjurja, Šmarja pri Jelšah, Slovenskih Konjic, Žalca. Na skupnem zboru članov kolektiva Novega tednika, vseh nekdanjih delavcev in upokojencev, predstavnikov občin ustanoviteljic in medobčinskih družbenopolitičnih organizacij, je uvodni govor podal namestnik glavnega urednika Jure Krašovec in kronološko orisal razvojno pot Novega tednika od prvih povojnih dni do danes. O širši družbeni vlogi v sistemu družbenega in javnega obveščanja je govoril predsednik Medobčinskega sveta SZDL Jože Veber in dejal, da je Novi tednik opravil na doslej prehojeni poti pomembne naloge na področju obveščanja na celjskem območju in mu takšna naloga ostaja tudi v bodoče.

Kulturni program jubilejne svečanosti je izvedel Komorni moški zbor pod vodstvom prof. Vida Marcena.

Kolektiv Novega tednika je v teh dneh prejel številne čestitke in pozdravna pisma, pa tudi pozdrave nekdanjih urednikov, novinarjev, ki se slovesnosti žal niso mogli udeležiti. Hvala vsem, ki niso pozabili na zibelko svojega časnikarskega dela.

Danes objavljamo na sredinskih straneh letošnje zadnje nadaljevanje iz serije 35 let Novega tednika, kjer smo skušali predstaviti najpomembnejše mejnike v razvoju časnika, objavljamo pa tudi anketo z najstarejšimi naročniki.

Jubilej smo proslavili delovno in skromno, a ne zato, ker ne bi imeli kaj pokazati, ampak zato, ker se zavedamo, koliko še moramo narediti. Pa tudi čas ni primeren za razkošna reprezentančna slavlja, ki zahtevajo mnogo denarja, vsak blišče pa je hitro minljiv. Našo pozornost bomo raje usmerili v boljše kakovost našega dela, ki ostaja trajneje zapisan na časopisnem papirju.

D.M.

**PRVIČ PET
MILIJONOV TON!**

Ob tem času, ko je objavljena ta vest, so velenjski rudarji prav gotovo že rekorderji, saj so nakopali prvič v svoji dolgi in bogati delovni zgodovini pet milijonov ton premoga! Podatke smo zbrali v ponedeljek zjutraj, ko so v decembrskih delovnih in nedelovnih dneh velenjski rudarji nakopali že 434 tisoč 100 ton premoga ali poprečno na dan 19 tisoč 440 ton. S tem so presegli osnovni načrt za 20 in delovnega za 17 odstotkov. Od 1. januarja do 28. decembra so nakopali štiri milijone 956 tisoč 100 ton, tako da morajo do petih milijonov v treh dneh nakopati še 43 tisoč 900 ton ali poprečno na dan 14 tisoč 333 ton. To pa pomeni, da so z današnjim dnem velenjski rudarji že rekorderji. Rekorderji pri delu. Za skoraj 300 tisoč ton premoga so letos nakopali več, kot so predvidevali. To je velik prispevek celotni družbi. Delovni zmagi velenjskih rudarjev, ki so združeni iz vseh jugoslovanskih republik in pokrajin, so namenjene naše iskrene čestitke.

TONE VRABL

KRONIKA 1981

NE HVALI DNEVA PRED NOČJO IN PRED KONCEM LETA NE!

Letos mi oči uprte niso v bodoče dni. Kdo bi se preroka delal, če še VČERAJ gvišen ni.

Če so ZVEZNIKI edini plačani pri nas naprej; se zgledujemo po večini: Najprej služi, potem jej!

Ne hvali dneva pred nočjo in pred koncem LETA ne: Zato naj pojde v KRONIKO, kar letos dogodilo se.

**JANUAR –
PROSINEC**

Je DAMIR prvi bil občan, ki privekal je na svet... za doktorja imenovan, EMIL ROJC o novem let'.

Nove mere – prazna slama – niso zmanjšale izgub. Mladi v Celju so z galao' zbuditi skušali svoj klub.

Pozabijo ljudje vsesorte; priti v vrtec po otroke! Toliko lažje – misli' t' morte – občan pozabi na obroke.

**FEBRUAR –
SVEČAN**

Se laški je rudar pridušil, timsko ne bo več kopal! Je turn v Šoštanju se zrušil in čez dan spet »štom« dajal.

Korake mladi spet utrli, po ŠTIRINAJSTE so poteh. V Trnovljah pa nov dom odprli, kulture, eno redkih streh.

MAREC – SUŠEC

Naših žensk enaka cena se na praznik razglašuje. A, če kdo, pri loncu žena stabilizaciji kljubuje.

Ko v Montrealu je skopnelo skoraj stota pol – zlata, v ZLATARNI je »žur fix« imela samozaščita družbena.

Kmečke žene in dekle so z nami k slani luži šle. A v Žalcu zdramili spomine gasilstva so stoletnice.

**APRIL – MALI
TRAVERN**

Na dan laži popis začel močno skrčil je državo, ko zemlje pol, mnogi kmet, zatajil je, in kakšno kravo.

V dijaškem domu zmrzovali so neplansko. Komu mar, da zimi prej slovo so dali? To kriv je, jasno, koledar!

In že pritekla je štafeta, v avtih, brez velike martre. Gospodarstvo pa opleta bolj krmežljivo v druge kvatre.

**MAJ – VELIKI
TRAVERN**

Je dva obrata – Prvi maj dal Celjanom za vezilo, a kot leta že nazaj je vreme praznike skazilo.

Manj blaga je na tržišču! Srečnejši bi ne mogli biti, če bi le Hamlet v gledališču jamral: Biti, al' ne biti?

Na celjskem so popis sešteli; nas je baje četrt milijona. Lepo so nam Korošci peli, precej grše – Vindobona.

JUNIJ – ROŽNIK

Iz vse Evrope – od povsod, so prihiteli mladi peti, za njimi pa domači rod – prišli so tekmovat atleti.

Spet mladost brigade buri po Kozjanski hriboviti. Celje pa se pridno uri v obrambi – in zaščiti.

**JULIJ – MALI
SRPANJ**

Laščani, Žalčani, Celjani, so svoje praznike slavili, svojega velenjski knapi z milijoni ton častili.

Se v SIPU nova hala sveti. V Rečici laški pa kar dve. Je v Celj' štacuna v Novi vasi in asfalt na Črešnjice.

Vsak, ki žeja ga neznansko, se v Laško je podal na pivo. Nedeljsko pridigo na Vransko, prišel držat je Marenk Ivo.

**AVGUST – VELIKI
SRPANJ**

So flosarji stabilizacijsko oskubili svoj show-program. A na Planin' vso našo stisko je Andrej predložil nam.

A, glej za Skokov memorial, je tako in nič drugače: čeprav je vse od sebe dal Stanka boljš' ko Dušan skače!

V srednji vek Savinjska vrača se brez dvoma kakšnega. Dobili so, če se kaj splača, dva hmeljarska viteza.

**SEPTEMBER –
KIMAVEC**

Petelin v strehi! Bog obvari! Gorelo manjkrat – škoda večja! So podražili se požari?, vprašuje pamet se telečja.

Slavita Šmarje in Mozirje, v Krškem se ATOM zbudi, a kadilec se v razmerje bojno sam s seboj spusti.

Na sejnem obrti prinesli so kupe »čudežnih« reči, ko kupec se tolaži z gesli: na trgu so in jih spet ni.

**OKTOBER –
VINOTOK**

Velenje Titovo postane! Na tanko režejo potico. Da še za jutri kaj ostane izberejo si manjšo žlico.

Mlekarna na pomlad spočeta se skisala je do jeseni. Po goščah trop gobarjev leta, ne moti jih preplah strupeni.

Obilo vtisov z vlakom BIE, ogretil rok, spletenih v vence, prišlo iz daljne Šumadije s pozdravi bratov za Slovence.

**NOVEMBER –
LISTOPAD**

So TDF naš ta deveti rešili s TV nam pobje. Morda pa bo boljše deseti, ko unese se »Krizno obdobje«.

Se Žauc odpovedati noče, zidave na vodni izvir! Od Cela do Žauca kdor hoče poslušaj sosedski prepir.

Na Laškem in Šmarskem so DA, rekli ljudje solidarno. Da Cuku zdaj bron se poda, Taljan se je rešil na varno.

**DECEMBER –
GRUDEN**

Žabe so grb priregljale, so ptičarji spletli si vrh. Peruti Mesarcu pognale, je šinil po pisti kot prh.

Za nove volitve spomladi so tisoča v bukvah imena. Tistih pa ne, ki bi radi spet nogo vtaknili v stremena.

Zdaj pa na zdravje!

Dvignimo čaše in spet se v leto prihodnje zazrimo. Zdravi ga vsi preživimo, a »atek« nadaljnih deset!

Tednik prebiral in »verzificiral« JURE KRAŠOVEC

VELEBLAGOVNICA
ŽALEC

nama

PRODAJNI
CENTER
LEVEC

S PROGRAMSKE KONFERENCE SZDL CELJE

DELO ODSEVA ZLASTI V PRAKSI

M. Rotovnik: »SZDL čakajo pomembne naloge v pripravah na volitve«

Občinska konferenca SZDL v Celju je skozi razvejane oblike svojega dela v preteklem obdobju opravila pomembno delo, ki v svoji celoti najbolje odseva v praksi, med ljudmi. Iz celotne kopice uresničenih nalog pa bi bilo mogoče povzeti oceno, da se je socialistična zveza v času po zadnji programski konferenci zavzemala predvsem za doslednejše in bolj usklajeno izvajanje sleherne naloge in da je težila k množičnem vključevanju delovnih ljudi in občanov v razreševanje najrazličnejših vprašanj. Nenazadnje pa je bilo pomembno delo opravljeno tudi pri utrjevanju in poglobljanju frontne vloge socialistične zveze.

Ko so delegati na programski konferenci SZDL ocenjevali opravljeno delo, so se strinjali z vsebino poročila, opozorili pa so se na nekatere slabosti, ki bodo morale v prihodnjem delovnem obdobju postati predmet širše in bolj odgovorne aktivnosti. Tako je iz razprave izšlo opozorilo, da bi morale krajevne konference SZDL izoblikovati ustrezne metode dela, s katerimi

bi v akcije pritegnili širše število ljudi. Delegati so izpostavili tudi vprašanje večjega vključevanja delavcev iz drugih jugoslovanskih republik v samoupravno, politično in delegatsko delo v krajevnih skupnostih, opozorili na nujno oživljanje prostovoljnega dela, na uvažanje ustreznih oblik izobraževanja za poverjenike socialistične zveze in drugo. Ob tem pa so bili edini, da bi morala občinska organizacija SZDL v bodoče še več aktivnosti in dela nameniti naslednjim vprašanjem: uresničevanju ciljev gospodarske stabilizacije v vsej svoji celoti, boljšemu gospodarjenju s prostorom, socialni varnosti delavcev, zagotavljanju enakih pogojev izobraževanja za vse otroke ne glede na gmotni položaj družine in kraj, v katerem se šolajo, večjo skrb bo treba posvetiti celoviti problematiki mladih vključeno z vprašanji usmerjenega izobraževanja, štipendijske politike in zaposlovanja, nenazadnje pa bo treba bolj dosledno izvajati naloge pri uresničevanju sistema SLO in družbene samozagrade.

V razpravo na včerajšnji programski konferenci se je vključil tudi član predsedstva Republiške konference SZDL Mitja Rotovnik. Opozoril je predvsem na naloge socialistične zveze v pripravah na volitve ter se zavzel za to, da bi o evidentiranih možnih kandidatih za vodilne funkcije v občinah teklo svobodno, široke in demokratične razprave. Dejal je tudi, da bi morali pri delegatih, ki bodo izvoljeni iz vrst administrativnih delavcev, nameniti večjo skrb izobraževanju. Kajti iz mnogih ocen in pogovorov je razvidno, da ti delavci še vse premalo poznajo vsebino delegatskega sistema in njegovo delovanje.

Vse predloge, ki jih je na programski konferenci SZDL oblikovala razprava, bodo še pridali k predloženemu programu dela za prihodnje obdobje. Tako dopolnjen program pa bo dokončno sprejelo predsedstvo Občinske konference SZDL na eni prihodnjih sej.

DAMJANA STAMEJČIČ

ZAHVALA OB UPOKOJITVI

Kot vsako leto je tudi letos predsednik skupščine občine Celje Jože Marolt pripravil srečanje z odgovornimi delavci, ki so letos odšli v pokoj. To so: Vinko Andolšek, Jože Cerjak, Stane Jurko, prof. Drago Loiber, Ivan Uranjek, Silva Rebevshek in Risto Gajšek. Na fotografiji se Ivan Uranjek zahvaljuje za darila in spodbudne besede, ki jih je ob prisotnosti družbenopolitičnih delavcev izrekel Jože Marolt.

NOVA PRIDOBITEV CELJSKEGA VODOVODA

Z letošnjim letom se celjskemu vodovodu izteka 73 let obstoja in delovanja. Pred tremi leti so se lahko postavili z izgradnjo čistilne naprave v Vitanju, prav letos pa z otvoritvijo novih proizvodno-delovnih prostorov. Več kot 110 let stari prostori sredi urbanega naselja so bili že zdavnaj neprimerni, pa še te so uporabljali skupaj s plinarno. Gradbeni izvajalec celjski Ingrad je naložbo končal v roku in solidno, gradnja je trajala trinajst mesecev, obračunska vrednost pa je znašala 28 milijonov dinarjev.

Z novim objektom si je celjski vodovod zagotovil delo ob neprimerno boljših delovnih razmerah, čeprav prav urejanje vprašanj s pitno vodo zahteva še veliko dela in sredstev. O tem priča podatek, da je vodovodno omrežje v poprečju staro od 35 do 60 let, da je izredno pereča prav v zadnjem času kakovost pitne vode iz obstoječih zajetij in da so vzdrževalni stroški vsak dan večji. Po mnenju vodovodarjev so ta vprašanja preveč samo v njihovi pristojnosti reševanja in da ni bilo dovolj posluha za reševanje vprašanj oskrbe z vodo s strani širše družbene skupnosti. Vsekakor je tudi po prepričanju celjskih vodovodarjev največji trenutni problem v obvarovanju obstoječih vodnih virov s preprečevanjem onesnaženja podtalnice na vodnem povirju Medlog - Levec. Pri teh vprašanjih pa je na kocki dobro sodelovanje z občino Zalec. V korist zdravja in dobre pitne vode za prebivalstvo, je jasno, kako se mora ta kocka obrniti.

UM

PRIZNANJA ZA UREJENO OKOLJE

Turistično društvo Zalec je letos že tretjič pripravilo ocenjevanje najlepše urejenih okolij hiš, vrtov, družbenih objektov in okrasnih cvetic. Konec minulega tedna pa so najbolj prizadevnim podelili priznanja. Prejeli so jih: Pavle Dolar, Vili Rebershek, Vlado Ažnik, Osnovna šola Peter Sprajc-Jur, Pavlika Kovač, Hišni svet Cankarjeva 5, Boris Sket, Alojz Žgank, Alenka Hodnik, Martina Krajnc, Franjo Faganeli, Jože Salamun, Meta Veis, Emerik Krajnc, Hilda Matelič, Marija Verdev, Berta Audič, Adolf Povalej, Zinka Ropotar, Osnovna šola Ljube Mikuš Zalec, Milka Zagožen, Športnorekreativski center Zalec, Pavla Pikl, Tomaž Krašovic in Franc Vidmajer.

Na sliki: Predsednik društva Srečko Meh in predsednica ocenjevalne komisije Manca Birsa podelujeta priznanje Viliju Rebersku.

T. TAVČAR

SOZD MERX UPRAVIČIL SVOJE POSLANSTVO

HRANA NA PRVEM MESTU

V letu 1982 za hrano 500 milijonov dinarjev

Sestavljena organizacija združenega dela Merx Celje je v enem letu svojega obstoja združila 17 delovnih organizacij in 43 temeljnih organizacij združenega dela na območju 22 občin. Že to dejstvo govori o velikem opravljenem delu. Bistveno pa je to, da je SOZD Merx večino uresničil načrtovane cilje, pa tudi tiste, ki zadevajo povezovanje s SOZD Hmezd. Morda se ni dobro zaozročilo edino še sporazumevanje o delitvi dela vseh treh klavnic, ki delujejo na širšem celjskem območju. Iz te delitve še niso odstranjene vse težave na relaciji do Celjske mesne industrije, medtem, ko klavnici v Laškem in Šentjurju že delata po novem sporazumu.

Nadalje je pomembno to, da bo trgovina v sozdu - ima še vedno 70 odstotkov zastopstva - za več kot 100 milijonov dinarjev združevala tudi za naložbe v proizvodnjo oziroma predelavo hrane.

V Merxu so že letos uresnili več kot polovico naložb v vrednosti 180 milijonov di-

narjev, v prihodnjem letu pa že 500 milijonov dinarjev za proizvodnjo in predelavo hrane. Od tega denarja bo šlo večina, okrog 300 milijonov dinarjev, za pospeševanje proizvodnje hrane v zasebnem sektorju. Eden izmed pomembnih ciljev na tem področju pridelave hrane je, da bi imeli do konca srednjeročnega obdobja okrog 15.000 pitancev, da bi zaozročili proizvodnjo mleka na 19 milijonov litrov in proizvodnjo jajc na blizu 40 milijonov. Pri pitancih kaže poudariti, da osemdeset odstotkov pitane živine že sedaj izvozijo, v glavnem iz surovinskega šentjurskega bazena.

Glede nove proizvodnje omenjajo načrte v zvezi z ovčerejo in kunčerejo. Pri kunčih se nameravajo povezati s škofjeloškim Šeširrom, ki bo združeval tudi svoja sredstva. Šešir zanimajo predvsem zajčje kože, meso pa bi se lahko našlo na jedilnikih zahodnih trgov, kjer je iskano.

Če od nekmetskih načrtov preskočimo še na druga

področja, kjer ima Merx velike načrte, kaže omeniti najprej graditev območnega prehranbenega središča na površini okrog 10.000 kvadratnih metrov površine, sicer pa načrte v gostinstvu in turizmu. V SOZD Merx načrtujejo gradnjo manjšega hotela ob meji pri Dravogradu, sodelovanje pri izgradnji Ribniškega Pohorja, pa tudi slovenjegraškega okrog Kop na Pohorju, gradnjo hotela v Savinjskem gaju v Mozirju in načrte v zvezi z zdravilišči v Laškem in Dobrni. Prav kolektiv Dobrne se je na referendumu prejšnji petek odločil za združitev v SOZD Merx.

Merx pa bo tudi v prihodnje združeval trgovino na območju, v Celju ponuja roke sodelovanja Centru, v žalski občini pa Savinjskemu magazinu. Pri temu pa nimajo nič proti vseljevanju drugih trgovskih sistemov na območju ali v Celju, v kolikor bodo tudi zanje veljali enaki pogoji, kot za domače trgovce in domače trgovske sisteme.

MITJA UMIK

UM

DELO KOMUNISTOV NA REŠETU

S soglasjem, ki so ga dali delegati na ponedeljkovem zasedanju občinske konference ZKS Celje na osnutek poročila o delu občinske organizacije zveze komunistov in njenih organov, se je v osnovnih organizacijah ZK v celjski občini pričela javna razprava o tem dokumentu, ki bo trajala vse do sklica programsko-volilne konference. Poročilo na triinšestdesetih straneh razgrinja široko paleto vprašanj in usmeritev, ki so bila torišče dela občinske organizacije ZK v preteklem obdobju. Tako se dotika vprašanj družbenoekonomskega razvoja in iskanja ustreznih rešitev za obvladovanje vse težjega položaja v gospodarstvu, odnosov na področju družbenih dejavnosti in svobodne menjave dela, obravnava članstvo in organiziranost ZK, izpostavlja vprašanja idejnopolitičnega usposabljanja, delovanja komunistov v političnem sistemu ter temeljito ocenjuje delo komitejev in odborov za SLO in družbeno samozagrade. Ob koncu pa poročilo govori še o krepitvi odgovornosti članstva, organizacij in organov zveze komunistov, o delu upravnih organov in drugih strokovnih nosilcev na ravni občine ter o razvoju civilne in narodne zaščite ter teritorialne obrambe.

Člani občinske konference so sicer osnutek poročila o delu občinske organizacije ZK in njenih organov v celjski občini podprli, vendar pa so predlagali še nekatere dopolnitve, ki jih bodo vnesli v dokument še preden ga bo v roke prejel sleherni od 5940 članov ZK v občini. Med drugimi so bili oblikovani predlogi, naj bi dokument ločeno obravnaval vprašanja kmetijstva in proizvodnje hrane, nanizal nekatera vprašanja, ki so skupna celotni regiji ter opredelil, kako se komunisti akcijsko povezujejo do vprašanj, kot je plan Jugoslavije in Slovenije, energetska ali izvozna bilanca Jugoslavije in drugih, ki so po eni strani pomembno gibalno njihovega dela, nanje pa večina nimajo možnosti vpliva. Konferenca pa je tudi soglasala, da bodo nekatera najbolj aktualna vprašanja vključena tudi v uvodni referat na programsko-volilni konferenci sami.

DAMJANA STAMEJČIČ

TGO GORENJE

REKORDEN IZVOZ

Kljub težavam dobro gospodarili

Vsem omejitvam, pomanjkanju surovin in reprodukcijskih materialov navkljub, so v soboto delavci TGO Gorenje, ko so ustavili stroje, lahko pod črto poslovanja zapisali ugodne delovne dosežke. Posebej zadovoljni so z izvoznimi rezultati, saj so pri izvozu na konvertibilno tržišče dosegli rekordno vrednost 3557 milijonov dinarjev, kar je za tretjino več kot lani.

Tudi ostali poslovni dosežki so dobri. Skupna vrednost proizvodnje je presegla deset milijard dinarjev, kar je za 30 odstotkov več kot lani. To so dosegli z dvema odstotkoma manj zaposlenih. Posebej pomembno je dejstvo, da so še pred dvema letoma uvažali več, kot so izvozili. Letos pa so to razmerje že povsem obrnili in

izvoz je dosegel dvakratno vrednost uvoza.

Z dosežki so tako v Gorenju zadovoljni, pa četudi vse načrtovane proizvodnje niso dosegli.

Letos so v TGO Gorenje izdelali 350 tisoč štedilnikov, 337 tisoč pralnih strojev, 223 tisoč hladilnikov, 302 tisoč zamrzovalnih aparatov, 35 tisoč črno-belih in 33 tisoč barvnih televizijskih sprejemnikov, 150 tisoč kuhinjskih in kopalniških elementov, ter milijon 100 tisoč kvadratnih metrov keramičnih ploščic.

Za prihodnje leto načrtujejo v Gorenju še odločnejšo izvozno usmerjenost, več pozornosti pa nameravajo posvetiti tudi ureditvi notranjih razmer.

HINKO JERCIC

NA DOBRNI RAZSTAVA O XIV. DIVIZIJI

Na osnovni šoli XIV. divizije Dobrna so v petek proslavili 20. obletnico vzgojnoizobraževalnega dela. Pionirji so za ta pomembni jubilej pripravili bogat in kvaliteten kulturni program ter s tem pokazali, da je njihovo delo na najrazličnejših področjih interesnih dejavnosti pestro. O dvajsetletnem delu na šoli je uvodoma govoril **Janez Domitrovič**, ravnatelj osnovne šole XIV. divizije Dobrna, **Marta Pavlin-Brina**, borka slavne štirinajste pa je pionirjem sporočila nekaj dragocenih misli in napotkov za življenje.

Dvajset let dela so na osnovni šoli Dobrna počastili še na čisto svojstven način. Po zamisli pionirske organizacije in koordinacijskega odbora za razvijanje revolucionarnih tradicij pri KK SZDL Dobrna je bila v petek dopoldne tudi otvoritev stalne šolske razstave o XIV. diviziji. Razstavo, ki na treh panojih obsega slikovno in dokumentarno gradivo, je postavil celjski Muzej revolucije. Po otvoritvi so si razstavo ogledali številni gostje, predstavniki krajevnih in občinskih družbenopolitičnih organizacij, osnovnih šol, Zavoda za šolstvo, občinske izobraževalne skupnosti, borci in še mnogi drugi. Postavitve razstave so omogočili: občinska izobraževalna in kulturna skupnost Celje, krajevna konferenca SZDL Dobrna, svet KS Dobrna, organizacija borcev Dobrna, turistično društvo, zdravilišče ter društvo upokojencev in lovska družina iz Dobrne.

MARJELA AGREŽ

KRAJEVNI PRAZNIK ŽALCA

V zadnjih letih krajan in delovni ljudje Žalca proslavljajo 27. december kot svoj praznik in spomin na leto 1941, ko je bilo v Mariboru ustreljenih sedem Žalcenov za svobodo. Tudi letos so pripravili več različnih prireditev od športnih do kulturnih, vse skupaj pa so združili s slavnostno sejo Skupščine KS Žalec in njenimi družbenopolitičnimi organizacijami.

Podelili so tudi več krajevnih priznanj, ki so jih tokrat prejeli: Drago Božič, Alojzija Bervar, Matjaž Grobelnik, Vladka Jug, Franc Kadičnik, Franc Kočevar, Franc Korent, Franc Lednik, Marjan Kozmus, Mira Meglič, Janko Melanšek, Božena Pintar, Ivan Pražnikar, Franc Turk, Vitoslav Samardžić, Janez Stebernak, Alojz Vidmajer, Ivan Oplotnik, učiteljski zbor in učenci Glasbene šole Risto Savin Žalec, Osnovna šola Peter Šprajc Jur in Kinološko društvo Žalec.

Obrazložitev za nagradence je prebral predsednik komisije pri KS Žalec Edmund Božiček. Pozdravni nagovor je imel predsednik Skupščine občine Žalec Vili Petek, medtem ko je predsednik IS Skupščine občine Žalec Jože Jan izročil zlato značko Žalca družbenopolitičnem delavcu Francu Cinku, ki je pred dnevi slavil pomemben življenjski jubilej – 70-letnico življenja (na sliki).

Tekst: T. VRABL, Foto: T. TAVČAR

POBRATENJE DVEH MLADINSKIH ORGANIZACIJ

V letošnjem šolskem letu je delo pri OO ZSMS na osnovni šoli Bratov Juhart v Šempetru v Savinjski dolini bilo zelo pestro. Kot novost smo uvedli šolski radio, ki smo ga imenovali radio motnje. Izvedli smo tudi anketo, ki je pokazala, da so oddaje vsem na šoli zelo všeč. Največ pozornosti pa smo posvetili pobratenju z OO ZSMS v osnovni šoli v Žalcu. Na skupnem sestanku so bili navzoči poleg mladincev tudi mentorji obeh OO ZSMS in razredniki osmih razredov. Sodelovanje smo si zamislili v obliki organizacije plesov, gostovanj šolskega radia, skupnimi delovnimi akcijami, športnimi tekmovanji in kvizom ob zaključku leta. Prvo prireditev smo izvedli že 20. novembra na šempetrski šoli in tud. podpisali listino o pobratenju.

OTMAR URANJEK

20 LET HMEZADA

ŠE VEČJA PROIZVODNJA

O načrtih je govoril Vlado Gorišek

V Hmezadu bodo do konca leta 1985 povečali proizvodnjo hmelja od sedanjih 2530 na 3360 ton, govedi od 4165 na 8350, prašičjega mesa od 3800 na 5700 ton, perutnine od 5050 na 10.300 ton in rib na 200 ton. Proizvodnja mleka naj bi leta 1985 znašala okrog 42 milijonov litrov. Tako je na svečani seji delavskega sveta ob 20-letnici Hmezada povedal glavni direktor sestavljene organizacije Vlado Gorišek.

V srednjeročnem programu načrtujejo tudi velike naložbe. Skupna vrednost letih naj bi znašala okrog tri in pol milijarde dinarjev. Tu še zlasti velja omeniti naložbe, ki bodo vplivale na večjo proizvodnjo mesa in mleka. Hleve za pitanje govedi bodo gradili v Imenem, na Vranskem, v Žepini... Vrednost izvoza je letos znašala tristo milijonov dinarjev. Že prihodnje leto naj bi bil večji za 20 odstotkov.

V predelavi je treba še posebej omeniti izgradnjo regijske mlekarne. Pri tem pa bi po Goriškovih ocenah moral biti Hmezad deležen večje družbene pomoči. To velja tudi na Celjsko mesno indu-

Ob 20. letnici SOZD Hmezad Žalec je predsednik skupščine občine Žalec izročil visoka odlikovanja predsedstva SFRJ. Na sliki: Milka Lavrenčič prejema Red dela s srebrnim vencem.

strijo. Širša družbena pomoč bi morala biti soudeležena s konkretno pomočjo, torej tudi z materialno. Ni namreč dovolj le postaviti zahtevo po oskrbi, temveč jo je treba tudi materialno podpreti, je menil Vlado Gorišek.

Sobotne slovesnosti sta se med drugim udeležila tudi predsednik zveznega komiteja za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano Milovan Zidar in predsednik republiškega komiteja Ivo Marenk. Predsednik skupščine obci-

ne Žalec Viljem Petek pa je podelil tudi štiri odlikovanja predsedstva SFRJ Hmezadovim delavcem. Red zaslug za narod s srebrno zvezdo je prejel Ludvik Grabner, red dela s srebrnim vencem pa Ivo Breznik, Milka Lavrenčič in Milan Zolnir. Priznanje Hmezada pa je med drugimi prejel tudi Milovan Zidar, predsednik zveznega komiteja za kmetijstvo, in prehrano.

JANEZ VEDENIK

KONJIŠKA SKUPŠČINA

DELEGATI TERJALI HITREJŠO POT

Cesto Stranice – Vitanje urediti v letu 1982!

Po bogati in tvorni razpravi o osnutku Resolucije o izvajanju družbenega plana občine Slovenske Konjice v letu 1982 v vseh delovnih okoljih, so v ponedeljek sprejeli delegati vseh treh zborov Skupščine občine Slovenske Konjice predlog Resolucije. Potrdili so 3-4 odstotno rast industrijske proizvodnje in družbenega proizvoda, 8-10 odstotno povečanje izvoza, povečanje kmetijske proizvodnje za 5 odstotkov in zaposlovanja za 2 odstotka.

Med pomembnimi sklepi zadnje letošnje seje skupščine je tudi sprememba odloka o proračunu občine za leto 1981 in predlog o začasnem financiranju splošnih družbenih potreb občine za prvo tromesečje leta 1982.

Za odškodnine zaradi spremembe namembnosti kmetijskih zemljišč bo

odslej potrebno odšteti za kvadratni meter od 100 dinarjev za zemljišča prvega razreda do 20 dinarjev za zemljišča osmega katastrskega razreda. Za to so se odločili zaradi pripomb delegatov na osnutek odloka, ki ni bil usklajen z republiškim dogovorom.

Delegati se niso strinjali z osnutkom srednjeročnega plana vzdrževanja in izgradnje magistralnih in regionalnih cest v Sloveniji za obdobje 1981-85. Osnutek namreč predvideva, da bodo dokončali modernizacijo ceste Stranice-Vitanje šele v letu 1985. Modernizacija tega dela se je pričela že leta 1979, a še ni zaključena. Nemoderniziran odsek poteka skozi naselje, cesta je neurejena na najtežjem delu. Vsi izvedbeni projekti za ta odsek so že izdelani, zato so delegati predlagali republiški

skupnosti za ceste, da preuverti modernizacijo tega odseka v leto 1982. Sicer pa osnutek predvideva še izgradnjo novega mostu čez Oplotnico v Tepanju v letu 1984, izgradnjo novega mostu čez Dravinjo v Ločah v letu 1985 in ojačitev avtoceste na odseku Slovenske Konjice-Dramlje v letu 1985.

V letu 1981 je temeljna organizacija Elektro Slovenska Bistrica zgradila na območju občine Slovenske Konjice transformatorske postaje v krajih Koble, Perovec, Padeški vrh, Lipoglav, Špitalič II in dodatno še v Gorenju in na Resniku. Iz plana je izpadla le TP Škalce, namesto nje pa bodo zgradili dve v začetku leta 1982.

MILENA B. POKLIČ

POGLED V SVET S kovinotehno

NIČ KAJ PRIJAZNO LETO

Nič kaj prijazno leto ni za nami. Svet je otovorjen z novimi bombami, raketa-mi, letali. Angleška beseda ali skovanka *overkill* bo, kot kaže, kmalu postala domača tudi v drugih jezikih, kot recimo avto ali radar ali televizija. Pomeni namreč zmožnost ene ali druge velesile, da večkratno pobije ljudi iz sovražnikovega tabora ali tistega, kar ima za sovražnikov tabor.

Z drugimi besedami: svetu grozi jedrska vojna. Na to so februarja v indijskem New Delhiju z vso resnostjo nedvoumno opozorili zunanji ministri neuvrščenih držav. Pozvali k razumu, k miru.

Razsodna beseda tudi tokrat ni padla na plodna tla. Svet se še naprej oborožuje.

Paradoks pravkar minulega leta je bil v tem, da so vojaške priprave širom po svetu mrzlično nadaljevali in celo skokovito povečevali, v resnici pa je bila na svetu ena sama prava vojna: tista med Irakom in Iranom, islamskima in neuvršenima državama. Vsa prizadevanja mirovnih misij neuvrščenih in drugih posrednikov so bila zaman. Vojna traja še naprej. Nobena stran v njej ne dobiva. Kaže, da spopadov še ne bo tako kmalu konec.

Ob tej vojni pa so bili vojaški spopadi tudi drugod. Afganistanski uporniki nadaljujejo boj zoper vladno Babraka Karmala in sovjetske intervencionistične čete. Tudi v Kampučiji se z orožjem upirajo vietnamskim divizijam in vladi, ki je prišla na krmilo s pomočjo Vietnamske Vsa ameriška pomoč Salvadorju, ves kravi teror vojaške hunte tod ne more zatreti partizanskega gibanja. Tudi borci Swapo v Namibiji se bore naprej.

Leto 1981 je z zaostrovanjem blokovskih nasprotij prineslo tudi poskuse, da

Piše: JOŽE ŠIRCELJ

bi posamezne članice gibanja neuvrščenih vpregli v blokovska vozova. S posojili, s pomočjo v orožju, v zameno za vojaška oporišča ali vojaške olajšave na ozemlju nekaterih držav, včlanjenih v gibanje neuvrščenih. Toda ministrska konferenca neuvrščenih in ravnanje večine članic gibanja v letu 1981 dovolj prepričljivo kaže, da gibanje ostaja trdno, da zgoraj omenjeni pojavi niso postali pravilo. Obenem se je pokazalo, da je potrebno okrepiti akcijsko sposob-

nost gibanja. Zlasti še, ker se bliža september, čas napovedanega sestanka na vrhu v Bagdadu, ko se bodo zbrali šefi držav in vlad neuvrščenih.

Izteka joče se leto je bilo v marsičem v znamenju Poljske. Konflikt med težnjami poljskega delavskega razreda po vlogi, ki mu zgodovinsko pritiče, in vsemi tistimi strukturami na Poljskem in zunaj nje, ki bi rade ohranile etatistično-birokratski družbeni model, socializem v imenu delavskega razreda, ne pa socializem delavstva samega – traja še naprej. Zidaj v okoliščinah izrednega stanja. Z nekaj upanja, da bodo naposled le nastale možnosti za začetek demokratične socialistične preobrazbe poljske družbe.

Minulo leto je bilo tudi leto atentatov. Na Ronaldu Reaganu, papeža Janeza Pavla II., na egiptovskega predsednika Sadata.

Nič kaj prijazno leto torej. Zlasti še, če dodamo svetovno gospodarsko krizo. Lakoto in revščino v deželah v razvoju, ki sta se marsikje še zaostri. Zlasti še, če dodamo, da je minevalo v znamenju hladne vojne med blokoma. Prepričev na madridski konferenci. Zaviranja pobud Združenih narodov za razorožitev, za začetek pogovorov o svetovnih gospodarskih problemih.

Ostane nam pač upanje, da bo v naslednjih dvanajstih mesecih boljše. Vsaj kolikor toliko boljše.

ŠOLA ZA DELEGATE PRVIČ V DELOVNI ORGANIZACIJI

V delovni organizaciji LIK Savinja Celje, so že nekaj časa opazni premiki na področju izobraževanja. Pred tednom dni je 25 udeležencev uspešno zaključilo Šolo za delegate. To je prvi primer v celjski občini, da je bila šola organizirana znotraj delovne organizacije.

Delegati so bili v 22 urnem programu seznanjeni z: družbeno politično ekonomijo v občini Celje, razvojem samoupravnih socialističnih odnosov, družbeno ekonomskim razvojem in dohodkovnimi odnosi, splošnim ljudskim odporom in družbeno samozasčito, informiranjem in komuniciranjem v OZD, vlogi delegatov v TOZD, DO, SIS, KS ter uveljavljanjem svobodne menjave dela. Ogledali so si nekaj filmov o samoupravljanju.

Takšna oblika izobraževanja delegatov v delovni organizaciji, bo izvajana tudi v prihodnje, saj se je izkazala za zelo uspešno. I.M.

GIBANJE NALEZLJIVIH BOLEZNI

Novembra so v celjski regiji pričela naraščati prehladna obolenja, upadla pa so obolenja prebavnega trakta, kar je za to obdobje tudi značilno. Pojavila sta se dva vala infekcijskega hepatitisa in to v osnovni šoli Vransko in osnovni šoli Rimske Toplice. Oba kolektiva sta pod zdravstvenim nadzorom, poostreni so higienski ukrepi in zdravstvena vzgoja. Množično pa so se v tem času pojavljale vodene kože v vzgojnovarstvenih zavodih v Celju.

Po podatkih službe za higieno in epidemiologijo Centra socialne medicine in higijene v Celju so s steklino okužene vse občine regije, nove primere med živalmi pa so ugotavljali zlasti v občinah, kjer se je steklina šele pred kratkim razširila (Sevnica). V novembru so v antirabični ambulanti obravnavali 44 oseb zaradi poškodbe sumljivih živali, od teh jih je bilo 18 zaščitno cepljenih.

MBP

CELJSKE ŠPORTNE MEDALJE 81

Pred zaključkom letošnjega leta je Telesno-kulturna skupnost Celje pripravila sprejem za vse dobitnike najvišjih športnih odličij v letošnjem letu na svetovnih, evropskih in balkanskih prvenstvih. Pozdravni nagovor je izrekel predsednik skupščine TKS Celje Aleš Ilc in poleg hvaležnosti za dosežene uspehe izrazil upanje, da bo celjsko športno leto tudi v prihodnje tako uspešno, kot je bilo letošnje. Ob tej priložnosti so dobili priznanja za osvojene medalje:

Atletičar Stanka Prezelj, Mojca Četina in Robert Gaber, judoista Štefan Cuk in Marjan Fabjan, karateist Jani Špiljak, jadrni letalec Vojko Starovič, modelar Martin Klančiča ter rokometarji Stanko Anderluh, Polde Kalin, Aleš Praznik in Rolando Pušnik.

Torej dvanaest športnikov, še nekaj več medalj, zastopnikov je šest športov, v njih pa dve športnici in deset športnikov.

Bogata celjska zakladnica športnih priznanj je tako tudi v letošnjem letu postala obširnejša. Vsem čestitamo k doseženim uspehom z željo, da bodo tako uspešni tudi v prihodnjem letu. Naša želja pa je, da se vsem tem pridružijo še tisti, ki letos medalj niso osvojili, so pa na pragu tega velikega in lepega podviga.

T. VRABL

V KOZJEM SO RAZVILI PRAPOR

Ob letošnjem prazniku oboroženih sil so v Kozjem razvili prapor in sicer Občinska konferenca ZRVS Šmarje pri Jelšah. Doslej sta tak prapor v šmarnski občini imeli le osnovni organizaciji ZRVS Ratanska vas in Rogaški Slatini in ZRVS Kozje, ki v svoji organizaciji združuje starešine petih krajevnih skupnosti. Pokrovitelj prapora OK ZRVS Šmarje pri Jelšah je delovna organizacija Metka iz Celja.

Na svečanosti, ki je bila 18. decembra v Kozjem, je govoril podpolkovnik Lavrič, predsednik konference ZRVS Šmarje pri Jelšah, ki je tudi novi prapor sprejel in ga predal zastavonoši. Na svečanosti so bili navzoči tudi predstavniki organizacije ZRVS Braco Nemet iz Zagreba, ki je pobratena z organizacijo ZRVS Kozje. Navzoči so bili predsednik konference ZRVS občine Zagreb Center Blagoje Zarković, podpolkovnik Andrija Torbica, borec s Sutjeske in Neretve in drugi.

Osnovna organizacija ZRVS Kozje je za svoje delovanje prejela zvezno plaketo ZR VSJ. Kulturni program so izvedli učenci osnovnih šol Kozje in Lesično in moški pevski zbor iz Kozjega.

MIHA ZAKOŠEK

NISMO SE POZABILI

12. decembra je bilo v domu upokojencev v Žalcu srečanje kurirjev »Jurčkove linije«. Srečanje je organiziral pripravljalni odbor v Žalcu pod predsedstvom Zvona Uranjeka-Darka. Srečanja so se udeležili skoraj še vsi živeči kurirji in komandirji vseh stanic Jurčkove linije. Vzdušje ob srečanju je bilo pristrčno, ker smo se po tolikih letih spet lahko videli.

Na srečanju je imenovan koordinacijski odbor, ki bo skrbel za bodoča srečanja, ki naj bi bila odslej bolj redna.

ŠTEFAN PETELINŠEK - SIMON
JURIJ KOROŠEC - GREGA

ČE NE GRE, SKLIČEJO KONFERENCO

ŽAGO JE RAZŽAGAL ČAS

Dotrajano žago v Kozjem naj bi obnovili v letu 1982

V Kozjem krajani mnogo krat trčijo ob skoraj nerešljive probleme, ki zadevajo hitrejši in učinkovitejši razvoj krajevnih skupnosti in ožjega Kozjanskega. Dolga leta so »moledovali«, da bi dobili boljše zdravstveno službo, še enega zdravnika, lekarno, novo zdravstveno postajo itd. Ko je kazalo, da ostajajo pri tem na pol poti, je politični aktiv v kraju prodrgal krajevni konferenci SZDL sklic problemske konference na temo »Problemi zdravstva na ožjem Kozjanskem«. Uspeh je bil zares dober, saj je danes zdravstveni problem v tem kraju skoraj rešen.

Uspeh prve konference je Kozjane vzpodbudil tudi sedaj, ko že leta rešujejo problem obrata žage v Kozjem, kjer je zaposlenih okoli 20 delavcev. Obrat sodi v delovno organizacijo LI Bohor Šentjur pri Celju in je delovna enota TOZD iz Šentjurga. Zastarela oprema, delovna sredstva in objekti predstavljajo za delavce žage v Kozjem zares nemogoče delovne pogoje. Nekatere izboljšave, ki so jih bili v tem obratu deležni, niso prinesle bistvenih sprememb in kar naprej je obstajala bojazen, da bo polnojarmanik-petdesetletnik odpovedal pokorščino. To se je pred kratkim tudi zgodilo. Stroj je občasno bolehal in povzročil kar 52 zastojnih dni v letu 1981. Zadnji mesec so delavci dobili brezplačne dopuste ali pa so se vozili na delo v Šentjur, da bi v tem času zopet za silo pokrpali častitljivega starca. Vse te delne rešitve in še naprej odprti problemi, ki jih niti niz obljub niti cela vrsta investicijskih elaboratov ni rešila, so dosegle vprež in politični aktiv krajevnih skupnosti se je odločil, da temu naredi konec. Sklicali so problemsko konferenco SZDL, na katero so povabili vse delavce žage, predstavnike občine Šmarje pri Jelšah, predstavnike delovne organizacije Bohor in seveda člane vodstev družbenopolitičnih organizacij iz Kozjega. Iz razprave na konferenci je bilo razbrati, da je zahteva po obnovi žage stara že nad 10 let in, da je bilo doslej da-

nih cela vrsta neizpolnjenih obljub. Ugotovljeno je tudi bilo, da je sedanja gospodarska situacija za sanacijo zelo neugodna in je bila izrečena ostra kritika na dejstvo, da žage niso sanirali tedaj, ko je bilo to lažje izvedljivo. Predstavniki LI Šentjur so trdili, da so se ves čas trudili, da bi žago Kozje usposobili, da pa sanacijski elaborati pri banki niso uspeli, da ni bilo nikoli zadosti sredstev.

Prisotni z razlago niso bili zadovoljni in so zahtevali določnejši odgovor na vprašanje ali bo v naslednjem letu žaga adaptirana. Po izvajanju predsednika IS skupščine občine Šmarje pri Jelšah in drugih, ki so sodelovali v razpravi, so predstavniki LI Šentjur povedali, da je za leto 1982 programirana adaptacija, ki jo bo mogoče izvesti v mesecu avgustu, ko bo

žaga razžagala letno količino bukove hlodovine. Po adaptaciji pa bo obrat Kozje priključen k TOZD Mestinje, ker bo za ta TOZD žagal bukov les za nadaljno predelavo.

Glede na mnenja delavcev žage, predstavnikov družbenopolitičnih organizacij in KS Kozje, da je treba začeti z adaptacijo prej, je vodstvo LI Šentjur pojasnilo, da bo v primeru, če bi polnojarmanik, ki so ga pravkar popravili, odpovedal pred avgustom, pričeli z adaptacijo takoj po zaključnem računu za leto 1981, ko bo znana višina sredstev za adaptacijo. K adaptaciji pa štejejo ureditev žagalnih prostorov in namestitev novega polnojarmanika, ki je v ta namen že kupljen in pripravljen v TOZD Mestinje.

FRANC BIZJAK

SLOVENSKE KONJICE

ŠIROKA FRONTA

Predsednik ponovno Filip Bešković

Socialistična zveza delovnega ljudstva je v preteklem letu še bolj kot doslej na široko odprla vrata za vse težave in cilje družbenega in političnega življenja v konjski občini. S svojo dejavnostjo je bila prisotna povsod, kjer je bilo potrebno poenotiti politično akcijo. Takšna je tudi temeljna ugotovitev poročila o delu občinske konference SZDL v letu 1981, ki ga je zbranim delegatom in gostom posredoval predsednik OK SZDL Slovenske Konjice Filip Bešković.

Delavci in občani konjske občine so se zavestno vključevali v družbeno in politično življenje, zato so bile tudi obravnave, pa najsi bo resolucije o družbenopolitičnem razvoju občine in temeljnih plana za obdobje 1981-1985, in posebej še v letu 1982, referendumskega programa, spremljanje ekonomske stabilizacije ali priprav na volitve peštre in konkretne. Veliko delo je bilo opravljeno in ni ostajalo le pri enkratnih akcijah, le pri nakazovanju problemov, ampak so iskali in

često tudi našli rešitve zanje.

Posebno pozornost so namenili delu delegacij, kar je bilo očitno tudi na uspešnih programskih konferencah krajevnih organizacij SZDL. Zal, številni so še delegati, ki so zgolj sprejeli funkcije, pozabili pa na dolžnosti. Ravno zaradi tega so v občini tako skrbno evidentirali možne delegate za prihodnje obdobje.

Sekcijsko delo je v občini še bolj ali manj v povojih, vendar se bo iz njih kmalu izšlo, saj večina krajevnih konferenc ugotavlja, da krajanov k delu ni težko pritegniti, kadar obravnavajo njihove dejanske potrebe in želje.

Ponovno so izvolili za predsednika občinske konference Filipa Beškovića, za podpredsednika Florjana Jančiča in za sekretarja Franca Hlasteca. Za člana predsedstva OK SZDL pa so na novo izvolili Viktorja Jagra.

MILENA B. POKLIČ

SILVESTROVALI BODO NA DELOVNEM MESTU

Avgust Bercko, delavec na Petrolovi črpalki v Celju: »Letos bom prvič na silvestrovo na delovnem mestu, in sicer od 20. ure zvečer do 6. ure zjutraj. To je moja redna nočna izmena. Tako bom delal ves teden. Sicer pa nočno dežurstvo iz starega na novo leto, kakor pripovedujejo tovariši, ni hudo naporno. Malo več dela bo do polnoči. Upam, da ne bom imel posebnih težav, kajti zgodi se, da kdo proti jutru »pozabi« plačati natočeni bencin. Srečno!«

Helena Zalokar, medicinska sestra na internem oddelku v celjski bolnišnici: »Prvič bom delala na silvestrovo noč, prvič bom dočkala Novo leto med svojimi sodelavci in bolniki. Pravzaprav se tega kar veselim. Na našem oddelku smo sestre povezane, kot bi bile prave sestre, ne le medicinske. Bolniki pa so tudi naši in potrebujemo našo pomoč. Želim si le mirne noči - potem bo tudi vzdušje na oddelku pravo, novoletno.«

Ivan Škoberne, Dramljev: »Iz starega na novo leto bom dežural tu, na cestninski postaji v Dramljah. Letos je prišla vrsta name, sicer pa bo veliko ljudi na svojih delovnih mestih. Se bomo pa kdaj drugič poveselili. Kdo ve kakšnega prometa ni pričakovati. Živahno bo najbrž do polnoči, potem pa šele proti jutru. Medtem si bom čas krajšal s poslušanjem radijskega programa. Vsem šoferjem želim srečno pot in srečno novo leto.«

Zvone Čretnik, miličnik iz Žalca: »Miličniki smo se na novoletna dežurstva že tako napravili, da se nam ta dan ne zdi nič posebnega. Še zlasti v jutranjih urah novega leta je malo prometa in tako tudi malo dela. Seveda je treba tudi malo zamažati, vendar bi se morali vinjeni vozniki vseeno zavedati, da ogrožajo tudi druge in ne le sebe. Če bo treba, pa bomo seveda tudi ukrepali.«

Stane Sedminek, kuhar v hotelu Prebold: »Da moram delati na Silvestrovo, se mi zdi že skoraj samo po sebi umevno. Zadnja noč v letu niti ni tako hudo, saj hrano pripravimo že v naprej, težje pa je denimo prvega in drugega januarja, ko gostje izbirajo jedi po naročilu. Vseeno upam in sem prepričan, da bodo gostje hotela Prebold tudi tokrat zadovoljni s hrano.«

Mihael Primožič, vlakovni odpravnik v Žalcu: »Devetindvajset let sem že delavec na železnici in vsaj petnajstkrat sem bil dežurni zadnja noč v letu. Po polnoči se promet sicer rahlo umiri, vendar je treba kljub temu delo resno jemati. Zaposlen sem sicer v Rimskih Toplicah, sedaj pa zaradi dopustov nadomestujem v Žalcu. Delal pa bom od 19. ure do sedme ure zjutraj v novem letu.«

V LAŠKEM KNJIŽNICA V NOVIH PROSTORIH

Weichselbergov dvorec spada med najstarejše ohranjene stavbe Laškega. V 1. polovici 16. stoletja ga je postavil gosposkiški upravnik Ziga Weichselberger. Nazadnje je dvorec »služil« potrebam zdravstva, z izgradnjo novega zdravstvenega doma v Laškem pa je ostal prazen in prepuščen zobu časa.

Pri kulturni skupnosti občine Laško so se še pravočasno zavedli pomembnosti tega zgodovinskega spomenika in ga pričeli urediti za kulturne namene oziroma potrebe. Obnovitvena dela notranjosti dvorca se bližajo h koncu. Zgodnji prostori so v glavnem namenjeni laški muzejski zbirki, ena soba občasnim likovnim razstavam, svoj prostor pa bo dobila tudi laška zgodovina NOB. Spodnji prostori so urejeni za potrebe laške občinske knjižnice, ki se je prejšnji tork preselila iz neustreznih prostorov v prostore spodnjega dela dvorca, kjer je poleg izposojevalnice še prostor za čitalnico, poseben oddelek za najmlajše bralce ter še prostorček za priložnostne literarne večere.

M. AGREŽ

VRTEC ZA KRAJEVNO SKUPNOST

Obojestransko in pristno je sodelovanje med krajevno skupnostjo Medlog in vrtcem ob Ljubljanski cesti v Celju, ki sodi v to krajevno skupnost.

Otroci iz tega vrtca so se na svojevrsten način oddolžili krajevni skupnosti za njeno skrb in sodelovanje ter pomoč. S pomočjo svojih vzgojiteljic so izdelali 400 novoletnih voščilnic, ki jih je krajevna skupnost že razposlala na različne naslove. Spretni prsti in otroška domišljija so pripomogli k izvirnosti, pa še kakšen dinar so prihranili v krajevni skupnosti, ker jim ni bilo potrebno dajati posebnih izdatkov za nakup voščilnic.

Prav gotovo pa so bili na drugi strani zadovoljni tudi prejemniki, na katere naslov so bile odposlane novoletne želje iz krajevne skupnosti Medlog. Vsekakor je to vzorec, ki bi ga v teh stabilizacijskih časih veljalo posnemati.

M. PODJED

ŠOŠTANJ: NOVOLETNI KONCERT

Kot je že dolga leta navada in tradicija, je tudi letos delavsko prosvetno društvo »Svoboda« Šoštanj v soboto 19. decembra pripravilo v domu kulture brezplačen koncert.

Zbrano občinstvo je pozdravil predsednik Svobode Šoštanj Maks Medved, ki je poudaril pomen kulture za delovnega človeka, ki ga spremlja na vseh področjih njegovega delovanja in življenja. Hkrati pa je vsem zaželel tudi srečo, zdravja in veliko uspeha ter osebnega zadovoljstva v naši družbeni skupnosti v letu 1982. Kulturni program so nato izvedli delavska godba Zarja pod vodstvom Silve Tamšeta, mešani pevski zbor pod vodstvom Cirila Vertačnika in Saleški oktet, ki ga vodi Julij Pačnik. Solisti pa so bili Anka Verdnik, Slavko Kajba in kot komponist Zdravko Zupančič. Skratka, koncert je bil resnično najprimernejše darilo, ki nam ga je pripravilo prosvetno društvo Svoboda Šoštanj.

V. K.

LE SEKAJ, SEKAJ SMREČICO...

Pred leti je že bilo tako, zadnja leta pa nas vse pogosteje opozarjajo, da tega ne smemo delati. Zato gozdna gospodarstva tudi poskrbijo, da je smrečic na večih prodajnih mestih dovolj, tako, da jo lahko vsakdo, ki to želi, kupi. Kot kaže posnetek iz celjske tržnice, je takih kar veliko.

T. TAVČAR

USTANOVNI OBČNI ZBOR DRUŠTVA LIKOVNIH AMATERJEV CELJE

Društvo likovnih amaterjev Celja sicer že deluje, toda v ponedeljek, so se vsi njegovi člani zbrali na ustanovnem občnem zboru, kjer so ocenili svoje dosedanje delo in sprejeli nova pravila. Izvolili so tudi nov umetniški svet za predsednika pa ponovno Staneta Petroviča.

SREČANJE OSTARELIH OBČANOV V ŠKOFJI VASI

Pred nedavnim je organizirala krajevna skupnost in družbenopolitične organizacije srečanje ostarelih občanov krajevne skupnosti Škofja vas. Vabilu se je odzvalo 32 občanov in občan, slabemu odzivu pa je botrovalo slabo vreme. Vsi zbrani so z velikim zadovoljstvom prisluhnili moškemu pevskemu zboru PTT Celje, mladinci pa so se predstavili z recitalom. Prav posebne pozornosti pa so bili deležni najmlajši iz vrtca, ki so tudi pripravili svoj nastop.

Na koncu so še vsi zaplesali, saj je predsednik krajevne konference SZDL veselo raztegnil harnomiko, najstarejši občan Ciril, ki ima 93 let pa si je za plesalko izbral kar mladinko. Po končani prireditvi so domači gasilci poskrbeli za prevoz na domove. Ob odhodu so si vsi segli v roke z željo, da se drugo leto spet vidijo in to v večjem številu, saj je to srečanje postalo tradicionalna prireditev v krajevni skupnosti.

FANI KLOKOČOVNIK

GOLTE

PREVOZA NI BILO

Odgovornost pod velik vprašaj!

O usodi turističnega centra Golte je bilo v zadnjem letu nemalo razprav in še več obljub. Sedanji, velenjski upravljavci, so za začetek letošnje smučarske sezone marsikaj obljubljali. Kakšen je resničen začetek in kaj pogrešajo obiskovalci Golt, pa se bo kmalu zvedelo. Zlasti če bomo s sobotnim množičnim obiskom sicer dobro urejenih smučin na Golt, a po skrajno neurejenem dostopu do gondole v Žekovcu. Vsi tisti mladi in odrasli smučarji, ki so se v soboto sami, torej neorganizirano odločili za obisk Golt, so morali iz Mozirja lepo pešati do gondole. Z nahrbtniki in smučmi so morali najprej prehoditi nekaj manj kot štiri kilometre, da so se lahko končno le pririli do gondole. Očitno je torej, da se upravljavci Golt še niso dogovorili, kdo bo zagotovil prevoz iz Mozirja do gondole in nazaj. Vsaj v soboto je bilo tako.

Smučarji so bili prepuščeni lastni iznajdljivosti in sre-

či, če se jih je kdo usmilil na poti v Žekovec. Enako pa je bilo pri vrnitvi, ko so redni avtobusni prevoz še bolj pogrešali. Vprašanje odgovornim je najmanj, kar je treba naglasiti v tem primeru. Kajti težko je verjeti, da na Golt računajo le na organizirane skupine ali pa na smučarje-avtomobiliste. In če je tako, je nekam čudno, da se nihče ni pobrigal za redno avtobusno zvezo med Mozirjem in Žekovcem. V času, ko se slovenska turistična zimska središča pritožujejo zaradi množičnega odhoda Slovencev na smučanje v tujino, je tak primer vreden posebnega zanimanja in kritike. No, morda se bodo Velenjčani in še kdo vsaj tja do počitnic le dogovorili, da bo urejen tudi avtobusni prevoz do gondole in da bodo premišljeno sestavili tudi vozni red za vrnitev smučarjev. Razen, razen seveda, če si sanacijo Golt zamisljajo kako drugače...

J. V.

IZ SKUPŠČINE KULTURNE SKUPNOSTI CELJE

OSAMLJENI MORAJO BITI HRABRI

Resno in odgovorno bo potrebno voliti nove delegate

Prav na robu sklepčnosti je minuli teden potekala zadnja seja skupščine kulturne skupnosti Celje. Ali so nekateri delegati preutrujeni, preobremenjeni ali pa samo neodgovorni, je težko reči. Res pa je, da so tisti, ki so na sejo prišli točno, več kot pol ure čakali na tri, dva in nato samo še na enega delegata, ki je zagotovil sklepčnost. Na dnevnem redu pa so bile pomembne točke, ki bi jih moral obravnavati širši krog uporabnikov in izvajalcev. Pa ne! Še od tiste peščice, ki se je potrudila na sejo, jih je nekaj po kakšnih petnajstih minutah odšlo.

Osamljeni delegati so obravnavali program finančnega načrta za prihodnje leto, predlog o višini prispevne stopnje in med drugim sprejeli tudi

rebalans finančnega načrta za letos. Program kulturne skupnosti za prihodnje leto je načrtan na stabilizacijski osnovi. Ustaltitvena prizadevanja na vseh področjih družbenega življenja se bodo v letu 1982 stopnjevala in tako vplivala tudi na nadaljnje krčenje obsega programov v kulturni skupnosti. Vse sile bo potrebno usmeriti v učinkovitejšo izkoriščanje že dosežene stopnje ponudbe kulturnih programov in vrednot, v podružbljanje in širjenje kulturnega bogastva, ki ga že imamo. Delegati so potrdili tudi sklep o višini prispevne stopnje za naslednje leto. Ta bo od 1. januarja znašala 1,59 od bruto osebnega dohodka. Od tega bo šlo 0,56 ali 36.208.000 din za potrebe kulturne skupnosti Slovenije, 1,03 ali 67.073.000 din pa bo ostalo doma.

Ne do konca porabljena sredstva iz letošnjega leta bodo po rebalansu plana prejele nekatere druge institucije za nujne naloge. Nekaj teh sredstev bo prejel Zgodovinski arhiv, knjižnica Dobrna, Narodni muzej Ljubljana za katalog o Rifniku, Muzej revolucije in Pokrajinski muzej.

Za zaključek samo še misel, ki jo vsebuje tudi program kulturne skupnosti za prihodnje leto. Za pomladanske volitve bo potrebno s polno resnostjo in odgovornostjo izvoliti nove delegate za 3. mandatno obdobje in jih tudi primerno usposabljanje, da na koncu ne bo ostala le peščica osamljenih, ki bo sprejemala in odločala o pomembnih naložbah in programih.

MATEJA PODJED

KONJIŠKI ZDRAVSTVENI DINAR

TRIKRAT OBRNjen

V letu 1982 15,3% več

Prihodki občinske zdravstvene skupnosti Slovenske Konjice v devetih mesecih niso zadoščali za vse potrebe in tako je skupnost zaključila to obdobje z dobrimi sedmimi milijoni primanjkljaja. Ponovna vrednotenja programov skupnosti so bila nujna, žal pa dohodek združenega dela v občini ne zagotavlja vseh potrebnih sredstev za zdravstveno varstvo. V okviru celotne skupne porabe v občini so se dogovorili, da bodo nadomestila osebnih dohodkov valorizirali za 2,5 milijona dinarjev, materialne stroške in osebne dohodke pa za 5 milijonov dinarjev. Predlog valorizacije skupne porabe so že sprejeli delegati zbora združenega dela v začetku meseca, 22. decembra pa tudi delegati občinske zdravstvene skupnosti.

Razpoložljiva sredstva zdravstvene skupnosti vseeno ne zadoščajo za pokritje potreb temeljnih organizacij Zdravstvenega centra, niti za dogovorjenih 60 odstotkov. Za konjiško občino bi to pomenilo 7,2 milijona dinarjev, dejansko pa jim valorizacija omogoča le 5,1 milijona dinarjev. Odločili so se, da bo

do razliko skušali pokriti v okviru ostalih postavk finančnega načrta skupnosti.

Poleg dopolnitev svobodne menjave dela za leto 1981 so delegati obravnavali že tudi osnove za leto 1982. Po predlogu samoupravnega sporazuma o menjavi dela bodo dogovorjena sredstva za leto 1982 za temeljne organizacije Zdravstvenega centra znašala za 15,3 odstotka več kot bo obračuna obveznost za leto 1981.

Na osnovi določil resolucije o izvajanju družbenega plana občine Slovenke Konjice v letu 1982 in glede na dogovorjeno rast skupne porabe so tudi materialne možnosti za zagotavljanje programa zdravstvenega varstva omejene. Zato bo skupnost v začetku leta 1982 ponovno proučila obseg pravic in, če bo potrebno, tudi njihovo ožjenje. Po sprejetem predlogu Občinske zdravstvene skupnosti bo obveznost združenega dela v letu 1982 znašala 192 milijona dinarjev, kar vključuje tudi 4,6 milijona dinarjev v letošnjem letu nezbranih prispevkov.

MILENA B. POKLIČ

DOGOVORILI SO SE ZA AVTOBUS!

Problem avtobusnih prog in voznih redov avtobusov je na Kozjanskem že star, vendar pa je spodbudno, da so se ga v zadnjem času lotili družno krajani in delavci Izletnika, ki opravljajo prevoze.

Na pobudo vaških skupnosti Planina in nekaterih krajevnih skupnosti na območju Kozjanskega, je bil pred tednom dni sklican zbor krajanov, ki so se ga udeležili tudi predstavniki Izletnika Celje. V kulturnem domu v Sentvidu s je zbralo več kot 50 krajanov, ki so utemeljili svoje zahteve, da je potrebno avtobusne proge uskladiti s potrebami krajanov. Negodovali so tudi zaradi ukinjanja avtobusnih prog mimo voznih redov, saj so avtobusi mnogim okno v svet. Brez njih bi bili odrezani od sveta, zato jim vsaka avtobusna proga veliko pomeni.

Svoje probleme in obveznosti so krajanom podali tudi predstavniki Izletnika, ki so morali, kot ostali prevozniki, na pobudo republiškega komiteja za promet in zveze za 7% zmanjšati svoje storitve zaradi varčevanja z gorivom. Na območju, kjer opravljajo svoje storitve, so zato črtali več prog za katere so predvidevali, da jih bodo ljudje lahko pogrešali. Tako je bila na Kozjanskem ukinjena proga Zagorje – Planina – Celje. Toda krajani so jo preveč pogrešali, zato so se odločili za organiziran pogovor, ki se je uspešno končal za krajane. Dobili so za gotovilo, da bo na tej relaciji spet vozil avtobus, in sicer od 4. januarja dalje. Predstavniki Izletnika so tudi obljubili, da bodo poskrbeli za dodatni avtobus, če bi se izkazalo, da je to potrebno.

Pri Izletniku so se tudi pripravili pogovarjati o problemih s krajani drugih krajev, če jih bodo povabili na organiziran sestanek, kot so to storili Planincani.

MATEJA PODJED

CELJSKA ZDRAVSTVENA SKUPNOST: PREDNOST OSNOVNEMU ZDRAVSTVU

V letu 1982 bo potrebno še bolj smotrno izkoristiti delovni čas, razpoložljivo opremo in kadre v zdravstvu. V stabilizacijska prizadevanja bodo morali biti v večji meri vključeni tudi uporabniki pri koriščenju pravic in finančni udeležbi. Prednost je zagotovljena osnovni zdravstveni dejavnosti in pospeševanju tistih, ki so bolj racionalne, na primer negi na domu. Tako so odločili tudi delegati na ponedeljkovi seji skupščine občinske zdravstvene skupnosti Celje pri programiranju zdravstvenega varstva za leto 1982.

Za zdravstvo bomo v celjski občini v letu 1982 predvidoma zbrali dobro milijardo dinarjev, kar vključuje tudi 25 milijonov nezbranih sredstev v letu 1981. Največ bodo porasla sredstva za nadomestila, ki so vezana na porast osebnih dohodkov v letu 1981 – za 29,1 odstotka. Za zdravstveno varstvo, skupno z modernizacijo bolnišnice in dokončanjem adaptacije Zdravstvenega doma bo namenjeno za 19,8 odstotkov sredstev več kot letos. Za vse ostalo namenjajo manj sredstev kot letos. Potrebna sredstva bo mogoče zagotoviti s prispevno stopnjo 12,25 odstotka, kar je manj kot letos (12,41 odstotka). Prispevek kmetov bi znašal 29 odstotkov od katastrskega dohodka, pavšal na gospodarstvo pa 1000 dinarjev.

Občinska zdravstvena skupnost je sprejela tudi izhodišča za pripravo programov za dopolnitev sporazumov o svobodni menjavi dela za leto 1982. Osnova izhodišča so zaostreni pogoji gospodarjenja, zato predvidevajo povečanje sredstev za osebne dohodke za 18 odstotkov za materialne stroške 20 odstotkov in za skupno porabo za 15 odstotkov.

MBP

SREČANJE Z ŽIVLJENJEM LOJZKE ZALEZNIK

NJENO SONCE JE KLJUB TEŽAVAM IN OBLAKOM ZLATO ZATO, KER DELA Z DOBRIMI LJUDMI

«Dovolite mi popravek ob najinem pogovoru. Nisem se bila dodobra obveščena s terena in tako je naše končno število invalidov v Titovem Velenju 2285. Zadnji naš član je postal, žal, invalid prve kategorije in še za vso zlo slep, rojen v Plešivcu leta 1961 pod Graško goro.»

V nadaljevanju pisma sledi:

«In še k priznanjem, katera imam: to je značka za petkratnega udarnika v mladinskih brigadah pa Prešernovo priznanje za sodelovanje v kulturi (dramska sekcija), potem leta 1977 priznanje OF in letos v okviru občinskega praznika ter poimenovanju mesta Velenja v Titovo Velenje Red dela s srebrnim vencom.»

Čisto na koncu pisma pripiše:

«Moj vzornik pa je Stane Sever.»

Tako Lojzka Zaleznik, mati samohranilka, stanujoča v Šoštanju, zaposlena v Veplasu, družbeno politična delavka, zdaj tudi predsednica Društva invalidov v Titovem Velenju, torej društva, ki se na tem področju uvršča med najdelavnejše v Sloveniji. Prizadevno Lojzko Zaleznik smo spoznali s pomočjo tovariša Edvarda Centriha, ki z vso ljubeznijo že mnogo let spremlja in dela na področju invalidov, njihovih problemov, želja in načrtov.

Edvard Centrih: «Naša Lojzka zmore kljub vsem težavam vse. Njeno sonce in srce sta zlata, zato tudi toliko ljubezni do ljudi, ki potrebujejo v stiski pomoč, objem, toplo in prisrčno besedo, nasmehek in tudi poljub.»

LJUBEZEN JE REDKA CVETICA, KI NE POGANJA NA VELIKIH CESTAH

(A. Theuriert)

Odšli smo k Lojzki Zaleznik. «Vsak ponedeljek popoldne od 16. do 18. ure dela v Društvu invalidov v Titovem Velenju. Tam jo boste zagotovo našli,» nam je svetoval dober vodič Edvard Centrih.

Stopil sem v manjši prostor v visoki stolpnici na drugi strani avtobusne postaje v Titovem Velenju. Da ne bo pomote: to ni prostor društva, ki šteje kar 2285 članov, ampak so glavni nosilci člani balinarskega društva. Invalidi iz Titovega Velenja imajo to smolo, da so vedno podnajemniki. Najprej so jim pomoč in roko sodelovanja ponudili upokojenci, zdaj pa balinarji. Invalidi upajo, da bodo s tem «balinanjem» končno le prišli do svojih prostorov, kamor bodo lahko prišli tudi težji invalidi na vozičkih. Kaj pomaga vse razumevanje in koš toplih, prisrčnih besed, če pa nimajo svojega prostora pod soncem, kjer bi lahko nemoteno razvijali svojo dejavnost. Čeprav so invali-

di, je njihova paleta dejavnosti mnogo širša, kot kjerkoli drugje! Saj lahko delajo po domovih, vendar bolj prijetno je v dvoje, troje... Ob delu se začuti tudi potreba po besedi, izmenjavi mnenj, prijateljskem pogledu, dobrem nasvetu, želji po lepšem... Morda tudi tistem, za kar si zaradi «višje» življenjske sile kruto prikrajšan... Vse skupaj ti pomeni lep in zanimiv nadomestek, ki ga lahko med drugim da tudi skupen prostor...

VELIKE BOLEČINE SO NEME

(Vauvenargues)

Lojzka Zaleznik je bila rojena v Škornem pri Šoštanju. Otroštvo in mladost je zaradi neprijetnih težav preživljala pri dobri družini Petrin v Letusu, kjer je tudi končala osnovno šolo. Po vojni je vsa srečna našla svojo pravo mamo in se z njo vrnila v Šoštanj. Lojzki oči se ob tem zasvetijo kot najlepša zvezda na temnem nebu:

«Spomnim se leta 1949, ko je bila moja prva prava delovna pot v mladinsko delovno brigado imenovano po Ivanu Mačku-Matiji». Delali smo tam, kjer danes stoji Termoelektrarna Šoštanj. Bilo je naporno, vendar prijetno, saj smo se vsi mladi zavedali, da gradimo našo domovino. Nismo poznali razkošja, ampak delo, veselje, zanos, elan in pesem. Ta nas je peljala naprej, da smo zmogli vse težave. Strojev nismo imeli, imeli pa smo železno voljo v srcih...»

Akcije je bilo kmalu konec in mlada Lojzka je odšla na delo v takratni Mlekopromet Šoštanj:

«Kmetje so dovažali mleko do nas, kjer smo vse popisali in ga nato odpeljali naprej v Celje. Bili so to težki časi. Hranili smo se po menzah, na karte. Če teh nisi dal v menzo, si se lahko obrisal... Po letu dni takšnega življenja in dela sem odšla v tretjo mladinsko delovno brigado «Miha Marinko» v Kokro pri Kranju, kjer smo pomagali v kamnolod-

mih pri drobilcih... Ta kamen so vozili na delovišče takratne novonastajajoče avto ceste Ljubljana-Zagreb... Po povratku s te delovne akcije pa sem se zaposlila v Lesni v Šoštanju, kjer sem vztrajala več kot enajst let... Medtem sem rodila dva sina, težko zbolela in se začela upokojila...»

VZDRŽLJIVOST JE DOBRO ZDRAVILO

(Indijski pregovor)

Po dveh letih lebdjenja med zdravjem in boleznijo se je Lojzka Zaleznik ponovno zaposlila. Žal je bolezen pustila takšne posledice, da se je morala zaposliti na lažjem delovnem mestu in sicer v Galeriji v Šoštanju, kar pomeni današnji Veplas.

Kaj zdaj dela?

Je oblikovalka gumbov!

Pripoveduje Lojzka: «Imam različne nože, s katerimi delam vse vrste gumbov od moških do najbolj visoko kvalitetnih modnih »muh« ali bolj lepo povedano oblik...»

Lojzka zna narediti, pa čeprav ima vseskozi tudi svoje življenje vse prej kot lahko.

«Gumbe delamo iz različnih materialov, kot so na primer poliester itd. Osnovne materiale uvažamo, vse ostalo samo vlivamo. Na tem delovnem mestu je zaposlenih največ invalidov tretje kategorije pa druge in ženske stare nad petdeset let... Delamo sicer sede, vendar vseeno precej gibljemo - levo in desno. Monotono in naporno je naše delo, sicer pa... Veste, to naše delo je bolj fizično, kot psihično naporno... Gre za razne plastične materiale, barve, imeti moraš dober Yid, da vse to zmoreš... To ni tekoči trak! To so stroji, s katerimi opravlja samo človek! Ko čutiš, da te nekaj boli, se ustaviš, razgiblješ in potem nadaljuješ. Saj vedo, da ne moreš delati skupaj osem ur...»

Kaj pa norma?

Lojzka Zaleznik: «Na tem delovnem mestu, kjer sem jaz zaposlena, moram narediti v osmih urah 50 takojmenovanih grosov po 144 komadov. V normi je razlika med velikimi in majhnimi gumbi! Največ delamo selekcijsko, pride pa tudi »modna« muha, ko je treba narediti posebne gumbe samo za tri do štiri plašče...»

Glavna dejavnost vaše delovne organizacije Veplasa...

Lojzka Zaleznik: «Gumbi in vse bolj priljubljeni serfi. Žal pa so serfi samo za poleti in toplo, sončno vreme, gumbe pa rabimo tudi in predvsem pozimi...»

SAMA NISEM NIKOLI

(Lojzka Zaleznik)

Tako naša sogovornica, ki se rada pohvali, da ni trenutka, ko bi bila sama. «Me obkrožajo prijatelji invalidi ali pa prijatelji dveh sinov. Starejši, Rajko, je zaposlen v Rudarskem šolskem centru, kjer vzgaja mlad kader za elektro smer. Je tudi košarkar pri Elektri Šoštanj, ki nastopa v republiški ligi. Bil je tudi predsednik mladine v Šoštanju... Drugi sin Rudi ima rad naravo, hodi v hribe, zaposlen je v Termoelektrarni Šoštanj, dela tudi pri gasilcih, žal pa je zdaj težje zbolel...»

BOLEZEN PRIDIRJA NA KONJU IN ODIDE PEŠ

(Belgijski pregovor)

Lojzka ob pripovedovanju o sinovi boleznijo poveši glavo, oči se zaprejo kot kaktus v večernih urah in poslavljajočem soncu... Nato skoraj sunkovito dvigne glavo kot iz pepela, pogleda proti beli steni, kjer je prilepljeno okno in za njim droben soj svetlikajočih lučk v nestrpni zimski temi in s ponosom, kot mati, izreče:

PIŠE TONE VRABL

«Z otroci nisem nikoli imela nobenih problemov in želim, da bo kirurški poseg na Onkološkem inštitutu v Ljubljani pri mojem mlajšem sinu uspešen...»

SVOJO KRONO NOSIM V SRCU, NE NA GLAVI...

(Shakespeare)

Ob delu za strojem, v Društvu invalidov, skrbi za sinova, je Lojzka življenje razpeto še dalje...

«V Delovni organizaciji Veplas, TOZD Galip, sem trenutno predsednica Osnovne organizacije sindikata, vodim pa tudi kulturno skupino v delovni organizaciji... S tem delom sem začela že v mladinskih delovnih brigadah in ga obdržala do danes. Smo manjša kulturna skupina, ki nastopa ob priložnostnih praznikih. Ljudje radi sodelujejo, v glavnem pa je to mladina. Za naše delo imamo polno razumevanje pri različnih organizacijah v delovni organizaciji in posameznikih. Vsi nam priskočijo na pomoč... Sem tudi delegat v SIS socialnega varstva. Dela je veliko od podjetja za vsakdanji kruh do družbeno-političnega dela, tako da mi časa žal za družino že skoraj zmanjkuje. Kljub vsem naporom pa še vedno najdem nekaj minut za dobro knjigo ter ogled TV dnevnika...»

ŠEST LOJZKINIH MODROSTI

(TV)

1. Več mladih bi morali voliti in jim zaupati, kajti marsikdaj imajo mladi prav pa jih mi pobijamo...
2. Danes so prevelike razlike med osebnimi dohodki in to ni prav!
3. Človek brez sol je zadovoljen z delom in zaslužkom. Da, kolikor more.
4. Bolj cenim pristočno, kot plačano delo.
5. Če pravilno pristopiš do človeka, je kar hitro tvoj... Ne smeš pa ga naglagati, kajti potem si pogorel...
6. Na vsa dobljena priznanja sem ponosna, vendar nisem prepričana, če sem jih za svoje dosedanje delo že zaslužila!

MIRNA VEST JE NAJBOLJŠE VZGLAVJE

(Ljudska modrost)

Takšna je Lojzka Zaleznik iz Šoštanja iz Titovega Velenja. Po svojem sedanjem delu prav gotovo predstavlja enega izmed mogočnih spomenikov slovenskih žena. Štiri velike odlike ima: skromnost, poštenost, delo in materinstvo. Ljubezen pa razdaja od družine preko delovne organizacije do Društva invalidov.

Tekst: TONE VRABL
Foto: LOJZE OJSTERŠEK

Prizadevamo si za čim večji izvoz, pri tem pa imamo v glavnem v mislih blagovno menjavo s tujino. Res je tudi, da največ deviz zaslužimo z izvozom blaga, dosti manj z izvozom storitev ali izvozom domačega znanja in tehnologije. Pa si oglejmo, kako smo na širšem celjskem območju močni oziroma šibki pri takšnem izvozu.

V glavnem drži, da smo s svojim blagovnim izvozom še vedno nezadovoljni, še manj pa smo lahko zadovoljni z neblagovnim, tistim, v katerem je na višji stopnji predelave vgrajena naša ustvarjalnost ali kar preprosto povedano, domača pamet.

Na širšem celjskem območju moremo komaj na prste obeh rok naštet organizacije združenega dela in druge institucije, ki se lahko pohvalijo, da so s svojim znanjem in tehnologijo osvojili tuja tržišča ali prodrli v poslovnem smislu v druge dežele.

Med najstarejšega izvoznika znanja prav gotovo lahko prištevamo hmeljarski inštitut, ki deluje v okviru sestavljene organizacije združenega dela Hmezač v Žalcu. Z izgradnjo oziroma kompletiranjem usnjarske proizvodnje na tujem se že dlje časa lahko pohvalijo tudi v konjiškem Kostroju. O Gorenju in njegovem prodoru v svet ni treba veliko govoriti, da se je iz velenjske občine dobro s svojimi programi izgradnje kurjih farm uveljavil rudarski šolski center. Tudi celjski Etol sodi na seznam izvoznikov znanja, pa šempeterski SIP, ki je začel oblikovati svoje proizvodne programe male kmetijske mehanizacije z Avstrije in Švici, pa kasneje samostojno razvil in dopolnjeval to proizvodnjo. Celjski Ingrad se je dobro uveljavil pri gradnji mostov, saj so zgradili vrsto monolitnih mostov in viaduktov po sistemu premičnih opazev, prav tako so uvedli v gradnjo najsodobnejšo tehnologijo taktovne gradnje betonskih mostov brez podpiranja z vzdolžnim pomikom.

V novejšem času, vsaj pet let nazaj, pa so se sicer skromnemu seznamu izvoznikov znanja in domače tehnologije s širšega celjskega območja pridružili še zreški Comet, celjski Toper in preko slovenskega Smelta, ljubljanskega poslovnega združenja inženiring, še štorski železarji.

Zreški Comet je svoje znanje prenesel na sredozemsko otoško državo Malto, predvsem zaradi osvajanja severnoafriškega trga z umetnimi brusi,

ŠTORSKI ŽELEZARJI V LIBIJI

KJE SI, NAŠE ZNANJE NA TUJEM?

štorski valjarji in jeklarji so v Libiji postavili prvi valjarsko-jeklarski železarski kompleks, Toper pa se je s pliberskim Toposportom uveljavil na sila konkurenčnem zahodnem tržišču z delom proizvodnje športne opreme.

Skupaj šesteto smo torej na našem območju uspeli evidentirati le deset delovnih organizacij,

prvo libijsko jeklarno je že star podatek. Dve 5-tonski jeklarski peči sicer ne pomenita velikih proizvodnih zmogljivosti, vendar pomenita za Libijo začetek jeklarstva oziroma železarstva. Ker pa so se jeklarji dobro obnesli na tujem, so jim sledili še valjarji, ki so Libijcem ne samo postavili prvo valjarsko progo za valjanje je-

klenih palic v profile od 10 do 18 milimetrov skupno še z dvanajstimi kontingrodi, ampak že dve leti v okviru jugoslovanske tehnične pomoči tudi omogočajo redno obratovanje.

Pogovarjali smo se z ing. Ferdinom Halermom, ki je vso dobo libijskega projekta štorskih železarjev v okviru Smelta na tekočem,

saj smo predvsem hoteli izluščiti poudarke temu izvozu izkušenj in znanja. Gre za trajno usmeritev na tem severnoafriškem območju, kjer so bili že takoj doseženi vsi najpomembnejši pogodbeni proizvodni parametri: količina, kakovost, potroški ipd. Pri poslih na tujem v takšnem obsegu, kot je štorski v Libiji, je izjemno

PIŠE MITJA UMNİK

važna organizacija dela in skrb za delavce, ki v izmenjajočih se skupinah delajo v tuji deželi. V začetku so bile delovne razmere bolj trde, sedaj pa 28 delavcev dela v dobrih delovnih in življenjskih razmerah. Končno se je treba zavedati, da so razmere v tuji deželi popolnoma drugačne od domačih, zato je tudi psihološka in vsakršna organizacijska priprava nujno potrebna.

Pri delu na tujem, ki zahteva predvsem posredovanje znanja in izkušenj, pa ne gre samo za enosmeren proces, saj si naši delavci pridobivajo tudi svojstvene izkušnje. Predvsem so to izkušnje znanja v novih situacijah, potrditev delovne samozvesti in samostojnosti pri odločanju. Takšnih dragocenih izkušenj si je nemogoče pridobiti samo teoretično, če nisi vržen v »vodo«, v kateri moraš izplavati...

Nemalokrat so morali štorski železarji ob pomanjkanju rezervnih in drugačnih delov tu in tam narediti tudi kaj »nemogočega« (Primer: ob pomanjkanju mikrometra, so ga lepo naredili sami!).

Ceprav je prav sedaj pri poslih v Libiji v okviru domače železarne zadolžen TOZD valjarne IL, pa so v delovni skupini delavci tudi iz drugih tozdov, energetike, vzdrževanja in priprave dela, elektroplavža in delovne skupnosti za kadre in splošne zadeve. Skupina je strokovno popolnoma samostojna celota, čeprav je nosilec vseh poslov poslovna skupnost Smelt, ki v Libiji vzdržuje tudi svoje lastno predstavništvo. Zahvaljujoč temu, delo prav gotovo teče manj brez motenj. V Štorah sicer menijo, da bi z ravni pogodbenih odnosov verjetno prešli na višje ravni sodelovanja, kar pa je mogoče tudi v bližnji prihodnosti. Končno gre za posle v vrednosti okrog milijon dvesto tisoč dolarjev. To pa je tudi čisti devizni priliv železarne Štore.

«Brez čvrste organizacije in dobre priprave je nemogoče delati na tujem... Pa v dobri povezavi z ostalimi delovnimi organizacijami. Sicer pa je tako: mi učimo druge, sami pa tudi veliko pridobimo. Predvsem izkušnje pri samostojnosti odločanja in znanja v novih, drugačnih razmerah od domačih. To so nadvse dragocene izkušnje.»

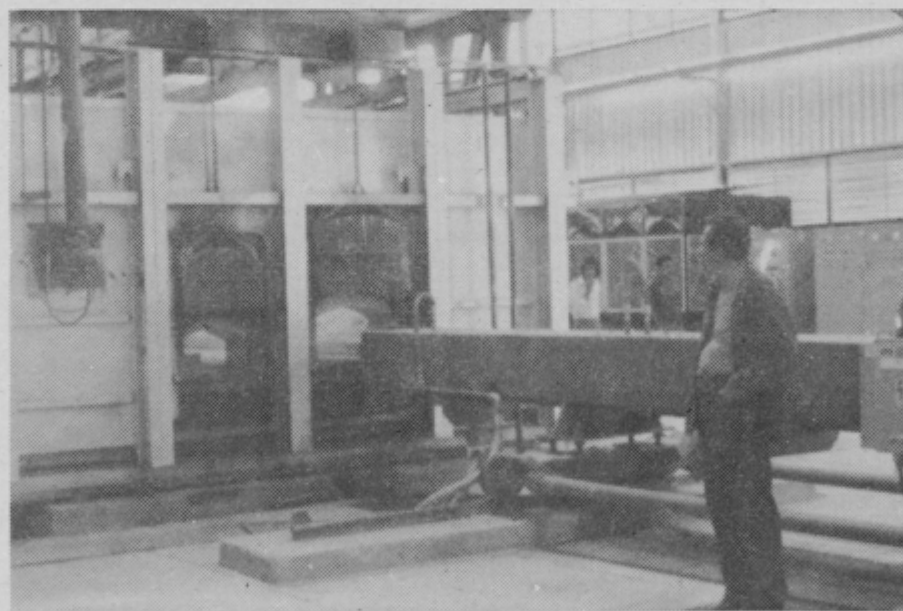
ki s ponosom nosijo ime izvoznika svojega znanja in tehnologije. Lahko, da smo kakšnega s tega seznama le izpustili, čeprav smo ga preverjali tudi na celjski medobčinski gospodarski zbornici. Tudi, če se ne spuščamo v globlje analiziranje, lahko ugotovimo, da je delež izvoza znanja za celjsko območje še vedno zelo skromen. Morda si od prihodnjih izvoznih bitk našega združenega dela lahko obetamo tudi uspešnejši prodor domače pameti? Vsaj morali bi si ga!

ŠTORJANI V LIBIJI

Da so štorski železarji v okviru poslovne inženiring skupnosti Smelt iz Ljubljane že pred leti v Libiji pognali v obratovanje

Skupina valjarjev v prostorih nove, prve libijske valjarne. Delovni posnetek za spomin...

Konti-ogrodje, eno od dvanajstih, pred jeklarsko pečjo tudi po svoje oznanja novo, železarsko obdobje naftne Libije

Pogled na valjarski kompleks v novi tovarniški dvorani je rezultat različnih strokovnih delavcev železarne Štore

Od uglašenosti delovne skupine, njenega strokovnega znanja in tudi medsebojnega razumevanja je vse odvisno.

Franc Okorn z ženo. Spominja se, kako je nosil očetu malico. Z njim se pogovarja avtor članka Friderik Jernejšek.

Vzrok, da je bilo zgodovini tehnične in gospodarskega razvoja naše industrije v preteklosti posvečeno vse pre malo pozornosti, leži predvsem v dejstvu, da je bila industrija v slovenskih krajih večinoma v rokah tujcev, predvsem vladajočih Nemcev, ki so brezobzirno izkoriščali naša naravna bogastva, izžemali socialno šibkega slovenskega delavca in si prizadevali germanizirati slovenski narod. Tako so šle v pozabo mnoge slike in prikazi takratnega gospodarskega in socialnega življenja, ki bi nam bile danes verne priče težkega življenja in hudih socialnih borb našega človeka za vsakdanji kruh.

Tako tudi ni čudno, da obstaja le malo pričevanj o življenju in delu ter usodah ljudi, ki so daljši ali krajši čas kopali in spravljali na dan rjavi premog iz rovin nad Štorami v času od leta 1845 do l. 1926, ko je bil rudnik dokončno opuščen zaradi vdora vode.

Eksplatacija premoga je bila v rokah zasebnikov oziroma delniških družb, t.zv. »družbe na kukse«. Posest kuksov je namreč dajala pred delnicami določeno prednost glede davčnih olajšav. Gospodarske krize in brezposelnost je naše ljudi tirala v tujino, kjer so garali v belgijskih, nizozemskih in nemških rudnikih, odhajali pa so tudi v Ameriko. Usoda je bila še dvakrat hujša, saj so tako bili odtrgani od svojih družin. Lastniki rudnikov pa so v »črnem zlatu« videli le vir za svoje bogatenje, za socialne razmere delavcev so se malo brigali, prav tako jim je bilo mar za varnost rudarjev, zato so bile tudi pogoste nesreče, ki niso terjale le invalidnosti ampak tudi življenja, kot posledice pa osirotelost družin.

Pričujoči prispevek, naj skromno posvetilo vsem, ki so v medlem soju karbidovk v rovinah tukajšnjih nekdanjih premogovnikov kopali premog ali pa ga spravljali do namembnih mest ali pa opravljali kakršnokoli drugo delo v jamah. V posvetilo vsem, ki jih že krije domača ali tuja zemlja, v obujanje spomina pa vsem še živim, ki danes uživajo zasluženi mir kot upoko-jenci.

Danes je le še redka sled za to dejavnostjo: gozd in druga vegetacija je prerasla površine, vhode v rove, vemo le še za mesta, kjer se je to nahajalo.

Sledeč geološki opredelitvi, so premogovna slojišča nad Štorami vzhodno nadaljevanje premogovnega okoliša Savinje ter nekako v sredini tako imenovanega srednjega sloja Slovenije, ki se pričenja v Tuhinjski dolini pri Kamniku ter se razteza proti vzhodu čez Motnik, Zabukovco, Libojo, Pečovnik in Štore, nato pa

vodi v smeri proti Rogški Slatini.

Podjetje v Štorah je nastalo kot rudarsko podjetje in viri navajajo kot ustanovitelja Ignacija Novaka, ki je bil tudi lastnik Spodnjega Lanovža, steklarne v Rakovcu nad Vitanjem, Jelšingrada in izvira kisle vode v Kostivnici. Podjetje je ustanovil kot Rudnik rjavega premoga, pozneje se je pridružila železarna. Jamske mere si je Ingacij Novak pridobil na podlagi patenta z dne 21. julija 1819 in na podlagi fevdnih pisem.

Odpri so več rovin, tako: rov sv. Boltažarja, rov sv. Franciška, rov nadvojvode Ivana, sv. Viljema, sv. Ignacija, sv. Rajmunda in kasneje še več. Posamezen rov je zaobsegal po l. jamsko mero. Rove so poimenovali po svetnikih ali pa po posvetnih močnikih, včasih tudi imenih družinskih članov. Zaveznica rudarjev je bila sv. Barbara.

Površina tako imenovane montanske posesti je znašala 36 ha. V železarni so že zelo zgodaj uporabljali kot energetski vir mineralni premog iz lastnih premogovnikov. Leta 1857 so na Štajerskem le še 3 druge železarne uporabljale tudi premog, tj. rjavi in črni, ne pa tudi lignita. Že ustanovitelj podjetja, za njim pa tudi Paul v. Putzer sta bila istočasno tudi lastnika premogovnikov v bližnji okolici.

Premogovniki Paula Putzerja so ležali v Govcah, Pečovju in Breznem. V letu 1863 so dajali ti premogovniki 112.915 metrskih stotov, v letu 1865 pa že 279.875 m. stotov premoga (ca. 28.000 ton.) Vsega premoga niso porabili v Štorah, večje količine so ga prodajali. Transportirali so premog do postajališča ob Južni železnici s pomočjo vprežne živine, transport sam je bil dokaj težaven. Zato se je direktor podjetja že leta 1856 ukvarjala z mislijo, da bi dala zgraditi ozkotirnico od premogovnika v Govcah do postajališča v Laškem. Načrt ni predvideval transporta s pomočjo lokomotive, teveč z vprežni silo, pa tudi z izkoriščanjem nagiba ali strmine.

Lastniki zemljišč, kjer naj bi bila zgrajena železnica, so se upirali in niso bili pri volji, da bi dali svoja zemljišča na razpolago za gradnjo, pa tudi oblasti so bile mnenja, da ta gradnja ni v splošnem interesu, tako na primer, kot je to bilo z Južno železnico. Kljub temu, da se je štorska direkcija pritožila, je preteklo še nekaj let, preden se je načrt uresničil. Direkcija Rudnika in Železarn je namreč leta 1861 zadevo znova poglajala v tek in tokrat je Okrajno poglavarstvo v Celju načrt ne le odobrilo, temveč gradnjo celo nadvse priporočilo. Zemljiškim posestnikom, ki so se še upirali, je bilo zapretno z razlastitvijo,

IZ PRETEKLOSTI RUDNIKA RJAVEGA PREMOGA V ŠTORAH

SO ŽULJI ŽE POZABLJENI?

pa so popustili in 28. avgusta 1861 je bila dana privolitev za gradnjo proge od premogovnika v Govcah odn. Breznem pa do železniške postaje v Rimskih toplicah.

Po razpadu Avstro-Ogrske, po prvi svetovni vojni, je montanska posest obstajala iz 4 dvojnih jamskih mer, lastništvo rudnika pa je pripadalo od l. 1921 do 1946 Rudarski in plavžarski združbi Štore,

lo neugodni, saj so bile tu tako imenovane mokre jame. Samo v času od l. 1900 do 1905 se je zaposlilo in zopet zapustilo delo 520 delavcev, medtem ko je večja ustaljenost nastopila z letom 1918: od tega leta pa do l. 1925 ugotovimo v enakem sorazmerju le 196 delavcev, čeprav je razdobje daljše, namreč 8 let in je bilo povprečno število v tem času zaposlenih 40 delavcev.

leto	izkop. količ. št. v tonah	zaposlenih v jami	zunaj
1922	4603	48	16
1923	5963	52	20
1924	3608	40	23
1925	3107	29	25

Nekdanji »EMA šaht« na Pečovju

nakar je lastništvo prešlo v splošno ljudsko premoženje SFRJ.

Za razdobje od l. 1921 do 1925 imamo na razpolago nekaj podatkov o številu zaposlenih in količini izkopenega premoga:

V Pečovju je rudnik trikrat zalila voda in je trikrat stal: od l. 1889 do 1897, od l. 1913 do 1917 in končno od 1926 dalje povsem in dokončno.

Leta 1921 je rudarsko glavarstvo v Ljubljani podelilo združbi rudno polje Nove Štore v katastrski občini Krasnike z rjavim premogom visoke kalorične vrednosti (6000 kal.) čigar ugotovljene rezerve so znašale okrog 100.000 ton, premogovno ležišče je bilo odprto s 135 m globokim jaskom in mnogimi rovi in vpadniki. Zaradi vdora vode so bile leta 1925 vse zunanje naprave demontirane.

V razdobju od l. 1878 do 1936 se je v tedanjem Rudniku in Železarni Štore zaposlilo (in iz različnih vzrokov tudi zapustilo delo) 5070 delavcev. Od tega jih je bilo 1770 samo iz raznih delovišč v premogovnikih: kopači, izvažalci iz jaskov, rudniški delavci. Podatki kažejo na izredno fluktuacijo, saj je pretežna večina na teh deloviščih delala manj kot eno leto, le redki delavci so ostajali od dveh do 4 let. Rudniški nadzornik Loibner Aleksander in nadzornik Huszka ter kopač Verbošek Valentin so bili zaposleni več let. Delovni pogoji v premogovnikih so bili ze-

V nadaljnjem navajam poimensko nekaj delavcev iz različnih obdobij, ki so bili v premogovnikih tu zaposleni, tako da bodo morda nekateri bralci med njimi našli sami sebe ali pa svoje sorodnike.

Leta 1898: Oset Anto, Okorn Ivan, Mraz Ivan, Centrih Matija, Gajšek Ivan, Karner Martin, Koprivc Ivan, Verdev Peter, Vengust Ivan, Rataj Jakob, Stegenšek Ivan, Kolar Matija, Planko Franc, Jelovšek Ivan, Perše Franc, Kozole Mihael, Korosec Ludvik, Jesenšek Anton, Kamenik Anton, Jevšinek Martin, Novak Anton, Pilko Rok, Vovk Mihaele, Plahuta Jakob, Brečko Martin, Blatnik Miha, Peček Anton, Gradišnik Anton, Košak Gregor, Recko Ivan, Štor Miha, Planko Franc. Nadzornik rudnika je bil Andras Huszka, po rodu Madžar.

V letih od 1919 do 1926: Ulaga Jože, Vizjak Jože, Gobec Stane Mraz Andrej, Murn Jurij, Skoberne Jože, Doberšek Jakob, Brglez Jože, Golob Jože, Inkret Franc, Pecigus Ivan, Oprešnik Ludvik, Pavlinec Alojz, Mihevc Franc, Majoranc Franc, Zohar Ivan, Flis Karl, Sušec Anton Zajc, Ivan, Drame Ivan, Hrastnik Ivan, Knez Franc, Centrih Jože, Pišek Mihael, Močnik Ivan, Radej Jernej, Znidar Anton, Flis Jožef, Geršak Andrej, Rozman Franc, Gorjup Ignac, Cokan Peter, Lubej Janez, Lubej Franc, Borovšak Martin, Šeško Leopold, Drobne

Miha, Kolšek Miha, Krulc Franc, Hrovatič Franc, Kroflič Valentin, Majoranc Konrad, Haler Anton, Gorjup Jože, Košec Franc, Mastnak Ivan, Kajtna Franc, Zohar Gašper. In seveda še mnogi drugi.

Prejšnji lastniki, zvečine sodelavci okupatorja, so se deloma umaknili v tujino, deloma pa zaradi svojega delovanja prišli pod udar zakona. V enem desetletju – od l. 1926 do 1936 se je v predvojni Jugoslaviji smrtno ponesrečilo 500 rudarjev, nepri-merno večje pa je bilo število invalidov. Med okupacijo pa niti ne moremo

govoriti o eksploataciji v normalnem smislu: teror okupatorja nad našimi narodi in narodnostmi, ki v zgodovini nima primere, je spremljal tudi nenasiten rop našega naravnega bogastva.

Neizprosni zakon ponudbe delovne sile je silil ljudi, da so se morali vdnjati, komaj dobo zatem, ko so zapustili ljudsko šolo: s šestnajst in nekaj več leti so se že znajili v jami. Sloji premoga so bili sicer dobri, kvalitetni, toda jame so bile mokre: orodja so bila kladivo, kramp, lopata. Seveda se je tudi razstreljevalo. Delo je bilo na tri izmene, po osem ur. Iz tistih časov je tudi izraz »barabanje« – če je bil v železarni zastoj, so delavce poslali v premogovnike, pa tudi obratno. Kopanje je bilo skrajno naporno, kopalo se je stoje, leže, v upognjeni ali skrceni legi, kapljalo je s stropov, zaščitnih oblek ni bilo, ventilacija je bila nezadostna za razsvetljavo pa so služile karbidovke ali acetilenke, v začetkih celo oljenke in repično olje.

Delavci so se delili v: kopače (Hauerji) predkopače (Vorhaeur) priučene kopače (Lahrhauer) vozače huntov (Laufer, Foerdner) in zunanje delavce. Vodilno oziroma vodstveno osebo so sestavljali nadzorniki in merilci (Steiger, Markscheider) Zunanji transport se je opravljal s hunti (vprega) in vlečnicami.

Mezde so bile nizke, delavec s številnejšo družino je zelo stežka shajal, nekoliko na boljšem je bil tisti, ki je imel krpo zemlje, ki mu je dodatno dajala za preživljanje. Nekaj stanovanj je dajalo podjetje. Kot materialni dodatek je bil iztrošeni jamski les, družine so dobivale deputatni premog, katerega pa so si morale same znosti oziroma spraviti domov.

Obveznega socialnega in pokojninskega zavarovanja seveda ni bilo. Obstajala je t. zv. Bratovska skladnica, kot nekakšna medla prispevka današnjega sistema. Pičlo nadomestilo so delavci dobivali v primeru bolezni ali nezgode in borne pokojnine. Prispevki so se odtegovali od mezd, le-te pa so se izplačevale tedensko.

Močnejše organizacijske povezanosti ni bilo, tudi tedanja oblast je »skrbela« za to, saj je v delavskih organizacijah in mezdnih gibanjih, naj so bila še tako upravičena, nevarnost za svoj obstoj. Pravega štrajka na tem območju (razen v samotarni) ni bilo, manjkala je enotnost, zlasti tudi zaradi različne socialne strukture zaposlenih.

Živila so delavci oziroma njihove družine kupovali v tovarniškem konzumu, ki je bil sveda v režiji podjetja. Res je, da nakupovanje tam ni bilo obvezno, vendar so razmere silele v odvisnost. Enkrat letno so se delavci z družinami razživel, ko je bilo tako imenovano Barbarino slavlje. Sv. Barbara je namreč bila zaveznica rudarjev. Po slavlju in veselici pa je zopet kapljal znoj na »črno zlato«. Žal pa so bila tudi gostilniška veselja pri »Franciju«: pijača je za bežne trenutke zastrla misli na trpko življenje od rok do ust, srd nad krivičnostjo in izkoriščanjem je utrl nepravdo pot, nesmiselna medsebojna obračunavanja s pestmi in včasih nožem.

Ni znano, da bi se bil v štorskih premogovnikih kdo smrtno ponesrečil, bil pa je zlokoben dogodek l. 1925, koje iz kaverne nadoma prihrumela talna voda s hudourniško silo. Vdor vode bi lahko bil imel usodne posledice. Upokojenec Jože Vizjak se dogodku živo spominja. Njegovo razumno dejanje je rešilo življenje. Kopaču Perku je odtrgalo uho, enemu kopaču je zlomilo nogo, nekaterim je vodna stihija dobesedno strgala obleko s telesa. Malomarnost, ki je mejila na kriminal, s strani lastnikov, ki so v sli za dobički, puščali v nemar varnostne ukrepe in ureditve in umazana konkurenčna igra, sta imeli vmes svoje prste.

Stanovanja so štorski rudarji imeli, v kolikor niso bili na svojem v samskem domu, navajajo se hiše, kakor: »perkpa«, »Zaklova štala« nadzorno osebje pa v »Loibnerhaus«, »Huszkahaus«. Samske delavce so nazivali kot »purše«: z delom na domačijah so si odslužili stanarine.

Kot omenjeno, je bilo v l. 1925/1926 kopanje premoga ustavljeno, naprave pa demontirane. Seveda so pod našimi okoliši še vedno znatne količine dobrega premoga, vendar ob današnjem močnem porastu potreb, bi vlaganja vsekakor ne bila rentabilna.

BESEDILO:
JERNEJŠEK FRIDERIK
FOTO:
STANE ARZENŠEK
VILI ZOHAR

O življenju v prevzgojnih domovih in podobnih institucijah ni veliko napisanega. Kot da so to življenjski prostori, ki z nami, z našo družbo, nimajo nič skupnega. Eden od vzrokov, da so za našo javnost še dokaj anonimni je tudi dejstvo, da so bile institucije te vrste še do nedavna zaprte vase, skupnosti navidez odtujene.

Pa imajo prevzgojni domovi vendarle veliko skupnega z nami, z družbo, v kateri živimo. Ljudje, ki tam bivajo, so naši, še bolj naši zato, ker so mladi in ker so sami še najmanj krivi za to, da je način njihovega življenja drugačen od življenja večine mladih. Tega se vse bolj zavedamo, zato se, s spreminjanjem družbenoekonomskih in medčloveških odnosov, s podružbljanjem vzgoje in izobraževanja, spreminja tudi življenje in delo v prevzgojnih domovih.

Danes to niso več zaprti in hladni prostori. Življenje znotraj teh skupnosti je pestro in bogato, odnosi med mladostniki in strokovnim osebjem pa topli in tovariški. Tudi v Prevzgojnem domu za mladoletnike v Radečah je tako.

Letos so v Prevzgojnem domu Radečah proslavili 30. obletnico obstoja. Nekdaj je bil to tipično represivni zavod, ki se danes vse bolj spreminja v tretmansko-vzgojno institucijo s sodobnimi metodami dela. Sem prihajajo mladoletniki iz vseh koncev naše republike, fantje in dekleta od 14. do 23. leta starosti, ki jim je sodišče izreklo vzgojni ukrep, ne glede na vrsto vedenjske in osebnostne motenosti. Število mladoletnikov, ki prihajajo, se iz leta v leto zmanjšuje, kar je pripisati vse večji strokovnosti in organiziranosti socialnih služb oziroma disciplinskih centrov v občinah. Trenutno so v radeškem prevzgojnem domu samo fantje, kakih 60 jih je, največ povratnikov.

VZROKI IN RAZLOGI

Tatvine, nasilniško vedenje, vlomi, redki krvni delikti in posilstva so le vzroki za vzgojni ukrep, ki ga izreče sodišče. Takšna in podobna dejanja pa so vselej posledica razlogov in razmer, ki so mladega človeka pripeljale na krivo pot.

V družini, kjer vlada alkoholizem, sovraštvo med staršema in še mnogi drugi spremljajoči pojavi takšne skupnosti, ni prostora za normalen razvoj otroka. V takih družinah navadno tudi ni ljubezni, topline in občutka varnosti, vsega, kar je doraščajočemu bitju potrebno kot voda in kruh.

V družini, kjer vlada materialno blagostanje in korupcija na račun odrekanja starševskih dolžnosti, pozornosti in ljubezni, prav tako ni prostora za srečno otroštvo.

Tam, kjer je oče pretirano strog in mati preveč popustljiva (ali obratno), je navadno žarišče nedoslednosti pri vzgoji in ugodna tla za otrokovo beganje iz takšnega okolja.

Skupni imenovalec večini razlogov, ki pripeljejo mladega človeka na krivo pot je torej pomanjkanje ljubezni in topline domačega ognjišča. Mlad človek pa ne uide iz družine z namenom, da bi postal slab. Uide preprosto zato, ker doma ni lepo. Mladoletniki, ki danes živijo v Prevzgojnem domu Rade-

če, so večinoma iz takšnih družin. Med njimi je tudi nekaj Romov in otrok staršev, ki so na delu v tujini.

SPREJEM

Letno najde novi dom v radeškem prevzgojnem domu približno 30 mladoletnikov. Sprejemu oziroma seznanjanju sledi diagnostična konferenca, ko strokovni delavci doma, skupaj s socialnimi občinskimi službami, izoblikujejo okvirni vzgojni program. V tej pomembni fazi sodeluje tudi mladoletnik, ki ima vse možnosti izražati svoje želje glede šolanja, poklica, interesnih dejavnosti, stikov z domačim okoljem in podobno.

TERAPEVTSKA SKUPNOST

Sledi skupinsko in individualno delo: razgovori s ciljem osveščanja in vzgajanja ter prilagajanja novemu okolju, novi skupnosti. Vsak teden se sestane terapevtska skupnost. Mladoletniki, skupaj z vzgojitelji in ostalimi strokovnimi delavci razreš-

PREVZGOJNI DOM RADEČE

SAJ NISMO ANGELČKI...

varjajo se tudi o izhodih iz doma. Ob koncu tedna je dom skoraj prazen, saj se velika večina mladoletnikov vrača domov in tako redno vzdržuje stike z domačim okoljem ter opozarja nase. Še pred leti je bil v praksi le enkrat letni dopust.

OD JUTRA DO VEČERA

Dan, ki ga mladoletniki preživljajo v prevzgojnem domu ni dosti drugačen od našega običajnega vsakdanjika. Vstajajo ob 6. uri, pozajtrkujejo, nato pa sledi šolski pouk ali delo v delavnici. Vmes je še malica, ob pol dveh po-

skem, glasbenem, fotografem, literarnem ob urejanju domskega glasila ter v sekciji tabornikov. Razgibanemu popoldnevju sledi večerja, po njej pa trikrat tedensko skupinsko delo, ko se mladoletniki seznanjajo z najaktualnejšimi političnimi in gospodarskimi vprašanji v naši družbi in v svetu. To je tudi čas za kviz tekmovalstva in za pripravljane priložnostnih proslav in prireditve. Dom ima tudi bogato knjižnico in čitalnico, radijske sprejemnike v sobah in skupen televizijski sprejemnik. V program dejavnosti sodi tudi vsakoletni pohod k pomnikom revolucije.

Na svetih se sprejemajo najbolj pomembne odločitve. Ena takšnih je, na primer, odločanje na svetu domske skupnosti o tem, ali si je posamezni gojenec z delom in vedenjem zaslužil odhod iz doma ob koncu tedna.

DELO, IZOBRAŽEVANJE

Vsi šoloobvezni mladoletniki morajo v okviru izobraževalnega centra doma končati obvezno šolanje. Vsakdo ima možnost priti do poklica, bodisi v internem, skrajšanem programu ali po sprednjem programu usmerjenega izobraževanja v šolah. Vsakdo se lah-

PIŠE: MARJETA AGREŽ

na svet, na življenje in prevzgojo v domu. Presemetila me je njihova kritičnost do sebe in do drugih. Niso se sprenevedali, mislim, da so govorili odkrito in pošteno. Seveda imajo o določenih stvareh povsem svoje mnenje, ki izvira iz želje po prostosti, ki jim je, kljub vsemu, okrnjena.

Janka moti preveliko število neprijaznih paznikov. Meni da vsi nimajo kaj početi.

Pravijo, da se takrat, ko pridejo domov, na dopust, največkrat napijejo, da delajo pač vse tisto, česar v domu ne smejo.

Edo bi bil rad glasbenik, v domu pa se »mora«

FRANC KOVAČ, upravnik: »Naše delo je bilo pred tridesetimi leti amatersko, ustanova je bila navzven zaprta, pogoji dela težki. Strokovnih kadrov ni bilo, zato smo se srečevali tudi z metodami, ki so že davno preživete. Danes dela pri nas močna strokovna ekipa pod vodstvom prof. dr. Miloša Kobala.«

STANE ZAKONJŠEK, pedagoški vodja: »V času trajanja vzgojnega programa se med nami in mladoletniki razvijajo tovariški odnosi, ki temeljijo na zaupanju in medsebojnem spoštovanju. Približno 10 odstotkov je pri nas tudi mladih Romov, ki so osebnostno še najbolj zdravi. Pri njih gre bolj za socialno preobrazbo. Na žalost se skoraj vsi vrnejo v staro okolje.«

DAMJANA VILČNIK, socialna delavka: »Nekako tri mesece pred predvidenim odpustom ima naša služba zelo zahtevne naloge. Ves naš trud bi bil zaman, če bi se naš gojenec znašel ponovno na cesti, brez dela, brez stanovanja. Od nikogar se ne poslovi, ne da bi mu pripravili vseh pogojev za enakovredno vključitev v življenje in v družbo.«

RADOVAN ZUPANČIČ, psiholog: »Poglobimo se v vsakega mladostnika posebej, saj vemo, da vsak živi v svojem svetu, ki nam ga mora odpreti. Samo pod takšnimi pogoji lahko računamo na uspeh. Naša terapevtska skupina se srečuje tudi z duševno in ne le z vedenjsko motenimi osebnostmi.«

JOŽE SIMONČIČ, vodja strokovnega izobraževanja: »Želimo, da bi vsak naš mladoletnik opravljal tisto delo, ki ga veseli. Še pred leti so morali v naših delavnicah delati tudi tisti, ki so se šolali, sedaj pa so ti fizičnega dela oproščeni. To se nam pri ustvarjanju dohodka sicer pozna, vendar sledimo čisto drugačnim ciljem.«

jejo tekočo problematiko doma. Gojenci takrat povedo, kaj se jim zdi prav, kaj je po njihovem mnenju narobe, kaj bi bilo lahko bolje. Medsebojni odnosi se tako poglobljajo, zaupanje raste, vedno je manj primerov samokaznovanja, protestnega vedenja, grobosti in poskusov pobegov. Pogoj-

poldne kosilo in do 15. ure počitek. To je prosti čas, ki ga vsak po svoje izkoristi. Počitku sledi za šoloobvezne učenje, ostali pa so zaposleni ob dodatnem delu in sprostivni kot je urejanje skupnih prostorov in okolja, športna rekreacija ter vključevanje v mnoge interesne dejavnosti v kroških: dram-

DOMSKO SAMOUPRAVLJANJE

Organi samoupravljanja so svet domske skupnosti, svet šolske skupnosti in svet mladih proizvajalcev. Na sestankih teh svetov mladoletniki urejajo, skupaj z mentorji, najbolj življenjska vprašanja dela na posameznih področjih.

ko tudi izobražuje ob delu v vseh programih srednjega usmerjenega izobraževanja. Skrajšani program v okviru doma omogoča opravljanje ključavničarskega, mizarskega, pleškarskega in kovaškega poklica.

DELAVNICE

Mladoletniki s poklicem in tisti, ki se izobražujejo ob delu, so »zaposleni« v samostojni gospodarski enoti prevzgojnega doma, v delavnicah, kjer skupno ustvarjajo potrebni dohodek. Nagradjevanje je, morda bolj kot kjerkoli drugje, odvisno od dela: kakovosti in obsega ter vloženega truda mladoletnika.

NAŠ KLEPET

V učilnico so stopili: Marko, Janko, Edo, Marino in Branko. Sami prijetni fantje, Stajerci, razen Marina, ki je prišel s Primorskega. Prisedli so in kmalu smo se pogovarjali tako kot da se že dolgo poznamo. Niso me zanimale njihove življenjske zgodbe niti razlogi za spremembo njihovega bivališča. Zanimalo me je predvsem, kako gledajo

učiti za kovinostrugarja. Že danes ve, da tega poklica potem, ko bo zunaj, ne bo opravljal. Obiskuje glasbeno šolo v Radečah. Tam se s fanti lepo razume, nikdar ničesar ne »ušpiči«.

Marka moti železno okovje na oknih, ne zanika pa, da je to potrebno, da je svoboda včasih preveč mikavna.

Branko je mnenja, da je pripor kot vzgojna metoda čisto odveč, posebno takrat, ko kdo prekrši domski red in si svojevoljno podaljša dopust. »Če bi si jaz nameraval podaljšati izhod bi to storil ne glede na to, ali me čaka pripor ali ne.«

Marino je molčeč. Ne vem, o čem ves čas razmišlja.

Janko se pritožuje nad preveč enoličnimi kosili in nad tekme v športnih tekmovanjih. Pravi, da morajo vedno tekmovali le z ekipami starejših, radi pa bi se pomerili z vrstniki iz šol, krajevnih skupnosti.

Edo: »Ko bom svoboden, bom šel tja, kjer me nihče ne pozna in začel čisto znova. Ko hodimo v skupini po mestu, nas gledajo postrani. Saj nismo angelčki...«

V CELJU CELOVITA OSKRBA POŠKODOVANIH IN OBOLELIH ROK

PIŠE MILENA
B. POKLIČ

TA ROKA BO ŠE KOVALA SVET ALI ČLOVEK MOČNEJŠI OD STROJA

»Kako preprosto je opisati to, kar udarja in blagoslavlja, daje in jemlje, dirigira, bere za slepe, govori za neme, sprejema prijatelje, preganja sovražnike, uporabljamo pa jo lahko tudi kot kladivo, kot klešče in kot abecedo.« Tako jo je opisal francoski lirik Paul Valery, o njej govore ljudski pregovori, o njej pojo pesmi.

Svet je zgradila. Razprta, pričakujoča dlan, ljubkujoča in odločna, stisnjena v pest, potrta, za nohti zaritimi v dlani. Takšna, kakršni smo, kot kar hočemo. ROKA. Naša moč, naše bogastvo in naše orodje. Ne rečemo zaman: »Dvoje zdravih, močnih rok ima, bo že kako.« Vedno pa ni tako. Roke so le del človeka, močnega, a tako krhkega in občutljivega za boleznin in poškodb. Zaradi vsega, kar z njimi opravljamo, so še bolj izpostavljene kot drugi deli telesa, še hitreje omahnejo v nemoči. Pot do vrnitve njihove moči in njihove sposobnosti je dolga in zapletena. V Celju to težko pot premagujejo spretni roke, ki jih vodi trdno znanje, zdravstvenih delavcev na oddelku za plastično kirurgijo in kirurgijo roke, roke fizioterapevtov in delovnih terapevtov in trdna volja tistih, ki hočejo s svojo bolno ali poškodovano roko še naprej sodelovati, v življenju in delu.

V CELJU CELOVITA POMOČ

V leto 1963 segajo skromni začetki, iz katerih se je v celjski bolnišnici razvil oddelk za plastično kirurgijo in kirurgijo roke. Na njem se ukvarjajo s celotno kirurgijo roke poškodovancev ali rekonstrukcijami po poškodbah in z operacijami bolezni - tudi revmatičnih. Precejšen del dejavnosti zavzema tudi opekliška kirurgija, le skromen pa estetska kirurgija ali drugače rečeno popravljanje napak izgleda človeka. Dobra tri leta delajo tudi mikrokirurške posege - posege na drobnih človekovih delih, kakršno je na primer živčevje, ki jih je mogoče narediti le z mikroskopi.

Poleg operativne dejavnosti opravljajo tudi ambulantne storitve. V ambulanto za plastično kirurgijo in kirurgijo roke, kjer pregledujejo tudi opekline, prihaja dnevno kar po 50-80 pacientov. Tolikšen, pravzaprav že prevelik obisk, pa je razumljiv, saj prihajajo pacienti iz vse celjske regije, pa tudi iz drugih področij. V Celju namreč celovito oskrbijo poškodovane in obolele roke na enem samem mestu, imajo pregled nad poškodovanci in zdravljenjem, s tem pa je tudi zdravljenje lahko uspešnejše.

Težnja, da bi poškodbe roke v celoti oskrbeli že pri prvem operativnem posegu, je jasna. S tem se izognejo kasnejšim

posegom, skrajša pa se tudi doba zdravljenja, ki je pri večjih poškodbah razmeroma dolga. Vedno to seveda ni mogoče. Potem, po operaciji, je pomembna vloga fizioterapije, zadnja leta pa v vedno večji meri tudi delovne terapije. Z njo skušajo navaditi poškodovance zopet na stare ali nove prijeme z rokami, s tem pa mu tudi olajšati ponovno vključitev v delovni proces.

Ker je glavna funkcija roke oprijemalna z dobro gibljivostjo prstov in se pogosto tudi v največjih in najboljših zdravstvenih centrih ne da doseči po poškodbah prvotne gibljivosti, je glavno vodilo kirurgije roke vrniti možno funkcijo in preprečiti invalidnost.

ŠE VEDNO KROŽNE ŽAGE

Ne mine dan brez operacije roke. Zadnja leta upada število težjih poškodb, množijo pa se obolenja rok, zlasti živčevja na rokah. Najhujše poškodbe so še vedno zaradi krožnih žag, ki jim botruje tako nepravilnost tistih, ki delajo z njimi, kot nezaščitenost žag. Nevarne so tudi poškodbe z različnimi valji v industriji, ličkalniki v kmetijstvu in pritiski s težkimi predmeti, pri čemer so lahko poškodovane kosti ali samo mehki deli. Pogosto je potrebna operacija, čeprav ni na zunaj nobene rane.

V Celju opažajo tudi veliko število na zunaj majhnih poškodb z ostrimi predmeti, tudi s steklom, ki lahko povzročajo v notranjosti roke obsežne poškodbe kit, žil in živcev. Narava takšne poškodbe in njen obseg je viden le pri operativnem posegu. Običajno so operacije pri nekoliko večjih poškodbah ali takih, kjer je poškodovanih več funkcij, zelo dolgotrajni.

Z ROKO JE KONEC!

»Tistega dne, 17. aprila je bilo, sem prišel na delo v Libelo ob šestih, kot vsak dan. Takrat še nisem vedel, da bo dan zame usoden. Nič posebnega ni bilo. Nek brusilni stroj je puščal olje. S sodelavcem sva hitro videla, da pušča visokotlačna cev. Treba jo je bilo zamenjati in sva jo. Brez težav, saj pri strojih delam že dvajset let. Le še zaščito je bilo treba urediti. Vse je šlo normalno, do zadnjega vijaka. Takrat pa je spustila jeklena vrv, ki drži 700 kilogramov težko protiutež. Padla je z višine 40 centimetrov na mojo desno roko. Če ne bi bilo tam neke prečne cevi, bi mi roko kar odtrgalo. Tako pa je utež obležala na roki.

Stisnjen sem bil v kot, za stroj. Nihče ni mogel do mene. Bil sem pri zavesti in pomagal pri reševanju, saj sem samo jaz

Leopold Pečnik: »Poslovil sem se že od roke, zdaj pa lahko delam!«

videl, kaj se je sploh zgodilo. Z roko je konec, sem dejal. Iz krvave zmede so štrleli drobci belih kosti. Prepeljali so me v bolnico. Če bi me takrat kdo vprašal, bi sam rekel, naj jo kar odrežejo. Prehudo je bilo. Mislim, da jo bodo tako in tako odrezali. Sorodniki so me želeli poslati v Ljubljano, pa so jim povedali, da bo primarij iz Celja že uredil. Tako sem ostal. Ob štirih popoldan so me operirali. Prvo, kar sem videl, ko sem se zbudil iz narkoze, so bile svetle zvezde na nebu. Takrat so me že peljali na oddelk za kirurgijo roke.

Tretji dan po operaciji, ob prvem prevezu, sem se zgrozil. Roka ni bila podobna roki. Kar visela je in želel sem, da bi mi jo vsaj z nečim utrdili, da ne bi kar padla. Pa je bilo vse drugače. Prevezi, mavec, fizioterapija, delovna terapija, doma pa potem tudi ves čas gibanje in spet gibanje. Od novega leta že delam. Pred mesecem dni so mi odstranili še oporo za kost. Delam lahko. V službi in doma. Ne tako kot včasih, a lahko. Ne veste, kaj pomeni imeti desno roko. Skoraj po čudežu. Tisto, kar je naredil primarij Stokol, se ne da povedati. Neverjetno delo je opravil. Sešiti je bilo treba prav vse, odstraniti vse tiste delčke

zdrobljenih kosti... Takim ljudem bi morali dajati priznanja! Ni mi rešil le roke. Neokrnjeno življenje mi je rešil: Življenje, v katerem lahko delam.

Tako je pripovedoval Leopold Pečnik, doma iz Šmartnega ob Paki. Pripoved zdravnika, ki ga je skupaj s sodelavci operiral, pripoved primarija dr. Heriberta Strokola je krajša, bolj zdravniška.

Z OČMI ZDRAVNIKA

»Spominjam se poškodovance, ki mu je padla težka utež na podlahet in mu uničila del kože, razstrgala vse kite iztegovale prstov, prelomila obe kosti podlahti tik nad zapestjem in delno poškodovala mišice na dlančni strani podlahti.

Spojiti smo morali kosti, nerabne dele kosti odstraniti, da smo s tem izboljšali funkcijo preostale kosti in potem oskrbeti vse kite na hrbtni strani podlahti in roke ter raztrgane mišice in nato celotno področje pokriti z novo kožo.

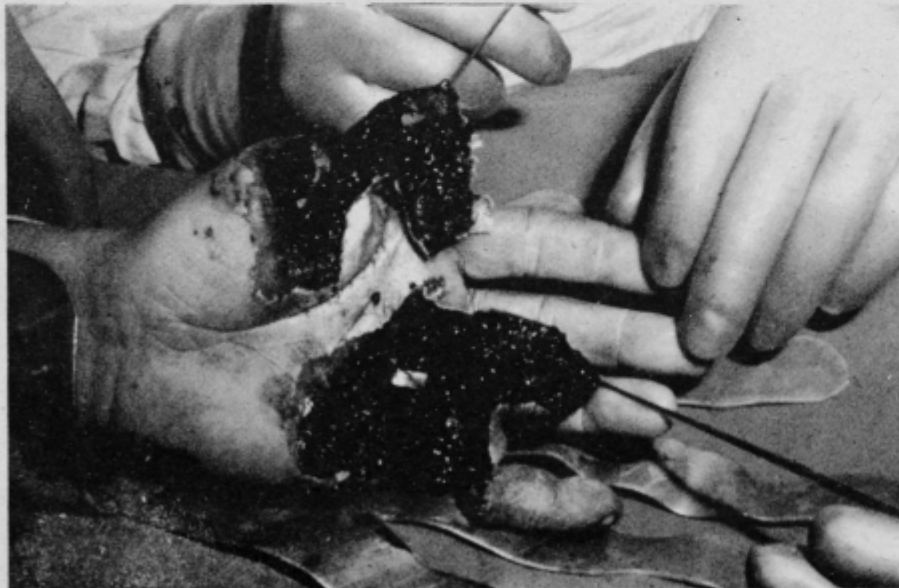
Takšen poseg je zelo dolgotrajen. Najprej sama operacija, nato pa še fizioterapija in delovna terapija. Temu poškodovancu se je povrnila gibljivost prstov in zapestja. Tudi sam je k temu pripomogel s svojim sodelovanjem in s trdno voljo. Vztrajno gibanje in manjši prijemi k vrnitvi zahtevnih funkcij roke veliko doprinešajo.

NADOMEŠČANJE ŽIVCA

Na celjski kirurgiji roke delajo tudi zahtevne mikrokirurške posege. Značilen je primer poškodbe živca na nogi.

Pri padcu na krožno žago si je mlad fant poškodoval stegno. Ko so prvotno poškodbo že uredili, so morali popraviti še živce. Imel je raztrgan živce za sprednjo mišico na stegnu, ki se je zaradi tega tanjšala in propadala. Noga je ostajala brez moči in težko je hodil, ker mu je klekalo koleno. Uporabili so nevažni kožni živce iz zadnje strani goleni. S pomočjo mikrokirurške tehnike pod mikroskopom so z večjimi deli odvzetega živca nadomestili deset centimetrovsko raztrganino na živcu na sprednji strani stegna. Ščasoma se mu je vračala funkcija in tudi mišica, ki jo oskrbuje ta živce, je dosegla določeno čvrstost. Fant danes nogo dobro uporablja, čeprav mišica ne bo nikoli taka kot tista na drugi nogi.

Podobne so tudi operacije na živcih na rokah. Končni uspehi so. Boljši pri mladih ljudeh, boljši pri tistih, ki pri zdravljenju sodelujejo. Čeprav ni nikoli več tako, kot je bilo pred poškodbo ali boleznijo, je to veliko. Tisti, ki so ohranili roko, ki lahko hodijo, tisti to vedo.

Poškodba je bila huda, sedaj pa roka že tesno oklepa orodje.

PIŠE JURE KRAŠOVEC

ENA OD VOJNIH ZGODB NAŠIH LJUDI

BOŽIČNA KOPEL RUDARJA- MORNARJA MED MALTO IN KRETO

Dolgi sivkasto zeleni valovi so dajali videz ogromne puščave, ki jih je nosila nekam v neskončnost. Mrtvo morje, kakršno na odprtem nastane po viharju, je s površine vode bilo čisto drugačno kot s palube ladje, nekaj metrov dvignjene nad vodo. Nekam gosta je bila ta voda in valovi so jih kot potegnjeni griči dvigovali, pa spet spuščali, da je svoje tovariše videl zdaj zgoraj nad seboj, zdaj spodaj v globeli, ko da so se šli skrivalice.

Kako dolgo so že v vodi? Zdelo se mu je, da že neskončno dolgo, čeprav je vedel, da le nekaj ur, da se je zgodilo tam nekje okoli poldneva in da se je začelo od vzhoda sem mračiti.

Držal se je za rob kovinskega soda, ki se ga je bil oklenil, potem ko je ladja šla na dno. Pobrcal je sem in tja, kadar se mu je zdelo, da ga odnaša od drugih. Tudi pogovarjali se niso več, brodolomci, ko da so si že vse povedali. Vsem je po glavi blodila misel, če jih bodo poiskali do noči, kajti do jutra bo dolga tale božična noč.

Nenadoma se jim je zazdelo, da na obzorju vidijo ladjo. Sprva so mislili, da je kateri od reševalnih čolnov, ki so se že zjutraj ločili od poškodovane ladje. Naposled se je le izkazalo, da je res ladja, ki jim je prihajala na pomoč. Bil je nek italijanski rušilec, ki je plul pod zavezniško zastavo.

Ko so si za silo opomogli in ogreli, ko so jih nakrmili in preoblekli, je tudi Anton Veligovšek na lastni koži in v zavesti občutil, da besede, ko so jim voščili vesele praznike in srečno novo leto, to tudi res pomenijo.

POSOJEN ZA BRODOLOMCA

Ladijski strojnik, kaplar Anton Veligovšek, je bil za to priljubljen, ki je bila za poltovorno ladjo »Kumanovo« usodna vožnja, kot strojnik posojen s svoje matične ladje »Ante Starčević«. Ni bilo prvič, da so ga posodili na kašno drugo plovilo, saj si je okusil plovbo na »Črnem orlu« vse tja do Gibraltarja, kjer je bila mornarjem paluba pod nogami vselej vroča.

No, tokrat so na Malto vkrcali kakšnih 150 angleških vojakov, ki so šli baje na dopust. Smer in cilj vožnje Antonu ni bila znana in ker se je kot vojak navadil, da ni spraševal, česar mu niso bili pripravljeni sami povedati, še danes ne ve, kam so bili namenjeni. Morda na Kreto?

Kakorkoli že, po vrnitvi na Malto se je kaplar Anton Veligovšek spet vkrcal na »Starčevića«, kjer je v novo leto 1945 vstopil, kot temu rečemo, na novo rojen, kajti tista kope med Malto in Kreto na božični večer bi se lahko tudi drugače končala.

KAJ SE JE LADJI »KUMANOVO« ZGODILO?

»Kumanovo«, poltovorna ladja nekdanje jugoslovanske trgovske mornarice, se je v začetku vojne med silami osi in kraljevino Jugoslavijo nahajala v tujih vodah. Seveda se je posadka z ladjo vred ponudila zaveznikom na razpolago. Oborožili so jo in potem je v zavezniških konvojih plula predvsem po sredozemskem morju in sicer pod angleško zastavo. Ladje, ki jih je vojna zatekla na enak način, ali pa so v zadnjem hipu smuknile skozi Otrantska vrata iz objema napadalcev sil, so bile v sestavi jugoslovanske mornarice pod poveljstvom kapetana bojne ladje, majorja Josipa Saksida, ki je bil s strani pobegle kraljeve vlade imenovan za poveljnika vseh jugoslovanskih plovilnih enot v Sredozemlju pod zastavo angleške kraljevske mornarice.

Te ladje so plule v vojaških konvojih, bodisi kot prevoznice tovarov, bodisi kot plovila zaščitnih enot. »Kumanovo« je bila poltovorna ladja, saj je imela precej potniškega prostora s še kar dobrim udobjem, zato so jo pogosto uporabljali za prevoz ljudi. Tako tudi na njeni zadnji vožnji, na kateri je izplula 21. ali 22. decembra. Ko so bili daleč na odprtem morju, se je od nekod vzela nemška podmornica in s svojim topom tako hudo načela trup »Kumanova«, da je po kaš-

nih 40 urah počila na dve polovici in v dveh kosih tudi potonila. Posadka se je skoraj dva dni borila z vdirajočo vodo, skušala popraviti škodo ali se vsaj obdržati na vodi, dokler bi prišla pomoč. Pa so odpovedale še črpalke, agleški potniki so v rešilnih čolnih zapustili razbito ladjo, posadka pa je, ko ni bilo več nobe-nega upanja, poskakala v vodo. Trije mornarji so končali v vrtincu še delujočih ladijskih vijakov, drugi pa so se še pravočasno oddaljili od »Kumanova«, ki se je v dveh polovicah pogreznila v globino. Nekaj brodolomcev je še med šaro na ladji staknilo rešilne pasove, Anton Veligovšek, ki je moral ubežati iz globine ladijskega trupa, iz strojnice, najprej na palubo, je planil v valove kar brez vsega, dokler se v vodi ni dokopal do pločevinastega soda...

POT OD RUDARJA DO MORNARJA

Odkar se spominja, je Antonu Veligovšku bila voda pri srcu. Tista v domačem laborju najbrž ne toliko, veliko bolj pa temačen tolmun Savinje v Selcah, kjer reka med Laškimi in Rimskimi Toplicami naredi tisti ostri ovinek pri sedanjih gostilni Nagode.

Tu je deček s Strmce najprej v plitvini »palezal« po vodi, kot čofotanju po mokrem elementu brez potrebe v teh krajih rečejo. Ko pa je splaval, je vsa poletja sekal vrtince v tistem rečnem kolenu, dokler ga ni kdo, drgetajočega in posinelih ustnic, spodil domov.

Ko je odrasel, so prišle druge skrbi, kopal pa se je še vedno rad in marsikdaj se po sihtu v rudniku šel namakati.

Julija 1942 so ga nasilno mobilizirali. Takrat se še zlasti ni bilo dobro kakorkoli izpostavljati, saj so bili Nemci sitni kot ose, zaradi partizanskega napada na rudnik Laško. Razlog je bil tudi ta, da je takrat še bolj malo vedel o partizanskem boju, še važnejši pa številna družina, ki bi se ji Nemci maščevali.

Tako se je rudar Anton Veligovšek znašel na peščinah afriških tal, kjer je

maja 1943 nekje v Tunisu visoko dvignil roke pred nastopajočimi Angleži in odkorakal v ujetništvo.

V taborišču ALMA-207 so jih naprej skrbno razsortirali po narodnostih, kar je bilo dobro, saj so takoj presedlali na toplo hrano, medtem ko so Nemci otepali suho. Čez tri mesece je v spremstvu angleškega časnika pred Jugoslovane, zvečine so bili Slovenci, vstopil mornariški major Josip Saksida in jim ponudil možnost, da se prijavijo za vojaško službo na zavezniški strani, pri tem pa ponudil široko izbiro.

Anton, ki je imel od nekdanj rad vodo in ki so mu oči obvisle na na Saksidovi mornariški uniformi, ni dosti pomišljal, zlasti še, ko so mu povedali, da se lahko izuči tudi poklica.

Po kratkih tednih urjenja v Haifi, so ga poslali v tečaj za strojniške podčasnike, ki ga je uspešno končal februarja 1944. V

Aleksandriji se je potem vkrcal na ladjo »Ante Starčević«, katere poveljnik je bil Zeljko Filipović in ki je imela svojo bazo na Malto. Tako je Anton Veligovšek ob rudarski poklic prislonil še mornarskega kot mornariški kaplar strojnik.

Kot že rečeno, je plul po Sredozemlju, večkrat je bil tudi posojen na druge ladje, toda v glavnem je bil na »Starčeviću«. Tako je nanese, da je prvega partizana videl v italijanskem pristanišču Bari, ki je bil čezmorska baza NOV.

NAPOSLED TUDI V TITOVIM MORNARICAM

Med tem je potekal boj za priznanje nove Jugoslavije. Začela se je diplomatska bitka v kateri je šlo za to, da bi se zavezniški dokončno odločili prelomiti stike s četniki, ki so kot takoiimenovana kraljeva vojska v domovini bili odkriti in brezštevilnimi zločini na strani okupatorja.

Veligovšku, četudi je bil kaplar in ne desetar, tega ne bi mogel nihče očitati, kot tudi njegovim tovarišem in predpostavljanim ne? Bili so v vojaških formacijah zavezniških sil in ves čas v boju proti istemu sovražniku, ki so ga imeli tudi partizani na merilni »muhi« svojih pušk.

Naposled je šlo takrat tudi za to, da bi vse plovne enote nekdanje jugoslovanske trgovske in kraljeve mornarice bile vrnjene novi Titovi Jugoslaviji. To je šlo tem lažje, ker so bili v tem času na njih mornarji in mornariški časniki, ki so se že odločili za vrnitev v domovino.

Tudi to se je zgodilo na Malto, ko so jih nekega dne, vse do zadnjega, poklicali v štab, kjer se jim je v navzočnosti angleški časniki in vojakov predstavil partizanski major Doretić in jih seznanil z bojem v domovini in sporazumom med partizansko vojsko, ter zavezniški, begunsko kraljevo vlado. Večina se je odločila za vrnitev v domovino, vsi seveda ne. Vsi, ki so od tega trenutka postali Titovi mornarji, so se vrnili na ladjo, vsi drugi pa so odšli drugam.

NASUKAL V STRMCI ŠTEVILKA 66

Mornariški desetar strojne stroke Anton Veligovšek je poleti 1945 priplul na »ANTE STARČEVIĆU« v Šibenik. Priplule so tudi druge jugoslovanske ladje, ki so bile vse od kraja vrnjene novi jugoslovanski državi. Bilo jih je celo nekaj več. Bilo je nekaj bojnih enot, na katerih so bili Jugoslovani, med njimi tudi poznejši »GALEB«, ki so ga kot admiralsko ladjo dali Angleži najprej kralju Petru Karadjordjeviću in je takrat nosila ime »Beli orao«.

Na teh ladjah so se vrnili tudi večina vsi mornariški časniki; tudi nekdanji poveljnik jugoslovanske mornarice v zavezniških formacijah Josip Saksida, nadalje Zeljko Filipović, poveljnik »Starčevića« in mnogi drugi. Anton Veligovšek je bil najprej dodeljen štabu flote Jugoslovanske vojne mornarice, nekaj časa je bil strojnik na korveti »Partizanka«, potem pa je do demobilizacije 1947 bil inštruktor za strojništvo v mornariški podoficirski šoli v Divuljah pri Trogirju.

Ne ravno, da bi se mu bilo morje zamerilo. O, to že ne, tudi če je okusil njegove muhaste krutosti. Bolj se mu je šlo, da bi se izmotal iz stroge discipline vojaškega življenja, ki so jo takrat hudo privijali po ruskem vzorcu... Pa po domačih bregovih se mu je stožilo in ko se je nekoliko sporekel ter bil prepričan, da bi sčasoma iz tega spora potegnil krajši konec vrvi, je zmetal svoje reči v mornarsko vrečo in jo mahnil nazaj na Strmco, pod katero na kolenu korita v Selcah Savinja suče vrtince.

Spet je šel med rudarje, kupil staro hišo in nekaj zaplat zemlje, se oženil, se nabral drobne četice drobiža in spoznal, da se mu je sidro čvrsto zataknilo v strmine Strmce, da je na številki 66 trdno nasukal.

Potem je bilo še marsikaj. Predvsem pa otepanje okoli priznanja njegovega vojaškega prispevka. Nekdo je celo ugotovil, da je njegova plovba bila nekaj podobnega kot plavanje v kvislinških vodah, izključili so ga iz borčevske organizacije, vse pisarjenje, ki se ga je nabralo kar čeden kup, mu ni dosti pomagalo. Naveličal se je in stisnil v svojo suhozemsko kajuto malce zagrenjen. Tudi na morje ni šel več pogledat odkar se je nehal po njem voziti na državne stroške. Pokojnina je brzkone prekratka in ima hude težave povezati konec s koncem, čeprav več mornarskega vzlanja.

Vsak božični večer, od tistihmal jih je že bilo šestinideset, pestuje svoje spomine, pravzaprav enega samega, kako je 24. decembra 1944 oklepajoč pločevinasti sod in šklepetajoč z zobmi čofotal po hladni vodi nekje med Malto in Kreto.

Pa srečen 36. rojstni dan - mornar rudar!

PIŠE JANEZ VEDENIK

O MLINU, PŠENICI IN KRUHU

KRUHA NE CENIMO TAKO KOT BI GA MORALI

Je treba tale novoletni zapis začeti s kruhom? Morda s problemom izumiranja nekega poklica, ki po vsej logiki ne bi smel izumreti? Zaradi kruha. V današnjih časih in pri nas. Zapis posvečamo človeku, ki je vztrajal na svoji poti. Še najmanj zato, ker bi se v tem poklicu čutil socialno varnega. Če bi imel denar bolj rad kot svoj poklic, bi prekinil očetovo tradicijo. Toda **Konrad Muhovec** iz Grajske vasi v Savinjski dolini se je odločil za pot, ki mu jo je narekovalo srce. Ostal je mlinar. Eden redkih pri nas je, ki mu pravzaprav pšenica, oziroma mletje pšenice, še danes daje kruh. Trdo prislužen je ta kruh, mnogo bolj pa tekne, ker Konrad danes ve, da njegovo vztrajanje vsa dolga leta ni bilo zaman. Dokazal je, da se lahko včasih tudi družba moti.

NEKAJ STO JIH JE BILO

Kaj je pravzaprav dokazal Konrad Muhovec? Če drugega ne, potem vsaj to, da ga ljudje in še zlasti kmetje rabijo. Pa ne zato, ker je eden izmed redkih mlinarjev pri nas. Tudi, če bi jih v Savinjski dolini bilo še trideset, pa bi bilo dela za vse dovolj. Bili pa so časi, ko so mlinarje vsi kar nekako postrani gledali. Kot da so ostanki kdo ve kakšnega zla. Odras takšnega gledanja je bila tudi takratna davčna politika, katere rezultat je čutili še dandanes. Muhovec mlin stoji ob potočku Konjščica. Konrad se spominja, da je samo ob tem potočku bilo včasih kakšnih trideset mlinov. V vsej Savinjski dolini jih je bilo do začetka druge svetovne vojne vsaj 200. In še vedno jih je bilo premalo. Kljub temu, da je že takrat veljal hmelj za zeleno zlato in je pšenica kmetom v Savinjski dolini predstavljala postransko dejavnost.

TRI MLINSKA KOLESA

Tudi Konradov oče je bil mlinar. Mlin in vse posestvo je leta 1908 odkupil od takratnih domačinov Turkov. Vse do leta 1951 je tu še bila prisotna idilika mlinskih koles. Tri mlinska kolesa Muhovčevega mlina je gnala Konjščica. Bili so filozofi, ki so trdili, da je gibalo vsega voda. Konrad Muhovec ni filozof, pa vendarle je hvaležen potoku Konjščici za vso energijo, ki je gnala mlinske kolesa, pomagala ustvarjati pšenico in kruh in preživljala Muhovce. Tako vztrajno kot je tekla in teče Konjščica, tako vztrajno je očetovo delo nadaljeval Konrad in tako kot teče potoček mimo Grajske vasi, tako so hiteli tudi časi. Danes Muhovčevega mlina ne poganja več mlinska kolesa. Zamenjala jih je vodna turbina. Konrada povprašamo, če pogreša mlinska kolesa. Seveda jih. Toda idilika je eno, napredek je drugo. In idilika je premnogokrat odraz zaostalosti. Te pa se Savinjsčani že od nekdaj otepajo.

DOMAČE JE ČISTO DRUGAČNO

Pogovor z Muhovcem smo morali nekajkrat prekiniti. K njemu so prihajali kmetje. Dva sta na vozovih pripeljala pšenico, da bi jima jo zmleli. Mlada fant in punca sta prišla kupit koruzno moko in ješprenj. Nista še bila stara več kot dvajset let. S prijatelji bodo odšli silvestrovat v neko planinsko kočico. Dekle bo že doma z mamino pomočjo skušala speči koruzni kruh, ječmenovo kašo (ješprenj) pa si bo vesela družba skuhalo za jutranje urice. Zraven bodo seveda svinjska rebra. Še predno smo ju mislili povprašati, zakaj koruzne moke in ječmenove kaše ne kupita raje kar v trgovini, sta že hitela pripovedovati, da so takš-

Konrad Muhovec se je odločil, da bo vse življenje mlinar.

ne stvari, kupljene v mlinu tisočkrat boljše. Konrad se je le nasmehnil in pripomnil, da to najbrž ne bo čisto držalo. V velikih industrijskih mlinih lahko vse to prav gotovo mnogo bolj kakovostno zmeljejo. Fant in dekle sta mlinarju odločno zanikala. Težko je čisto natanko povedati zakaj, toda prav gotovo sta imela prav.

AJDOVI ŽGANCİ IN MLEKO

Ob tem smo se tako spomnili na ajdove žgance. Vrli mlinar nas je takoj »potolažil«, da ajdove moke skorajda ni več. Nad Taborom je sicer en kmet, ki še seje ajdo in jo pripelje v mlin in še blizu Kamnika je eden izmed kmetov, ki seje ajdo in jo pri-

naša v mlin v Grajsko vas. Ajdovo moko je danes izredno težko dobiti. Ko Konrad spregovori o njej, se človeku zazdi, kot da bi govoril o eni izmed svojih velikih ljubezni. Da, ajdova moka, to je pa nekaj posebnega! In zabeljeni ajdovi žganci, politi z mlekom! Konrad se jih nikdar ni preobjedel, pa četudi je mlinar. Nekaj tako domačega in slovenskega je v tem okusu, da bi se človeku zdelo kot da je zatajil delček narodne zavesti v sebi.

HLADNA TOPLINA MLINA

V mlinu ne kurijo. Hladno je v njem. In vendarle to ni mraz, ki bi človeka stiskal. Mraz v mlinu je nekako topel. Pogledava skozi okence na potoček in zasnežene bregove ter drevesa ob njem. Konradu se za trenutek zazdi, da ni čisto nič drugače kot med leti druge svetovne vojne. V mlin so prihajali po moko Nemci. Skoraj še bolj spoštljivo kot do moke so se obnašali do sliovke. V mlin so prihajali partizani. Njim ni bilo težko pomagati, ker so tudi Muhovci vedeli, zakaj.

Eden izmed Konradovih bratov je padel v partizanih, drugega je nasilno, kot mnoge druge pobrala nemška vojska. Najtežje je bilo nekoč, ko so v mlinu še ropali nemški vojaki in še predno so odšli, so prišli po pomoč tudi partizani, ki niso vedeli, da so tu Nemci. Samo očetovi prisebnosti se je treba zahvaliti, da takrat Nemci niso odkrili partizanov.

Konrad je ogorčen, ko na radiu in televiziji, iz pripovedovanja in lastnih izkušenj spoznava, kako malo znajo danes ceniti kruh. Kruh je v smeteh, posodah za odpadke... Niso samo mladi krivi za to. Kriva je vzgoja. Navsezadnje mladi kruha nikdar niso stradali in nihče ne more v času izobilja od njih zahtevati, da bi morali spoštovati nekaj, za kar se jim nikdar ni bilo treba boriti. Boli ga, ko ve, da mečejo kruh v odpadke ljudje, ki so si včasih zaželeli le še skorjico kruha. Predobro nam je, pravi savinjski mlinar. Prav je tako, toda to še ne sme biti vzrok za objestnost.

Tudi Muhovcu danes ni težko. Davčna politika - kot da bi se s sedanji kriteriji hotela opravičiti za storjene napake. Muhovec plačuje pavšalni davek in tako vsaj nekoliko v praksi uresničujejo tisočkrat izgovorjene besede, da je treba deficitarno obrt ohraniti pri življenju. Osem ur na dan dela Konrad v mlinu. Lahko bi tudi štiriindvajset, toda človek mora paziti tudi na zdravje. Konrada tu in tam včasih zvije kakšna bolezen. Ne bi rad naenkrat iz sebe stisnil vse energije. Rad bi jo ohranil še nekaj let. Da bi v Grajski vasi še dolgo iz pšenice nastajala moka in iz nje slaček kruh. Kajti, tako slaček kot je naš kruh, ga ni nikjer! Dolžni smo ga vsi skupaj ceniti, pa naj si bo to kruh Dolenjske, Primorske, Gorenjske, Štajerske, Prekmurja...

Muhovčeva domačija je vse leto lepo urejena

Tu so še ostanki nekdanjih mlinskih koles

Takšnih vreč bo iz leta v leto več!

SOLČAVSKI OTROCI

SNEG JE PRESEKAL POTI, GREJE JIH SKUPNO OGNJIŠČE

PIŠE VIOLETA
V. EINSPIELER

Pozno decembrsko popoldne je kazalo enega izmed svojih neprijaznih obrazov. Bilo je kot bi megla in mraz stopila v avtobus, kajti obrazi potnikov so bili mrki in nerazpoloženi. Le-tu in tam je padla kakšna beseda. Kazalo je, da si vsi želijo kar se da hitro priti do doma. Vzdušje je vplivalo tudi name, tako, da sem v Solčavi izstopila iz avtobusa brez prave volje do dela. Poleg mene je izstopilo le nekaj domačinov, zato osmošolcu Marku ni bilo težko spoznati tujko z magnetofonom, fotoaparatom in z vso ostalo novinarsko kramo. S svojo prijaznostjo in gostobesednostjo je Marko v trenutku odgnal moje sive misli.

POT PROTI INTERNATU

Pripovedoval mi je, da živi v internatu še enajst osnovnošolcev. Tisti iz prvega in tretjega razreda hodijo v šolo v Solčavo, kjer imajo kombinirani pouk, ostali pa se vsak dan vozijo v šolo v Luče. Vsi ti otroci so doma iz hribovskih kmetij, ki so razpršene na obrobju Logarske doline. Od doma do prve avtobusne postaje imajo več kilometrov poti. Dokler ni zapadel prvi sneg je otroke v šolo peljal šolski kombi. Od prvega decembra kombi ne vozi več, ker so zaradi snega poti do oddaljenih kmetij neprevozne. Tako otroci tudi to zimo, kot že nekaj let nazaj, preživljajo v internatu v Solčavi. Domov hodijo ob koncu tedna in ob praznikih.

Internat leži ob vznožju hriba poraščenega z iglastim gozdom tik ob cesti, ki pelje v središče kraja. Velika stara stavba deluje od daleč bolj kot tovarniški obrat, ne pa dom. Podoba pa se spremeni, ko oči obiskovalca opazijo izvirno izdelana lesena igrala, krmilnice za ptice in kopico otrok, ki se sanjajo in smučajo na pobočjih okrog internata. Kljub temu, da je v zgradbi tudi vrtec, so nekaj prostorov oddali Iskri. Z Markom sva stopila v prvo nadstropje, v dolg širok svetel hodnik, kate-rega šolarji uporabljajo kot večnamenski prostor. Videlo se je, da jim ta prostor nekaj pomeni. Vsi so se trudili, da bi ga kar najlepše pripravili in okrasili za bližajočo se praznike. Ob najinem prihodu so otiložili delo, ter posedli za veliko mizo sredi hodnika. Kmalu se je razvil živahen pogovor.

OTROKOM NI DOLGČAS

Tudi Marko se ne pritožuje: »V Solčavi se dobro počutim. Tu imam tudi nekaj sošolcev s katerimi se hodim sankat, in smučat, včasih grem h kate-re-mu na obisk. Ker imamo pouk samo dopoldne, v času podaljšane bivanja, obiskujem foto-krožek. Zvečer po večerji

gledam televizijo ali poslušam radio. Zal mi je edino, da nimamo delavnice. Doma izdelujem lestenice iz smrekovih vej in

Marko Suhodolnik

obeske za ključe. Tukaj pa tega ne morem,« je dejal z nekoliko otožnim glasom. Najbrž se je v tem trenutku spomnil staršev na bratca, katerega ima zelo rad. »Doma je vedno veliko dela in staršem rad pomagam. Naslednje leto se bom vpisal na kmetijsko šolo, ker želim ostati na kmetiji,« je odločno dodal in verjela sem mu.

Marko se še spominja nekaj let nazaj, ko šolskega kombija ni bilo. Takrat je vsak dan peš prehodil sedem kilometrov do doma: »Saj ni bilo tako hudo. Moral sem pač. In zdaj bi tudi, če ne bi šlo drugače.«

V INTERNATU VLADA RED

Internat je otrokom drugi dom. Vidi se, da tu živijo prijazni in pridni otroci. Vse je čisto. Vsak se drži reda. Če pa katere-mu ni preveč do tega, da bi pospravljaj, ga vzame v roke Darinka, ki je tudi predsednica internata. »Ti moji prijatelji so dobri. Navezala sem se nanje in všeč mi je tu: »Darinka živi pri starih starših na Podolševi. Od prve avtobusne postaje do doma ima 12 km. Včasih jih tudi pozimi prehodi peš. Pravi, da jo doma pogrešajo. Stara starša ne zmo-

reta vsega dela sama. Darinka pa se loti vsakega dela tako v hiši kot zunaj; pri živini ali na polju. Oče in mama živita ločeno.

Robi Plesnik

Ustvarila sta si vsak svojo družino, oče na Koroskem, mama pa v Avstriji. Vendar skrbita zanj in jo prideta večkrat obiskat. »Želim si, da bi za novo leto vsi trije skupaj praznovali,« pravi z glasom, ki se bolj potrdi njegovo neuresničljivo željo. Vseskozi je pridna učenka. Sodeluje v veseli šoli, bere knjige za bralno značko in ji še zmeraj ostane dovolj časa za pletenje in šitje. Morda si je zato izbrala šiviljski poklic.

JAZ SEM DĚD

Pogovarjali smo se tudi o tem, kaj delajo ob prostem času, kakšne interese dejavnosti imajo in podobno. Malo za šalo malo za res, sem vprašala, če tudi kateri izmed fantov plete, pa je Robi v hipu izstrelil: »Jaz že ne, ko sem ded, saj nisem baba. Sem raj za kmetijo!« Pogledala sem tega živahnega drugošolčka, ki se je že nestrpnostno presedel na svojem stolu. Da bi mu skrajšala čas za veliko mizo, sem ga vprašala, kako mu gre v šoli. »Lani sem izdelal z dobrim in letos ne bo nič bolje.« Kako to, me je zanimalo. »Ja, kadar sem doma imam veliko dela in se ne morem učiti. V internatu pa se ne morem učiti, ker imamo veliko

prostega časa,« je pribil s širokim nasmehom in nagajivim pogledom. V internatu je z bratom Darkom, ki je šele v prvem razredu in je za razliko od Robija bolj zadržan. On je celo že molzel domačo kravo. Pravi, da mu je kar šlo od rok, da pa je v loncu ostalo bolj malo. Ko bo večji bo že bolje. Važna je dobra volja. Tudi onadva se v internatu dobro počutita, kljub temu sta raje doma pri očku in mami. Pa kaj, ko je tako daleč. Do avtobusne postaje bi morala prepešati kakšnih deset kilometrov. To pa je tudi za taka dva korenjaka preveč.

TUDI TOVARIŠICA JIM ZAUPA

Ko se človek znajde v novem okolju, med neznanimi ljudmi, se zlasti otroci, se najbolj boji, kako ga bodo sprejeli. Že ob prvem stiku z Markom, Robijem, Darinko in ostalimi, se je izkazalo, da je strah bil odveč. Vsi so bili zgovorni. Morda so nekoliko bolj resni kot njihovi mestni vrstniki, vendar so zelo vpljudni in disciplinirani. Njihova vzgojiteljica, Irena Grudnik, nas je med pogovorom pustila same. Kasneje, ko so se kazalci približali uri odhoda, je prišla. Tudi njo ni skrbelo ali bodo otroci pridni. Pozna jih dovolj dolgo in dobro, da jim lahko zaupa: »V internatu nimamo posebnih problemov. Otroci so disciplinirani. Radi poprimajo za delo, če je treba kaj postoriti okrog stavbe. Tudi pri šolskih težavah si tovariško pomagajo.«

Trda noč je že bila, ko sem v spremstvu otrok zapustila internat. Mraz je segal do kosti, mene pa so greli vtisi, ki sem si jih nabrala v pogovoru z otroci. Taki so kot tisoče drugih, pa vendar drugačni. Pomislila sem na internat. Videla sem že veliko lepših, bolje opremljenih, pa so se vsi povprek pritoževali... Pomislila sem na otroke, na teh dvanajst skromnih, zgovornih, veselih fantov in deklet. Kako topel dom so si ustvarili v tej majhni skupnosti.

DOMAČA OBRT

JANEZI IN MICKE GREDO V SVET S PILŠTANJA

To so lutke, da ne bo dvomov in pomot. Njihovo do-movanje je pri Zakoškovi na Pilštanju, kjer ima obrt Nežka Zakošek, najbrž pa ji pomaga pri tem delu tudi mož Tone, pa tudi njegova mama Marija, vsaj kolikor je znana po svoji marljivosti, ne stoji vedno ob strani.

Nežka se je s tem delom pričela ukvarjati pred tremi leti. Vozila se je sicer v službo, kot to počnejo premnogi Kozjanci v nenehni bitki za boljši kos kruha. Potem se je domislila, da bi lahko kaj koristnega za dohodek pa tudi za pokojninska leta počela doma. Če ima človek še spretno roko, je to toliko lažje.

Odločila se je za lutke, za narodne noše, točneje za slovensko narodno nošo. Najbrž edina na celjskem območju. Odkupila je licenco od Topoleta v Ljubljani in pričela. Od začetka je bilo težko, kajti majhno plastično lutko obleči v slovensko narodno nošo ni lahka stvar. Vse mora biti verodostojno, precizno izdelano, kajti trg je že poln najrazličnejših spominkov in vse kar je na novo, mora biti, če ne že boljše, pa vsaj enakovredno že obstoječemu. Najprej so bile na vrsti Slovenke, da jim tako rečemo, nato še Janezi.

Komplet v škatlici se imenuje Slovenska narodna noša, Zakoškova Nežka pa jih prvenstveno dela za Tobak Ljubljana in še za nekatere druge odjemalce. Če bi izračunala vrednost lastnega dela na uro, bi prišla do smešno nizke vrednosti, zato je celotno delo kaj slabo dobičkano-sno. Toda nekaj velja tudi to, da je lahko doma in se lahko bolj posveča družini.

So pri delu tudi težave, kot z materialom na primer, saj včasih zmanjka tega, včasih onega, pred kratkim pa je bil resen problem tudi s svilo. Zdaj se ukvarja tudi z izdelovanjem lesenih spominkov kot so cepci za mlačev, strasila za ptice, ribeže in kravice telege. Ob tem pa ne more razumeti, kako, da so ti izdelki, ker so leseni, tako visoko obdavčeni, saj v bistvu za to delo uporablja izključno lesene odpadke.

Njeni Janezi in Micke romajo s Pilštanja v Ljubljano, od tam pa, kakor se selijo turisti, tako tudi spominki: poleti na morje, pozimi v smučarska središča. Mnogi gredo po tej poti tudi čez mejo in tako se je tudi starodavni Pilštanj po zaslugi Zakoškove Nežke vključil v mednarodno delitev dela.

DRAGO MEDVED

SMUČARSKI TEČAJI NA VSAKEM GRIČKU

Zveza telesnokulturnih organizacij Celje pripravlja v sodelovanju z ZVUTS Celje vrsto smučarskih tečajev za cicibane, šolsko mladino in odrasle. Ti tečaji bodo tako na smučiščih v okolici Celja kot na višjih smučiščih na Celjski koči, Rogli in Golteh.

Za otroke stare od 4 do 7 let bodo pričeli z učenjem smučanja v ponedeljek 4. januarja prihodnjega leta na Golovcu, Gričku, Selcah (Marovšek), Polulah, Zagradu, Vojniku in Storah. Tečaji bodo vsak dan od 15. do 16.30. ure. Prijavnino v višini 150 din pa morajo otroci plačati pred pričetkom tečaja.

Tečaji za šolsko mladino bodo v času šolskih počitnic in sicer od 25. januarja dalje na smučiščih, ki smo jih že našli. Sicer pa sprejema prijave za tečaj Strokovna služba ZTKO Celje.

Tečaji za odrasle pa bodo na Gričku, Golovcu, Svetlni in na Celjski koči. Na Gričku bodo pričeli z učenjem smučanja v ponedeljek 4. januarja in sicer bo trajal tečaj do petka od 17. do 18.30. ure. Na Golovcu bodo s tečaji pričeli prav tako v ponedeljek, le da bo pričetek tečajev ob 15. uri. Na obeh smučiščih bodo tečaji do 22. januarja.

Na Svetlni bodo s tečaji za odrasle pričeli prav tako v ponedeljek 4. januarja in bodo trajali vse do 8. februarja 1982 in sicer med tednom od 16. do 18. ure. Na Celjski koči pa bodo ti tečaji od 15. do 16.30. ure, z njimi pa bodo pričeli 11. januarja. Sindikalne organizacije, ki bi želele organizirati tečaje za svoje delavce, lahko dobijo informacije v pisarni ZTKO, tel. 23 278.

F. P.

Vzgojiteljica Irena Grudnik s svojimi varovanci. V prvi razred hodijo: Klemen, Marina, Darko in Lovro. Samo Robi hodi v drugi razred, v četrty pa samo Mateja. Šestošolke so Liza, Berta in Danica. V osmi razred pa hodijo Aleš, Marko in Darinka.

NAMESTO ČESTITK DENAR ZA MODERNIZACIJO BOLNIŠNICE

Medobčinski svet ZKS Celje je predvidena sredstva za novoletne čestitke v višini 2.000 dinarjev namenil Skladu za modernizacijo bolnišnice v Celju. Enako sta storila tudi skupščina občine Celje in izvršni svet, ki sta namesto novoletnih voščilnic namenila Skladu za modernizacijo bolnišnice v Celju 3.000 dinarjev.

ZAHVALA CELJSKE GARNIZIJE

Ob dnevu JLA in 40-letnici oboroženih sil Jugoslavije, smo pripadniki celjske garnizije prejeli veliko število čestitk od družbenopolitičnih skupnosti in organizacij pa tudi posameznikov. Ker se ne moremo vsem posameznikom zahvaliti, izkoriščamo to priložnost, da se zahvaljujemo vsem, ki so nam čestitke poslali ali jih kakorkoli drugače izrekli, obenem pa obljublamo, da bomo tudi v bodoče še z večjim samoodpovedovanjem izvrševali naloge, ki nas obvezujejo, da si bomo še naprej prizadevali za razvoj moralno politične enotnosti, za širjenje bratstva in enotnosti in za dobre odnose med armado in ljudstvom.

Vsem delovnim ljudem in občanom želimo vse najboljše v letu 1982.

PRIPADNIKI GARNIZIJE CELJE

CELJSKI ZBORNIK 1977/81 V TISKARNI

Niz objektivnih in subjektivnih težav je bil vzrok, da je bila zaključna redakcija Zbornika opravljena šele v začetku tega meseca. Gre za 17 redni zvezek CeZb, izdan za leta 1977–1981. V njem se bo predstavilo 29 avtorjev – med njimi nekaj novih, mlajših imen – s 36 prispevki.

Osrednji del Zbornika, katerega obseg so seveda narekovala razpoložljiva denarna sredstva, so slej ko prej razprave o preteklem in sedanjem razvoju Celja in celjskega pokrajinskega območja, nastale kot rezultati raziskav strokovnjakov iz raznih znanstvenih panog in z raznih strokovnih področij (gospodarska zgodovina, politična zgodovina, umetnostna zgodovina, geografija, etnografija), ob njih pa serija analitičnih obdelav družbenih dogajanj v Celju v letih po osvoboditvi (procesi komuniciranja in odločanja, gledališče in film, zdravstvo, ekologija itd.), zaključuje pa ga še nekaj informacij o sočasnih družbenih prizadevanjih v Celju, ki zaslužijo širšo publiciteto in trajno dokumentacijo za bodoča pokolenja.

Zbornik bo z leti čedalje bolj iskan dokument o našem času in njegovih problemih, zakaj ob listanju starih letnikov nas o tem ti materiali že zdaj potrjujejo.

G. G.

IZ ŽIVLJENJA DRUŠTVA INVALIDOV LAŠKO

Društvo invalidov v občini Laško že leta uspešno deluje v trinajstih krajevnih skupnostih občine.

V mednarodnem letu invalidov je društvo še intenzivneje vključevalo svoje člane v medobčinska rekreacijska tekmovanja. Organiziranih je bilo več srečanj poverjenjskih odborov. Zadnje srečanje ob zaključku leta je bilo 12. decembra v Laškem, skupaj s kranjskim društvom invalidov. Gostje so si ogledali naše društvene prostore in zgodovinske zanimivosti Laškega, nato pa še združili prijetno s koristnim in se kopali v Zdravilišču Laško. Gostje so se lahko tudi seznanili z ostalim delom poverjenjske mreže pri nas. Med drugim tudi z odločitvijo, da bodo pokojne člane v bodoče počastili s praporom in ne z vencem, tako prihranjeni denar pa bodo uporabili za pomoč družinam pokojnih. Srečanje laških in kranjskih članov društev invalidov je bilo nadvse prijetno in koristno.

F. S.

DEDEK MRAZ PRINESEL NA DOBJE DIAPROJEKTOR

Otroci iz krajevnne skupnosti Dobje pri Planini so se včeraj razveselili novoletnega darila, ki so jim ga prinesli predstavniki Gradbenega podjetja Bežigrad. Ta kolektiv je pred leti prevzel pokroviteljstvo nad to majhno in oddaljeno šolo. V vseh teh letih delavci iz GP Bežigrad ne pozabljajo na svoje varovance.

Z darili, ki so vselej praktičnega značaja, tem otrokom pripomorejo, da so jim učne ure in ure prostovoljnih dejavnosti pestrejšje in bolj prijetne. Poleg daril, ki so jih zavili za vsakega posebej, so letos dobjanski otroci prejeli v dar diaproyektor. Bili so ga nadvse veseli, saj so ga vpisali med novoletne želje dedku Mrazu.

MP

GRAVERSTVO

KOVAČ JURIJ

Ročno in strojno graviranje zlatnine, srebrnine, monogramov, ornamentov itd.

CELJE, TRG SVOBODE 5

PIŠE FRANČEK PUNGERČIČ

Celjski plesni orkester ŽABE je v svojem 35-letnem delovanju dal poseben pečat glasbenemu življenju Celja in tudi širše okolice. Navdušenje, požrtvovalnost in ljubiteljstvo do glasbe ter ne nazadnje medsebojno prijateljstvo članov orkestra so dokaz, da je z amaterskim delom moč doseči uspehe, ki so večkrat presegli amaterski nivo igranja. Zato so letos prejeli najvišje občinsko priznanje GRB MESTA CELJE.

Začelo pa se je kar hitro po vojni, ko so mladi glasbeniki Norbert Drugović, Avgust Lavrenčič, Marjan Nuncič in Vendelin Videc ustanovili ansambl, ki naj bi razveseljeval mladince iz »Žabe vasi«. Mladi so želeli nadoknadi zamujeno med drugo svetovno vojno tudi na zabavnoglasbenem področju in skupina je vabila in igrala z navdušenjem kar na prostem v naravi. V spomladanskih večerih se je njihovo igranje prepletalo z regljanjem žab, ki jih je bilo v bližnji mlakah v izobilju in tako so tudi sklenili, da se bodo imenovali kar ŽABE.

Glasba je člane ansambla vedno bolj družila in kaj kmalu so pričeli vključevati tudi druge prijatelje, saj so želeli, da bi igrali v pravi veliki zasedbi.

Toda porajajo se tudi že prvi problemi. V teh letih je bilo težko priti do instrumentov, glasbenih aranžmajev, not za orkester in podobno. Tudi glasba Glenn Millerja in ostalih tovrstnih glasbenikov v tem času pri nas ni bila posebno priljubljena.

Toda Plesni orkester Žabe je kljub težavam nastopal vse bolj pogosto in leta 1947–48 so se člani udeležili tudi delovnih akcij na progi Samac-Sarajevo in naslednje leto na avtocesti Bratstvo in enotnost.

Vse do leta 1959 igra orkester v veliki zasedbi, ko zaradi različnih težav razpade na manjše ansamble, kot so bili Metronom, Oktava in drugi.

Toda za praznovanje 25-letnice orkestra se člani ponovno zberejo skupaj in delo orkestra steče dalje do današnjih dni. Orkester Žabe se vključuje kot samostojna sekcija v ZPD France Prešeren v Celju in postane trdna amaterska celota, ki širi svoj koncertni in plesni repertoar. Takrat steče tudi akcija za zbiranje podpornih članov, ki jih ima orkester Žabe že več kot 600.

Izkušnje, ki so jih starejši člani pridobili s svojim dolgoletnim igranjem so prenašali na mlade glasbenike, ki so se šolali v glasbenih šolah in danes je Celjski plesni orkester prav gotovo najboljša amaterska skupina v Sloveniji.

Svoj delež so k tako

35 LET CPO »ŽABE«

REGLJANJE, KI SEŽE V DEVETO VAS IN ŠE DLJE

Celjski plesni orkester Žabe zadnja leta vodi dirigent Franc Kapus.

dolgemu delovanju orkestra vsekakor dodali tudi dirigenti, ki so vodili CPO Žabe. Prišel je Vendelin Videc, nadaljeval

Norbert Drugović mlajši, pa Edvard Goršič, zadnja leta pa orkester vodi France Kapus iz Ljubljane.

Ob drugi obletnici Žab leta 1948 so v ansamblu igrali – sedijo: Vlado Hohnjec, Norbert Drugović, Milan Gorjanc, Marijan Nuncič in Janko Četina; stoje: Janko Šalamun, Vendelin Videc, Anton Vovk, Avgust Lavrenčič, Avgust Zapešek, Vincenc Prelog in Franc Pristovšek.

Na koncertih CPO Žabe so nastopili številni pevci zabavne glasbe. Na zadnjih nastopih pa je bila gost pevka Ditka Haberl, ki je pela tudi na slavnostnem koncertu ob 35 letnici.

Nemogoče je naštetati vse glasbenike in druge člane orkestra, ki so pripomogli, da Žabe praznujejo letos tako visok jubilej. Pa vseeno izdvojimo mentorja orkestra Norberta Drugoviča st., dolgoletnega tajnika in zadnja leta predsednika Milana Gorjanca, Marjana Ašiča, Janka Četina, Romana Fondo, Darka Horvata, Teodorja Kalinška, Zorana Kovača, Franca Mauera, Milana Pleterškega, dr. Jožeta Završnika in še in še bi lahko naštevati.

S posodobitvijo repertoarja in s tem, da so zadnja leta vključili v orkester tudi več mladih glasbenikov, je CPO Žabe stopil na novo pot, kar se je odrazilo tudi na številu nastopov, saj so jih pričeli vabiti tudi na gostovanje izven regije. Tako so nastopili v Portorožu, Bernardinu, Radencih, Ljubljani in tudi Novem Sadu, kjer so nastopili na festivalu jazza med samimi profesionalnimi orkestri.

Celjski plesni orkester Žabe je v Celju vsekakor glasnik glasbe, ki jo igrajo, zato je njihovo ime neolčljivo povezano z glasbenim življenjem Celja in tudi širše okolice.

OBISK V POKRAJINSKEM MUZEJU V CELJU

ALI TAM, KJER ZNAJO OŽIVLJATI ČAS

Vabimo vas v Pokrajinski muzej v Celju. Ne zato, da bi vas vodila med izredno bogatimi zbirkami, ki jih čuva in ohranja ta naša ustanova, kajti to morate sami videti in doživeti na način, ki je lahko edino pristen: pod strokovnim vodstvom strokovnjakov iz našega muzeja. Papir je prešibak, da bi prenesel bogato sporočilo vseh zbirk, več kot 34.000 muzealij, ki se razprostirajo v prostorih levo in desno izpod znamenitega Celjskega stropa. Poleg tega trenutno muzej obnavlja in kot sem zapisala že v eni prejšnjih števil, bodo stalne zbirke muzeja na ogled po proslavitvi častitljivega jubileja – ob 100-letnici, ki jo načrtujejo v mesecu maju. Do tedaj naj bi bile dokončane tudi priprave na nove stalne razstave pod naslovom Celjsko področje v upodobitvah, Industrijsko oblikovanje na celjskem področju, Etnološka stalna zbirka, Izvenevropska stalna zbirka Alme Karlinove in Numizmatika. Od maja dalje, tako upajo delavci muzeja, bodo omenjene razstave na ogled v obnovljenem pritličju Stare grofije v Celju. Dokler ne bodo dela pri obnovi Stare grofije končana, pa je muzej za redne obiske zaprt in bo toliko vabljivejši za obisk v prihodnjem letu. Ponovna otvoritev bo praznik, ki ga nestrpnost pričakujejo še posebno delavci v muzeju in se nanj skrbno pripravljajo. Enako kot nam, hiti čas prizadevnim delavcem v muzeju, ki morajo do otvoritvene slovesnosti pripraviti še to in ono in bdeti nad eksponati, na katere so lahko upravičeno ponosni. Za zidovi Stare grofije je z bogatimi zbirkami ujet čas od pradednine do danes.

V RESTAVRATORSKI DELAVNICI

Morda se je le malokdo izmed vas vprašal, kaj pravzaprav delajo delavci, zaposleni v muzeju in kakšno je to njihovo delo. Preveč bi bilo vsega, če bi vam to zdaj predstavljala in naštevala, toda dovolj zgovorno bo, če vam bom predstavila delo iz restavratorske delavnice. Predstavitev le-te pa je bil moj osnovni namen predstavitev iz življenja in dela v Pokrajinskem muzeju.

Tudi sama sem se prvič srečala z delavcem iz te delavnice, ki je odločilnega pomena za obstoj muzeja. Kar prevzelo me je to delo, moram reči. Prvič zato, ker je bilo to prijetno srečanje z dvema mladima človekoma, ki sta se z vso vnemo, voljo in ljubeznijo odločila za sicer mirno, a zato toliko bolj vznemirljivo delo v muzeju.

Na koncu hodnika, čisto v prizemlju je svetel prostor, prepoln različnih, še neobdelanih eksponatov, ki jim znata pridihniti vso lepoto svojega časa Helena Zorenč in Emil Orazen, likovna tehnika. Na okenskih policah je vse polno cvetličnih lončkov, ki so najpogosteje edina priča njunega vestnega, predanega in že kar ljubiteljskega dela. Sredi sobe sta dva velika delovna pulta, preobložena z različnimi eksponati, ki čakajo na spretnost njunih rok. Tudi na policah, ki obkrožajo delovni prostor, se najboljše znajdejo kar sama Helena dela tu štiri leta, Emil eno. Sola za oblikovanje v Ljubljani, ki sta jo končala, jima je dala dovolj teorije, pa manj tovrstne prakse, zato jima je prav to delo največja šola. Emilova posebna strast je keramika, saj se je bil v to smer tudi specializiral, ko je priložnostno opravljal restavratorska dela na Filozofski fakulteti v Ljubljani. Heleni je, prav tako kot njenemu delovnemu tovarišu, vsaka stvar, ki jo naredi, uspeh zase. Vsak nov uspeh pozida kamenček v mozaiku zadovoljstva pri delu.

RAZBIT VRČ

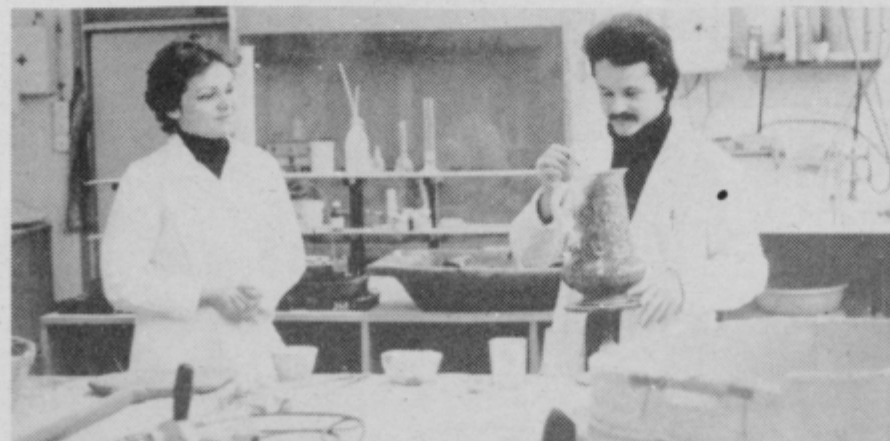
Ne, to ni tisti razbiti vrč iz pravljičnice, ki smo jo poslušali v mladosti in jo danes pripovedujemo našim otrokom. To je povsem svojstvena zgodba o tem, kako zna Emil oživetiti tak vrč, ki ga je nagrizel čas ali pa držala v rokah nevedne roke.

Našla sem ga prav pri

restavriranju takega vrča, ki bo potem našel svoje mesto v stalni zbirki muzeja. Več primerkov te stare keramike so bili pred nedavnim dobili iz Liboj in muzej je prevzel skrb nase, da jih ohrani in jim dopolni to, kar jim čas ni prizanese. Iz fragmentov, košček za koščkom se vrača prvotna podoba keramični posodi in tudi vsem drugim eksponatom, ki jih oživljata Helena in Emil. Tisto, kar je bilo nekoč nekemu odveč, je danes v muzeju lahko najdragocenejša zbirka. To je vodilo vseh delavcev v muzeju, ki čisto odhajajo na teren, da bi rešili tisto, kar se rešiti še da. Zaradi malomarnosti in seveda tudi nevednosti ljudi, je marsikaj za vselej izginilo. Tudi nad miselnostjo ljudi se hudejejo v muzeju. Tistih ljudi seveda, ki hočejo imeti v svojem stanovanju starine samo zaradi starin in za vsako ceno in pri tem dobesedno ropajo našo bogato zakladnico iz minulih dob. Zaradi take miselnosti marsikdaj propade kakšna dragocennost, ki bi jo znali očuvati samo strokovnjaki, kakršne imamo tudi v celjskem muzeju. Tisti predmeti, ki zaidejo v muzej, pa gredo skozi restavratorsko delavnico in skozi številne postopke, ki jih obvladata Emil in Helena. Vsak, še tako neznačen košček, ki ga je zlomil čas ali roka, je tudi zanj neprecenljive vrednosti. Pri svojem teoretičnem in praktičnem delu sta prodrla v bistvo. Vesta, da sta rja in lesni črv največja sovražnika, s kateri-

Prazgodovinsko posodo iz Gomila v Pongracu pri Grizah je bila odkopana leta 1964. Na fotografiji se nazorno vidi, kako spretno so jo sestavili v domačem laboratoriju.

Helena in Emil v svojem svetu, ki jima ne pomeni samo delo, ampak je to že ljubezen do eksponatov iz neke dobe.

PIŠE MATEJA PODJED

SPOMINI

KAKO SMO PRETIHOTAPILI PARTIZANKO

Ko sem zadnjič poslušala radio, me je napovedovalčev glas, bil je to Saša Veronik, spomnil, da je 13. december. V hipu so se moje misli vrnile za 37 let nazaj.

V noči iz 14. na 15. december 1944. leta so partizani rešili iz Starega piskra tedanje zapornike. Med njimi je bila tudi partizanka Terezija Ušen, sekretarka šaleškega okrožja. Bila je v Zavodnjah, pa je nekdo izdal partizane. V boju so jo močno ranjeno ujeli Nemci. Dva meseca je bila v celjski bolnišnici, potem pa so jo zaprli v Stari pisker. V omenjeni noči, ko so partizani in aktivisti odprli Stari pisker in priganjali zapornike, naj zbežijo, ni mogla verjeti, da je svobodna. Težko je hodila, tudi nogo je imela v mavcu. Pa vendar se ji je nasmehnila sreča. Neki delavec jo je dal na kolo in jo peljal k stricu. Nemci so bili besni, začeli so s hišnimi preiskavami. Partizanko je bilo treba nekako spraviti na varno. To je bila težka naloga. Na vsak način pa jo je bilo treba spraviti iz mesta.

Ne spominjam se točno, ali je bilo 17. ali 18. decembra, vem le to, da je bilo vreme približno takšno kot ga imamo letos. K meni sta prišla dva partizana in mi eden pravi: »Ančka, greš jutri s Praprotnikovo Rezko v Celje po Partizanko?»

»Bom pa šla,« sem rekla. Zmenili smo se, da se ob 7. uri dobimo pri Bedenikovi Lojzki v Malem vrhu v Šmartnem ob Paki. Dala nama je konje in voz. Na voz je dala nekaj zabojev krompirja in jabolk in tako sva se odpeljali.

Ker je stric stanoval v bližini gozda, sva se morali peljati mimo vojašnice, farne cerkve in mimo svečarne, da sva prišli do njegove hiše. Tam naju je že čakala partizanka, oblečena v staro ženo. Na usta si je dala robec, kakor da jo bolijo zobje. Ko smo se peljale proti vojašnici, pravi partizanka: »Ojej, gestapovci so tam! Bomo prišle srečno skozi?« To smo imele vse tri v mislih. Toda niso se zmenili za nas, stali so v krogu in se pogovarjali. Naš voz pa je oddrdral naprej proti Levcu. Ne vem več natančno, iz kakšnega vzroka se je konj nenadoma splasil in zdrljal s ceste. Na travniku je zadel z zadnjim kolesom v električni drog in to ga je ustavilo. S Praprotnikovo sva šli z voza, da bi ga premaknili. Toda polni zaboji, najina partizanka, pa seveda sam voz, to je bilo za naju pretežko. Na cesti je bilo polno nemških vojakov. Videli so najino nemoč, stopili k vozu, ga odmaknili in spravili voz in konja na cesto ter nam zaželeli srečno pot. Samo spogledale smo se in bile srečne. Pot je še bila dolga, konj pa je bil bolj star pa tudi mračiti se je že začelo. Zato sva morali v Sempetru prositi za prenočišče. Dobile smo ga, toda gospodinjo je bilo zelo strah. Celo noč ni nič spala, vendar je šlo vse po sreči.

Popoldan smo v spremstvu partizanov prispele k Praprotniku. Partizani so nas pričakali že v Hudem potoku. Bili so že zelo nestrpni, saj jih je skrbelo, kako bo z našo vožnjo.

ANČKA LESKOVŠEK
Veliki vrh, Šmartno ob Paki

PRIZADEVNI INVALIDI IZ GORENJA

RAZSTAVILI SO ROČNA DELA

Kljub izredno slabemu vremenu so v petek, 18. decembra številni Soštanjčani in člani društva invalidov občine Velenje ter drugi gosti napolnili avlo kulturnega doma v Soštanju ob svečani otvoritvi razstave likovnih in ročnih del. Tokrat so s svojimi izdelki pripravili presenečenje člani aktivna invalidov iz tovarne gospodinjske opreme GORENJE iz Titovega Velenja. Razstavo so pripravili za zaključek in v počastitev letošnjega tedna in mednarodnega leta invalidov, katerega geslo je bilo POPOLNO SODELOVANJE IN ENAKOST INVALIDOV.

V imenu društva invalidov Velenje je prisotne razstavljalce in goste pozdravil Edvard Centrih. Sledil je pri srčen kulturni program, ki so ga izvedli vokalni kvintet iz Prevalj na Koroškem pod vodstvom Albina Krajnc ter pianistka Irena Zakonjšek iz Zalca. Posamezne točke programa pa sta domiselno povezovali Majda Zaversnik in Tajda Lekše, gimnazijki iz Soštanj. Po zaključku programa je v imenu pokrovitelja tovarne GORENJE razstavo odprl predsednik sindikalne konference Gorenja Jože Meh, ki je hkrati č-

stital vsem razstavljalcem, se zahvalil nastopajočim ter izrazil pripravljenost, da bo Gorenje tudi v bodoče po najboljših močeh pomagalo svojim delovnim invalidom.

Ne bo odveč, če zapišemo kdo so invalidi ustvarjalci, ki so pripravili tako lepo razstavo, za katero so izdali tudi priložnostni bilten iz katerega je razvidna vsa dejavnost aktivna invalidov iz Gorenja. Svoje likovne stvaritve in ročna dela so razstavili: Bosiljka Podrumeč, Stanislava Hudournik, Marija Čuješ, Emilija Dalsaš, Anka Melanšek, Mustafa Halilović, Jožefa Onič, Zofija Povše, Adam Rošar, Katica Kadliček, Mara Radič, Marija Stefanič, Zorka Vivod, Zagorka Rajkovič, Ivanka Mlinar, Ana Žizek, Alojzija Lorger, Jožef Angelo, Ciril Podkrižnik, Ana Turinek, Martin Podkrižnik, Marija Podbrežnik in Janko Plesec.

Ob zaključku tega zapisa je vsekakor treba pohvaliti še prizadevnega organizatorja razstave in vodjo aktivna invalidov v tovarni GORENJE Jožeta Angela, ki je širši javnosti poznan tudi kot odlični športnik in naš državni reprezentant na pretekli olimpijadi invalidov v Holandiji.

VIKTOR KOJC

PIŠE DAMJANA STAMEJČIČ

PRI KMETU ŽANETU ULČNIKU IZ GOLOBINJEKA

KMETJE PRAVIJO, NI VSE ZLATO, KAR SE SVETI

Sama ne vem zakaj, toda že od nekdaj se mi je v zavest zarisala podoba slovenskega kmeta natanko taká, kot jo na zunanaj kaže Žane Ulčnik iz Golobinjeke. Morda je k temu malce pripomoglo obvezno šolsko prebiranje Martina Krpana, ko sem bila vsa navdušena nad močjo in prebrisanostjo tega slovenskega kmeta iz Vrha pri Sveti Trojici. Ali pa je podoba povezana tudi s pogostim razmišljanjem o zemlji kot tiste vrste ljubeči materi, katere sinovi morajo biti močni in trdni, če naj preživijo s sadovi njenih nedri. Ne vem. Toda ko sem se pogovarjala s tem mogočnim človekom, ki je preudarno, le tu in tam za spoznanje bolj hlastno pripovedoval o kmečkem življenju, opraviilih, tegobah in razočaranjih, se mi je zdelo, kot da ga že dolgo, dolgo poznam.

ULČNIKOVI SO ŽIVINOREJCI

Le nekaj deset metrov dlje od križišča v Golobinjevu, ko zavije cesta proti Virštanju, stoji Ulčnikov domaćija. Že na zunanaj ji je videti, da ji gospodari sodoben kmetovalec: veliko gospodarsko poslopje, silosi za krmo, dobro ohranjena stanovanjska hiša, kmetijski stroji. Kmetija sodi med večje v občini Šmarje pri Jelšah, saj obsega 10 hektarov obdelovalne zemlje pretežno na ravninskem delu Imenskega polja in 3 hektare gozda. Ob tem pa imajo Ulčnikovi še pol hektara vinograda na Virštanju, ki ga zelo intenzivno obdelujejo in kjer po njihovih besedah pridelajo vsako leto dobro vinsko kapljico.

Ceprav pridelajo pri Ulčnikovih letno po tri tone pšenice, dvajset ton koruze, osemnajst tisoč litrov mleka, spravijo po petindvajset nakladalk sена in zredijo tudi pet do šest prašičev, je vendarle vse to podrejeno živinoreji, ki je glavna dejavnost, kot sami pravijo. V sodobno urejenem hlevu so vse do letošnjega leta, ko je odšel srednji sin med vojake, pitali po trideset, celo petintrideset glav živine. Ker pa se dve močni in pridni roki na kmetiji še kako poznata, imajo sedaj, ko Vilija nekaj časa ni, v hlevu devetnajst glav živine: osem krav, telico in deset bikcev.

Kup dela, ki mu včasih res ni videti konca, si seveda po močeh razdelijo domači. Največ ga sloni na trinpetdesetletnem Žanetu in njegovi ženi Faniki, ki sta morala sedaj prevzeti tudi delovno breme sina Vilija, bodočega gospodarja te kmetije. Popoldne, ko se iz Celja, kjer je zaposlen, vrne sin Marjan, poprime za delo tudi on, hčerka Ida pa ime že tako preveč opraviti s šolo, da bi lahko kaj dosti pomagala doma. Še sreča, da sta Žanetova starša, oče Jakob in mati Marija, kljub skoraj osmim križem še tako čila, da marsikatero delo brez večjih naporov še vedno zmoreta.

NEUREJENE CENE KALIJO ODNOSE

Žane Ulčnik je kmet že tako dolgo, kar se zaveda. Kje pa, še zdaleč mu ni žal, da je ostal doma na kmetiji! Včasih ga pri srcu zaskeli le zato, ker ni poslušal pametnih nasvetov in odšel v kmetijsko šolo, kjer bi se lahko marsikaj koristnega naučil. A kar je, pač je, zato je treba toliko več sedaj brati, napenjati možgane in se še vedno učiti, pravi Žane. Velikokrat to ni lahko, saj je glava že utrujena. Toda kmet mora biti razgledan, sicer ne more dobro gospodariti. Zato pa se mora seveda nenehno izobraževati skozi časopise, televizijo, v razgovorih in tudi na sestankih.

Kar Žane pomni, je njihova kmetija tudi kooperantsko povezana. Prej z drugo, sedaj s Kmetijskim kombinatom v Šmarju pri Jelšah. To sodelovanje je dobro zastavljeno, vendar pa odnose med kooperanti in kombinatom prepogosto kalijo neurejene cene.

«To je že smešno, kako dolgo se vprašanje cen mesa ne uredi!» zamahne z roko Žane Ulčnik. Ko ga prosim, naj nekoliko bolj nazorno obrazloži vprašanje teh cen, mi pove, da je zadeva zelo preprosta. Na Hrvaškem je odkupna cena za kilogram mesa precej višja kot v

Sloveniji, zato veliko šmarskih kmetov prodaja živino na Hrvaško. S tem po eni strani zmanjšujejo ponudbo mesa na celjskem območju, po drugi strani pa rušijo odnose med kmeti in zadrugo in postavljajo tiste kmete, ki živino oddajajo kombinatu, v neenakopraven položaj.

«Ste vi že kdaj prodali kaj živine na Hrvaško,» vprašam Žaneta. V Golobinjevu so trije veliki kmetje vključno z njim, mi pove, ki so dobili ugodne kredite od kombinata, s katerimi so zgradili nova gospodarska poslopja. Ker se je tedaj kombinat izkazal do njih, se sedaj tako obnašajo tudi oni do kombinata. «Mi smo se raje odločili, da bomo živino, ki je v hlevu, bolj intenzivno pitali. Tako lahko dosežemo kar ugodno ceno, s katero smo kar zadovoljni,» pravi Žane Ulčnik. V primerjavo pa še doda, da za normalno pitane šeststokilskega bika dobi kmet na Hrvaškem okoli tri tisoč dinarjev več kot pri nas v Sloveniji.

NEZAUPLJIVI DO HITRIH SPREMENB

Vsi kar dobro vemo – kmetje pa so to najbolj občutili – da celotna naša družba v preteklih letih ni imela najboljšega odnosa do kmetov. Resda so bili strateški cilji razvoja kmetijstva, socialne varnosti kmetov in številna druga vprašanja opredeljena v skladu z naravo odnosov samoupravne socialistične družbe. Vendar pa je tudi res, da se je dnevna politika velikokrat odmikala od teh strateških ciljev družbe in dopuščala, da so se razraščali problemi, ki jih kmetje občutijo še danes.

Žanetov srednji sin Vili je v JLA, sin Marjan dela v Celju, hčerka Ida je v šoli, tako da delo sloni predvsem na njegovih ramah, pa na ženi Faniki, marsikaj pa še postorita tudi starša, oče Jakob in mati Marija.

Žane Ulčnik ima trenutno v hlevu 19 glav živine: osem krav, telico in deset bikcev.

Žane Ulčnik je odgovoril z eno samo besedo: z nezaupljivostjo. Kmetje res niso slepi, da ne bi videli vseh velikih sprememb družbe do kmetijskih vprašanj in do kmetov samih. Očitni so premiki pri izboljšanju socialne varnosti kmetov samih. Očitni so premiki pri izboljšanju socialne varnosti kmetov, posebej pokojninskega zavarovanja. Kljub temu pa se kmetje boje, da je sedanja politična akcija kratkoročne narave in da bo usahnila, ko bo cilj dosežen. Zato so nezaupljivi in velikokrat tudi omahljivi, ko bi bilo treba sprejeti kako pomembno odločitev, ki bi prispevala k večji kmetijski proizvodnji. Mislijo si: Ni vse zlato, kar se sveti! Primer, ki ponazarja to nezaupljivost, je akcija v zvezi z melioracijo Imenskega polja. Za Kmetijski kombinat v Šmarju pri Jelšah je to velik naložbeni zalogaj, prav tako pa za kmete, ki so pristali na ta dela. Res je pri tem tudi njihov interes velik, saj dajejo sedaj ravninska, a zamočvirjena zemljišča zgolj kislo krmo, po melioraciji pa bi na urejenih poljih lahko pridobivali koruzo. Kljub temu pa nekateri kmetje še odkimavajo z glavo, češ, nismo ravno prepričani, da je vse to tudi za nas dobro. Boje se, da bodo ogoljufani, da jim hoče nekdo izven njih samih vsiliti svoj interes. Zato oklevajo in se ne odzivajo v akcijah tako hitro, kot bi načrtovalci in usmerjevalci kmetijske politike radi.

KMETJE MORAJO NAJTI INTERES

Pa tudi sicer bi kmetje ne mogli kar čez noč povečati proizvodnjo na svojih kmetijah, dé Žane Ulčnik. Zase ve, da je že doslej proizvajal toliko, kolikor kmetija zmora, več pravzaprav niti ne bi mogel izcimiti iz nje. Tisti, modruje Žane, ki so že doslej usmerjali svojo kmetijsko proizvodnjo, so že tako in tako naredili kar največ, da bi dosegli donosne rezultate. Kar je res, je res, zato velja podčrtati, da mora imeti vsak kmet čisto ekonomsko računico, če se naj odloči za večjo proizvodnjo. Marsikomu pa računi ne znesejo njemu v prid, saj so stroški proizvodnje vse večji, krmila so draga, dragi so stroji, da o vlaganjih ne govorimo. Ob tem pa vsak kmet vidi nepravilnosti, ki se dogajajo. Poglejte primer, ponazarja Žane Ulčnik. Pred leti je pospeševalec prišel na kmetijo, se dogovoril s kmetom, koliko krmil potrebuje in kombinat je željeno količino krmil dostavil na kmetijo. Danes pa kmet kupuje krmila preko trgovine, ki se je kot nekakšna stranska dejavnost razvila v okviru kombinata. Toda ta trgovina pobere deset odstotkov marže, ki je prej – ko je kmet kupoval krmila brez posrednika – ni bilo treba plačevati. To je torej takoj precejšen strošek več, ki ga mora kmet vračunati v vsoto stroškov proizvodnje. Takih primerov pa je še več, pravi Žane Ulčnik in seveda motijo kmete. Kajti po eni strani jim višajo stroške proizvodnje, po drugi strani pa gradijo ceno končnemu proizvodu.

DRUŽBENA AKTIVNOST ODPIRA OBZORJA

Veste, razlaga Žane Ulčnik, kmetje so danes že močno razgledani, kljub temu, da večinoma nimajo šol. Vsak kolikor toliko napreden kmet se redno seznaja z vprašanji kmetijstva in kmetijske politike iz sredstev obveščanja, poleg tega pa ne smete pozabiti, da je vse več kmetov vključenih v delo krajevne skupnosti, v delegacije, v samoupravne organe, če so kooperanti in v druge organizacije. Povsod, kjer so, pa so kmetje najbolj verni poslušalci, saj so jim različne razprave in pojasnila pomemben vir izobraževanja.

Žane zase pravi, da mu je samoupravna, delegatska in politična aktivnost vse skozi odpirala obzorja tudi pri gospodarjenju na kmetiji. Bil je delegat v republiški skupščini, v krajevni skupnosti, v občinski skupščini, je član delavskega sveta TOK Kmetijskega kombinata in član odbora za melioracijo Imenskega polja. Vse te dolžnosti pa mu omogočajo, da veliko sliši in da marsikaj lahko vpraša, če si ni na jasnem. Zato se lahko dnevno, pri delu na kmetiji, lažje odloča o tem in onem.

«Kmet mora biti vedno odprt, vseskozi mora sprejemati novosti, ki prihajajo,» razmišlja kmet Ulčnik. «Seveda mora vse to početi preudarno, vendar pa mora v korak z razvojem. Kajti sicer ga čas povozí...»

Ko mi je ob slovesu Žane Ulčnik podal svojo raskavo roko in tako velik, močan in odločen postal na hišnem pragu, me je znova prešinila misel na Martina Krpana in na njegove besede: Tak les raste za vsakim grmom, Krpana pa ni za vsakim voglom, še na vsakem cesarskem dvoru ne, hvala bogu!

Čarovnike si navadno v mislih naslikamo kot skrivnostne možake s cilindrom in črno pelerino, ter dolgo čarovniško palico. Takšne pač, kakršne smo srečevali v babičinih pravljicah, takšne kakršne smo videli na varietetskimi predstavah, ob katerih nam je zastajal dihanje. No, Mirko Nikolić ni niti malo takšen. Ničesar skrivnostnega ni na njem, še svojih dvaintrideset let, kolikor jih v resnici ima, ne kaže.

Srečanje je bilo kar se da nenavadno. Kdo bi ne pogledal debelo, če mu nekdo ponudi, da mu razkrije skrivnost slavnega trika, kot je sločenje in lomljenje jedilnega pribora. Ampak o tem pozneje. Mirko Nikolić je namreč imel povedati še veliko drugega.

Ko se odpravljam k njemu na obisk, razmišljam ali je vsaj njegovo stanovanje v vili na vrhu majhnega hriba nekoliko čarovniško skrivnostno. Pa spet nič. Sa pajčevine nobene, kaj šele netopirja. Mirko me sprejme v svetlem, lepo urejenem stanovanju in medtem ko njegova prijateljica kuha kavico, midva že klepetava. Marsikaj ima povedati. Predvsem to, da poklic čarovnika, ki ga je sam opravljal trinajst let – sicer pa se z magijo ukvarja že dobrih 21 let – ni samo blesk odrov, barov in dvoran, da je v njem pravzaprav mnogo več temnega, kot pa bleščečega.

«Pri nas si res težko služiti kruh s tem poklicem. Predvsem zato, ker v Sloveniji – pa tudi drugod po Jugoslaviji ni dosti bolje – ni nobene agencije, ki bi skrbelo za te stvari. Obstaja sicer Zveza artistov, ampak ta se razen za svojih deset odstotkov ne briga kaj dosti za svoje člane. Pri nas si veliko preveč odvisen od agencij oziroma menažerjev. Preden se sploh začneš dogovarjati, moraš prinesiti steklenico viskija, kavo in pa seveda primerno debelo kuverto oziroma dogovor, da agentu odstopiš določene odstotke zaslužka. Šele potem se lahko pogovarjaš o delu.»

«Sramotne stvari se dogajajo pri nas,» pravi Mirko in doda, naj ga raje ne sprašujem, kaj vse je videl in doživel v barih, kjer je nastopal.

Pa ga res ni treba vprašati, kajti sam takoj nadaljuje:

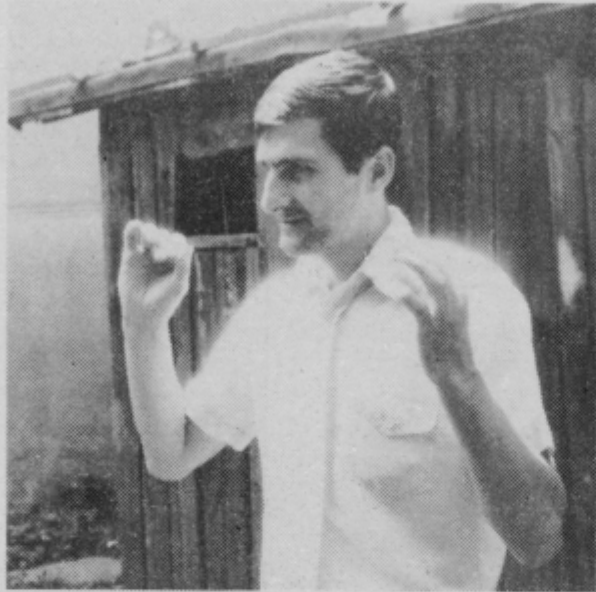
«Večje možnosti imaš, če delaš s tabo dobra striptizeta, ki je pripravljena zlestiti v posteljo direktorja hotela. Tako lahko potem upaš, da boš še dobil aganzjma v tem hotelu.»

Najbolj me je vedno jezilo, ko sem videl, kaj vse si lahko nekateri privoščijo z družbenim denarjem. Enkrat je šest direktorjev zasedlo bar v nekem hotelu – imena nocoj izdati. Nam čarovnikom ni bilo treba nastopati, dobili pa smo dvojno plačo. Ostala je le striptizeta, ki je naslednje jutro povedala, da je bila nora noč. Račun – več kot šest starih milijonov – so direktorji plačali seveda z naročilnico. Pa to ni edini primer.»

Drugod po svetu je čarovniški kruh debelejši in bolj cenjen. Mirko je precej časa nastopal na Zahodu. Tam je tudi občinstvo drugačno in denar res zaslužiš s svojimi sposobnostmi, ne pa s spletkami in podkupovanjem. Posebna komisija oceni program, ki ga je treba vsakih šest mesecev menjati, če hočeš še naprej nastopati. Pri nas

VES SVET SE JE ČUDIL

RAZKRINKANA SKRIVNOST UWE GELLERJA

Mirko Nikolić: »Ljudje raje verjamejo v nemogoče, kot v mogoče.«

pa so čarovniki, ki že leta prodajajo iste trike.

«Poznam precej amaterjev v Mariboru, ki so boljši od marsikaterega profesionalca, pa se ne morejo prebiti. Saj, začeti je res težko. Pred štirinajstimi leti, ko sem hotel pričeti nastopati, bi potreboval za nakup rekvizitov šest starih milijonov. Tak denar še danes niso mače solze, takrat pa... Odšel sem v ZRN in tam zaslužil potrebno vsoto.

Medtem iz temnega kovčka že izvleče prospekte belgijskega Mephista, kjer kupuje rekvizite. In ko smo že ravno pri rekvizitih, ki mi jih razkaže, mimogrede navrže še nekaj trikov. Miljonkrat izvedeni trik v vseh možnih variantah, vidim zdaj čisto iz neposredne bližine – žogica za namizni tenis izginja, pa se spet pojavlja, zdaj v levem, zdaj v desnem žepu, zdaj v rokavu pa v ustih, od nekega pričara Mirko še svileni rutico – pa čeprav še tako napenjam oči, da bi odkril tajno skrivnostnega potovanja bele žogice, je Mirkova spretnost nedojemljiva.

«S samimi rekviziti si pravzaprav ne moreš dosti pomagati, pa čeprav je v prospektih opisana tudi

njihova uporaba. Poznati moraš sistem. Ze uveljavljen sistem potem nekoliko spremenim, dodam nekaj svojega, malo kombiniram in tako nastaja program. Veliko rekvizitov pa naredim tudi v svoji delavnici. Tako prihranim marsikak dinar, pa še bolj izviren sem.»

Največja Mirkova ljubezen, s katero je pravzaprav tudi začel, pa je hipnoza. Zraven uporablja tudi akopresuro. Ta mu pomaga pri premagovanju razdalje med njim in osebo, ki jo želi hipnotizirati. Mnogi so namreč prepričani, da jih ni moč hipnotizirati – in v resnici mora biti oseba dovolj skoncentrirana in pripravljena sodelovati, da je to mogoče. Mirko jo z majhnim akopresurnim poskusom prepriča v svoje sposobnosti in potem oseba voljno sodeluje.

Nazadnje se le odloči, da bo odkril veliko skrivnost svojega trika. Nestročno pričakujem, kako bo Mirko s pogledom usločil vilice in zlomil žlico.

«V Guinnessovi knjigi rekordov sem omenjen kot prvi Jugoslovian in četrti na svetu, ki je izvedel tak trik. Da sem se dokopal do skrivnosti sem potreboval tri leta in pol.

Gledal sem Uwe Gellerja in sem vedel, da je vmes trik, toda nisem in nisem mogel ugotoviti, kakšen. Dolgo sem se mučil s tem vprašanjem, dokler nisem dobil v roke ključa, ki ga je »magično« zlomil pri svoji predstavi. No, tudi takrat še nisem prišel skrivnosti do dna. Ključ sem dal v analizo kemikom, pa niso znali ugotoviti, na kakšen način je ključ zlomljen. Mučilo me je, da moram, moram odkriti tajno. In res sem jo – čisto po naključju sem odkril, da takšen zlom nastane pri navadnem lomljenju, kjer velika toplota, ki nastaja, nekoliko spremeni odlomljena konca, tako da se potem ne prilagata več čisto natančno.»

Vseeno sem pričakoval vsaj nekaj mističnega v tem triku pa je bilo vse skupaj tako preprosto, da sem bil skorajda razočaran. Mirko jedilni pribor prej nalomi in zvije ter ga spravi v predal posebne skatle. Gledalec si lahko izmed številnih žlic in vilic sam izbere po eno in jo vloži v predal. Mirko mimogrede nevidno spretno premakne predala, vzame že nalomljeno žlico in zvito vilico, ter s spretnimi prijemi prepriča gledalce, da jih je pravkar usločil z »magičnim« pogledom.

«Ljudje pač raje verjamejo v nemogoče kot mogoče,» se nasmehe.

Trik mu je dolgo časa predstavljal osrednjo točko v njegovem programu in največjo reklamo. Zagotavljal mu je, da bo dobil delo v vsakem baru. In zakaj potem želi razkriti senzacijo?

«Nekaj jeze je vmes,» razlaga. «Trik sem razkril prijatelju, ki pa me je potem prevaral, zato sem se odločil, da razkrijem trik tudi drugim.»

Pravzaprav je človek kar nekako razočaran, ko vidi, da je svoj čas senzacionalna psihokineza oziroma sločenje kovin z pogledom, navaden čarovniški trik, ki zahteva le nekoliko ročne spretnosti. Ja, danes tudi čarovniki niso več, kar so bili nekoč.

SREČKO ŠROT

Med nastopom – Črna škatla, ki jo drži pomočnica, ima premakljive predale. V skritih predalih so nalomljene žlice in vilice, psihokineza oziroma lomljenje kovin z močjo pogleda pa je samo navaden čarovniški trik.

17. decembra letos je minilo eno leto, ko nam je vsem zastalo srce. Bili smo presenečeni ob žalostni novici, da nas je po kratki, toda hudi bolezni zapustil naš dragi Jože Hren (Finkštov) iz Kokarja.

Pa vendar smo bili sočleni z žalostno resnico, da je za vedno odšel od nas zvest prijatelj, prizadeven kmetovalec in vnet borec tudi povojne obnove in graditve domovine.

IN MEMORIAM

Jože se je rodil pred 63 leti v trdni, spoštovani in zgledni kmečki družini. Kot mnogim, tudi njemu v življenju ni bilo vse prizanešeno.

Mlada leta je preživel doma na kmetiji, v mali vasi Kokarje ob zeleni Dreti. Z velikim veseljem je pomagal očetu na kmetiji. Bil je nepogrešljiv. Zaradi očetovega rahlega zdravlja je moral že kot otrok prijeti za najrazličnejša dela, ki jih sicer zmorejo odrasli moški.

Ni mu bilo dano, da bi doraščal na igriščih, v plavalnih bazenih ali na smučiščih. Naš Jože je raste pri delu na njivah, cvetočih travnikih, gozdovih ali pa na beli vijugasti cesti kot eden mlajših furmanov tistega časa. Poleti ga je žgalo sonce, pozimi pa ga je rezal mraz.

Naš Jože je preživel vihar mlada leta v trdnih sponah stroge vzgoje. Zato je kmalu dozorel. Postal je samozavesten in samostojen. Bil je skromen in le malo mu je bilo treba, da je bil dobre volje.

Ko se je vsa dolina razvnela in dvignila proti okupatorju, je bil tudi Jože na

strani večine. Najprej je aktivno sodeloval v OF, kasneje pa je vstopil v vrste NOV.

Kot mlad partizan je kmalu osvojil večino partizanskega vojskovanja in postal pogumen borec III. brigade KNOJ-a, kasneje pa vzoren politični delavec.

Ko je slekel vojaško suknjo, je nadaljeval s političnim delom in opravljal več pomembnih funkcij.

Leta 1954 se je vrnil domov in se z vso zagnanostjo lotil obdelave svojih njiv, travnikov in gozda.

Tako je naš Jože ostal zvest samemu sebi in svojim nazorom. Trudil se je in garal kot sta delala njegova mati in oče.

Prizadeval si je, da bi njegovi mlajši živeli lepše kot je živel on. Vseh ciljev pa le ni uspel uresničiti, ker mu je smrt mnogo prežgodaj zakrila oči.

Za vedno se je naš Jože poslovil od nas in legel k počitku na travnik prekrit z belo odejo. Ko pa pride zelena pomlad, bodo zopet tudi njegov zadnji dom preletavale ptice in peke prijetne melodije za miren sen.

J. H.

MLADI NAM PIŠEJO IZDALI BODO SVOJE GLASILO

Zadnjič sem se udeležila sestanka osnovne organizacije ZSMS Nova vas in ker sem bolj radovedne sorte, sem predsednici Nives Urankar postavila nekaj vprašanj.

Od kdaj je OO ZSMS Nova vas aktivna?

Se do nedavna je bila naša osnovna organizacija v ustanavljanju, zaživela pa je v letošnjem šolskem letu.

Kdaj so bile ustanovne volitve v vaši osnovni organizaciji?

Letos julija smo opravili to nalogo.

Kakšne pomembnejše akcije imate v načrtu za to in naslednje leto?

Pred kratkim smo izvedli očiščevalno akcijo, naši fantje pa so se v športnem tekmovanju pomerili s pripadniki JLA. V okviru SLO se bomo udeležili akcije NNNP, v kratkem pa bomo pripravili pohod do bližnjih partizanskih postojank. Izdali bomo tudi svoje glasilo.

Ali bo vaša osnovna organizacija v prihodnje organizirala še več podobnih mladinskih zborov?

Seveda. Pokazalo se je, da večina mladincev želi aktivno sodelovati v naši osnovni organizaciji. Mislim, da se bomo še sestali.

Je delovni program za leto 1982 že izdelan?

Ne, ker ga ne sestavljamo mi, ampak nam ga pripravi občinska konferenca ZSMS Celje. Mi potem samo še kaj svojega dodamo.

Imaš kaj pripomniti na udeležbo mladih na vaših sestankih?

Kljub temu, da je bila obveščenost dobra, se je zadnjega zbora udeležilo manj mladincev kot sem pričakovala, mislim pa, da je bilo za začetek kar dobro.

Slišala sem, da se nameravate povezati z osnovno organizacijo mladine na COŠ Fran Roš v Novi vasi.

Res je tako. Pogovarjali smo se tudi o tem, da bi združili naše in šolsko glasilo, vendar je to zaenkrat še v zraku.

Kaj misliš o mladincih na naši šoli?

Vaša šola je zelo aktivna, zdi se mi, da si veliko mladih želi sodelovati z našo organizacijo. Tudi na sestanke jih pride kar veliko. Vse dobro o vas.

DURDA STRSOGLAVEC, 8.a
COŠ Fran Roš, Celje

ZAMUJENA PRILOŽNOST

Turistična zveza Slovenije je izdala cenik za žičniške usluge na slovenskih smučiščih v letošnji zimi. Navaja 24 smučišč, z našega območja pa samo Liboje, Roglo, Store in Luče. Očitno se drugim ni zdelo vredno, da bi posredovali slovenski turistični zvezi podatke, da bi tako izkoristili tudi prednosti brezplačne reklame. Očitno gre mnogim predobro!

SLOVENSKE KONJICE

VSE PREVEČ NESREČ PRI DELU

Sindikati ne stoje križem rok

Število nesreč pri delu in njihova resnost v temeljnih organizacijah konjske občine narašča. Varstvu namenajo pravega mesta. Pomanjkljivosti morajo odpraviti dolgoročno. Takšni so tudi predlogi in zahteva Občinskega sveta ZSS.

V primerjavi s preteklim letom je poraslo število nesreč v delovni organizaciji Comet, kjer je tudi njihova resnost še vedno visoka. Prav tako je v delovni organizaciji Dravinjski dom. V IMP – Tovarna stikalne opreme se je število nesreč sicer zmanjšalo, a še vedno močno presega povprečje v branži. Tu, kot tudi v Kovinarju Vitanje, sicer dejavnost pogojuje nevarnost za nesreče, a bi prav zato morali za varno delo storiti več kot drugje. Poleg v Kovinarju je število nesreč poraslo še v Kmetijski zadrugi in Gozdnem gospodarstvu Vitanje, prav neverjetno pa v delovni organizaciji Mizarstvo Skala, kjer kar štirikrat presegajo pov-

prečje v panogi. Število nesreč se je povečalo tudi v delovni organizaciji Elektro Radio in v Pekarni – slaščičarni Rogla.

Krivda delovnih organizacij za delovne nesreče je velika. V posameznih delovnih organizacijah so dela, pri katerih bi moral delavec na sistematski zdravniški pregled vsaj enkrat letno, pa se to ni zgodilo že vrsto let ali celo nikoli. Premalo pozornosti posvečajo usposabljanju delavcev za varno delo. Poučevanje delavcev o varnem delu bi nujno moralo zajeti tudi praktičen del uvajanja delavca na delo. Moral bi biti določen program uvajanja, odgovorna oseba in tudi način preverjanja znanja. Pri Gozdnem gospodarstvu in v Kmetijski zadrugi so po zahtevi občinskega sindikalnega sveta dolžni pri strokovnem usposabljanju kooperantov zagotoviti ustrezen poudarek varnemu delu z mehanizacijo in različnimi materiali.

V nekaterih delovnih organizacijah sploh še niso oblikovali komisij oziroma odborov za varstvo pri delu, marsikje pa svojih nalog ne opravljajo.

Ukrepi za odpravo pomanjkljivosti morajo biti dolgoročni. Povsod morajo obravnavati in sprejeti srednjeročni program varstva pri delu kot sestavni del srednjeročnega plana delovne organizacije. Program mora zajemati vsa področja od zdravstvenega varstva, tehničnega in sanitarno-higienskega varstva, varstva okolja, organizacije prehrane in usposabljanja delavcev. Občinski sindikalni svet je zahteval od delovnih organizacij, da zagotovijo pogoje za bolj varno delo najkasneje do 30. januarja 1982. Če predloge Občinskega sveta ZSS ne bodo upoštevali, bodo sindikati ukrepali v skladu s svojo vlogo in zakonskimi pooblastili.

MILENA B. POKLIČ

Planinsko društvo Zreče

organizira
v nedeljo 3. januarja

spominski pohod
legendarnega I.
pohorskega
bataljona,

ki je v hudem boju 8. januarja 1943 izgubil vse borce, med katerimi je bil tudi Šarh s sinovi.

Zbor bo ob 7. uri v Oplotnici. Vabljeni.

DEDEK MRAZ
POVSOD

V zadnjih dneh leta skorajda ni kraja, kjer ne bi poskrbeli tudi za obisk dedka Mraza. Tega se seveda najbolj veselijo najmlajši, ki jim ne gre samo za obdaritev temveč tudi za srečanje s temi pravljimi osebami. Na novoletno obdaritev so se skrbno pripravili tudi na Gomilskem. Postavili so grad od koder je prihajal dedek Mraz s svojim spremstvom (na sliki)

T. TAVČAR

NOVI
TELEKSKOFIL FILTER
KOFIL FILTER

filter za čiščenje zraka
uporablja se za odpraševanje
v vseh vrstah industrije

KONUS
Konus
Slovenske Konjice

ZAMERA

A. G. je mož pri poznih srednjih letih, zelo simpatičen in prisrčen. Čeprav sodi v tisti krog, ki mu pravimo slovenska politična emigracija, je že davno tega izpregel. S politiko v smislu emigrantske dejavnosti se ne ukvarja več.

»Zakaj?« sem ga vprašal mimogrede ob koncu kosila, ki sva si ga privoščila v eni izmed petdesetih (če ne kakšni več) restavracijah, ki se dobesedno držijo druga druge ob obali v Buenos Airesu.

»Zakaj?« je ponovil za menoj. »Iz preprostega človeškega razočaranja. Videl sem, da to ne pelje nikamor in da nima nobenega smisla. Vse, kar sem počel do tedaj, ni položaja naše emigracije ali družbe v domovini spremenilo niti za las. In kaj bi se potem bodel s tem, sem si rekel.«

»Pa kar tako, čez noč?«

»Ali se norčujete?« je rekel. »Take reči zorijo počasi, nabirajo se zlagoma. Ne moreš kar presekat, ali da sem natančen: ni res, da bi se nekega jutra zbudil in rekel, da te je obsijalo spoznanje o resnici. Ne, to gre drugače. Po malem, vrsta drobnih razočaranj, cela ogrlica neizpolnjenih upov, ki počasi zamirajo. In potem vse trdnješe spoznanje, da res nima več pomena vztrajati, da je boj izgubljen.«

Natočil si je kozarček vina in mi začel razlagati, za kar sem ga poprosil.

V Argentini deluje, mi je povedal, skupina nekdanjih »stražarjev« pod imenom »Slovensko državno gibanje«. To je pravzaprav južnoameriška različica severnoameriških »stražarskih« ustanov.

»Naši so precej bolj togi in se ne menijo dosti za taktične spremembe in prilagajanja,« mi je rekel A. G.

»Zakaj?«

»Ne bi vam znal čisto natančno povedati. Takšni so pač, vem pa, da je bilo precej hude krvi zaradi drugačne taktike tistih v ZDA, ki so jih obtožili, da se spreobračajo po vetru.«

O tej zameri kaj dosti ne vem, poročam lahko le o bolj otipljivih rečeh, denimo o tistem, kar je mogoče prebrati na straneh časopisa »Smer v slovensko državo«, ki je glasilo »Slovenskega državnega gibanja« in izhaja v Buenos Airesu enkrat mesečno. Kot večina emigrantskih časopisov je tudi to majhen list na osmih straneh velikosti šolskega zvezka.

Kolikor mi je uspelo prebrati številke, so si bile vse podobne v svojem protijugoslovanstvu. Nikjer ni bilo mogoče zaslediti kakšnega ponujanja »sprave« ali poslušanja liberalnejše smeri ali kaj takega (pa sem dobil v roke tudi nekaj starejših številke), kar je sicer nekaj let nazaj objav-

ljala »Slovenska država« nekaj tisoč kilometrov severneje. Namesto tega so »Smeri v slovensko državo« sestavki približno naslednje vsebine:

»Težak položaj političnih kaznjencev v Jugoslaviji« je naslov članka, v katerem trdijo, da so v Sloveniji »politični zapori prazni... In čeprav sem ta članek trikrat prebral, sem zaman iskal kakšno zvezo med vsebino in naslovom in se trudil odkriti, s čim pravzaprav naslov članka upravičuje. Ampak to je stvar uredniške politike tega časnika.

SLOVENSKA POLITICNA EMIGRACIJA

40

Precej dobra ilustracija vsebine časopisa »Smer v slovensko državo« je članek »Marx in Engles sta bila tudi rasista«. Pod tem naslovom piše, da sta bila Marx in Engles »navdušena zagovornika vojne, imperializma in kolonializma ter rasista«. Podrobnosti glede tega ne objavljajo, pač pa z izdatno mero slabega okusa (ne glede na ideološko prepričanje ali politiko bi tako nizko raven le stežka našli še kjerkoli) pišejo dobesedno tole:

»Slovanski narodi so bili za Marxa in Engelsa balkanski ušivci, Bolgari pa narod prascev, najbolj svinjsko ljudstvo na svetu.«

ESPERANTO

ZAČETNI TEČAJ (12)

V današnji lekciji si bomo ogledali vrstilne števnike in svojilne zaimke.

Tria – tretji. Vrstilne števnike tvorimo tako, da dodamo glavnim števnikom pridevniško končnico – -a-. To velja tudi za ženski in srednji spol. Primeri: unu, unua – ena, prvi; du, dua; tria, kvara, kvina, sesa, sepa, oka, naŭa, deka; deknua – enajsti, dekdau, dektria, dekkvara, dekkvina, deksesa, deknaua; dudeka – dvajseti, trideka – trideseti, centa – stoti.

Per la ŝlosilo ni malŝlosas la pordon de la ĉambro (malŝlosi – odkleniti; ŝlosi – zakleniti). Ni rigardu vian ĉambron, se vi permesas, kamaradino (ni rigardu – pogledajo).

»Vian« je 4. sklon svojilnega zaimka »via« – vaš. Kakor tvorimo vrstilne števnike iz glavnih, tako tvorimo tudi svojilne zaimke. S tem, da dodamo osebnim zaimkom pridevniško končnico – -a-. Mi, mia – moja. vi, via – tvoj; li, ŝi, ĝa; lia, sia, gia – njegov, njen, njegov; ni, nia – naš; vi, via – vaš; ili, ilia – njihov, njihove, njihova.

Permesi pomeni dovoliti. Pazite, da ne boste zamenjevali glagola permesi – dovoliti z glagolom promesi kar pomeni obljubiti!

Kio estas en via ĉambro? – Kaj je v vaši sobi? En mia ĉambro estas: lito, sranko, tablo, du seĝoj, lavujo (lavujo – umivalnik).

Sub la tablo kaj apud lito estas tapiŝoj. – Pod mizo in ob postelji sta preprogi. (tapiŝo – preproga). Poste estas objekto, kiu montras nin, se ni staras antaŭ ĝi. – Da to je predmet, katerem se vidimo, če stojimo pred njim. (objekto – predmet) Tiu objekto estas spegulo. (spegulo – ogledalo)

Ni rigardu nun en la spegulo la homan korpon. – Poglejmo sedaj v ogledalu človeško telo. (homo – človek; homa – človeški; korpo – človeško telo). Homo korpo havas tri ĉefajn partojn. – Človeško telo ima tri glavne dele. (ĉefa – glavni; parto – del; ĉefaj partojn – glavni deli). Ili estas: kapo – glava; trunko – trup; kaj membroj – in udje. Antaŭa parto de la kapo estas vizago. Sprednji del glave je obraz. (antaŭa – sprednji). Beseda antaŭa sestoji iz predloga antaŭ – pred in pridevniške končnice – -a; vizago – obraz). Sur la vizago estas frunto – čelo, okulo – oko (okuloj – oči), nazo – nos, buŝo – usta, mentono – brada. Sur la kapo estas haroj. – Na glavi so lasje. Kelkaj viroj portas harojn sub la nazo. Haroj sub la nazo estas lipharoj. (kelkaj veroj). Nekateri haroj sinjoroj lase pod nosom. To so brki. Ni havas ankaŭ orelojn. – Imamo tudi ušesa. Kapo staras sur la kolo. – Glava stoji na vratu.

Sur la antaŭa flanko de la trunko estas brusto kaj ventro. Na prednji strani trupa so prsa in trebuh. Supra parto de la trunko estas ŝultroj. – Zgornji del trupa so ramena. Malantaŭa parto estas dorso. – Zadnji del je hrbet. Membroj estas: du brakoj kaj du gamboj: Udi so: dve roki in dve nogi. Brako pomeni levo roko, to je od rame do zapestja in gambo celo nogo od stopala do stegna. Sama roka s prsti se imenuje mano – dlan in piedo – stopalo.

Ob koncu tega neverjetnega sestavka piše dobesedno tudi:

»Marxove in Englesove zločinske nagnjenosti k iztrebljanju celih narodov so se zvesto držali tudi slovenski komunisti. Vsem nam še zveni v ušesih zatrjevanje slovenskih komunističnih voditeljev, da ni prav nič važno, če po revoluciji ostane živ en sam Slovenec, samo da bo komunist.«

In v tem smislu gre pisanje naprej, od strani do strani, skorajda bolešno zagrenjeno, fanatično zakrknjeno, prav neverjetno za svet druge polovice dvajsetega stoletja.

Če nič drugega, dokazujejo vsaj eno, da se je čas zanje nepreklicno ustavil pred tridesetimi leti, da ta svet druge polovice dvajsetega stoletja ni njihov, da živijo v nekem drugem.

MRAČEN SIJ

Skupina, ki se zbira okoli časopisa »Sij slovenske svobode«, ki ga kot mesečnik (poprej štirinajstdnevnik) izdajajo v Buenos Airesu, je živa podoba razcepljenosti in frakcij v slovenskem emigrantstvu. Ljudje, ki sodelujejo pri »Siju slovenske svobode«, so bili nekoč sestavni del »Slovenske krščanske demokratske stranke«, pa so se (kot se je to pogosto dogajalo) zaradi razlik v stališčih in mnenjih odcepili od matične organizacije ter ustanovili svojo.

»Slovenski krščanski demokratski stranki« so zamerili, da ni dovolj trda in nepopustljiva do nove Jugoslavije, in če preberete nekaj številke »Sija slovenske svobode«, boste kmalu lahko ugotovili zakaj.

Ta časopis namreč izraža skrajno klerikalna stališča, in to z besednjakom, ki komaj kaj zaostaja za »Smerjo v slovensko državo«.

»Sij slovenske svobode« je dolgo urejal Rudolf Jurčec (ki je bil, mimogrede rečeno, na seznamu vojnih zločincev), po njegovi smrti pa so to delo prevzeli nekateri njegovi sodelavci. Jurčec je bil, kot mi je uspelo zvedeti, tudi sicer duhovni vodja te nekam nenavadne družine. Kdo je danes, ne vem.

Nenavadna je ta družina najbrž predvsem zaradi svojega ozadja in zgodovine. So namreč nekakšni nasledniki tako medvojnih in predvojnih »stražarjev« z ljubljanske univerze kot »mladcev«, ki jih je okoli sebe zbiral profesor Ernest Tomec, o čemer sem poročal nekaj več v enem prejšnjih poglavij.

Iz tistih časov so ohranili svoj skrajno klerikalno totalitarni pogled na svet, v čemer so bili podobni zadnji diktaturi na Portugalskem, preden je vojska izvedla državni udar.

VAŠA STRAN

PISMA

PREDOBRU NAM GRE!

Ob koncu novembra sva bila z ženo po nakupih v Celju. Ko sva hodila po Prešernovi ulici od Tkanine proti slaščičarni Zvezda, bilo je okoli poldneva in je bila ulica skoraj prazna, nama je nenadoma korak zastal. Na sredi ceste je ležala tretjina male zemljice. Morda je padla iz rok kakšnemu otroku, morebiti iz torbice starejši ženski? Kakor koli že, tam je ležala. Sredi ceste.

Ceprav se že blizim sedemdeset letom in se težko sklonim, sem jo pobral. Začel sem se ozirati, da bi našel posodo za odpadke ali košek za smeti. Nekaj korak naprej sem jo zares zagledal in z bolečino v srcu sem spustil tisti ostanek željice med smeti.

Premišljeval sem in ugotovil, da nam gre predobro, da tako brez občutka zametujemo naš kruh! Nehote sem se spomnil poročil in slik na televizijskih ekranih. Ponekod, tudi na Poljskem, zdaj dolge vrste pred prodajalnami živil. Lačni otroci po svetu. In partizanska leta, ko je bila skorjica kruha velika vrednost in bogastvo.

Postali smo prevzetni. Zakaj tako?

M. P.,
Male Braslovce

UREDNIŠTVO: Pismo ni anonimno. Tudi mi smo ga prebrali z bolečino v srcu. Da, da... predobro nam gre, postali smo prevzetni. Otrokom, doma, v vrtehi in šolah... bi morali več govoriti o kruhu, znaku blagostanja.

HVALA DOBRIM LJUDEM

18. decembra sem izgubil denarnico v Celju. Ostal sem brez denarja in dokumentov v mestu in se brez pomoči dobrih ljudi, ki me poznajo le na videz, ne bi mogel niti vrniti domov. Zato vam pišem to pismo, da bi se vsem, ki so mi v stiski pomagali, iskreno zahvalil za pomoč kakor tudi kolektivu celjske Pošte, kjer se je izgubljena denarnica našla in so mi jo tudi vrnili. Se enkrat iskrena hvala vsem.

FRANC KRHLANKO
Rogatec 74 a

UREDNIŠTVO: Tudi nam je prijetno ob spoznanju, kako dragocena je pomoč sočloveka v pravem trenutku in na pravem mestu.

ZAKAJ TAKŠEN ODNOS ZELIŠČARJA Z VINSKE GORE?

Sem po poklicu šofer in imam hude težave s hrbtnico. Bil sem že tik pred tem, da me operirajo, pa sem še iskal izhod pred tem zadnjim posegom. Znanec mi je svetoval, da bi mi lahko pomagal zeliščar Franjo Robek v Vinski gori. Odpravil sem se na njegov dom v upanju, da mi bo človek pomagal, seveda proti plačilu, pa me je grobo odklonil, češ da zdravila ima, pa mi jih ne da. Ko sem videl, da je vse zaman sem ga prosil, če lahko pomaga mojemu očetu Antonu Zajcu, ki je star 78 let in ima močno poapnenje žil. Dejal je, da takšna zdravila ima, da bi jih lahko dobil. Tako sem pripeljal očeta, pa je tudi tokrat odklonil vsako pomoč. Dejal sem mu, da je bil oče dve leti v partizanih pa je name zavpil: »Kaj me briga, če je oče bil v partizanih, ne dam zdravil, pa konec!« To me je močno prizadelo, še bolj pa mojega očeta, saj sta v istem času neki Italijan in Nemec odnesla kopico raznih zdravil skozi vrata. Sprašujem se, kako lahko nekdo, ki doma prodaja zdravila, ne more da

ti zdravila vsem. To seveda močno diši po nedovoljeni trgovini, če tisti, ki kaj prodaja, noče prodati vsakomur, ki pride do njega. Pa me zato zanima, kako v občini gledajo na takšno prodajo in v mnogih primerih celo v devizah. Če pa ima tovariš Franjo Robek svojo dejavnost registrirano in prijavljeno, bi pa moral imeti drugačen odnos do bolnikov, ki v stiski prihajajo k njemu po pomoč.

STANKO ZAJC
Mozirje 232

UREDNIŠTVO: Tovariš Zajc nam je poslal svoje pismo že pred časom, medtem pa se je še posebej oglašil v uredništvu in opisal potek dogodkov pri omenjenem zeliščarju. Zdaj to pismo objavljamo, vprašanja pa je avtor pisma že postavil sam. Morda pa bi lahko del odgovora dala tudi ustrežna služba v žalski občini.

DRAGI PRIJATELJI NOVEGA TEDNIKA IN RADIA CELJE

Iztekajo se dnevi, ko bomo zaključili vse, kar je bilo slabega in dobrežga v tem letu. Teke so bolečine, če so dolge kot leto. Že od zgodnje mladosti sem v bolnišniškem staležu, včasih sem mnogo bolj sodelovala tudi z vami in vam kaj več napisala. V zadnjem času nisem zbrala poguma, da bi še kaj napisala, razen takrat, ko sem vas potrebovala in sem bila v stiski zaradi bolezni pa ste mi veliko pomagali z nasveti, ki ste jih dobili od zdravnika. Morala sem na zdravljenje, prišla sem med nove ljudi in spremenila okolje. Da bi novo leto prineslo zdravja! To želim tudi vam vsakemu posebej v letu 1982.

Vedno vaša bralka in poslušalka

ŠTEFANIJA TIMPRAN

iz Dobrne

UREDNIŠTVO: Draga tovarišica Timpran. Hvala za pozdrave in novoletne želje.

Tudi mi vam želimo čimprejšnjega okrevanja in seveda zdravja, pa poguma, da bi spet kmalu segli po peresu in nam kaj napisali. Pogrešamo vas.

PRIJETNI SPOMINI NA KOLEKTIV LIK SAVINJA

Leto se poslavlja, nam pa ostajajo prijetni spomini na kolektiv LIK Savinja v Celju, kjer smo delali, dolga leta. Niso nas pozabili, upokojence in vedno nam pripravijo kaj prijetnega. Tako se še vedno živo spominjamo septembrskega izleta na morje. V lepem spominu nam bo ostala tudi letošnja proslava ob dnevu republike. Najbolj nas je razveselilo poročilo direktorja, ki je dejal, da kljub mnogim težavam kolektiv nima izgubo; kar nas je upokojence še posebej razveselilo. Prijetno se je vračati v kolektiv, kjer dobro delajo in nikoli ne pozabijo na svoje nekdane delovne tovariše. Mnogo zdravja in dobre volje vam želimo v letu 1982 tudi v imenu nas upokojencev LIK Savinja.

ŠTEFAN DOLAR
Frankolovo

UREDNIŠTVO: Hvala za pismo in pozdrave ter novoletne želje, tudi mi vam želimo v novem letu vse najboljše.

STUDIO
RADIA CELJE
TELEFON
22-009

PRIREDITVE

MUZEJ REVOLUCIJE

V muzeju revolucije je odprta za obiskovalce stalna razstava vsak dan razen ponedeljka od 9. do 12. ure, ob sredah pa tudi popoldne od 14. do 17. ure.

POKRAJINSKI MUZEJ

Pokrajinski muzej je odprt vsak dan razen ponedeljka od 9. do 12. ure, ob sredah popoldne pa od 14. do 16. ure. Obiskovalci si lahko ogledajo stalno arheološko zbirko, rimski lapidarij in stalno razstavo, ki prikazuje kulturno zgodovinske spomenike. Zaradi nujnih obnovitvenih del je zaprta stalna razstava umetnostno-zgodovinske zbirke v I. nadstropju stare grofije.

GALERIJA TURISTIČNEGA DRUŠTVA

V Galeriji turističnega društva na Tomšičevem trgu v Celju je odprta prodajna razstava novoletnih čestitk. Razstava bo odprta do konca meseca decembra.

Hala GOLOVEC

V hali Golovec bo 2. januarja ob 20. uri ples, na katerem bodo do 3. ure zjutraj zabavali goste Sead Memić Vajta, Moni Kovačić, ansambel Pop Asanović in Crveni Koralji. Vstopnina je 300 din.

KNJIŽNICA EDVARDA KARDELJA

V knjižnici Edvarda Kardelja v Celju je odprta razstava »Slovenska književnost za otroke in mladino 1945-1980«. Razstava bo odprta do 15. januarja v času, ko knjižnica posluje za bralce.

LIKOVNI SALON

V Likovnem salonu v Celju je od 18. decembra odprta razstava grafičnih del Sonje Lamut in Nenada Jakeševiča. Razstava bo odprta do 4. januarja.

ZDRAVSTVENI DOM

Dežurstvo med tednom: pomožni zdravnik od 14. do 20. ure, glavni zdravnik od 15. do 6. ure naslednjega dne. Ob nedeljah je dežurstvo od 12. ure do naslednjega dne do 6. ure zjutraj, ob praznikih pa od 7. ure do naslednjega dne do 6. ure zjutraj.

LEKARNE CELJE

Do sobote, 2. januarja 1982 do 12. ure je dežurna lekarna Center

SILVESTROVANJA NA CELJSKEM

Ceprav tik pred zdajci, pa vendar, se nekateri med vami še vedno niso odločili, kje bi preživeli najdaljšo noč na prehodu iz starega v novo leto. Zato smo povprašali po gostinskih obratih, kako so poskrbeli za zabavo svojih gostov in kaj so jim pripravili, pa tudi, če imajo še kaj prostih mest za zamudnike.

CELJE

Hotel Merx: silvestrski menu s spominskim darilom 900.00 din, zabaval bo ansambel Zarek, še nekaj prostih mest.

Hotel Evropa: silvestrski menu 900.00 din, nagrade za lastnike izrebranih vstopnic, igra trio Verdnik in Pipal, še nekaj prostih mest. Pipal bo igral tudi 1. januarja v restavraciji.

Turška mačka: silvestrski menu 900.00 din, igra ansambel Kavalirji, še nekaj prostih mest.

Hala Golovec: vstopnina 350.00 din, igrata ansambel SOK in Pepel in kri. V ceni vstopnice je vključeno spominsko darilo, pripravili so srečelov, prav tako pa bo nagrada tudi vsaka stota prodana vstopnica.

2. januarja bo ponovoletni ples, na katerem bosta nastopila pevca Sead Memić Vajta in Moni Kovačić ter ansambel Pop Asanović in Crveni Koralji. Vstopnina je 300.00 din. Tudi v Golovcu so še prosta mesta.

ŽALEC

Hotel Rubin: silvestrski menu 1.200.00 din, igra ansambel Čudežna polja s pevko Alenko Pinterić, vse zasedeno. Ples v restavraciji hotela bo tudi 1. in 2. januarja, igral bo ansambel Čudežna polja in pela Alenka Pinterić, vstopnina je 200.00 din.

Nama Zalec: v žalski Nami, kjer bo goste zabaval ansambel Amfore, ni prostora.

TITOV VLENJE

Nama Velenje: tudi v velenjski Nami, kjer bodo za zabavo skrbeli Saleški fantje, ni več prostora.

Rdeča dvorana: vstopnina 400.00, konzumacija 100.00 din, igra narodnozabavni ansambel Trim kvintet, ansambel Točno vrijeme in pevec Duško Lokin. Se dovolj prostih mest.

ZDRAVILIŠČE LAŠKO

obvešča cenjene goste, da je 1. januarja KOPALIŠČE ZAPRTO.

Prosimo za razumevanje!

v Stanetovi ulici, nato prične z dežurstvom Nova lekarna na Tomšičevem trgu.

TRGOVINE

Redno dežurstvo do 31. decembra ima samopostrežba RIMSKI DVOR v Zidanskovi ulici vsak dan do 20. ure. V tednu od 4. do 9. januarja dežura samopostrežba RIO v Prešernovi ulici.

Na Sivistrovo. 31. decembra so odprte vse trgovine do 17. ure, trgovine s tekstilnim in tehničnim blagom pa do 15. ure, blagovnica Potrošnik Nova vas pa je odprta do 17. ure.

V nedeljo, 3. januarja pa bodo dežurne naslednje samopostrežbe: od 7. do 10. ure: Market Ljubljanska cesta, Market Dolgo polje, Market Hudinja, Market Ostrožno, Market Lipa, Samopostrežba Soča, Samopostrežba Gaberje, Market Vojnik - živila, Blagovnica Vitanje - živila, Samopostrežba Center Otok na Trubarjevi, samopostrežba na Cankarjevi ulici, Samopostrežba Rio v Prešernovi ulici, Samopostrežba na Kersnikovi ulici in Market Solidarnost na Lavi, od 12.30 do 15. ure pa je odprt Kiosk pri bolnici.

Hotel Paka: silvestrski menu 800.00 din, igra ansambel Stajerski fantje, še nekaj prostih mest. Odprta je tudi diskoteka.

RTC Golte: silvestrski menu 900.00 din, igra ansambel Sovci, vse zasedeno. Odprta je tudi diskoteka, ples pa bo tudi 1. januarja. Gondola iz Žekovca vozi vsako uro.

PREBOLD

- Hotel: tudi v hotelu v Preboldu ni več prostora, za zabavo pa bosta poskrbeli ansambel Vizija iz Maribora in Ljubljanski kvintet.

TEPANJE

Motel: v ceno silvestrskega menija (900.00 din) je vključeno spominsko darilo, igrala bosta ansambla Znanci in Obzorja, vendar je za silvestrovo že vse zasedeno. V motelu Tepanje bo tudi novoletni ples, na katerem bo igral ansambel Znanci, vstopnina je 200.00 din, konzumacija 100.00 din.

ATOMSKE TOPLICE

Hotel: silvestrski menu 1.000.00 din, igra ansambel Tornado, poje Edvin Fliser. Se nekaj prostih mest. Novoletni ples bo 1. januarja.

DOBRNA

Hotel Dobrna: silvestrski menu s spominskim darilom 1.200.00 din, igra ansambel Venus, odprta tudi videoteka, vse zasedeno.

Zdraviliški dom - dvorana: silvestrski menu 1.000.00 din, igra ansambel Dan, še nekaj prostih mest.

Zdraviliški dom - restavracija: silvestrski menu 600.00 din, igra ansambel bratov Trtnik, še nekaj prostih mest.

Novoletni ples bo 1. januarja v hotelu Dobrna in restavraciji Zdraviliškega doma.

ZDRAVILIŠČE ROGAŠKA SLATINA

Hotel Donat: silvestrski menu 1.100.00 din, igra ansambel Elita, še nekaj prostih mest.

Zdraviliški dom: silvestrski menu 1.000.00 din, ostali prostori 800.00 din, igra ansambel MB 5 iz Maribora, program vodi Mito Trefalt. Vse zasedeno.

Restavracija Pošta: silvestrski menu 850.00 din, igra ansambel Kristali, še nekaj prostih mest.

Slovenski dom: silvestrski menu 850.00 din, igra ansambel Styria, še nekaj prostih mest.

Novoletni ples, 1. januarja bo v Zdraviliškem domu, kjer bo igral ansambel MB 5 in v restavraciji Pošta, kjer bo igral ansambel Kristali.

KOMUNALA CELJE

KOMUNALA CELJE n. sol. o.

TOZD Ceste-kanalizacija Celje, Cesta na Ostrožno 19
TOZD Javne naprave Celje, Teharska cesta 49
TOZD Plinarna Celje, Bukovžlak 103a
TOZD Pokopališka služba Celje, Teharska cesta 2
TOZD Vodovod Celje, Ljubljanska cesta 19
Delovna skupnost skupnih služb, Jurčičeva 1

ŽELIJO OBČANOM
SREČNO NOVO LETO 1982

SKUPŠČINA OBČINE LAŠKO
IZVRŠNI SVET
TER DRUŽBENOPOLITIČNE ORGANIZACIJE

ŽELIJO OBČANOM
SREČNO NOVO LETO 1982

35 LET NOVEGA TEDNIKA

ALI PAPIR NE PRENESE!

1820 številčk Novega tednika doslej ali nekaj manj kot 3.000 ton papirja

Viktor Herman, Babno 20: »Pri nas že od vsega začetka beremo vaš list. Všeč nam je, radi ga imamo in navadili smo se nanj. V njem najdemo tisto, o čemer drugi časopisi bolj skopo poročajo. Novi tednik pa je regijsko glasilo in v njem so stvari, ki nas neposredno zadevajo. Z zanimanjem prebiramo reportaže, male oglase, nesreče in pisma bralcev. Rubrika pisma bralcev mi je še posebej všeč, ker prinaša tudi odgovore. Radi prebiramo tudi reportaže o ljudeh, če nam čas dopušča, se lotimo tudi križanke. Skratka, vsako najde v tedniku kaj zase. Veseli smo tudi, da nimamo problemov z dostavo. Še ga bomo brali.«

Miha Prosen iz Laškega: »Kot dolgoletni naročnik Novega tednika lahko rečem, da se je njegova kvaliteta v zadnjih letih zelo izboljšala, ker obravnava tista področja, ki so zanimiva za našega delovnega človeka in občana. Pozdravljam novost, ko poročate tudi o delu sodišč v zvezi s kršitvami varovanja našega družbenega premoženja. Če ste me že vprašali, o čem bi bilo treba več pisati, moram reči, da bi morali še več pisati o življenju v krajevnih skupnostih, saj vsak krajan rad prebere kaj iz svojega okolja. Nekaterim sicer ni všeč, jaz pa pozdravljam vaše kritične komentarje, mnenja in stališča novinarjev. Želim vam, da bi bili še nadalje tako uspešni, predvsem pa sreče v novem letu.«

Martina Skornšek, Mozirje: »Že to, da sem toliko let naročena na Novi tednik, pove, da sem zadovoljna s tem časopisom. Tudi s poročanjem iz naše, torej mozirske občine sem zadovoljna, čeprav se je treba zavedati, da vsega itak ne more biti naenkrat v časopisu. Mogoče bi bilo treba še več pisati iz posameznih krajevnih skupnosti. Najbolj so mi všeč prispevki o ljudeh, ki jih opisujejo pri vsakdanjem življenju in delu, tudi teh bi lahko bilo v Novem tedniku še več. Prav posebno všeč pa so mi tisti prispevki, ki posegajo v zgodovino, nekdanje stare običaje, ki so danes že skoraj pozabljeni, pa ravno po službi pisane besede še niso povsem zamrli.«

Fani Pešak, upokojenka iz Slovenskih Konjic: »Vso dolgo vrsto let ostajam zvesta tedniku, saj mi prinaša novice in zanimivosti iz krajev, ki jih poznam. Zame predstavlja tudi stalno vez s krajem, z občino, kjer sem včasih živela. Lepo je, ko zagledaš v časopisnih straneh znan obraz, lepo je, ko tako spoznaš vedno nove in nove. Mislim, da pestrosti ne manjka, pa tudi za aktualnost kar dobro skrbite. Rada preberem, če pišete o zdravju in boleznih, pogrešam pa morda razne drobne nasvete, ki bi prišli prav gospodinjstvom. Vem, to objavljajo tudi drugi časniki, a tega ni nikoli preveč, pa kaj naj pripovedujem: to, da sem na tednik ves čas naročena, je dovolj zgovorno.«

Anton Arh, Šentjur: »Več kot 30 let smo zvesti bralci tednika. V zadnjem času me je bolezen priklenila na posteljo, zato mi je vsako branje dobrodošlo. Rad berem lepe romane, pobrskam za novicami z domačega kraja, pregledam nezgode, pisma bralcev... Vsebinsko tednika je dovolj pestra in zanimiva, da najdemo v njej vsi kaj zase. Žena je še posebej vesela, ker je bila na našem izletu s kmečkimi ženami. Jaz pa se rad spominjam izleta na Golte. Novi tednik nam prinese na dom dogodke iz celotnega celjskega območja in nestrpnost pričakujemo poštarja, ki nam ga prinese. Čestitam vam k jubileju in vam želim veliko delovnih uspehov.«

Marija Stupica, upokojenka iz Šmarja pri Jelsah: »V naši družini smo naročniki Novega tednika že zelo dolgo, verjetno nad dvajset let. Vedno rada preberem ta časopis, pričakujem ga kot prijatelja, ki mi bo natrosil novic iz domačih krajev. Preberem pa vsega, od začetka do konca. Najprej seveda tisto, kar piše o Šmarju in naši občini, nato pa še vse ostalo. Velikokrat ga vzamem v roke, ker mi ob branju hitreje mineva čas. Na vsebino nimam kakih večjih pripomb, le včasih malce pogrešam kakih nasvetov o vrtarstvu in vrtnarjenju. Morda pa boste kdaj le našli kak kotiček in nam, ljubiteljem cvetja, namenili kaj več nasvetov?«

Jože Levč, kmet, rojen leta 1923 v Vinski gori, sicer pa doma v Pesju štev. 9 od leta 1951 pri Titovem Velenju: »Novi tednik berem od leta 1951, ko sem se priženil na sedanji naslov. Takrat je menda izhajal pod naslovom Savinjski vestnik. Sam rad veliko berem, zlasti pa še pozimi, ko je več prostega časa. Pred branjem pa je delo. Veliko dela! V kmetijstvu se ukvarjam z živinorejo. Letno oddam po pet pitancev. Že no delava od jutra do večera! Žal imava kmetijo na področju, kjer se zaradi odkopavanja premoga vse pogreza. Ne vem, kam bova potem šla. Hudo je, če se na en kraj navadiš potem pa... Vsem pri Novem tedniku želim veliko zdravja in da bi še naprej »delali« tako prijeten in braen časnik.«

Stanko Dolar, Gotovlje: »Mislim, da je Novi tednik najbolj objektivni informator o življenju in delu ljudi v Spodnji Savinjski dolini, oziroma v žalski občini, če govorimo o njej. Včasih mu manjka večje kritičnosti do nekaterih pojavov, ki se ne bi smeli v naši družbi tako bohotiti, vendar v zadnjem času opažam, da tudi Novi tednik ne izbira več tako pogosto besed in so nekateri prispevki kar konkretni. Všeč mi je takrat, kadar v njem najde čimveč besede tako imenovana baza, da govorijo delovni ljudje iz stroja ali kmetije. Mislim, da je vsak časopis najbolj všeč bralcem takrat, če v njem vidijo svoje interese in svoje življenje. Še bolj kritični bodite!«

Težko bi sicer merili vrednost ali vsebinsko težo kakšnega dela samo po obsegu ali celo po tonah potiskane papirja. Pa vendar so tudi svojevrstni pokazatelji nekega obsega, ki se šele ob kakšnem jubileju pokaže v nekoliko drugačni luči, saj ga ob vsakodnevnem delu niti ne moremo opaziti. Novi tednik ob letošnjem jubileju slavi predvsem 35 let delovnih izkušenj. Povojno obdobje je terjalo od obveščanja čisto posebne naloge, ki so prešle v širše interesno polje s pojavom samoupravljanja, da ne govorimo o današnjih dneh, ko smo kot glasilo občinskih konferenc socialističnih zvez sedmih občin celjskega območja še kako vpeti v proces javnega in družbenega obveščanja in s tem neposredno tudi v izvajanje raznovrstnih oblik, ki jih vsebuje naša opredelitev pojma pluralizma interesov. Ko danes prelistujemo starejše letnike našega časnika, lahko s ponosom ugotovljamo, da so strani polne zanimivega branja. Tu mislimo na prispevke, ki so posegli na področje politike in gospodarstva, pa tudi na področje kmetijstva, pa vseh številnih družbenih dejavnosti. Časniška peresa so pogumno obelodanjala mnoge primere socialne politike, področje kriminala je mnogokrat bilo okrašeno s smelejšimi prispevki kot danes, a ne za ceno senzacionalizma. Ob analizah našega današnjega dela ugotovljamo, da smo v primerjavi s starejšimi kolegi in našimi predhodniki na nekaterih področjih prelačni in to mlačnost bomo v prihodnje morali vse bolj odločno odpravljati. To pa se da seveda samo z znanjem, kajti neposrednost, odkritost, predvsem pa ostrina lahko slonijo le na argumentih in temeljitem poznavanju tistega dela, ki ga opravljamo.

Danes celoten razvoj družbenih razmer zahteva odgovornega in razgledanega novinarja. Volja po pisanju je premalo. Tudi kdor piše o športu in kulturi, piše o politiki. Vse dejavnosti so sestavni del celotnega družbenega dogajanja in samo celovito gledanje na določene pojave in probleme lahko da zadovoljive rezultate.

V uredništvu se dostikrat sprašujemo, kako postaviti mejo med novičarstvom in poglubljenimi novinarskimi prispevki. To vprašanje je iz leta v leto zahtevnejše in terja vedno znova temeljite premisleke. Tednik bo moral kot tednik nekaterim temam in problemom s celjskega območja posvetiti še večjo pozornost, ohraniti pa določeno mero lokalne kronike, saj bo le tako lahko vzdrževal neposredno vez s slehernim krajem tega območja in tako tudi z bralci.

V zadnjih dveh letih nam je uspelo obdelati marsikatero temo, ki je živo posegala v bistvo družbenega dogajanja, pa naj je šlo za stabiliza-

cijo, izvoz, gospodarsko povezovanje, večjo proizvodnjo hrane, usmerjeno izobraževanje, kadrovske politike, izvajanje ustavnih načel zdravstveno politiko, socialne podpore in še kaj.

S tem smo seveda trase nalog samo utrdili in spoznali, da je treba od statističnega pristopa preiti h komentiranjem. To je sicer bolj zahtevna, a tudi potrebna glede na potek dogodkov. Toda to hkrati tudi najzahtevnejša naloga. Kajti dobro se zavedamo tega, da bomo za bralce zanimivi le tedaj, če bomo pisali o stvareh, ki jih zanimajo in so obenem širšega družbenega pomena in dajemo to, kar bomo pisali morali napisati jasno in razločno, brez slepomišljenja in umetničenja po nepotrebnem. Stvari in probleme ponašamo lahko z jasno in kleno besedo povemo le tedaj, če razumemo to, kar počnemo. Tudi slovenski jezik je tedaj ponavadi postavljen v lepšo luč.

Posebej se še zavedamo, da je Novi tednik kot sestavni člen široko razvejane verige sistema informiranja dolžan omogočiti vsem delovnim ljudem njihovo socializacijo, izobraževanje, usposabljanje in dvig politične kulture, mora biti mesto za motivacijo v vključevanju vseh družbenih procesov. Ustava SFRJ določa, da morajo sredstva javnega obveščanja obveščati javnost resnično, pravočasno in objektivno. Toda vse to je včasih težko izpeljati, ker se še mnogi v družbenopolitičnih skupnostih ne zavedajo odgovornosti delovanja v sistemu informiranja. Še so seje, ki so za nas zaprte, se pa zgodijo celo to, da na polovici seje pošljejo novinarja pred vrata, češ, zdaj pa ne smeš več slišati, kaj se pogovarjamo.

TRENUTKI ODLOČITVE

Mnogokrat se je v uredništvu zgodilo, da smo se morali zbrati na hitro, obveščeni po telefonu, po kurirskih vezeh. Hiteli smo v uredništvo, k telefonom in na skupne seje, da bi se dogovarjali, kaj storiti, oziroma kako. To so trenutki tišine in zbranosti, ko je treba racionalno in celovito gledati na stvari. Poplave, potrebi, nesreče najrazličnejših oblik. Ko je treba dojeti bistvo pojavi in ga v primerjavi oblik posredovati javnosti. V petintridesetih letih se je nabralo kar precej takšnih trenutkov, ko smo obsedeli v poznih ali gluhih jutranjih urah ob pisalnih mizah s tletico cigareto med prsti, ko nihče ni spregovoril niti besede, pa smo vsi dobro vedeli, kaj je treba storiti, le kako – to je bilo osrednje vprašanje. Ko se je bilo treba odločiti med človekom, ki je

VSEGA!

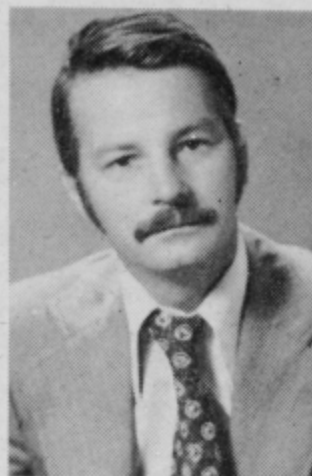
Milan Seničar

Avgust Ribič

Drago Medved

Boris Rosina

ŠTIRJE ZADNJI, A NE POSLEDNJI

ni nekatere seje občinskih nitejev ZK so bile takšne, prav dobro vemo, da so pri vse seje družbenopolitične organizacij, skupščin in upravnih organov javni so omenjeni primeri saj dokaz, kako malo še neredi spoštujejo novinarje-delo.

ato niso zaman naša seja prizadevanja usmerjeva v podružbljanje našega a, da preko dobrega dela ajateljskega sveta in sotov odpremo na široko ta informaciji, ki je nujno rebna za boljše samoravno odločanje, pa ne sa to. Vedno manj želimo vratarji za mnjenja naših ilcev, ne samo za primere, ar gre za kritično ocenjeje pojavov v družbi. Sku-

moramo soustvarjati ani našega tednika, kajti tedaj bo dovolj vpet v biene trenutke našega živnja in dela, le tedaj bo do j živ, le tedaj so lahko in macije ob pravem trenut in na pravem mestu v rečni službi obveščanja, so lna možnost za bralca, da ve. To seveda ne gre na o in enostavno. Zaveda-se namreč, da smo še na ogih mestih neučinkovi-tudi neaktualni. Toda na-e, ki smo si jih zapisali v dneveni red dela, nas bo morale pripeljati do še ljših rezultatov. Nenaza-tudi zaradi tega, ker je n način informiranja v ti-ni obliki postal danes ze- drag in družbena sredstva, žena vanj, niso majhna in vsako neodgovorno obna-je pomenilo neodpustljiravnjanje. Tudi iz praktič-razlogov gledano, si ne-remo privoščiti na stra- Novega tednika preveč iznih besed, kajti obseg je jejen in papir je postal ateška surovina. Od nači-

na, kako ga oplemenitimo, je odvisna njegova nadaljnja cena v obliki časnika, to pa bralci lahko najbolj ocenju-jete sami, ko časnik berete - ali pa ga ne berete!

O kadrovskih in finančnih težavah na tem mestu ne nameravam pisati, kajti o tem smo obširneje pisali v 49. številki letošnjega letnika, ko smo predstavljali vsebinsko zasnovo za prihodnje leto. Veseli nas to, da smo uspeli vzpostaviti nove relacije z ustanovitelji, kar pa še zdaleč ne pomeni, da nam bo nekdo brez našega truda da-jal denar, mi pa bomo v časnik »pesnili« in lepo in mirno živeli.

Tednikov jubilej je samo priložnost, da se ozremo nazaj in ocenimo, kje smo danes, glede na doslej prehojeno pot in kaj nas čaka danes in jutri, da ne bi bili slabši od naših predhodnikov, ki so začeli to delo v bistveno drugačnih pogojih pa tudi zmerah kot danes to počnemo mi. Brez dvoma imamo na voljo več družbenih in samoupravnih mehanizmov, da z njimi rešujemo naše težave, ob tem pa ne smemo nikoli pozabljati osnovnega poslanstva, ki mora biti vselej podrejeno, a zato tudi oplemeniteno z najširšimi družbenimi interesi - torej z interesi bralca. Tako razumevamo naš praznik, ki smo ga letos obeležili skromno, potihoma. Ne zato, ker bi ne imeli kaj pokazati, ampak predvsem zaradi tega, ker se zavedamo, koliko dela je še pred nami. Ob vsaki drobni vsakdanji delovni zmagi je zadoščenje veliko in vsak ga zase doživlja intimno, za pisalnim strojem in s skicami v beležki. Takšna je narava našega dela.

DRAGO MEDVED

In tako so na seznamu ostali še štirje uredniki, dva bivša in dva, za katero bi mogel izbrati trpno obliko glagola. Med temi štirimi so tudi trije direktorji, kajti od časov, ko smo imeli z Gajmirjem Melikom prvega, brez direktorjev nismo več mogli izhajati.

Da bi jih po nepotrebnem ne predstavljali v naslednje, nejubilejno leto, končajmo z njim v tej, zadnji letošnji številki. Res so zadnji, vendar ne poslednji, kajti dandanašnji se šefi hitreje menjajo, tedniku pa seveda od srca želim še dolgo vrsto let izhajanja.

REKLI SMO MU MILAN IZ BAZE

Bil je eden tistih, ki so začeli pri prvem klinu, piščo z nogami in težkim magnetofonom ter fotoaparatom na plečih, ki so žulili stole na sejah in sestankih, klopi na avtobusih in brusili pete; po asfaltu in blatu, po ravnini in hribini. Njegov vzpon, če lahko položaj z več dela tako imenujemo, ni bil hiter, nasprotno dokaj počasen. Bil je eden tistih prodornikov, ki bi šli za en dan ali dva tudi med konjske tatove, samo da bi prinesli v hišo »bralni material«.

Sprva je bil predvsem radijski človek, pozneje po združitvi redakcij tudi časopisni. Urejeval je razne rubrike, bil nekaj let radijski urednik, dokler ni po odhodu Bojana Volka prevzel posle direktorja TOZD, glavnega urednika in urednika tednika. V tej novi vlogi je odkril v sebi tudi smisel za poslovnost in z njim je TOZD Tednik-radio, res pod ugodnejšimi pogoji, ustvaril precejšen kos dobička.

Pri tedniku in radiu bo ostal zapisan kot prvi predsednik organizacijskega odbora TDF, pogosti organizator izleta kmečkih žensk na morje, pobudnik nekam zasulih javnih radijskih oddaj in še zaradi marsičesa.

PRAVNIK, KI PRIDE, VIDI IN GRE

Po krajšem času brez »individualnega poslovnega organa« smo bili spet na tem, da nam soustanovitelji in izdajatelji delegirajo šefa. Avgust Ribič, pravnik in sodnik temeljnega sodišča v Celju, je prišel med nas z obilico dobre volje, s precej manj predstave, kakšne sorte poklic in kolektiv je izbral. Lahko bi rekli, da je bil kratek čas med nami, dve leti, kar je dovolj dolgo, da ga v tem času nisi vzljubil in se mu zapisal. Bil je dragocen pri urejanju vselej dokaj zanemarljive organiziranosti in pravne urejenosti odnosov in razmer v TOZD. Ko pa je spoznal, da mu položaj ni ravno pisan na hrbet, se je odločil in se vrnil k svojemu jusu.

OD STAVCA DO ODGOVORNEGA UREDNIKA - DRAGO MEDVED

Od nekdanj že velja pravilo, da so stavci, ti Guttengbergovi učenci, najbolj razgledani med delavci. Ko je prišel v uredništvo Novega tednika za tehničnega urednika, je bilo vsakomur na mah jasno, da knjig ni samo izdeloval, marveč tudi požiral, da je imel širino z raznih področij družboslovja in kar je najbolj pomembno, prirojeno radovednost. Na tednikove strani je vnesel svoj smisel za estetiko, enak cilj je zasledoval potem skozi objektiv fotoaparata in postopoma je vedno več pisal. Dolgo je bil tehnični urednik in novinar, pa ob obojem še urednik kulturne strani v tedniku, kulturne in literarne oddaje v radiu.

Daleč od tega, da bi bil redakcijski inventar. Ves čas sredi življenja ni v nevarnosti, da bi se znašel na stranskem tiru. Aktivist predvsem na področju kulture, eden od stebrov pri reviji »Obrabi«, ne pušča minevati let. Kot izreden študent celo polaga izpite.

In ker rad takole na široko zamahne, so po njegovem konceptu nastale sredinske krajevne skupnosti. Rekli bi, da naše območje še nikoli ni bilo tako na drobno prečesano.

IN GLAVNI, KI JE PRVE KARTE ŠELE POLOŽIL

Pravnik in dokaj znan celjski politični delavec iz vrst mlajših v srednji generaciji. Ha, pa sem veliko povedal. Pri nas je šele od sredine leta in se zaenkrat gre predvsem direktorja. To pa je področje, kjer je pri nas resnično največji vakum, pa ima zato veliko manevrskega prostora. Vendar smo v teh mesecih spoznali, da ne izgublja časa. Takole počasi nam polaga karte na mizo, pa čakamo, kdaj nam bo napovedal pagat ultimo.

Ob štiridesetletnici tednika bo najbrž treba med množico portretnih črt izbirati poglobitve. Imam ga na sumu, da bi utegnil zdržati, kajti lahek kolektiv ali kakšen trop poslušnih ovčev pri naši hiši in pri moji veri - nismo.

Tako smo skušali v letu 1981 od prve do zadnje številke predstaviti vse dosedanje urednike Novega tednika, urednike, ki so se srečevali z najrazličnejšimi situacijami našega družbenega razvoja, položaj in vloga Novega tednika pa je bila in je še tesno povezana s tem razvojem. Tako smo končali svojevrstno serijo, največkrat izpod peresa Jureta Krašoveca, kronike Novega tednika. Zapisi se bodo v prihodnjih letih še nadaljevali. Doslej smo se spomnili tudi vseh naših kolegov, ki jih žal ni več med nami in počivajo v svojih preranih grobovih. Ostali pa so nam še na dolgo številni sodelavci, prodajalci, tihe in delovne mravlje, o katerih nikoli ne čujemo kaj dosti, pa si brez njihovega dragocenega deleža ne moremo niti zamisliti izhajanja Novega tednika.

VIŠINE, TRENUTKI

kaj zaznal, bil tudi, čustven prizadet, pa med delavn na področju javnega obveščanja, ki mora razbrati bi-o, ga oblikovati in napisada ga mogočno elektrono zaznavanje in mehansko lesje tiskarske tehnike po-ve v javnost.

Gotovo je bil med takšni-trenutki najtežji 4. maj 80, ko je umrl naš Tito, ko bilo treba napisati, da je enehalo biti plemenito-že, pa obenem pozvati k lu in kontinuiteti nadalj-ega razvoja naše družbe.

Š posebno odgovornostjo se lotili naloge podrob-jšega obveščanja o pone-čenih občanah z našega močja v letalski nesreči 1. cembra letos, kajti to je bi-potrebno, potrebna pa je a tudi velika mera vztraj-sti in predvsem spoštova-

nja do mrtvih in njihovih preživelih svojcev, tovarišev in znancev.

Nikoli nam v takšnih trenutkih ni lahko, pa naj gre za poplavo 1954 leta, nesreče v rudnikih Pečovnik, Laško ali Velenje, potres na Kozjanskem in še bi lahko naštevali. A povedati je treba tudi drugo resnico tega spoznanja: zadoščenje pa je vendarle v nas - v primeru, da to delo opravimo dosledno, z vsemi merili etike in spoštovanjem do človeškega dostojanstva. Kajti tudi takšni dogodki so del našega življenja in ne moremo jih izključevati s tem, da o njih ne pišemo.

Vprašanje je samo, kako to počnemo in če imamo vsi skupaj kot družba od napisanih besed kaj več v spoznavanju vrednost lastnega življenja in dela.

Prvič je bila karikatura o načinu financiranja Novega tednika (njen avtor je Vlado Smeh-Heci) objavljena pred petnajstimi leti. Tokrat jo tretjič poobjavljamo s pripombo, da se je sicer že marsikaj spremenilo, da pa v nekaterih občinah še ni dolgo od takšnega stanja, kot ga prikazuje karikatura. Da o samoupravnih interesih skupnostih materialne proizvodnje sploh ne govorimo...

MLADI PIŠEJO

MOJ STRIC

Dedek in babica sta imela osem otrok. V tistih časih je bilo zelo težko nasititi osem lačnih ust. Posebno težko je bilo za tiste, ki niso imeli ne kmetije ne prave zaposlitve.

Ko se je začela vojna, je bilo stricu Jožetu komaj šestnajst let. Ker je zgodaj okusil zatiranje, je bil še bolj uporen. Zato si je že v začetku vojne skupaj s starejšim bratom priskrbel orožje. Toda nekdo v vasi je sovražnika obvestil, da imata orožje. Tako so ju že 1941. leta zaprli. Nekaj časa sta bila zaprti v Celju, nato so ju premetili v Rajhenburg (sedaj Brezistanica). Domači so bili zelo zaskrbljeni, saj so vedeli, kaj vse se jima lahko zgodi. Večkrat so ju obiskali.

Nista še minila dva meseca, ko se je začelo šušljati, da bodo zaprti tudi ostale člane družine. In nekega julijskega dne so navsezgodaj res prišli ponje. Na hitro so se morali opravičiti in zapustiti bomo domačijo. S seboj so smeli vzeti le nekaj malega hrane. Naložili so jih na tovornjak, na katerem je bilo že več drugih ljudi. Odpeljali so jih v Maribor. Tam so jih zaprli v kasarno. Čez nekaj tednov so jih zopet naložili in odpeljali v Rajhenburg. Tam so se našli z Jožetom in Poldetom. Naslednji dan so vse skupaj odpeljali na železniško postajo, kjer jih je že čakal vlak. Peljali so se čez Hrvaško in Bosno v Srbijo. Med potjo so jih na nekaterih večjih postajah čakali člani rdečega križa in jim delili hrano. Končno se je vlak ustavil v srbskem mestecu Trstenik.

TONČI ARLIČ, 4. a. r.
OŠ Šentjur pri Celju

TOVARIŠ VASO

V četrtek popoldne sem šla s starši v Celje. Ko sva stali s mamico pred trgovino, je prišel po ulici starejši tovariš. Ustavil se je in naju pozdravil. Mamica mi je dejala: »Tina, to je tovariš Vaso Starović, ki se je boril kot partizan na Sutjeski.« Povedala sem mu, da sem prav danes gledala v šoli film Sutjeska. Tovariš Vaso mi je dejal: »Veš Tina, na Sutjeski je bilo še veliko težje, kakor si videla v filmu.« Zelo sem vesela, da poznam tovariša, ki se je bojeval na Sutjeski.

MARTINA PLEVNİK, 2. a.
OŠ Franjo Malgaj, Šentjur

DRAGI DEDEK MRIZ

Lepo te pozdravljam. Zelim, da bi prišel hitro med nas. Dedek Mriz prinesi mi: zvezek, mandarine in barvice. Lepo te vsi pozdravljamo iz šole. Tudi v vrtcu te čakajo. Moj bratec si želi, da bi mu prinesel smuč in sanke.

KLAVDIJA KOŠTOMAJ, 3. a.
COŠ Vindner, Zreče

PIONIR V KRAJEVNI SKUPNOSTI

Moje zamisli v PO v našem bloku

Sem pionirka in kmalu bom postala mladinka. Zelo rada sodelujem v raznih akcijah in pionirski organizaciji.

Stanujem v bloku ob Dečkovi cesti, torej v Dečkovem naselju. V bloku je pre malo pionirjev, da bi lahko osnovali pionirsko organizacijo. Če bi jo lahko imeli, bi v stari pralnici na podstrešju uredili klubsko sobo. Tu bi imeli se stanke, mlajši bi se lahko igrali v sobi, pripravljali bi proslave za 29. november, Novo leto, dan žena, 1. maj... če bi imel kdo od pionirjev rojstni dan, bi ga lahko proslavljali v tej tako imenovani klubski sobi. Prav gotovo bi sodelovali tudi v raznih akcijah izven našega bližnjega okolja, torej po naših ulicah, ob trgovini, vrtcu in drugje.

Bilo bi zelo lepo, če bi lahko v bloku osnovali pionirsko or-

ganizacijo. Vendar se bojim, da vsega tega ne bo lahko uresničiti, saj so to le moje želje.

JANJA KNEZ, 7. b.
OŠ Ivan Kovačič – Efenka, Celje

PTICE POZIMI

Ptice so odletele na jug. Nekateri ptice so pri nas celo zimo. Zato pticam naredimo ptičje krmilnice in jim nasujemo hrano, da ne umrejo. Za ptice moramo posebej skrbeti, da jih mačka ne požre. Tudi moj očka bo naredil ptičjo krmilnico. Ko bodo vse pojedle, bom nasula ptičjo hrano. Tudi v šoli bomo naredili ptičjo pogacho. Ptičjo pogacho bomo obesili na drevesa. Pridno bomo skrbeli za ptice.

PETRA PEČOVNIK, 3. a.
OŠ Zreče

OBISKALI SMO TOVARNO

Tovarna Lip je druga največja tovarna v Slovenskih Konjicah. V njej izdelujejo razno stavbno, sobno in drugo pohištvo. Na ogled tovarne smo šli učenci obeh četrtih razredov. Vodila sta nad dva tovariša. Ogledali smo si obrate: žago, mizarno, stolarno, vratarno, lakirnico in skladišče gotovih izdelkov. V tovarni je zaposlenih okrog 500 delavcev. Za svoje izdelke rabijo domač les, nekaj pa ga uvažajo tudi iz Rusije. Svoje obrate ima Lip še v Poljšanah, Vitarnju, Slovenski Bistrici in Oplotnici. Izdelke prodajajo na domačem tržišču, nekaj pa jih tudi izvažajo. Med ogledom smo pazljivo opazovali tudi ljudi pri delu in videli, da je delo v tovarni težko in naporno.

BERNARDA REBRNAK, 4. a.
OŠ Edvard Kardelj, Slovenske Konjice

POMAGAL SEM SOŠOLCU

Prejšnji teden smo šli pomagat sošolcu Branku. Zlagali smo opeko za gradnjo hiše. Branko je bil sam doma. Veselo smo se lotili dela. Zložili smo že prvi stolpec opeke. Pri drugem stolpcu smo se razporedili v vrsto in si podajali opeko iz rok v roke. Delo nam je šlo tako hitreje in lažje od rok. Nekateri učenci so odšli na bližnje igrišče. Ko so se vrnili, so stekali preproge. Prišla je tudi Brankova mama. Posodila nam je rokavice za delo in nam ponudila malinovec. Brankova mama je bila zelo vesela. Obljubili smo, da bomo še prišli pomagat pri delu. Dokazali smo, da zmremo s skupnimi, čeprav majhnimi močmi, več kot en sam odrasel človek.

MIRAN FELDIN, 4. b.
OŠ Franja Vrnčič, Hudinja

MAJHNI PRAŠIČKI

Lani smo imeli 13 mladih prašičkov. Ker niso imeli vsi sescov, smo dva odnesli v kuhinjo. Tam smo jima pripravili dovolj velik zaboj. Kadar sta postala lačna, sta začela cviliti. Takrat smo jima dali v stekleničko mleka, na stekleničko pa nataknilo dudo. Rada sta pila. Ko sta malo zrastle, smo jih dali v svinjak. Sedaj sta že velika. Pozimi jih bomo zaklali in naredili klobase.

MAGDA
SEMPRIM OŽNIK, OŠ Tabor

TABORSKA VOTLINA

Nad Osilnico se dviga močna Taborska stena. Tu se nahaja skalna votlina, ki zavzema prostor treh srednjevelikih dvoran. Stena je dobila ime iz časov turških vpadov. Tam so taborili ljudje, ki so se skrili pred Turki.

Leta 1941 se je v to votlino

naselil štab Kočevskega odreda. V Roški ofenzivi 24. julija 1942. leta je bil napad na ta štab. Domači izdajalci so pomagali sovražniku odkriti skrivne poti in dostopne prehode. Borba je trajala od zgodnjih jutranjih ur do poznega večera. Italijani so morali uporabljati minomete in topove, da so iz sosednjih hribov obstreljevali votlino, v kateri so bili partizani. Sedem partizanov je padlo, devet se jih je pa skrilo globlje v votlino. Med partizani se je najbolj izkazal kurir Bombač. Kljub temu, da je bil težko ranjen v levo roko, je pred votlino s strojno zadrževal italijanski napad, da so se tovariši lahko umaknili pred sovražnikom.

Vzidana plošča pred vodom v votlino oznanja redkim obiskovalcem, da je tudi tu, v tako skritem kraju tekla kri za našo svobodo.

V istem času sta se dva mlada pionirja Kalčić Vinko in Turk Jakob vračala v dolino. Pri vstopu v votlino so ju Italijani ustrelili. Na grobu dveh pionirjev Kalčić Vinka in Turk Jakoba raste kamnita piramida. Vsak obiskovalec, ki ga pot zanese tudi mimo, položi kamen na piramido.

VESNA KALČIČ, 6. b.
OŠ Planina pri Sevnici

PTICA

*Čez belo raven ptica leti,
a ne preži lovec stoji.
Zagleda ptico, napolni puško,
pomeri in zadene jo.*

*Ptica pade v beli sneg,
začivka, zajeci.
Lovec ponosno gleda jo,
kako poginila bo.*

*Beli sneg naenkrat pordeči,
ptica živa več ni.
Življenje končala v zimi je tej,
a mati bo vedno jokala po njej.*

*V daljavi čujem rog,
to lovec je znak.
Lovili so divjačino,
a eden od njih ustrelil ptico je.*

IRENA GROBELSEK, 4. r.
OŠ Tončke Čec, Lesično

PIONIRSKA HRANILNICA

Na naši šoli imamo pionirsko hranilnico, da lahko varčujemo. Hranilnica je odprta vsak petek za nižjo stopnjo. Če prineseš deset ali več din, dobiš: brisačo, škarje, ravnilo in značko pikapolonice. Pri vlaganju moramo imeti v sabo hranilno knjižico. V knjižico nam vedno napišejo koliko din vložimo ali dvignemo. Na naši šoli nas je veliko varčevalcev. Nekateri zelo pogosto obiskujemo pionirsko hranilnico. Večkrat zato dobimo eno izmed daril. Vedno bom rada hodila v pionirsko hranilnico.

MATEJA DRUSKOVIČ, 3. a. r.
OŠ Edvard Kardelj, Slovenske Konjice

SPOMIN NA BRATA

Zdaj, ko se je na otoku Korzika pripetila tako huda nesreča, sem pomislila tudi na mojega brata Vinka. Bil je vse se le narave. Rad je delal na polju, v hlevu, rad pa je šel tudi na potep. Lepega jutra pa se je odpravil na pot proti šoli. Prečkal je cesto – trk! – in bil je mrtev. Bila je velika žalost v hiši. Zmeraj so govorili, ko bo dorastel v moža, da bo on prejel posestvo. Vedno, ko prečkam cesto, pomislim na brata in skušam biti kar najbolj previdna. Bratec moj draci, počivaj v miru!

ANDREJA PIKL, OŠ Gotovlje

NAŠO VAS SO OBISKALI PRIPADNIKI JLA KOZJAK 81

Tudi v naši vasi so bili vojak, ki so preverjali svojo moč, hkrati pa so se tudi pripravljali, kako bi branili domovino, če bi jo sovražnik napadel.

Bili so zelo pogumni. Deset dni so zdržali na snegu neprepani, utrujeni, večkrat tudi lačni, a kljub temu niso klonili. Zavedali so se, da so morali partizani nekoč mnogo več pretrpeti, da lahko mi danes živimo v svobodni domovini.

Večkrat so se ustavili tudi pri nas. Mamica jim je vedno dala kruha in klobas. Bodrila jih je s prijazno in vzpodbudno besedo.

V nedeljo so imeli vaje. Naši fantje so imeli rdeče trakove, sovražniki pa modre. Pri tej akciji sem pomagala tudi jaz. Večkrat sem izdala modre, ter tako pripomogla, da je bila akcija uspešna.

Na teh vajah so se vojaki učili braniti domovino. Spoznala sem, da imamo zelo hrabro vojsko, ki ne omaga kljub mrazu in utrujenosti.

IRENA BORNŠEK, 7. b.
OŠ Vitanje

STARKA ZIMA

Starka zima k nam je prihitela in vso pokrajino v belo obleko odela.

Po oknu lepe rože riše in čudne packe, po snegu piše.

Z njo prišel je striček mraz, ki vsak dan obišče nas.

Otroci vsevprek križe, da veliko snega zapadlo je že.

MILENA POTOČNIK, 7. r.
OŠ Tončke Čec, Lesično

NOVI TEDNIK JE TISKAL NAŠE GLASILO »ROŽCE«

V tednu mladosti so prišli k nam predstavniki Novega tednika in Radia Celje ter Železniško-transportnega podjetja. Fran Pešec je prišel z njimi. Igral je šahovsko simultanko z našimi najboljšimi šahisti, Drago Medved, urednik Novega tednika je že takrat obljubil pomoč našemu šolskemu glasilu Rožce.

Od začetka letošnjega šolskega leta smo pridno pisali spise. Zbrane je tajnica prepisala na posebne matrice, tovarišica pa je dodala otroške risbe. Urejeno gradivo je tovarišica Janova že pred 22. novembrom, ko slavimo krajevni praznik in Dan republike, odnesla v uredništvo. Obljubili so ji, da bodo prispevke razmnožili, risb pa, da ne bodo mogli.

Že naslednji teden sta z urednikom prišla še dva novinarja. Pripeljali so naše novo glasil. Liste je bilo treba le še zložiti in speti. Pomagali so starejši člani dopisniškega krožka. Vendar smo se še prej sestali in pogovarjali v naši pionirski sobi z novinarji. Povedali so nam, kako je bilo ime njihovega tednika prej. Predsednica odbora za glasilu Tatjana Geršak jih je vprašala, kje oni tiskajo svoj časopis. Odgovorili so, da v uredništvu vse prispevke najprej uredijo, nato jih pošljejo v Ljubljano tiskati.

Ob koncu razgovora so nas

povabili na ogled uredništva v Celje. Dali so nam tudi značke, na katerih piše: Novi tednik – Radio Celje.

Za tiskanje glasila Rožce in njihov obisk se jim člani literarno-dopisniškega krožka iskreno zahvaljujemo.

MARICA VALENČAK 4. r.
KATJA GABRON 4. r.
MELITA BOŽIČNIK 3. r.
COŠ Marija Broz, Bistrica ob Sotli

ARMADA, KI JI ZAUPAMO

Stojim. Moje oko se zazre v daljavo. Zlata žitna polja, travniki, gore, modro nebo...

Vse to je moja domovina, naša prelepa Jugoslavija. Kaj mi pomeni? Kaj tebi? Veliko! Vsakemu nekaj drugega. Vem le to, da jo vsi neskončno ljubimo in cenimo.

Svoboda in sreča. Največji bogastvi slehernega človeka, bogastvi, ki ju žal mnogo ljudi po svetu nikdar ne občuti. Lepo je biti Jugoslovani! Lepo je živeti v deželi, ki je povsod znana kot dežela sreče, edinstva, bratstva in svobode. Zavedamo se njene dragocenosti, vsi se zavedamo, da jo je treba čuvati in braniti, kajti domovina je le ena.

primeru vojne pa je naloga vsakega izmed nas, da se bori za sleherni kosček naše zemlje, za sleherni domočo besedo, za vse, kar je bilo pridobljeno z ogromnim trudom in žrtvami. In borili bi se!

PINTER ROMANA, 8. b.
OŠ Franja Vrnčič, Gorica pri Slivnici

PIONIRSKI DOM V CELJU

Naš dom pomeni vsako leto za več kot 350 otrok – novi dom. Otroci radi hodimo v dom, saj imamo tu svoje sodelce, prijatelje in znance. Odsočnost naših zaposlenih staršev nam nadomestijo tovarišice učiteljice. Pod njihovim vodstvom naredimo vse potrebno za solo – pišemo naloge, se učimo, delamo razne vaje. V prostem času radi rišemo, slikamo, prepevamo, poslušamo pravljice in se igramo. Včasih gremo tudi na sprehod v naravo ali pa se sprostimo na igrišču. Vse možnosti imamo, da se vključimo tudi v razne interesne dejavnosti. Otroci Pionirskega doma smo hvaležni vsem, ki so kakorkoli pripomogli, da imamo v Celju tako velik in lep Pionirski dom.

Učenci literarnega krožka v Pionirskem domu

SNEG NAM JO JE ZAGODEL

Lani sem se veselila snega. Z bratom sem se lahko smučala. 6. decembra pa si je brat zlomil nogo. Vso zimo je imel nogo v mavcu. Čeprav se včasih spreva, mu nisem privoščila. Bilo mi je hudo pri srcu. Ko mu je zdravnik snel mavce, je še dolgo šepal. Včasih sem se zares skrivaj nasmejala, javno pa tega nisem pokazala. Kako tudi, saj je vendar moj edini brat. Očka nas je zapustil in nas malokdaj obišče. Oba z bratom sva navezana samo na mamo, starega očeta in staro mamo. Vesela pa sva vsega, kar od očka dobiva iz tujine. Upam, da bo letošnja zima bolj pridna in ne bo skuhalo kako nesrečo.

MOJCA JAVORNIK, 2. r.
OŠ Gotovlje

PRVI SNEG ME JE...

Vesela sem, saj sem že dolgo čakala na smučanje in sankanje.

DIANA TAVČAR 8. a

Prvi sneg me ni najbolj razveselil, saj ga je zapadlo premalo za smuko in sankanje v dolini. Ceste so ledene in ne najbolj primerne za vožnjo s kolesom in tako se moram zadovoljiti s pešačenjem.

KLAVDIJA KAČ 8. a

Malo ga je zapadlo, a za kepanje in »ribanje« ga je dovolj.

MILENA SVET 8. a

Res, najbolj sem vesel snega, ki zapade čez noč in zagledam zjutraj belo pokrajino. Malo ga je, a na smučiščih kar dovolj za smuko.

ROMAN ZVONAR 8. a

Prvi sneg me je razveselil, ker rada smučam. Malo ga je, a sem po drugi strani vesela, ker mi ga ni treba odmetavati.

ANITA LONČAR 7. a

Razveselili in razžalostili me je. Kepali, smučali se bomo, toda kaj, ko ga ni zapadlo toliko kot sem pričakoval.

MATEJ ERMENC 7. a

Ko sem zagledal prve snežinke, sem že pomislil na zimске užitke.

ROBI TRNOVSEK 7. a

Sneg me ni presenetil, ker sem ga že dalj časa pričakoval. Škoda, da ga ni zapadlo več.

SAŠA POVŠ 8. b

OŠ Bratov Juhart, Šempeter v Sav. dolini

V GOSTILNI »PRI MARKU« V STRMCU

KOT VELIKA DRUŽINA

Gostilna Ivana Klinca v Strmcu pri Vojniku, ki se ji po domače reče tudi »Pri Marku«, je zanimiva iz dveh razlogov. Prvi je ta, da se je v zadnjih nekaj letih prebela v krog hvaljenih in dobro obiskanih gostiln, drugi pa tiči v tem, da predstavljajo lastnik z ženo in pet ostalih delavk v tej gostilni eno samo veliko družino, ki se med seboj zelo dobro razume in se trudi, da bi bila čimbolj uspešna.

Gostilna »Pri Marku« je po letih že kar stara, saj so si jo v družini Klinc podajali iz rok v roke že trije rodovi. Leta 1976 je postal njen lastnik Ivan Klinc, ki si je že takoj v začetku zastavil nalogo, da bo lokal obnovil. To je kmalu tudi storil, tako da ima njegova gostilna sedaj lepo urejeno točilno sobo, dve posebni sobi in sodobno urejeno kuhinjo. V vseh prostorih se lahko poseje 85 gostov in Ivan Klinc pravi, da je to za enkrat kar dovolj. Ne razmišlja torej o tem, da bi gostilno še širil.

Kmalu po tem, ko je prevzel gostilno iz maminih v svoje roke, je novi lastnik uvedel novost: gostilna je gostom ponujala pestro in okusno hrano. Najprej samo jedi z žara, nato pa je ponudbo razširila na vse običajne jedi

pó naročilu, razen biftekov. Kot posebnost pa je gostilna ponudila gostom Markov zrezek in občasno tudi pečene svinjske krače. Glas o dobri kuhinji se je hitro razširil naokrog in v gostilno »Pri Marku« je prihajalo vse več gostov. Danes zagotovo sodi med najbolj obiskane te vrste gostinske lokale v celjski okolici. O tem priča tudi podatek, da so rezervacije za silvestrovanje v tej gostilni že zdavnaj pošle. Kaj tudi ne bi, saj je bila cena rezervacije le 500 dinarjev na osebo, vanjo pa je poleg začetnega obloženega kruhka, obilne silvestrske večerje in pol litra vina vključena tudi glasba!

Goste bo ves večer veselo zabaval harmonikarski duo iz Raven na Koroškem.

Dobre gostinske ponudbe pa seveda nikakor ne bi mogel zagotoviti lastnik Ivan Klinc sam, ne da bi mu pri tem pomagalo tudi ostalo osebje. Prav pri tem pa je imel, kot kaže, srečno roko, kajti na kupu so se našla dekleta, ki se med seboj, pa tudi z lastnikom in njegovo ženo, izredno dobro razumejo. Vse so zatrjevale, da se počutijo kot doma, da so zadovoljne, čeprav je dela zelo veliko, da so zadovoljne tu-

Ivan Klinc

di z osebnim dohodkom. Pet deklet je, ki delajo poleg Ivana Klinca in njegove žene Silve v gostilni »Pri Marku«. Jožica Škoflek je priučena natakaričica, Brigita Kristan kvalificirana kuharica, Irena Arlič pomaga v kuhinji, Marija Krivec je čistilka in Vida Mavhar natakaričica, čeprav je po poklicu izučena kuharica. Vseh pet je tudi vključenih v osnovno organizacijo sindikata delavcev, zaposlenih pri obrtnikih v celjski občini in zelo dobro poznajo pravice in dolžnosti, ki izvirajo iz članstva v tej osnovni organizaciji. Povedale so, da jim je lastnik sam predlagal, naj se vključijo v sindikat in da jih sproti seznanja tudi z novostmi, ki zadevajo

odnose med obrtniki in pri njih zaposlenimi delavci, kot jih predpisuje tudi kolektivna pogodba. Takoj v maju, ko je bila sprejeta nova kolektivna pogodba, jim je lastnik izplačal višje osebne dohodke, kakršen je bil pač dogovor v Sloveniji. Redno dobivajo tudi regres za letni dopust, dvakrat letno se vsi skupaj, z lastnikom na čelu, odpravijo se na izlete po širši celjski okolici. To odtehta tudi željo, da bi se kdaj pa kdaj udeležile izleta, ki ga pripravlja osnovna organizacija sindikata. Zaenkrat to še ni mogoče, ker so izleti navadno ob koncu tedna, tedaj pa imajo v gostilni »Pri Marku« ravno največ dela. Zato so dekleta predlagala, da bi organizacija morda v prihodnjem letu pripravila za tiste člane, ki so zaposleni pri obrtnikih gostinske stroke, izlet v začetku tedna, da bi se vsaj katera od njih lahko tega izleta udeležila.

In kaj so si zaželele ob koncu leta? Vse v en glas so dejale, da želijo vsem delavcem, ki so zaposleni pri obrtnikih, toliko tovariškega duha in toliko razumevanja, kot ga imajo one same. Skratka, da bi se v vseh takih kolektivih tako dobro razumeli, kot se v njihovem.

Silva Klinc

Jožica Škoflek

Brigita Kristan

Irena Arlič

Marija Krivec

Vida Mavhar

OSNOVNA ORGANIZACIJA SINDIKATA DELAVCEV, ZAPOSLENIH PRI OBRNTNIH, ŽELI VSEM SVOJIM ČLANOM IN OBRNTNIKOM CELJSKE OBČINE SREČNO IN USPEŠNO NOVO LETO 1982

Trgovska delovna organizacija

SOZD
merx
CELJE

»TEKO«

63000 Celje, Gubčeva 2

Če ste v zadregi, kaj podariti svojim dragim ob Novem letu, stopite v prodajalno DOM v Cankarjevi ulici, kjer so pripravili praktična in lepa darila.

JOSIP JURČIČ

DOKTOR
ZOBER

15

Na tleh jedva štiri korake od vrat proč je ležala stara gospodična omedlela in pri steni se je gibala človeška postava, od Liščeve sveče na pol obsevana.

»Kdo je?« zagrmel Lisec. Krčevito, kakor za boj pripravljen, stisne nož v roke in dvigne luč višje, da bi videl, kakov strah je tu in kako se bode trebalo boriti.

»Posvetite rajši sem bliže, da vidiva, ali se je stara, suha goska babja od strahu preselila k Abrahamu. To se več, če Izakov oče tudi stare, grde device v svoje naročje jemlje, ali pa bode še dalje ljudi obrekovala. Posvetite sem.«

To je bil glas – doktorja Zobera. Lisec pristopi. Starka je bila od strahu omedlela, ko je pred seboj zunaj zagledala v temi človeško postavo na hodniku.

»Pobila se ni. Imate vode v sobi? Prinesite in precej je dobro,« govori doktor. Lisec prinese iz sobe vode. Medtem je bil doktor gospodičino svečo pobral, zopet v svetnik vtaknil in prižgal. Moči jo z vodo in ona se kmalu zave.

»Spremite jo v posteljo, tu imate še to luč, kaj boste po temi hodili nazaj, vraga!« reče doktor in se kar v Liščevo sobo obrne.

Lisec spremi starko, ki niti govoriti ni mogla od prestrašenja do konca hodnika, tam se vrne.

ŠTIRINAJSTO POGLAVJE

V svoji sobi najde starega doktorja. Ob tej uri in s takim uvedenjem! Zadnji prizor ga je bil ujezel, da bi bil zdaj ponočnega gosta najrajši skozi duri ven vrغل. A časa ne bi bil imel. Jedva je bil namreč v sobo stopil, zakrohoče se

starec, močno in Lesec opazi, da ima tudi svojo puško s seboj, katera je slonela ob njegovi mizi.

»Čudno se vam zdi, da tako nanaglo padem k vam, ali zjutraj ali ponoči, kadar je,« reče starec.

»Pač je nekako nanese,« pravi Lisec nevoljen.

Zober se zasmije zopet na ves glas in reče:

»I, prijatelj moj mladi, ako niste hoteli, da vam vaš zanimivi rendez-vous motim in na vratih poslušati moram, kako me stare babe obirajo in črnega malajo, kakršen je baje hudič sam, e, potem bi bili i vi mene morali na miru pustiti.«

»Vi ste na vratih poslušali?«

»Imel sem čast, gospodine; sicer pa prosim, da že preveč obrabljenega in zato neduhovitega pregovora o poslušalcu na steni, ki vam je na jeziku, ne vlečete na svetlo. Pretrivialen je že. Posebno na mene ne ide danes. Glejte, jaz sem prišel k vam kot vljuden človek. Vi ste izkazali tako skrbljivost za mojo kožo in moj denar, ki morda še celo iskanja ni vreden, da ste mi pisali, kar vam je povedal slepi Lovš – ali kako se zove lopov. To je vendar zahvale vredno in zato sem tukaj. Torej najprej se vam zahvaljujem, posebno še zato, ker ste mi naredili prav vesel večer, kakor sem ga baš sedaj imel. – Ali sedite, spat se vam vendar ne mudi, da vam povem!«

Lisec sede.

»Veste, kjer se pravi v Rogovili? Sedaj: pri Mici na Rogovili?« vpraša potem z velikim zanimanjem dr. Zober.

»Čul sem, da je to koča neke stare babe, ki žganje prodaja, in ta kraj sem vam menda imenoval, ko sem vam poročil, kar mi je oni človek pripovedoval, ki ste ga že prej v mislih imeli. Sam nisem bil še tam.«

»NE? Skoda, da vas nisem prej popoldne doma dobil, ko sem vas iskal tod mimo gredeč. Povabil bi vas s seboj. Videli bi bili kako znam jaz lopove učiti strah poznati. Ha, ha, ha! Nobeden ne pride streljaj blizu moje strehe. Znaite, mi smo po takih krajih hodili, kjer je treba, da je človek sam svoj prvi žandar. In danes sem jaz svoj bil.«

»V Rogovili?« čudeč vpraša Lisec.

»V Rogovili, kamor so od nekdanj tatovje hodili,« odgovori stari doktor. »Sedaj prav prihajam od tam. Mislim sem, da sem vas iskal tod mimo gredeč. Povabil bi vas s seboj. Videli bi bili kako znam jaz lopove učiti strah poznati. Ha, ha, ha! Nobeden ne pride streljaj blizu moje strehe. Znaite, mi smo po takih krajih hodili, kjer je treba, da je človek sam svoj prvi žandar. In danes sem jaz svoj bil.«

»V Rogovili?« čudeč vpraša Lisec.

»V Rogovili, kamor so od nekdanj tatovje hodili,« odgovori stari doktor. »Sedaj prav prihajam od tam. Mislim sem, da sem vas iskal tod mimo gredeč. Povabil bi vas s seboj. Videli bi bili kako znam jaz lopove učiti strah poznati. Ha, ha, ha! Nobeden ne pride streljaj blizu moje strehe. Znaite, mi smo po takih krajih hodili, kjer je treba, da je človek sam svoj prvi žandar. In danes sem jaz svoj bil.«

me je, ker danes sem drug, nego sem bil kot dvanajstletni študentek. Da vidim, kako bode! Pozvem, da tam zdaj stara baba žganje toči in kakovi ljudje zahajajo tja. Baba je bila ravno olje prižgala, ko sem jaz pod okno prišel; in vide! sem okoli mize šest capinov in zanikrnih knietov pri žganju. Ta vaš slepi Lovš je bil tudi med njimi. Danes imam prav posebno srečo, ne le tu pri vas, nego tudi tam je bilo enako: kamor pridem, govore o meni. Lovš je ravno pripovedoval to, kar ste mi vi pisali, a vrag me vzemi, če nisem bil takoj na pol prepričan, da se on pripravlja na kako tatvino in da je basen o onih beračih izmišljena. Čakaj! Na oknu uderem papirnato šipo, pomolim puško noter in ustrelim – v eni cevi sem imel kroglo – v kočo; zelena steklenica se razdrobi, žganje se razlije po mizi, bratci pa so od groma moje puške kar otrpnili. Jaz sem bil v hipu med njimi; tri pote prekolnem vse vkup po stari šegi, Lovšu pstnico okoli ušes založim in povem, da dobi on in njegov berač v glavo tako kroglo, kakor je ta v leseni steni, če le še enkrat pomisli na tatvino pri meni, plačam potem prestrašeni babi steklenico in razlito žganje in grem. Ha, ha, ha!«

»Ali malo nevarna igra je bila,« reče Lisec.

»Človek mora včasih mlad in neumen biti in jaz sem danes enkrat zopet bil. To se imam vašemu pismu zahvaliti, sicer bi mi tak gaudium niti na misel ne bil prišel in bi ne bil vedel kako tam o meni govore kakor tudi tu pri vas. A propos, zdaj imava midva obračunavanje. Stara babja čeljust je s svojim strahom že kaznovana. Kakor kmetje, tako je tudi ona prepričana, da me je sam vrag prinesel pred vaše duri. Ali ni to zares ljubeznivo, kako se slučaj in naključje veže meni na uslugo, da svoje nasprotnike kaznujem. Naj kdo drug poskusi. Ha, ha, ha!«

Toda v sredi smeja doktor premolkne, obraz se mu zresni in tih korak dva pata po sobi gor in dol. Lisec spočetka ne odgovori ničesar preveselemu starcu.

»S čim vam morem sicer postreči, gospod doktor?« vpraša pak vendar, ko je stari tri pote roke mencaje si sobo premeril.

»Nu« ogleduje doktor stene, »ali ne stanujete tu mnogo ugodneje nego v moji stari koči? Pa k stvari. Veste me, da niste stari goski, ki je pri vas bila, kar precej verjeli, da v meni stanuje sedem hudičev, če več ne. Znaite, sicer mi je vseeno, čisto in popolnoma vseeno, kaj kdo o meni misli, vendar me je malo razveselilo, da ste se majhno na mojo stran postavili, ko me je vam tako ljubo risala; postavil sem se ji nalašč na pot potem, vedoč, da se bode po babje ustrašila. Malo je bilo morda preveč, ali nič ne škoduje. Maščeval sem se, in sicer precej. Vi pak, mladi moj prijatelj, niti ne veste, kaj ste sedaj tu v gradu! Kaj sem jaz moral storiti, da se – gospa ni več branila, vzeti vas pod svojo streho.«

KEGLJANJE

NOV OBJEKT IN USPEHI

Celjani znova pokalni prvaki SFRJ

Novi športni objekt pri SRC Golovec, to je pokriti bazen in moderno desetstezni kegljišče, že prinašata prve rezultate pri razvoju dveh športnih panog – plavanju in kegljanju. Tokrat se bomo ustavili pri kegljanju, ki je v letošnjem letu doseglo pravi preporod.

Naj uvodoma takoj pomenimo, da so celjski kegljači vsekakor letos dosegli oba naslova republiškega prvaka. Boljši od njih so morda le še predstavniki Medveščaka iz Zagreba in to zaradi uspeha v pokalu državnih prvakov.

Celjski kegljaški klub je namreč s svojo žensko in moško ekipo dosegel oba naslova republiškega prvaka. In to v močni šestčlanski republiški ligi. Moški so v dodatnem tretjem srečanju premagali Triglav, dekleta pa Konstruktorja. In s tem so tudi nastopili na državnem prvenstvu. Moški so ob koncu osvojili tretje mesto, dekleta pa drugo!

Mimo tega imajo Celjani med kandidati za državno reprezentanco Ludvika Kačiča, Stanka Nareksa in Jožico Šeško. Ludvik Kačič je osvojil naslov republiškega prvaka in četrto mesto na državnem prvenstvu. Največji uspeh pa so dosegli celjski kegljači tudi letos v borbe-

nih igrah v tekmovalstvu za pokal Slovenije in Jugoslavije. Potem, ko so osvojili republiški pokal so nastopili na zveznem tekmovalstvu, kjer so že v četrtfinalu nalezli v Zagrebu na najboljšo vrsto iz Hrvatske – Jedinstvo. Po ogorčeni borbi so Celjani zmagali z rezultatom 886:862. V polfinalu so premagali Slogo iz Bosanskega Novega 959:890 in v finalu še drugega predstavnika iz Hrvatske Metalca iz Šibenika 903:864.

Tako je lep prehodni pokal že drugič zapored v rokah celjske ekipe. Toda omeniti velja, da so naslov državnega prvaka Celjani v borbenih igrah osvojili že leta 1952 in 1967.

Člani in članice kegljaškega kluba Celje so te dni zelo aktivni. Na kegljišču Golovca se vrstijo tekme za tekmo. Tu se tudi marljivo dela. Zato nas ne čudi izjava predsednika Vlada Gobca, ki pravi: »Z novim objektom smo kegljači v celjski regiji dobili vse pogoje za kakovostno delo. Možnosti za vadbo imajo tudi mladi, katerih je vedno več v naših vrstah. Če bi imeli še rešeno finančno vprašanje bi naš uspeh bil vsekakor še večji, kajti vsem kandidatom za najvišja mesta bi omogočili vad-

bo tudi na težkih terenih izven Celja. Z letošnjo sezono smo izredno zadovoljni.«

O finalu državnega tekmovalstva v borbenih igrah nam je povedal nekaj več veteran celjske ekipe in tehnični vodja Viki Vanovšek:

»Borba v Zagrebu na kegljišču Internacionala je bila izredno dramatična. Naši igralci so pričeli dobro in preveč samozavestni domačini, kegljači Jedinstva, so morali priznati našo premoč. Homogenost, borbenost in tovarištvo je v tej kegljaški panogi najbolj pomembna. In v teh treh pogledih smo igralci naše ekipe izvrstni. Sedaj pa se moramo pripraviti za redno tekmovalstvo v mednarodnem slogu. Tu bo težko, kajti Gradis, Triglav, Tekstil in Čarda so izvrstni. Za našo ekipo pa so v Zagrebu kegljali: Ivan Šrot, Alojz Urh, Anton Grilanc, Danilo Sivka, Ludvik Kačič, Boris Kompan, Zdravko Žigon, Slavko Tomažič, Stanko Nareks, Marjan Orešnik in Viki Vanovšek.«

Kegljaška ekipa Celja je zdrav kolektiv, ki ima ob novem in sodobnem objektu vse možnosti, da se kegljanje v Celju razvije v jugoslovanski kegljaški center.

J. KUZMA

TELESNOKULTURNA SKUPNOST CELJE

ČESTITA VSEM ŠPORTNIKOM ZA LETOŠNJE DOSEŽENE USPEHE Z ŽELJO, DA BODO VSAJ TAKO, ČE NE ŠE BOLJ USPEŠNI TUDI V PRIHODNEM NOvem LETU 1982!

ČESTITKA JE NAMENJENA TUDI VSEM ŠPORTNIM DELAVCEM IN LJUBITELJEM ŠPORTA!

ČESTITKI SE PRIDRUŽUJE TUDI ZVEZA TELESNOKULTURNIH ORGANIZACIJ OBČINE CELJE!

ŠPORTNA REDAKCIJA NOVEGA TEDNIKA IN RADIA CELJE

ČESTITA VSEM ŠPORTNIKOM, ŠPORTNICAM, ŠPORTNIM DELAVCEM IN LJUBITELJEM ŠPORTA SREČNO, ZDRAVO IN MIRNO TER NOVIH ŠPORTNIH DOSEŽKOV POLNO NOVO LETO 1982! ČESTITKA JE TUDI NAMENJENA VSEM ŠPORTNIM DRUŠTVOM, KLUBOM, SEKCIJAM, ŠOLSKIM ŠPORTNIM DRUŠTVOM, DRUŠTVOM PARTIZAN, ŠPORTNIM REKREATIVCEM V DELOVNIH ORGANIZACIJAH IN PRIPADNIKOM NAŠE JLA NA ŠIRŠEM CELJSKEM OBMOČJU, V SLOVENIJI, JUGOSLAVIJI IN PO VSEM SVETU!

SMUČARSKI SKOKI PONOVO V CELJU

Smučarski klub Izletnik je odlično izvedel skakalne tekme na obnovljeni skakalnici na Gričku. Blizu 800 gledalcev si je tako lahko po petnajstih letih ponovno ogledalo večjo skakalno prireditev v mestu ob Savinji. Nastopilo je 32 skakalcev, med njimi tudi reprezentanta Bojan Globočnik in Branko Benedik, ki sta trenutno na službenju vojaškega roka.

Med člani je zmagal Bojan Globočnik, Branko Benedik je bil drugi, toda postavil je nov rekord skakalnice s skokom 50 m. Najboljši skakalec iz Celja je bil Dušan Lipovšek, član Izletnika, ki je presenetil s skokom 49 in pol metra.

Omeniti velja dobre rezultate ostalih skakalcev iz Celja in Velenja. Pri mlajših pionirjih je bil najboljši Ivan Kovačič iz Izletnika. Drugi je bil Marko Centrih iz Ljubnega skupaj z Tomom Mursičem iz Titovega Velenja.

Pri starejših pionirjih je zmagal Iztok Golov iz Titovega Velenja pred Brankom Kovačičem iz Celja. Mladi Sandi Pintar je bil drugi med mlajšimi mladinci in Mitja Ščuka tretji med starejšimi mladinci. Skratka prireditelj je popolnoma uspel. Predsednik SK Izletnik Zvone Mirt ob otvoritvi skakalnice. »V okviru SK Izletnik je po 20 letih ponovno zažvelo delo skakalnega športa. Z mobilizacijo starejših športnih delavcev skakalnega športa in ob vsestrani pomoči gospodarstev in družbeno političnih organizacij smo pripravi na tekmovalstvo na skakalnici na Gričku, ki je bila izgrajena pred 48 leti in na kateri so na otvoritvi sodelovali celo norveški tekmovalci, rekord 33 metrov pa je postavil njihov tekmovalac Guterusen. Tradicijo so potem nadaljevali vse do II. svetovne vojne Križmanič, Mejavšek, Tkalič in Fedor Gradišnik. Po vojni pa so delo nadaljevali Lužnik in A. Goričar. Današnja skakalna sekcija šteje že 57 članov iz krajevnih skupnosti Pod gradom, Ostrožno, Lava, Medlog, Babno in Vojnik.«

J. KUZMA

NOVOLETNI TURNIR GOLOVCA

Celjski SRC Zavod Golovec je pripravil prvi novoletni kegljaški turnir najboljših slovenskih in hrvaških ekip. V izredno izenačenem tekmovalstvu so ob koncu odločali »minimalni« keglji o končnem zmagovalcu. Slavili pa so domačini, kegljači Celja in kegljavke Ljubljane.

Toda zmagovalca sta bila znana šele v zadnjih metih. Med moškimi so vseskozi vodili kegljači Čarde. V zadnjem nastopu je za celjsko ekipo izvrstno kegljal Ludvik Kačič, ki je z rezultatom 978 kegljev na stezah od 5 do 8 postavil nov rekord kegljišča, s tem pa so Celjani tudi prehiteli Čardo za pet kegljev. Čarda je druga, od tretjega Konstruktorja, četrtega Triglava in petega Gradisa pa je razlika ponovno samo za pet kegljev.

Enako je bilo med ženskami, kjer so Ljubljankanec prehiteli Tekstilca iz Zagreba za štiri kegle in celjsko ekipo za 21 kegljev. Končni vrstni red I. novoletnega turnirja.

Moške ekipe: Celje 5474, Čarda 5469, Konstruktor 5383, Triglav 5381 in Gradis 5378. **Posamezniki:** Kačič (Celje) 978, M. Steržaj (Čarda) 964, Znidaršič (Kon) 946. Celjani so dosegli naslednje rezultate: Urh 881, Tomažič 892, Kompan 909, Sivka 911, Nareks 903 in Grilanc (izven) 912.

Ženske ekipe: Ljubljana 2525, Tekstilac Zg 2521, Celje 2500, Kamnik 2446, Avto Hrvatska 2439, Gradis 2417 in Konstruktor 2402. **Posameznice:** Zeleznik (Lj) 453, Kristof (T) 444, Brajković (T) 440, Gobec (Celje) 440, Bajde (Cel) 435. Ostale celjske tekmovalke so dodale: Šeško 422, Ludvik 416, Pečovnik 377 in Lesjak 416 kegljev.

J. KUZMA

35 LET ŠOLSKEGA ŠPORTNEGA DRUŠTVA KAJUH

Mineva 60 let od rojstva Karla Destovnika-Kajuha in 35 let od ustanovitve šolskega športnega društva Kajuh na gimnaziji v Celju. Prav ti dve obletnici sta nam služili kot osnovni povod za razstavo s katero smo želeli prikazati razvoj, delo in uspehe ŠSD Kajuh.

Razstavljenih je bilo preko 150 najlepših fotografij in blizu 200 najpomembnejših pokalov, ki so se nabirali v našem arhivu vse od leta 1946 dalje.

Danes šteje ŠSD 799 članov. Delamo ravno tako zavzeto, kot ob ustanovitvi društva in uspešno ohranjamo bogato tradicijo in ugled, ki so si ga pridobile naše predhodne generacije. Že od vsega začetka sodimo v vrh srednješolskega športa v republiki, v katerem želimo ostati še naprej. Pot do tega pa postaja vedno težja, kajti stara in dotrajana telovadnica nam ne zadovoljuje vseh potreb. Delo društva temelji izključno na idejah nas dijakov, ki se samoupravno odločamo o naših nalo-

gah. Sodelujemo z vsemi društvi in organizacijami na šoli, pod naslovom »Tudi športniki se zanimamo za kulturo«, pa nastopamo na kulturnih maratonih.

Uspešno smo vzpostavili tudi stike s ŠSD Ravne na Koroškem, naša srečanja pa so postala že tradicionalna. Z reprezentancami sodelujemo na vseh občinskih prvenstvih, turnirjih in prijateljskih srečanjih.

Glede na naše delo pa tudi rezultati ne izostajajo. Nedvomno so posledica zavzetega dela naših predhodnikov v društvu, med njimi naj še posebej omenim prof. Slavka Kokota, ustanovitelja in dolgoletnega mentorja ŠSD Kajuh.

Šport nekoč in danes. Prav gotovo obstaja tu velika razlika. Nekoč je bil poudarek v našem društvu na gimnastiki in množičnih prireditvah, danes pa se vse bolj usmerja v kolektivne igre. V celotnem razvojnem obdobju

športa pa so člani našega ŠSD vedno prispevali velik delež v republiških in državnih reprezentancah. Veliko, takrat naših dijakov, se je razvilo v vrhunske športnike. Še danes se razveselimo vsakega uspeha posameznika ali kluba, ki je z razvojem pričel ravno v naši sredini. Zato organiziramo številne razgovore s športniki – bivšimi gimnazijci in tudi na tak način primerjamo utrip društva nekoč in danes.

Zelja po športu pa nas je prisilila tudi v delovne akcije. Z lastnimi rokami, žulji in kapljami znoja na čelu smo zgradili naše igrišče. Veselje ob otvoritvi novega športnega objekta je bilo tem večje, saj so bile v športne površine prelite lastne sile.

Vsekakor nam šport in delo v ŠSD Kajuh pomeni nekaj, kar nas združuje in medsebojno tesno povezuje, kajti: »Ponosni smo, da smo lahko člani ŠSD Kajuh, najstarejšega šolskega športnega društva v Sloveniji«.

MATEJA ZALOŽNIK

NA KRATKO

STRELCI V LAŠKEM

Začela se je občinska liga v streljanju z zračno puško serijske izdelave, kjer nastopa deset ekip v devetih kolih. Prvo kolo so imeli na streliščih v Zidanem mostu in Rečici pri Laškem. Zmagala je ekipa Zidanega mosta I 1330 krogov pred SD Dušan Poženel Rečica pri Laškem 1325, SD Stane Rozman Laško 1266 krogov, sledijo pa SD Stane Bostič Zidani most II SD Pivovarna Laško, SD Celjska četa Breze, Papirnica radeče, Rečica II in Sedraž. Posamezniki: 1. Boris Gorišek (SD Stane Bostič Zidani most) 361 krogov, 2. Franci Pavelšek (SD Stane Bostič Zidani most) 350 krogov, 3. Roman Matek (Pivovarna Laško) 348 krogov, 4. Ludvik Lavrinc (Pivovarna Laško) 344 krogov, 5. Zdravko Kuzmič (SD Stane Rozman Laško) 341 krogov itd. II. kolo bo na istih streliščih 10. januarja 1982.

VINKO LAVRINC

MEMORIAL MIRA BOFULINA

Obnova Celje in kegljaški delavci v Celju so pripravili prvi memorialni turnir v spomin na Mira Bofulina, kegljača in izvrstnega kegljaškega delavca v Celju. Na turnirju je sodelovalo 15 ekip, v borbenem kegljanju. Zmagala je ekipa Pionirje iz Novega mesta 593 keglje, sledijo:

Ingrad 546, Zasavje (Trbovlje) 535, Obnova I. 525, Cementarna Trbovlje 521, Invalid Celje 497, LIK Savinja 490, Cinkarna 454, Remont 437, Obnova III. 426 kegljev.

J. KUZMA

BOŽO ŠTUCL KONČNI ZMAGOVALEC

Celjski šahisti so se zadnjič v letošnjem letu pomerili v hitropoteznem šahu. Pod pokrovi-

teljstvom delovne organizacije EMO so izvedli novoletni turnir in svoj deseti letošnji turnir za najboljšega igralca leta.

Na turnirju je nastopilo 16 šahistov. Zmagal je Božo Štucl, ki je zbral vseh 15 točk. Sledijo: Pešec F. 14, Mikac 12, Jazbec in Skok 11 in pol, Ojstrež 11, Bervar 10 in pol, Pertinač 8 in pol, Lesjak 8 točk.

S tem turnirjem se je končalo tudi letošnje tekmovalstvo za pokal Celja v hitropoteznem šahu. Letošnji zmagovalac je Božo Štucl, ki je zbral 50 točk. Sledijo: Bervar 43, Mikac 31, Pertinač 24, F. Pešec 23, Ma. Črepan 21, Ja-

zbec 15, Bogadi in J. Pešec 11, Streicher 8, Lesjak 7, Matko, Skok in Mikac T. 6, Prislan 5 točk, Pajk 3, Zalokar in Ojstrež 2, Stanković 1 točko.

CIJANOV MEMORIAL INGRADU

V DO Ingrad je sindikalni športni in šahovski klub pripravil že četrti memorialni šahovski turnir v spomin na ing. Ivana Cijanov, znanega šahista te ekipe. Med petnajstimi moštvi so tudi letos zmagali šahisti Ingrad pred KIL Liboje in Kongradom iz Dravograda.

ŠAHOVSKA NAGRADNA IGRA 24

Paulu Keresu kandidatski turnirji niso prinesli sreče, saj je bil kar štirikrat drugi, med drugim tudi v Jugoslaviji leta 1959, ko je zmagal Mihail Talj.

Vprašanje:

v katerem izmed krajev je bil Paul Keres uspešnejši od zmagovalca leta 1959 Mihaila Talja?

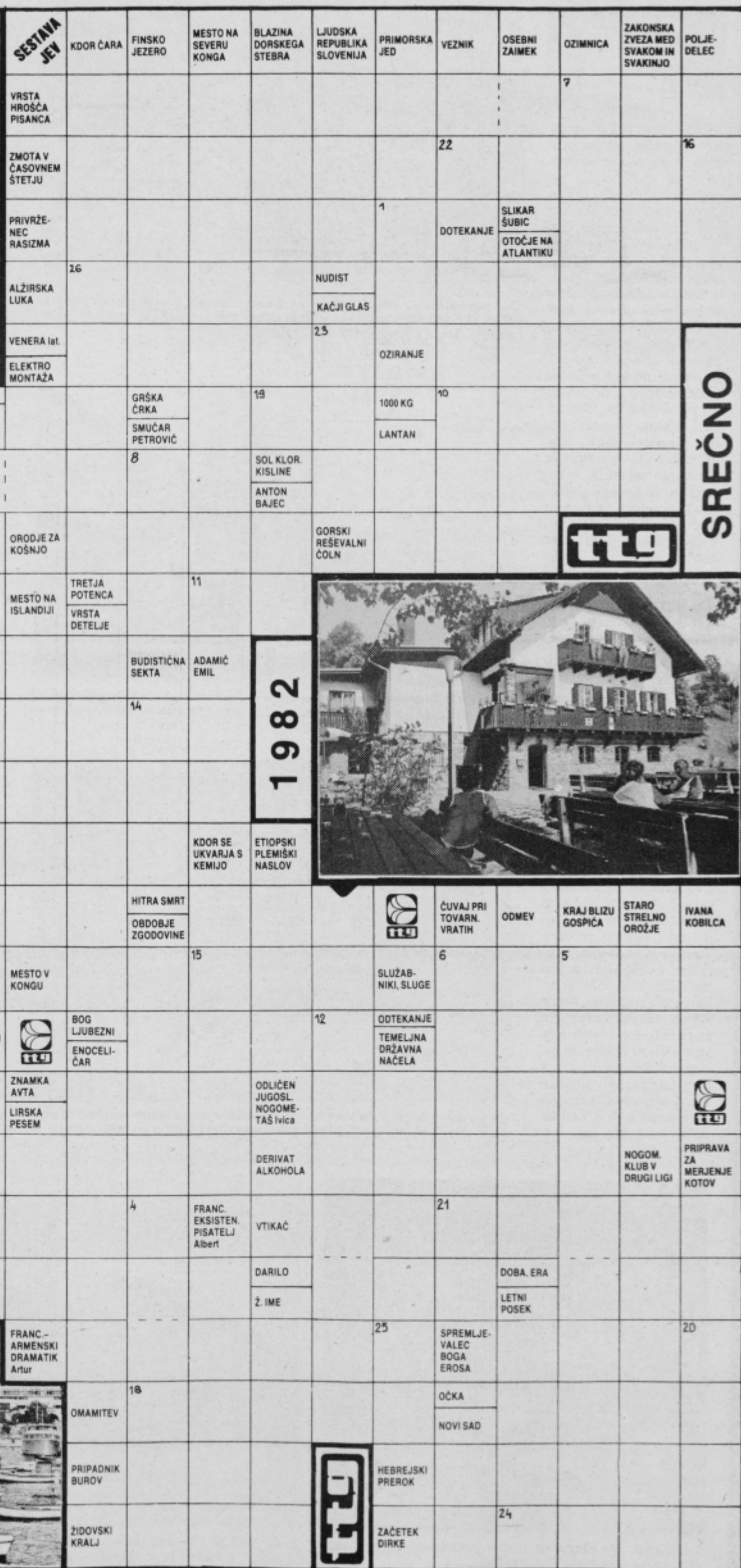
BLED

ZAGREB

BEOGRAD

Pravilni odgovor obkrožite, kupon izrežite in nalepite na dopisnico ter vse skupaj pošljite najkasneje do 10. januarja 1982 v naše uredništvo NT – RC. Tokrat podeljuje nagrade KOPITARNA iz Sevnice, ki se prvič pojavlja v naši nagradni šahovski igri, za kar smo ji še posebej hvaležni.

1	2	3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16	17	18
19	20	21	22	23	24	25	26	☐

Z MIHO BEVCEM SKOZI RAZVOJ KOVINOTEHNE

KOVINOTEHNA V 1800 FOTOGRAFIJAH

Z delavci, voljo in konjsko vprego do najmočnejših v Jugoslaviji

Delovna organizacija Kovinotehna v Celju se je ob letošnjem Novem letu odločila za drugačno predstavitev vsem, ki jo skozi leto in leta obiskujejo, z njo sodelujejo. Gre za predstavitev njenega razvoja v besedi in sliki od prvega njenega kolektiva do sodobnih skladišč in poslovne zgradbe, kjer se odvija današnje življenje. Pregled je zaradi prostorskih omejenih možnosti manjši, kot je bil na razstavi, ki so jo pripravili ob letošnjem 29. novembru, vendar vseeno dovolj plastičen, da bo bralec dobil vtis o težkih in skromnih začetkih, iz katerih se je z voljo delavcev ta kolektiv na svojem področju razvil in uvrstil med najmočnejše v Jugoslaviji.

Odlični vodič skozi zgodovino Kovinotehne je bil MIHA BEVC, ki je v delovni organizaciji že 25 let. Z veliko ljubeznijo je zbral najrazličnejši material (preko 1800 fotografij), ga kronološko uredil in razstavil. Tako je nastala zbirka, ki je izrednega dragocenega pomena za tiste, ki so kdajkoli v Kovinotehni delali in tudi tiste, ki v Kovinotehno komaj prihajajo. Miha Bevc je pred razstavo obiskal vse upokojece Kovinotehne in tako prišel še do dodatnih dragocenih ustnih, pisanih in fotograf-skih materialov. Še zdaj, ko razstave ni več, mu mnogi pošiljajo gradivo. Tako nastaja zbirka, ki bo stalen pomnik o nastanku in razvoju takšne delovne organizacije, kot je Kovinotehna. Ta reportaža pa je tudi novoletna čestitka vsem delovnim ljudem in občanom, poslovnim partnerjem in kupcem z željo po dobrem sodelovanju tudi v prihodnjem obdobju oz. letu 1982!

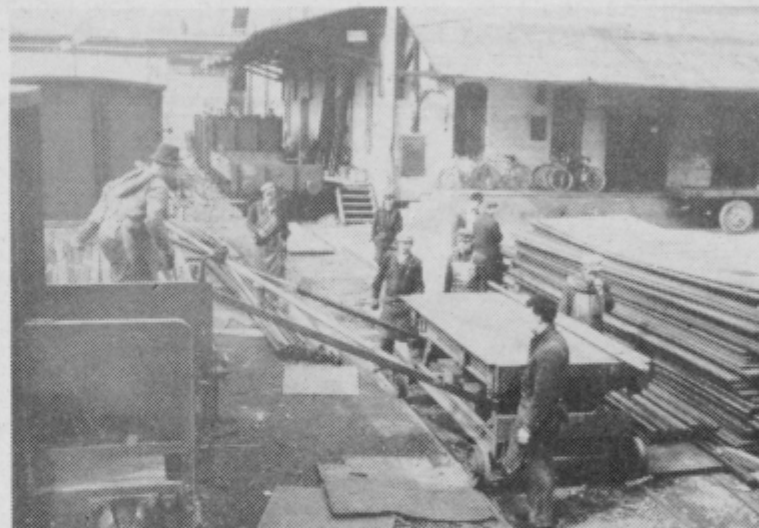
Na posnetku so člani kolektiva imenovanega Kovinski servis leta 1948. Od delavcev na posnetku je danes v Kovinotehni samo še Stane Brglez (šesti v prvi vrsti od leve proti desni).

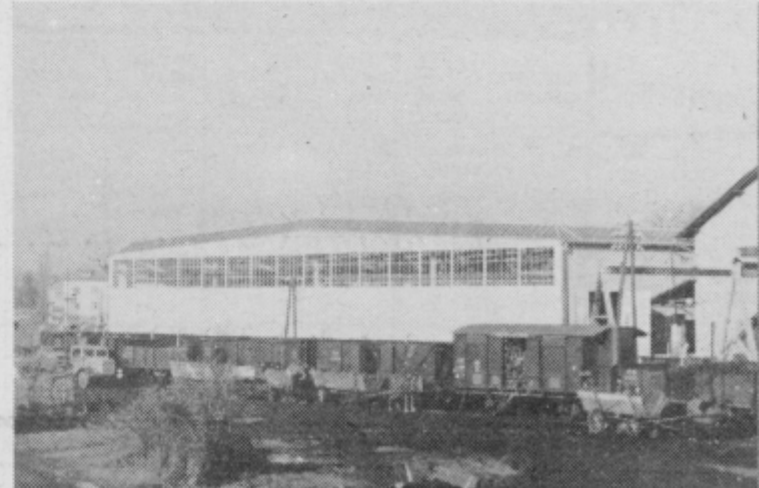
Leta 1953 je podjetje za razkladanje izdelkov črne metalurgije dobilo prvo dvigalo »Coles« nosilnosti 7,5 ton. Izredno vesel dogodek so takole proslavili!

Že po dveh letih je ta stavba kot skladišče postala premajhna in zato so v starih skladiščnih prostorih ponovno začeli z ročnim delom.

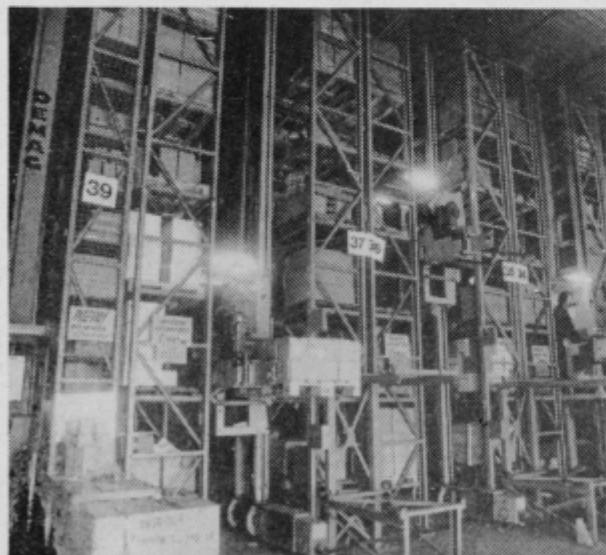
Od leta 1948 pa do leta 1952 se je v Kovinotehni praktično delalo vse ročno, edini »tehnični« pripomoček so bili usnjen naramnik, predpasnik in ščitniki za dlani.

Leta 1959 so zgradili takoimenovani hangar za skladiščenje izdelkov črne metalurgije. Prevozna sredstva so bile v glavnem konjske vprege (na posnetku pred tovornim vlakom in hangarjem).

Leta 1974 so zgradili skladišče črne metalurgije z moderno mehanizacijo in z možnostjo skladiščenja blaga preko programa mehano-grafskega centra.

Vskladiščenje blaga za široko potrošnjo v regalnem sistemu v skladišču Bukovžlak.

Leta 1980 je bilo zgrajeno večnamensko skladišče na Hudinji, v katerem je tudi Prodajni center.

Poslovni prostori Delovne organizacije Kovinotehna Celje ob Mariborski cesti.

VSEM DELOVNIM LJUDEM IN OBČANOM CELJSKE OBČINE ISKRENE ŽELJE V NOVEM LETU 1982

ŽELIJO

OBČINSKA KONFERENCA SZDL
OBČINSKA KONFERENCA ZKS
OBČINSKI SVET ZSS
OBČINSKA KONFERENCA ZSMS
OBČINSKI ODBOR ZZB NOV

OBČINSKA SKUPŠČINA IN
IZVRŠNI SVET OBČINE CELJE

PUŠNIKOVA MAMA

NA NJENIH 88 LET!

V Matkah je Pušnikova mama prav gotovo med najstarejšimi, če že ni najstarejša krajanka. Dobro vidi, sliši, tudi zdravje ji ne nagaja; skratka, njena jesen je umirjena, skromno in tiho uživa sadove trnove poti.

Rojena je bila v Šaleški dolini; bila je hči železničarja, v družini je bilo precej otrok in zarana je morala v svet za kruhom. Z mirnim srcem, s čisto proletarsko vestjo lahko pove Kajuhove stihe:

Daj nam danes naš vsakdanji kruh,

hlapcev vernih se usmili!

smo vsak dan Boga prosili,

pa ni slišal, bil je gluhi.

Mati, in kako drugače z vašim življenjem?

Kako? Ko sem bila mlada, sem bila prav tako rada vesela kot vsi mladi ljudje. Čeprav sem garala od ranega jutra do poznega večera. Potem so prišli nezakonski otroci. Skrbela sem zanje,

kolikor sem zmogla, kmalu pa so morali po moji poti: s trebuhom za kruhom; trije so bili: eden je padel med zadnjo vojno, dva pa še živi, življenje sta si pač po svoje ustvarila.

Pozno sem se poročila in v zakonu sem rodila še dva: sina in hčer. Najprej iz stanovanja v stanovanje, iz ene bajte v drugo, po tabrhah od kmeta do kmeta, dokler si nismo v Matkah ustvarili

svoj lasten dom. Se kako dobro se zavedam pregovora: Ljubo doma, kdor ga ima. Kako so leta minila? Zdi se mi, da sem komaj shodila in že si zadevam deveti križ. Gledam, podoživljam življenje okoli sebe, v mislih se vračam na prehojeno pot in ponavljam besede: življenje ni praznik, je delaven dan.

Torej, Pušnikova mama, na vaših 88 let!

-dk-

gorenje

glin nazarje

lesna industrija, n. sol. o., 63331
Nazarje – Yu
Telefon: (063) 831-931 – Telex: 33 624
GLIN
Železniška postaja: Šmartno ob Paki

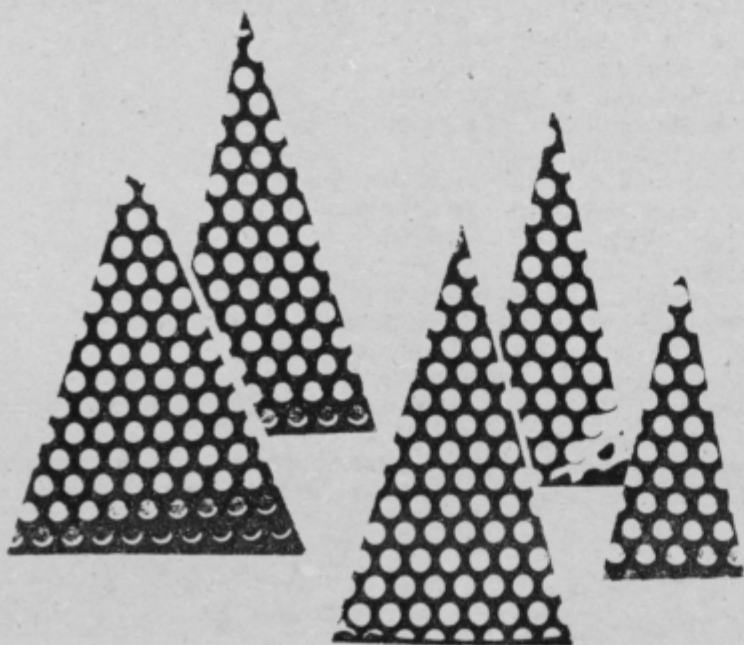
- stavbno pohištvo
- oplemenitene iverne plošče
- opaži iz masivnega lesa
- opaži iz oplemenitenih ivernih plošč

**ŽELIMO VSEM SREČNO IN USPEŠNO
NOVO LETO 1982**

iskrene čestitke
in najboljše želje
ob vstopu v
novo leto 1982
želi poslovnim sodelavcem,
varčevalcem in
prijateljem

Ljubljanska banka
splošna banka celje

kovinotehna
 PRODAJNA ENOTA
IDEAL
 MARIBORSKA C.7

**SPECIALIZIRANI
 ODDELEK
 ZA VSE VRSTE
 GLASBIL
 IN NOTNEGA
 MATERIALA**

GASILSKO DRUŠTVO ŽALEC

POGUMNO V DRUGO STOLETJE

**V LETOŠNJEM LETU JE PRIŠLO DO
 POBRATENJA MED GASILSKIM
 DRUŠTVOM ŽALEC IN
 DOBROVOLJNIM VATROGASHIM
 DRUŠTVOM KRUŠEVAC. Ob tej
 priložnosti želimo društvu v
 Kruševcu vse najboljše v Novem
 letu 1982!**

V letošnjem letu je Gasilsko društvo Žalec proslavilo pomemben jubilej, 100 letnico obstoja! Tako se to društvo uvršča med najstarejša tovrstna društva v Sloveniji! Proslava 100 letnice je uspela, ker so mnogi pri tem več kot uspešno sodelovali. Izrabljamo priložnost pred Novim letom, da se jim vsaj po tej poti iskreno zahvalimo za vso pomoč in razumevanje. Zahvala velja:

POKROVITELJEM OSREDNJE PROSLAVE 100 LETNICE GASILSKEGA DRUŠTVA ŽALEC

Skupščini občine Žalec,
 Zavarovalnici Triglav, območna skupnost Triglav Celje in
 Delovni organizaciji JUTEKS Žalec ter
 Samoupravnim interesnim skupnostim za varstvo pred požarom občine Žalec,
 Občinski gasilski zvezi Žalec,
 Krajevni skupnosti Žalec,
 Občinskemu štabu TO Žalec,
 Občinskemu štabu CZ Žalec,
 DPD Svoboda Žalec,
 Osnovni šoli Peter Šprajc-Jur Žalec,
 Osnovni šoli Ljube Mikuš Žalec,
 Godbi na pihala iz Zabukovice,
 vsem obrtnikom,
 vsem delovnim organizacijam,
 Miroslavu Miroslu Slani za delo pri jubilejni brošuri,
 Zavodu za tehnično reševanje iz Celja,
 Postaji Ljudske milice Žalec,
 vsem gasilskim društvom in gasilskim zvezam, ki so sodelovali v paradi,
 vsem prebivalcem Žalca in
 vsem članom društva ter ostalim, ki so prispevali, da je proslava ob 100 letnici
 žalskega gasilskega društva uspela. Vsem iskrena hvala!

**ČLANI GASILSKEGA DRUŠTVA ŽALEC, KI SO LETOS SLAVILI 100 LETNICO OBSTOJA IN
 USPEŠNEGA DELOVANJA, ŽELIJO VSEM AKTIVNIM ČLANOM, VETERANOM, DELOVNIM
 LJUDEM IN OBČANOM SREČNO NOVO LETO 1982!**

NAŠI SMUČARSKI REPREZENTANTI

S TOPROM DO ZMAG

V letu 1982: povezovanje z makedonskimi tekstilci, izvoz in lahka športna konfekcija

Bleščeči uspehi naših smučarskih reprezentantov so neločljivo povezani z imenom našega renomiranega proizvajalca športne konfekcije, celjskega Topra. Na najvišjo stopnico se je pred kratkim v novem Toprovem smučarskem tekmovalnem kombinizonu po zmagi v veleslalomu v Cortini d'Ampezzo povzpел Skofjeločan Boris Strel. Poleg Elana je slavil tudi Toper. Ne prvič in ne zadnjič!

Pliberske Topsportove Toprove rokavice bodo nosili vsi avstrijski skakalci, v Val d'Iseru so jih že nosili nekateri smučarji... Zgodba se nadaljuje!

V letošnjih desetih mesecih je Toper izvozil za 90 milijonov dinarjev, lani v vsem letu nekaj čez 60 milijonov... Lani je bil prihodek na zaposlenega delavca dobrih 400.000 dinarjev, letos že dosežen preko 600.000 dinarjev.

Toprovih 1400 delavcev je lansko leto ustvarilo 420 milijonov dinarjev skupne realizacije, v letošnjih devetih mesecih že 530 milijonov. Najbolj »divja« meseca pa sta november in december...

V vsej skupini slovenskih konfekcionarjev je Toper po glavnih kazalcih

uspešnosti v gornji polovici seznama, pa čeprav je splošno znano, da se mora še vedno otepati posledic starih poslovnih grehov iz prejšnjih obdobj.

V zadnjem, devetmesečnem obračunu poslovnih rezultatov je moral Toper v dveh temeljnih organizacijah združenega dela prikazati še izgubo. Ob koncu letošnjega poslovnega leta izgub ne bo!

S proizvodnimi problemi so se spopadli tudi mnogi režijski delavci in okrepili vrste v neposredni proizvodnji. Kot na primer v Sentjurski temeljni organizaciji združenega dela, ki do svojega zadnjega izdelka vse izvaža na konvertibilno tržišče...

V prihodnjem letu 1982 se bo Toper čvrsteje povezal s sestavljeno organizacijo Inteks iz Skoplja, to pomeni z združenno tekstilno industrijo Makedonije. V tej družbi bo prevzel funkcijo nosilca konfekcijske proizvodnje in poslovnega prodora na konvertibilno tržišče, istočasno bo dolgoročno rešil vprašanje oskrbe s surovino...

To je le nekaj športno jedrnatih napisanih dejstev, s katerimi vstopa kolektiv celjskega Topra v novo leto 1982. Z optimizmom in poslovno odločnostjo!

zavarovalna skupnost triglav

OBMOČNA SKUPNOST CELJE

NOVOSTI V AVTOMOBILSKEM ZAVAROVANJU

AO-PLUS je novost leta 1981, v prihodnjem letu je razširjena še na voznike avtobusov in tovornjakov

Razgibano delovanje delegatske baze v zavarovalni skupnosti Triglav rojeva nenehno potrebo po novih oblikah zavarovalne zaščite, ali pa terja sprotno izboljševanje oziroma prilagajanje obstoječih možnosti po tej vrsti ekonomske varnosti. Urejanje novosti, izboljšanje, spreminjanje oziroma prilagajanje pa je seveda možno le prek ustaljene zavarovalne tehnike, v katero sodijo na prvo mesto poslovne podlage. Le-te so v zavarovalstvu zavarovalni pogoji, premijski ceniki in različne prilagoditvene klavzule.

Zelje in zahteve po novih in boljših oblikah zavarovalne zaščite, ki jo izrazijo zavarovalnici – upravitelji, je torej potrebno prevesti v poslovne pogodbe, ki so osnova za sestavo dobre zavarovalne pogodbe. Javna razprava, v kateri se strokovnost poslovnih odborov nosilnih rizičnih skupnosti srečuje s širokimi delegatskimi pobudami in mnenji, je zato tista oblika na poti do sprememb in izboljšav, ki jo mora gojiti delegatsko zavarovalstvo v samoupravnih socialističnih skupnostih. Na dveh osnovnih temeljih mora sloneti socialistično zavarovalstvo: na principu solidarnosti, pod katerim je treba združevati čim več sredstev, in na principu gospodarske varnosti, kar še posebej velja za družbeni sektor, za družbeno lastnino, ki jo je treba zavarovati.

V letošnjem letu je bila uveljavljena nova cestno prometna zakonodaja, ki zahteva od voznikov spremenjeno ravnanje. Te spremembe pa lahko vplivajo tudi na pravice ponesrečenih in oškodovanih v prometnih nesrečah, ki jih imajo proti zavarovalnim skupnostim. Vsaj na kratko se pogledimo v nekatere nove in spremenjene določbe. Varnost na naših cestah je zaradi izredno visokega krvnega davka, ki ga terjajo naše ceste, pogosto predmet razprav in naših vsakdanjih pogovorov. Potrebe po varnosti v prometu se, žal, zavemo ponavadi takrat, ko slišimo o prometnih nesrečah, še bolj pa, če smo v nesrečo sami vpleteni. Analizirati začnemo vzroke, iskati krivice, saj smo navadno prepričani, da to nismo mi sami. Redko, in še to po trezni presoji vseh okoliščin, se zavemo, da nesreče sploh ne bi bilo, če bi udeleženci v prometu skrbeli za varnost. Prvi pogoj zanjo pa je spoštovanje pravil, ki veljajo v prometu. Taka pravila vsebuje prometna zakonodaja, v Jugoslaviji od 1. maja 1981 nov zakon o temeljih varnosti cestnega prometa.

Čeprav je zvezni zakon temeljni zakon in ga bodo dopolnjevali ustrezni republiški zakoni, lahko trdimo, da bi bil promet varnejši, če bi spoštovali njegova pravila. Kljub

NOVOST: AO – PLUS!

V našem vsakdanjiku je avtomobil že zdavnaj izgubil mesto posebneža. Postal nam je potreben v neizprosni boju s časom. Potrebujemo ga in tudi on nas potrebuje. Izpostavljen je najrazličnejšim poškodbam in je sorazmerno lahek plen tatovom. Eno od avtomobilskih zavarovanj je dobro poznano. To je zavarovanje avtomobilske odgovornosti. S tem zavarovanjem se kot uporabnik motornega vozila v prometu lahko zavarujete za materialno in nematerialno škodo, ki jo povzročite drugim ali jo oškodovanci terjajo od vas.

Zavarovalna skupnost Triglav je uvedla v letošnjem letu novost, v zavarovalniškem jeziku na kratko označena kar AO-PLUS! Gre za izvirno vrsto zavarovanja avtomobilske odgovornosti, ki ga morate sicer po zakonu obvezno skleniti, da se kot uporabnik motornega vozila zavarujete za materialno in nematerialno škodo, ki jo povzročite tretjim osebam. Vaš zakonec, otroci in osebe, ki jih vzdržujete – prav ti pa so ponavadi vaši sopotniki – v pravnem pomenu proti vam niso tretje osebe. Z vašim zavarovanjem avtomobilske odgovornosti torej ni krita škoda, nastala tem osebam ob nesreči, ki jo povzročite sami.

Zavarovalna skupnost Triglav je zaradi tega uvedla zavarovanje, ki zagotavlja zavarovalno zaščito prav svojcem voznika – sopotnikom v primeru, kadar ta voznik povzroči nesrečo ali pa jo povzroči oseba, ki nima ekonomske moči za povrnitev škode (taki so kole-sarji, vozniki vprega, pešci itd.). Po tem zavarovanju ima zavarovalno zaščito za škodo zaradi telesnih poškodb celo voznik sam. Odškodnina za škodo zaradi telesnih poškodb bo izplačana tudi, če gre zgolj za nesrečo, ki jo povzroči na primer eksplozija gume, divjad, vihar in podobno.

Zavarovanje AO-PLUS lahko sklenete le pri Zavarovalni skupnosti Triglav, dodatno k svojemu osnovnemu zavarovanju avtomobilske odgovornosti, zato so ga tudi poimenovali kar AO-PLUS. Za to široko zavarovalno zaščito pa plačate le 20 odstotkov premije, ki ste jo plačali za zavarovanje avtomobilske odgovornosti. Morebitno škodo, ki nastane na vašem vozilu, pa zavarujete le s sklenitvijo kasko zavarovanja.

večkrat površnemu očitku, da tudi prometna zakonodaja ni popolna, lahko ob analizi marsikateri nesreče ugotovimo, da je ne bi bilo, če bi bila spoštovana prometna zakonodaja. Za vsako konkretno napako najdemo konkretno rešitev v zakonodaji.

Varno voziti pomeni imeti razvit čut odgovornosti do sebe in drugih udeležencev v prometu ter znati pravilno ravnati.

Za primere, ko varnost odpove in se zgodi nesreča z vsemi usodnimi posledicami, poznamo institucijo, ki pomaga odpraviti ali vsaj ublažiti posledice nesreče, ali vsaj ublažiti pomembne škodne komponente nesreče. To je zavarovanje. Zavarovanje si prizadeva, da bi posledice nesreč, pri katerih nastajajo škode, porazdelilo na širši krog ljudi, ki so izpostavljeni istim ali podobnim nevarnostim.

To načelo velja tudi pri zavarovanju v prometu.

Škode, ki nastajajo ob prometnih nesrečah, trpijo vsi vozniki motornih vozil, s tem da plačujejo premijo. Ker število nesreč nikdar ni sorazmerno s številom tistih, ki hočejo ob nesrečah deliti isto usodo, je delež udeležbe pri škodah, to je premija, tem manjša, čim več je tistih, ki to premijo plačujejo – zavarovancev.

Pravice iz zavarovanja so močno odvisne od voznikovega spoštovanja zakonih norm v cestnem prometu. Kadar bo voznik grobo kršil predpise in bo zaradi tega nastala škoda, je zavarovanje ne bo krilo, temveč bodo krite le škode drugih udeležencev in narobe. Zato je poznavanje predpisov o varnosti cestnega prometa tudi iz tega razloga potrebno.

V nadaljevanju sestavka si ogledimo najpomembnejša zavarovanja, ki krijejo škode, nastale v cestnem prometu.

ZAVAROVANJE AVTOMOBILSKEGA KASKA

To zavarovanje krije škode zaradi poškodovanja ali uničenja lastnega zavarovančevega vozila v prometni nesreči. Škoda je lahko krita v celoti, ali pa zavarovanec del škode nosi sam (samopridržaj ali franšiza). Poleg škode zaradi poškodovanja v prometni nesreči krije to zavarovanje tudi škode zaradi drugih nevarnosti (požar, eksplozija, toča, tatvina in druge), vendar so najpogostejše prav škode zaradi prometnih nesreč. Zavarovanec je upravičen do povračila škode ob vsaki prometni nesreči, tudi če jo je sam zakrivil. Nobene pravice iz tega zavarovanja pa ne bo imel tisti zavarovanec, ki bo nesrečo povzročil pri vožnji pod vplivom alkohola ali brez veljavnega voznškega dovoljenja.

ZAVAROVANJE AVTOMOBILSKE ODGOVORNOSTI

O tem zavarovanju smo sicer že spregovorili v posebnem sestavku, tudi na tej strani. Vendar povzemimo še nekaj določil. Torej, AO-zavarovanje krije

zavarovanca pred škodo, ki jo ima zaradi zahtevkov drugih oseb, ki jih je v prometni nesreči poškodoval, ali je poškodoval njihove stvari. Ker to zavarovanje ne krije škode tistega, ki je zavarovanje sklenil in plačal premijo, temveč drugih oseb, se je udomačil sičar ne posebno posrečen izraz »zavarovanje proti tretjim«. Še bolj udomačeno pa je poimenovanje »obvezno zavarovanje«. To pa iz preprostega razloga, ker ga je vsak lastnik in imetnik dolžan skleniti, preden vozilo registrira. Zakonodajalec je tudi določil, za koliko se morajo imetniki vozil najmanj zavarovati za svojo odgovornost. Ti zneski so pri osebnih avtomobilih 2,5 milijona dinarjev, pri tovornjaki in avtobusih pa pet milijonov dinarjev. Praksa je pokazala, da so postale te vsote prenizke in ne zagotavljajo več popolne ekonomske zaščite. Zavarovalne skupnosti zato omogočajo zavarovancem sklepati zavarovanja s podvojenimi zavarovalnimi vsotami. Tako zavarovanje je nedvomno gospodarno sklepati, saj daje 100-odstotkov višjo zavarovalno zaščito, pri čemer zavarovanec plača le 10 odstotkov več premije od tiste, ki jo plača za minimalne zavarovalne vsote. Kot smo pri kasko zavarovanju ugotovili, kdaj izgubi zavarovanec pravice iz zavarovanja, velja podobno tudi za zavarovanje odgovornosti. Zavarovanec ne bo krit v primeru vožnje pod vplivom alkohola, vožnje brez voznškega dovoljenja ali vožnje z vozilom, ki tehnično ni v redu oziroma, če ni varno za promet. V takem primeru bo zavarovalna skupnost žrtvi-oškodovancu plačala škodo, vendar jo bo potem izterjala od zavarovanca nazaj.

O zavarovanju AO-PLUS smo že govorili posebej. Ponovimo samo to, da gre za novo, dopolnilno zavarovanje voznika in potnikov v osebnih avtomobilih proti škodi zaradi telesnih poškodb. Zavarovanje avtomobilske odgovornosti krije škodo, ki jo je voznik povzročil drugim, medtem ko AO-PLUS krije škodo, ki so jo voznik-zavarovanec in njegovi svojci pretrpeli sami zaradi telesnih poškodb. Zaščita pred škodnimi posledicami, ki nastanejo ob prometni nesreči se s tem zavarovanjem razširi tudi na voznika in svojce. Navedene osebe bodo lahko zahtevale povračilo škode iz tega zavarovanja, kadar je ne bodo mogle uveljaviti proti drugemu vozniku oziroma njegovi zavarovalnici, torej kadar bo za nesrečo odgovoren voznik sam, ali pa zanjo ne bo nihče odgovarjal. Poudariti pa vendar kaže še enkrat, da to zavarovanje ne krije škode zaradi poškodb vozila in drugih stvari, temveč le za škodo zaradi telesnih poškodb.

O zavarovanju AO-PLUS kaže razmišljati dosti preden se odpravimo na pot. Da pa je zavarovanje AO-PLUS v letu 1982 – gre za zavarovanje voznika in drugih oseb v avtomobilu za škodo zaradi telesnih poškodb – razširjeno še na voznike avtobusov in tovornjakov, pa je pomembna novost, ki jo je uvedla samo Zavarovalna skupnost TRIGLAV.

obrtna zadruga
p. o.

obrt celeia

63000 celje, gregorčičeva 6
telefon: (063) 23-242

želi članom obrtne zadruge,
poslovnim partnerjem
in vsem delovnim ljudem

**SREČNO IN USPEŠNO
1982 LETO**

SLOVENSKE ŽELEZARNE – ŽIČNA CELJE

**50 LET
TRADICIJE**

Na pragu novih proizvodnih usmeritev

žična

**USPEŠNO
1982!**

Lansko leto je skoraj 500-članski kolektiv Žične Celje praznoval 50-letnico, v letošnjem letu pa so se začele intenzivne priprave na nove proizvodne usmeritve, predvsem na področju osvajanja proizvodnje krogličnih ležajev. Prihodnje leto mora prinesiti Žični zanesljive obete za preusmeritev, kajti od nje je v glavnem odvisen življenjski utrip kolektiva Žične.

Kljub mnogim težavam zaradi pomanjkljive in neredne oskrbe s surovino-jeklom pa Žična letošnje poslovno leto zaključuje s preko 650 milijonov dinarjev tekoče ekonomske politike ni zaplaval v izgube, je pa tudi svojevrstna spodbudna ugotovitev. Če dodamo še to, da je zaradi slabe oskrbe s surovino dosežena manjša proizvodnja, ob njej pa vendar še zadovoljivi poslovni rezultati, je prejšnja trditev na mestu. Seveda pa takšni rezultati ne omogočajo bolj energičnih posegov na investicijsko področje, pa čeprav so naložbe v okviru

prestrukturiranja celjskega gospodarstva opredeljene kot prednostne.

V Žični se zavedajo, da v vse ostrejši gospodarski bitki, povezani prvenstveno z izvozom, morajo svoje proizvodne usmeritve nasloniti na višjo stopnjo predelave. Ob izvozu na klirinško področje, kar je istočasno tudi kompenzacija za težave s surovino na domačem trgu, pa bo v prihodnje treba prodreti še na konvertibilno tržišče. Končno je Žična na zapadnem tržišču že bila...

V Žični vendar z optimizmom gledajo naprej, pravijo, da za svojo proizvodnjo ne potrebujejo dosti energije, želijo se združiti končno na eni lokaciji na Hudinji, saj si od tega obetajo bolj racionalno proizvodnjo in poslovanje, organizacijo dela ipd.

Mimogrede še zanimiv podatek, koliko surovine – jekla v Žični »obrnejo«: vsakih deset dni bi moral samo za potrebe Žične v Celje pripeljati vlak, poln žice!

**GRADBENO
INDUSTRIJSKO
PODJETJE**

Poslovnim sodelavcem sporočamo, da smo se v decembru preselili v nove poslovne prostore.

TOZD gradbena operativa Celje
TOZD projektivni biro in
Delovna skupnost skupnih služb

Novi naslov: GLP Ingrad Celje, Lava 7
telefon: h. c. (063) 27 612

Vsem želimo srečno in uspešno novo leto 1982

POSEBNA SKRB IZOBRAŽEVANJU

Zreška delovna organizacija Comet se ne more ravno pohvaliti z izobražbeno strukturo delavcev. Zavedajo se tega, tako kot potrebe, da zahtevna dela opravljajo ustrezno kvalificirani delavci. Danes združuje delo v Cometu 510 delavcev, od tega jih je 7 z visoko izobrazbo, 11 z višjo, 62 s srednješolsko, 85 delavcev je kvalificiranih, kar 274 pa je nekvalificiranih delavcev.

Neugodno kvalifikacijsko strukturo želijo izboljšati z izobraževanjem učencev v nekovinski usmeritvi in z zaposlovanjem na ustreznem delu v proizvodnji. Delavcem, ki že dalj časa uspešno opravljajo svoja dela, bodo njihovo uspešnost tudi priznali kot tako imenovano interno kvalifikacijo. Možnosti jim da je usmerjeno izobraževanje in zakonodaja.

Temeljne organizacije Cometa so pristopile k posebnim izobraževalnim skupnostim za kemijo, farmacijo, gumarstvo in nekovine. Ta posebna izobraževalna skupnost je sprejela vzgojno izobraževalni program za pridobitev strokovne izobrazbe v

srednjem izobraževanju za poklice, ki ustrezajo potrebam Cometa. V nekovinski usmeritvi je tako mogoče v dveh letih pridobiti poklic **emajlerja**, ki ga uvrščajo v tretjo stopnjo zahtevnosti dela, v treh letih **keramika**, **opekarja** in **izdelovalca brusov**, ki so uvrščeni v četrto zahtevnostno stopnjo in v štirih letih poklic **keramijskega tehnika**, ki je uvrščen v peto stopnjo zahtevnosti dela.

Tudi v **kemijski usmeritvi** je mogoče pridobiti izobrazbo za poklice, ki jih potrebujejo v Cometu. V srednjem izobraževanju prve stopnje je program za **opraviljalce naprav**, ki zagotavlja izobraževanje za več poklicev. V drugi stopnji je program za **kemike**, z izbirnimi deli programa za zahtevnost dela in smeri pa so v njem poklici: **pripravljalce kemikalij**, **plastikar**, **galvanizer**, **kemijski laborant**, **kemijski procesničar** in **kemijski tehnik**. Osnova visokemu izobraževanju v kemijski usmeritvi so vzgojnoizobraževalni programi štirih usmeritev: kemijske, gumarske, nekovinske ter izbirnega

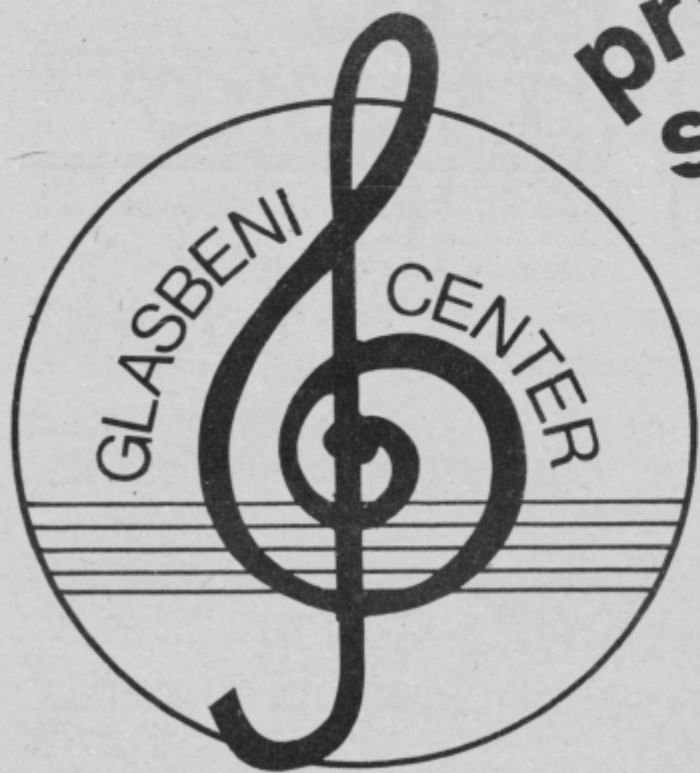
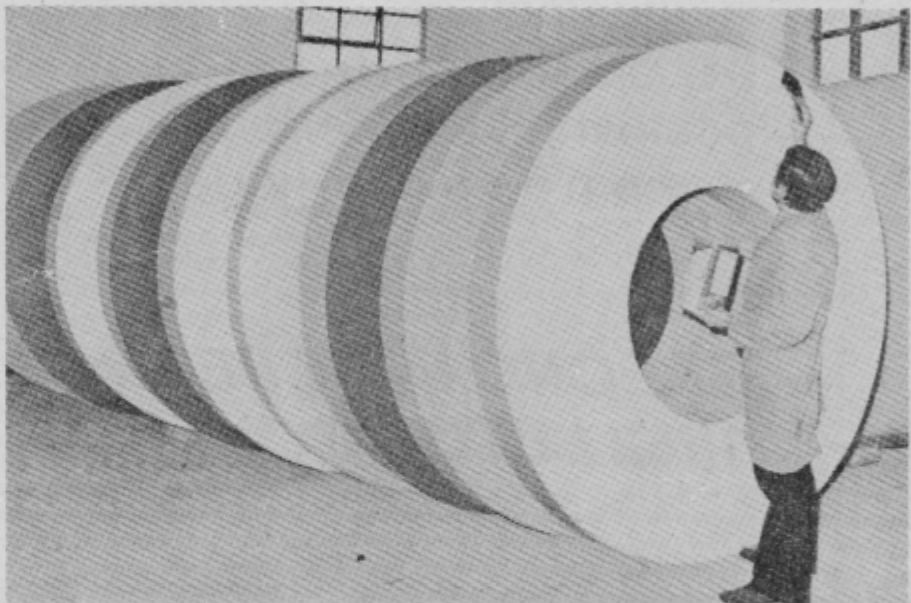
dela programa naravoslovno-matematične usmeritve.

Solskih možnosti za pridobitev ustrezne izobrazbe je torej kar nekaj, ob tem pa še vedno ostaja izobraževanje ob delu in na delu. Zakon navaja kot pogoj za opravljanje del in nalog poleg strokovne izobrazbe še delovno zmožnost. Sem sodijo pridobljena strokovnost ter razvite spretnosti in psihofizične sposobnosti, ki si jih je delavec pridobil z uspešnim opravljanjem del oziroma nalog in vztrajnim izobraževanjem ob delu. Če je torej delavec z doseženimi delovnimi uspehi dokazal, da je usposobljen za opravljanje določenih del oziroma nalog, mu bodo v Cometu to tudi priznali. Ugotavljanje z **delom pridobljene delovne zmožnosti** bodo opredelili v samoupravnih aktih, pogoj pa so seveda merila, s katerimi bodo to ugotavljali.

Z izobraževanjem učencev in ugotavljanjem pridobljene delovne zmožnosti bodo v Cometu gotovo izboljšali izobražbeno strukturo.

Proizvodni program delovne organizacije Comet iz Zreče je bogat, pestra pa je tudi potrebna vrsta in količina znanj, ki jih morajo za opravljanje del obvladati delavci.

**prva
specializirana
samopostrežna
prodajalna
kaset in plošč
v Celju, Stanetova 5**

kovinotehna

TOZD GRADBENA ENOTA CELJE

V središču Celja je Gradis pred kratkim zgradil sodobno poslovno zgradbo, ki se zanimivo spaja s svojo okolico.

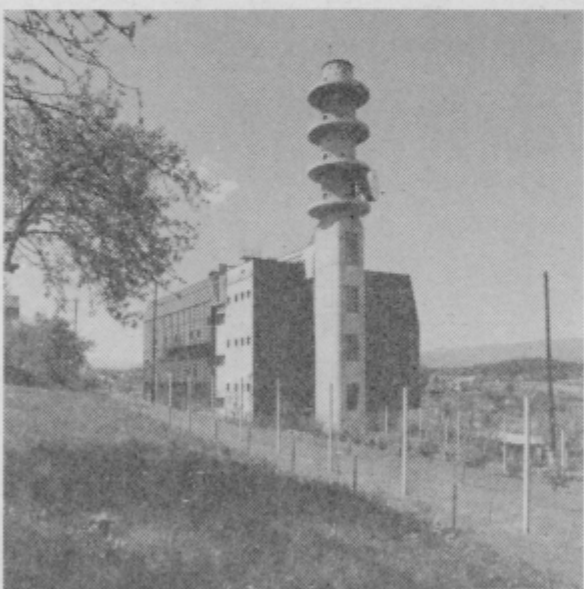
Gradbena podjetja ljudje poznamo predvsem po stanovanjski izgradnji, čeprav le-ta še zdaleč ne pomeni celotne njihove dejavnosti. Na sliki je stanovanjski objekt, ki ga je celjski Gradis zgradil v Žalcu.

Med objekti, s katerimi se Gradisov tozd Gradbena enota Celje lahko ponaša, je tudi sodobno skladišče Kovinotehne na Hudinji v Celju. Podobnih objektov je Gradis zgradil na celjskem območju še nekaj.

V Novi vasi v Celju so pred kratkim zrasli stanovanjski stolpiči, ki jih je zgradil Gradisov tozd iz Celja.

PTT center na Golovcu v Celju je Gradisu prinesel izkušnje, ki jih s pridom uporablja tudi v Titovem Velenju.

Gradis je dobro poskrbel za tisti del svojih delavcev, ki so prišli za zaslužkom iz drugih jugoslovanskih republik in pokrajin. Na Hudinji stoji sodobno urejen in opremljen samski dom za Gradisove delavce.

SREČNO NOVO LETO '82

VELENJSKA NOGOMETNA AFERA

SOJENJE SE JE PRIČELO

V NK Rudar so nogometaši prejeli previsoke nagrade

Pred tričlanskim senatom velenjske enote celjskega temeljnega sodišča se je začela sodna obravnava proti Draganu Rogiču in Jožetu Šuhlju, ki sta osumljena kaznivnega dejanja razpisništva na škodo družbenega premoženja. Kot predsednika izvršnega odbora nogometnega kluba Rudar Velenje naj bi dopuščala oziroma ni sta preprečila izvrševanja nekaterih sklepov.

V obtožnici tožilec navaja, da so velenjski nogometaši dobivali nesorazmerno visoke nagrade, nekateri pa so imeli tudi odprte račune v hotelu Paka. Tako so v Rudarju v tem primeru kršili načela družbenega dogovora o statusu in stimulaciji vrhunskih športnikov v SFRJ.

V skladu s tem dogovorom bi lahko športniki zveznega razreda – sem sodijo tudi igralci druge zvezne nogometne lige – lani prejeli največ 5700 dinarjev na mesec, leto poprej pa 4701 dinarjev, drugače pa bi morali biti v rednem delovnem razmerju ali pa v šoli.

Posamezni velenjski nogometaši pa so prejeli tudi po 40.000 dinarjev na mesec. Sicer pa zbrani dokazi pričajo, da so v Rudarju v letu 1979 prekoračili izplačevanje dovoljenih nagrad v skupnem znesku 1.180.739 dinarjev, samo lani od marca do julija (v štirih mesecih) pa za kar 1.156.985 dinarjev. Najbolj radodarno so izplačevali nagrade v mesecu oktobru in novembru leta 1979 in lani v maju in juniju.

Nogometaši, ki jim klub še ni uspel priskrbeti stanovanja, so imeli tudi odprte račune v hotelu Paka, kjer so začasno stanovali. Najvišji račun, ki ga je poravnal klub za igralce in njegovo ženo, pa je znašal 51.851 dinarjev.

V Rudarju so izplačevali tudi premije za pristop oziroma podpis pogodbe, čeprav so tovrstne nagrade v drugi zvezni nogometni ligi prepovedane. Tako je naprimer neki nogometaš dobil za podpis pogodbe nov traktor v vrednosti 37.809 dinarjev, šestim igralcem in trenerju pa so plačali selitvene stroške v pavšalnih zneskih: po 10.000 dinarjev, dvakrat po 30.000, po 50.000, 75.000, 80.000 in celo po 100.000 dinarjev, pač odvisno od cene, ki jo je imel nogometaš na jugoslovanskem nogometnem trgu. Vse skupaj so »selitveni stroški« znašali 375.000 dinarjev, tožilec pa v obtožnici navaja, da je le del tega denarja šel v resnici za selitvene stroške.

Tožilec tudi meni, da je nezakonit samoupravni akt velenjskega Rudarja in sicer v tistih točkah, kjer dovoljujejo izplačevanje višjih nagrad kot pa je to dovoljeno z družbenim dogovorom.

Prvi dan obravnave je senat zaslišal oba obtožena, ki sta se zagovarjala, da so visoke nagrade pač delili v skladu s pravilnikom sprejetem v NK Rudar.

Ker pa bo potrebno zaslišati še nekatere druge priče in kot dokazni material priskrbeti nekatere listine, je

senat razpravo preložil za nedoločen čas.

Te dni pa je bila končana tudi preiskava glede tako imenovanega črnega sklada v Rudarju, ki so ga formirali z denarjem, ki so ga dobili ob prestopu njihovega nogometaša Dubovine v neki Avstrijski nogometni klub in z denarjem, ki jim ga je podaril zasebnik iz velenjske občine. Mnenje o nadaljevanju kazenskega pregona v tej zadevi pa bo podalo še republiško javno tožilstvo.

SREČKO ŠROT

PROMETNE NESREČE

POVOZIL MOTORISTA

Pri bolnišnici v Vojniku je na zasneženem cestišču padel z motorjem FRANC SREBOČAN, 21, iz Laškega. Za njim je v prekratki varnostni razdalji vozil z osebnim avtomobilom BRANKO PETRIČ, 46, iz Novak pri Strmcu in ker ni uspel ustaviti, je povozil na tleh ležečega motorista, ki je bil pri tem težje poškodovan.

PREHITEVANJE CISTERNE

Voznik cisterne s priklopnikom SREČKO KRAŠOVEC, 36, iz Verda je v Gomišlem dohitel motorista MIROSLAVA RIBIČA, 52, iz Tabora in ga pričel prehitovati. Da bi preprečil čelno trčenje s tovornjakom, ki je pripeljal nasproti, je Krašovec zavil v desno in zavrl, cisterno pa je zaneslo proti stanovanjski hiši, ob kateri je podrsala, zbil pa je tudi motorista, ki je težje ranjen. Škode je za 75.000 dinarjev.

PREHITRO PO KERSNIKOVI

Po zasneženi Kersnikovi ulici v Celju je vozil z nemerno hitrostjo voznik osebnega avtomobila EDVARD GAJSEK, 34, iz Celja. Opazil

je, da nasproti prihaja osebni avtomobil, zato je zavrl, tem pa ga je zaneslo na lvozni pas in tako se je vozil MARJAN GOBEC, 49, iz Celja, zaletel vanj. Pri nesreči je lažje ranil voznik Gajšek, težje pa sopotnica, letna deklica. Škode na obojih vozilih je za 65.000 dinarjev.

MOŠKI NA CESTI

V dvojnem ovinku v Lobjanu pri Polzeli je voznica osebnega avtomobila STANISLAVA KOROŠEC, 26, Zalog na kraki razdalji zagledala na tleh ležečega moškega. Nameravala ga je obvoziti, zaradi neprimerne hitrosti pa ji to ni uspelo. S sprejemnim desnim blatnikom zadela v glavo ĐEFAK GOSPIČA, 44, iz Ločice, so ga težje ranjenega prevažali v celjsko bolnišnico.

Z VIŠJEGA SODIŠČA

VOZNIKU ZNIŽALI KAZEN

Po nesreči Vrtačnik pobegnil

Višje sodišče v Celju je delno ugodilo pritožbi zagovornika in 30-letnemu Marjanu Vrtačniku iz Dolenje vasi pri Preboldu zmanjšalo kazen dve leti in pol zapora, izrečeno na prvi stopnji, na leto in osem mesecev zapora. Vrtačnik je decembra pred dvema letoma zakrivil prometno nesrečo v Medlogu, v kateri je umrl Filip Seles iz Celja.

Zagovornik obsojenega Vrtačnika je v pritožbi tudi navedel, da prvostopenjsko sodišče ni popolno ugotovilo dejanskega stanja oziroma poteka nesreče, vendar je Višje sodišče pritožbo v tem delu zavrnilo.

Nesreča v Medlogu se je pripetila 26. decembra 1979 ob približno 22.30. uri, ko se je Vrtačnik v osebnem avtomobilu s sopotni-

kom Marjanom Juhartom peljal iz Zalca proti Celju. V Medlogu je z avtom zadela pešca Filipa Selesa, ki je šel po desni strani ceste s sinom Alešem. Filipa je zbil na pokrov motorja, po 45 metrih pa je padel nazaj na cestišče. Vrtačnik, ki ni pritisnil na zavoro, je odpeljal še kakšnih 40 metrov dalje.

Po nesreči je Vrtačnik izstopil, zvelkel okrvavljenega Selesa na travnik ob cesti in se odpeljal nazaj proti Zalcu. Avto je skril, domov pa se je odpravil peš. Malega Aleša je čez približno tri ure po naključju našla patrila celjske prometne milice. Ker je bil težko ranjen in zaradi mraza podhlajen, so mu v celjski bolnici komaj še rešili življenje.

Vrtačnik je kasneje v zagovor

povedal, da ga je zelo prizadelo, ko je stopil iz avtomobila in videl okrvavljenega Selesa in se od tedaj dalje ničesar ne spominja.

Prometni izvedenec je menil, da je Vrtačnik vozil s preveliko hitrostjo, s kolikšno pa se ne da natančno dognati, ker ni zaviral. Nesreča se je pripetila na ravnem odseku in voznik bi moral videti pešca na razdaljo 100 metrov, če bo vozil z dolgimi oziroma na 30 metrov, če bi vozil z zasneženimi lučmi, nesrečo pa bi lahko preprečil, če bi zapeljal samo meter proti sredini ceste.

Prvostopenjsko sodišče je pri odmeri kazni upoštevalo okoliščino, da je Vrtačnik pobegnil s kraja nesreče. Vrtačnik prej sicer še ni povzročil prometne nesreče, je pa bil že večkrat kaznovan

pri sodniku za prekrške. Komur mesec dni pred nesrečo je bil upravnem postopku zaradi vožnje v vinjenem stanju, med kazenskim postopkom pa je splošno brez vozniškega dovoljenja.

Višje sodišče je zmanjšano kazno utemeljilo z nekatrimi olajševalnimi okoliščinami, ki jih prvostopenjsko sodišče ni upoštevalo. Tako Vrtačnik do tujkrat še ni bil kaznovan zaradi kaznivnega dejanja zoper varnost javnega prometa, upoštevalo pa je tudi obsojenčovo zdravstveno stanje in izvedenčovo mnenje (nevropsihiater), da je obsojenec lahko pobegnil s kraja nesreče tudi zaradi strahu.

SREČKO ŠROT

Vabimo vas v BLAGOVNICO NOVO VAS, kjer boste ob prijazni pomoči prodajalcev našli primerna darila za svoje, prijatelje ali svoje najmlajše.

Izbirali boste lahko med bogato založenimi policami z žensko, moško in otroško konfekcijo, pleteninami, perilom, športnimi oblačili in smučmi, med velikim asortimanom kozmetike, kristala in porcelana, bele tehnike in televizorji. V pritličju pa vas pričakuje široka paleta živil v največji samopostrežbi v Celju.

BLAGOVNICA se poleg založenosti odlikuje tudi s posebnimi uslugami kot so: nakup s potrošniškim kreditom, dostavo kupljenega blaga na dom in mala krojaška popravila.

OB NAKUPU SMUČARSKÉ OPREME DOBIMO ČLANI SMUČARSKÉ ZVEZE 10% POPUST. LEPA JE IZBIRA ZAVES, PO ŽELJI VAM JIH TUDI ZAROBIJO.

merx
POTROŠNIK
BLAGOVNICA NOVA VAS
VAS VABI K NAKUPU

PRI MOSTU V ŠENTJURJU

Od 1. maja letos je v Šentjurju odprt bife PRI MOSTU, in sicer v ulici Leona Dobrotinška 10.

V prijetno urejeni točilnici lahko posedite ob kavi, brezalkoholni pijači ali pa ob kozarcu pristnega vina iz virštajnskega okoliša.

Po predhodnem dogovoru pripravijo za zaključene družbe tudi hrano po naročilu.

Prijetno vam bo v bifeju PRI MOSTU v Šentjurju. Od tam prihajajo vsem zdajšnjim in bodočim gostom najlepše želje ob vstopu v leto 1982.

tami

tapetništvo-mizarstvo celje

Kosova ulica 10
Telefon: 23-275

**ŽELI
DELOVNIM LJUDEM
IN OBČANOM
SREČNO
IN USPEŠNO
LETO 1982**

ZCP cestno podjetje celje n.sol.o.

Lava 42 – PP 96 – TEL. 210-49

TOZD VZDRŽEVANJE CEST, Celje, Lava 42,
TOZD GRADNJE, Celje, Lava,
TOZD ASFALT KAMNOLOM, Žalec, tel. 259-45,
TOZD VZDRŽEVANJE MEHANIZACIJE, Celje,
Lava 42,
DELOVNA SKUPNOST SKUPNIH SLUŽB, Celje,
Lava 42,

SREČNO NOVO LETO 1982

Za stanovanje je potrebno varčevati

Ja... z ženo sva se odločila. Enostavno začela sva in vztrajala do konca. Kar se dela tiče — precej sva sama delala, nekaj so nama pomagali tudi znanci pa prijatelji. Pri denarju je bilo malo težje. Namensko sva varčevala že precej časa pred gradnjo. Poleg kreditov od delovne organizacije sva dobila še dolgoročne kredite od banke.

Pri reševanju stanovanjskega problema vam banka pomaga s posojilom, ki si ga lahko pridobite:

če namensko varčujete z rednimi mesečnimi pologi ali z enkratnim pologom.

z vezavo dinarskih sredstev ali dinarske protivrednosti prodanih konvertibilnih deviz.

s predhodnim varčevanjem in vezavo privarčevanih sredstev.

Višina posojila je odvisna od oblike varčevanja in varčevalne dobe.

Vse podrobnejše informacije vam bodo dali v naši enoti temeljne banke združene v Ljubljansko banko-združeno banko.

Ljubljanska banka

KOVINOPLASTIKA

63221 CELJE -Teharje 17, tel.: 25-816,25-937

**POSLOVNIM
PARTNERJEM
IN VSEM
OBČANOM
USPEŠNO
1982. LETO**

**KMETIJSKI KOMBINAT
ŠENTJUR PRI CELJU
TOZD LASTNA KMETIJSKA
PROIZVODNJA**

objavlja
prosta dela in naloge:

PRODAJALEC

Pogoj za delo:
– šola za blagovni promet – živilske stroke in 2 leti delovnih izkušenj

DELAVEC V ŽIVINOREJI

Pogoj za delo:
– končana osnovna šola
(prednost pri izbiri delavcev imajo družine)

DELAVEC V POLJEDELSTVU

Pogoj za delo:
– končana osnovna šola
Prijava z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite v 15 dneh po objavi na naslov: Kmetijski kombinat Šentjur – kadrovska služba.

M

OGLASI

PRODAM

OSEBNI avto Zastava 101 letnik 77, ter opel CL rekord 1700 prodam po ugodni ceni. Lipar Tinko, Kompole 84 Štore. (Ogled popoldan)

OMARO za dnevno sobo, kavč-postelja malo rabljeno 2 fotelja in mizo, nova okna Jelovica 180 x 120 z roletami, ter kopirni stroj (amoniak), prodam. Škedič Jože Celje, Puncerjeva 10. tel: 28-725.

ČRNO beli TV odlično ohranjen, prodam Kolenc, Zadobrova 74.

PRODAM Ford Kombi tranzit letnik 76 in Zastavo 101, letnik 76, ter harmoniko Hochner morino diatonično 12 reg, prodam. Laznik Rajko, Lemberg pri Strmecu 23.

MESNATEGA prašiča za zakol, prodam. Trobiš, Ljubečna 73.

TRAKTOR 25 KS Zetor, 65 letnik v nevoznom stanju prodam. Trbovc Ivan, Rečica n.h. Laško.

TRAKTOR Pasquall italijanski 21 KM prodam. Hrašar Jože, Podvin 8, Polzela.

KUHINJSKE elemente, kombiniran štedilnik in jedilni kot, ugodno prodam. Ogled vsak dan od 14-17. ure na naslov: Herlah, Dolharjeva 9, Celje.

ZAMRZOVALNO skrinjo eno leto stara 310 l prodam. Damjanič, Nušičeva 14, Celje.

ZAIDALNO parcelo blizu Šentjurja 11 a ugodno prodam. Selič, Kvedrova 24, Šentjur.

PRODAM 4 ha zemlje lahko tudi za vikende. Cena po dogovoru. Ojstršek Jožef, Laška vas 24, Štore.

PRODAM pohištvo za otroško sobo (Boštjan LIK Savinja). Koklič, Smrekarjeva 4.

ČRNOBELI televizor, ugodno prodam. Ogled popoldne na naslov: Zupanc Brigita, Tomšičev trg 17.

NOVO termoakumulacijsko peč Elit 3, prodam. Česnik Ludvik, Šaranovičeva 9, Celje.

PRAŠIČA za zakol prodam. Novak, Dolenja vas 11, Prebold.

TELIČKO frizljako 8 tednov staro prodam. Rozi Tajhmajster, Proseniško 41, Šentjur.

PRAŠIČA za zakol do 150 kg, prodam. Pepca Veber, Trnovlje 6.

UGODNO prodam 2069 m² zemlje za obdelovanje ali za zidanje vikenda v Marija Dobju pri Dramljah. Ponudbe: Rebevshek Franc, Tkalešk 3/B, Celje.

ELEKTRIČNO motorno žago novo, 0,32 prodam za 1 M. Zimšek Ivan, Štore 180 (Kresnike)

PRAŠIČE težke okoli 60 kg, prodam. Maček, Lesično 46.

DOBROOHRANJEN betonski mešalec (Bencinski) prodam. Tel: 741-076.

ZARADI bolezni prodam 58 m² obrtniških ali stanovanjskih prostorov ter še po želji 107 m², ki bi lahko služilo za garažo in drugo. Poleg omenjena dam še v najem z vsem inventarjem dobro upeljano vrtnarico. Ebner Leopold, Dolenja vas 85, 63312 Prebold.

KUPIM

KUPIM novejšo hišo med Celjem in Šempetrom z vrtom ali manjšo. Tel: 063 701-005. Od 6-13. ure ali 701-284 zvečer ob 7. uri.

KUPIM traktor Ferguson od 30 do 60 KS. Traktor naj bo tehnično sposoben in uporaben za kmetijska dela. Federnberg Franc, Lepa njiva 45, Mozirje.

ŠIVALNI stroj Bagat in dobro ohranjen Fiat 850 lahko brez motorja kupim. Gračner Darinko, Trobni dol Breze, Celje.

AVTO na obroke, kupim. Ponudbe pod OHRANJEN

V CELJU ali Šentjurju kupim enosobno stanovanje ali garsoniero Možnost plačila takoj. Ponudbe sprejemem po tel: 22-512.

MIZARSKO mizo ali navadno delovno mizo, ter suho smreko ali bukev debeline od 5 do 10 cm in pohištvene cevi 4 in 6 x 4 cm kupim. Ponudbe na naslov Zimšek Ivan, Štore 180.

STANOVANJA

ZAMENJAM komfortno enosobno stanovanje z balkonom in centralnim ogrevanjem za dvo ali več sobno stanovanje na Otoku. Pod šifro: Ugodno.

ZAMENJAM 2 sobno stanovanje, centralno ogrevano s telefonom na Hudinji v V. nadstropju za enosobno v pritličju ali I. nadstropju v središču Celje ali na Otoku. Ponudbe na tel: 232-48 ob delavnikih od 7. do 14. ure.

STANOVANJSKO hišo z 20 ari zemlje, ob cesti med Šentjurjem in Štorami prodam. Polzvedba na tel: 22-512.

ODDAM centralno ogrevano sobo dvema solidnima dekletoma z uporabo kopalnice. Tel: 31-814.

TEHNIK nujno išče sobo lahko poseben vhod v Celju. Nečimer Dejan, Geodetski zavod Celje, Ulica XIV. divizije 10.

RAZNO

ODDAM lokal v Preboldu, trije ogrevani prostori, ter sanitarije. Primerno za prodajalno ali kakšno drugo malo obrt. Kmet Ljudmila, Preboldje, 15a.

POTREBUJEM pomoč v gospodinjstvu in želim da je ljubiteljica otrok. Vse ostalo po dogovoru. Javite se na naslov: Vrečko, Breg 9, Celje. Nastop s 1. januarjem.

IŠČEM varstvo za dve letno punčko v Šentjurju. Šifra: VARSTVO

ODDAMO poslovna prostora 51 m² telefonska napeljava in garaža. Primerno za predstavništvo, biro ali fino obrt. Celje, Mariborska 38, tel: 25-941.

VARSTVO za eno leto staro punčko iščemo. Ponudbe pod DOBER PLAČNIK.

KNJIŽNI DAR – izšla je redna letna knjižna zbirka Prešernove družbe s koledarjem za leto 1982. Zbirka petih knjig v broširani izdaji stane 350 din, vezanih (broširan je le koledar) pa za 450 din. Naročite jo lahko v najbližnji knjigarni, pri poverjeniku družbe ali naravnost na naslov: Prešernova družba, Borsetova 27, Ljubljana.

ODKUPUJEMO SVINJSKE KOŽE PO UGODNEJŠI CENI KOT PREJŠNJA LETA!

VSEM KMETOVALCEM ŽELIMO SREČNO IN USPEŠNO NOVO LETO 1982!

KOTO
Koteks tobat
in zbirnice
kmetijskih
zadru

VIZ ŠENTJUR TOZD OSNOVNA ŠOLA »FRANJA MALGAJA« ŠENTJUR PRI CELJU

razpisuje
prosta dela in naloge

učitelja

razrednega pouka za nedoločen čas.

Pogoj: U ali PU razredni pouk

Nastop dela 15/2-1982.

Vloge sprejema svet osnovne šole »Franja Malgaja« Šentjur pri Celju 15 dni po objavi razpisa.

HMEZAD NOTRANJA TRGOVINA TOZD VELEPRODAJA

Komisija za delovna razmerja Hmezad Notranja trgovina TOZD Veleprodaja objavlja
prosta dela in naloge

čiščenje poslovnih prostorov

Pogoj: končana osemletka, poskusno delo 1 mesec, delo v popoldanski izmeni.

Vloge pošljite v roku 15 dni po objavi na naslov: Hmezad Notranja trgovina, kadrovska služba, Celjska cesta 7

DOM NINE POKORN GRMOVJE

Pernova 4/a
ŽALEC

Delavski svet delovne organizacije Doma Nine Pokorn Grmovje ponovno razpisuje
dela in naloge

INDIVIDUALNEGA POSLOVODNEGA ORGANA

Poleg z zakonom določenih pogojev mora kandidat izpolnjevati še naslednje:
– da ima visoko ali višjo izobrazbo družboslovne smeri
– da ima najmanj 3 oziroma 5 let delovnih izkušenj pri opravljanju sorodnih del in nalog
– je moralno-etično in politično neoporečen.

Kandidati naj prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev in podatke, ki omogočajo presojo dosedanjega dela pošljejo v 15 dneh po objavi na naslov: DOM NINE POKORN GRMOVJE, Pernovo 4/a, Žalec z oznako »Razpisna komisija«.

O izidu izbire bomo kandidate pisno obvestili takoj po sprejetju sklepa o izbiri.

Minilo je leto, odkar nimamo več dragega

MILANA MASTNAKA

Čeprav si odšel, si v naših srcih in mislih z nami
Vsem, ki se ga spominjate in obiskujete grob našega
Nonota, iskrena hvala
Vsi njegovi

TOZD VVZ »Janko Herman« Žalec

razpisuje
prosta dela in naloge:

1. 2 vzgojitelja

– medicinska sestra v oddelku dojenčkov do 2 leti,

2. 1 vzgojitelj

– nadomeščanje med porodniškim dopustom

3. V. d. vodja enote Žalec

z dislociranimi oddelki.

Pogoji:

pod 1. Končana srednja vzgojiteljska šola ali končana srednja medicinska šola pediatrične smeri z opravljenim strokovnim izpitom
pod 2. Končana srednja vzgojiteljska šola, opravljen strokovni izpit
pod 3. Končana višja ali srednja šola pedagoške smeri, opravljen strokovni izpit, 3 leta delovnih izkušenj pri vzgoji in varstvu predšolskih otrok, moralno politične vrline, sposobnost organizacijskega vodenja.

Pismena dokazila o izpolnjevanju pogojev in prošnje pošljite 15 dni po izidu razpisa.

Komisija za delovna razmerja

OZD »TAJFUN« Planina pri Sevnici

razpisuje
prosta dela in naloge

administratorja

v službi za splošne in kadrovske zadeve

z naslednjimi razpisnimi pogoji:

– končana štiriletna srednja šola ekonomske ali upravno administrativne smeri
– 1 leto delovnih izkušenj na podobnih delih

Zahteva se 3 mesece poskusnega dela. OD po pravilniku. DO s stanovanjem ne razpolaga.

Kandidati naj vloge posredujejo v roku 15 dni od dneva objave, o izbiri bodo obveščeni v roku 30 dni po sprejemu vloge.

NOVI
tednik

NOVI TEDNIK
63000 CELJE
Trg V. kongresá 3a

Naslov izpolnite
s tiskanimi črkami

NAROČILNICA

Podpisani _____

kraj _____ ulica _____ št. _____

pošta _____ naročam časopis »NOVI TEDNIK«

Začnite mi ga pošiljati dne _____

Obvezujem se, da bom redno plačeval naročnino.

V _____ dne _____

podpis naročnika

Dravinjski dom

Dobrina

n. sol. o.

63210 Slovenske Konjice, Celjska c. 2. Telefon (063) 750-065, 750-068 p. p. 6

Razpisna komisija DSSS
RAZPISUJE

na podlagi sklepa delavskega sveta dela in naloge za 4 leta, pri katerih imajo razporejeni delavci posebna pooblastila in odgovornosti in to

VODENJE SPLOŠNO-KADROVSKEGA SEKTORJA

Na razpisana dela in naloge je lahko imenovan delavec, ki izpolnjuje naslednje pogoje:
– da ima visoko ali višjo izobrazbo ustrezne smeri;
– 3 leta ustreznih delovnih izkušenj
– moralnopolitične vrline in sposobnost razvijati samoupravne socialistične odnose.

Kandidati naj pošljejo pismene prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 15 dneh po objavi razpisa na naslov:
Dravinjski dom – DSSS, Slovenske Konjice, Celjska c. 2 s pripisom: »Za razpisno komisijo«.

O izbiri bodo kandidati obveščeni v 15 dneh po izteku razpisnega roka.

TV SPORED

NEDELJA, 3. 1.

8.45 POROČILA (Lj)

8.50 ŽIV ŽAV, otroška matineja (Lj)

9.50 PROPAGANDNA ODDAJA (Lj)

9.55 Maribor: VELESALOM ZA ŽENSKO, prenos 1. teka (za EVR, JRT II) (Lj)

11.30 TV KAŽIPOT (Lj)

11.55 S. Zaninovič: KO SEM BIL VOJAK, nadaljevanje TV Beograd (Lj)

12.15 ANSAMBEL TONETA KMETICA (Lj)

12.50 PROPAGANDNA ODDAJA (Lj)

12.55 Maribor: VELESALOM ZA ŽENSKO, prenos 2. teka (za EVR, JRT II) (Lj)

14.30 POROČILA (Lj)

14.35 ZELENI KABARET, silvestrska oddaja TV Beograd (Lj)

15.05 RAFFERTY IN POTEPINKI, ponovitev francoskega filma (Lj)

16.35 ŠPORTNA POROČILA (Lj)

16.50 MOSKVA NE VERJAME SOLZAM, sovjetski film (Lj)

19.15 RISANKA (Lj)

19.20 CIK CAK (Lj)

19.22 TV IN RADIO NOCOJ (Lj)

19.24 ZRNO DO ZRNA (Lj)

19.30 TV DNEVNIK (Lj)

19.55 VREME (Lj)

19.57 PROPAGANDNA ODDAJA (Lj)

20.00 G. Feydeau: GOSPOD LOVEC, predstava »Teatra v gosteh« iz Zagreba (Lj)

22.10 POROČILA (Lj)

22.15 ŠPORTNI PREGLED (Ti)

Oddajniki II. TV mreže:

16.00 NEDELJSKO POPOLDNE (Bgd I)

17.30 ROPARJI VLAHA, ameriški film (N. Sad)

19.00 RISANKA (Bgd I)

19.30 TV DNEVNIK (Zgb II, Sk)

20.00 H. Fallada: ČLOVEK HOČE NAVZGOR, TV nadaljevanje (Zgb II)

20.55 POROČILA (Bgd II)

21.00 ZGODOVINA NOGOMETA, zadnji del dok. serije (Bgd II)

21.50 CARMEN JONES, ameriški musical (do 23.20) (Zgb II)

PONEDELJEK, 4. 1.

10.50 PROPAGANDNA ODDAJA (Lj)

10.55 Maribor: SLALOM ZA ŽENSKO, prenos 1. teka (do 12.30/13.00) za EVR (Lj)

13.50 PROPAGANDNA ODDAJA (Lj)

13.55 Maribor: SLALOM ZA ŽENSKO, prenos 2. teka (do 15.20/15.35) za EVR (Lj)

15.50 SLALOM ZA ŽENSKO, posnetek iz Maribora (Lj)

17.00 POROČILA (Lj)

17.05 ZGODOVINA LETALSTVA, francoska serija (Lj)

18.00 OTROK IN IGRA: Igra pomaga otroku v stiski (Lj)

18.30 OBZORNIK (Lj)

18.45 POP GODBA: Pomaranča (za JRT) (Lj)

19.15 RISANKA (Lj)

19.20 CIK CAK (Lj)

19.24 TV IN RADIO NOCOJ (Lj)

19.26 ZRNO DO ZRNA (Lj)

19.30 TV DNEVNIK (Lj)

19.55 VREME (Lj)

19.57 PROPAGANDNA ODDAJA (Lj)

20.00 S. Grun: DOGODEK V ME-STU GOGI, predstava Primorskega dramskega gledališča iz Nove Gorice

21.35 KULTURNE DIAGONALE (Lj)

22.20 POROČILA (Lj)

Oddajniki II. TV mreže:

17.10 TV DNEVNIK V MADŽARŠČINI (N. Sad)

17.30 TV DNEVNIK (Bgd I)

17.45 PUSTOLOVŠČINA (Bgd I)

18.15 KNJIGE IN MISLI (Zgb I)

18.45 PRIJATELJI GLASBE (Zgb I)

19.30 TV DNEVNIK (Zgb II, Sa)

20.00 SHOW OLIVERE KATARINE (Sk II)

20.45 ČAS PODVIGOV, dokumentarna serija (Sa II)

21.35 ZAGREBSKA PANORAMA (Zgb II)

21.50 IZVIRI (do 22.20) (Zgb II)

SREDA, 6. 1.

12.55 Bischofshofen: SMUČARSKI SKOKI, prenos (do 15.30) (EVR, Lj)

16.10 POROČILA (Lj)

16.15 KOŠARKA ŠIBENKA: CRVENA ZVEZDA, prenos v odmoru... (Zgb, Lj)

17.45 PADLA Z NEBA, češka otroška serija (Lj)

18.15 SPOZNAVAJMO MAKEDONJO IN MAKEDONSKI JEZIK (Lj)

18.30 OBZORNIK (Lj)

18.45 PRAZNIČNI DNEVI SLOVENSKE FOLKLORE (Lj)

19.15 RISANKA (Lj)

19.20 CIK CAK (Lj)

19.24 TV IN RADIO NOCOJ (Lj)

19.26 ZRNO DO ZRNA (Lj)

19.30 TV DNEVNIK (Lj)

19.55 VREME (Lj)

19.57 PROPAGANDNA ODDAJA (Lj)

20.00 FILM TEDNA: SAM PROTI VSEM, kanadski film (Lj)

21.35 MINATURE: France Režun (Lj)

21.50 V ZNAMENJU (Lj)

Oddajniki II. TV mreže:

17.45 MAJSKE IGRE, otroška oddaja (Bgd I, N. Sad)

18.15 VSI ENOTNI V OBRAMBI (Zgb I)

18.45 NARODNA GLASBA (Sk I)

19.30 TV DNEVNIK (Zgb II, Pr)

20.00 PANORAMA, kulturna oddaja (Zgb II)

20.50 ZAGREBSKA PANORAMA (Zgb II)

21.05 A. Čehov: TRI SESTRE, prenos iz Jugoslovanskega dramskega gledališča (Bgd II)

22.20 KNJIGE IN MISLI (do 22.50) (Zgb II)

ČETRTEK, 7. 1.

17.05 POROČILA (Lj)

17.10 GLASBA ZA CIBICANE: Mu-ce (Lj)

17.30 MI SMO MALI MUZIKANTJE, 1. del češke glasbene serije za otroke (Lj)

18.00 MOZAIK KRATKEGA FILMA: SODOBNA INDIJA, indijski film INKI, peruanski film (Lj)

18.30 OBZORNIK (Lj)

18.45 NOČNA IZMENA, dokumentarna oddaja TV Beograd (Lj)

19.15 RISANKA (Lj)

19.20 CIK CAK (Lj)

19.24 TV IN RADIO NOCOJ (Lj)

19.26 ZRNO DO ZRNA (Lj)

19.30 TV DNEVNIK (Lj)

19.55 VREME (Lj)

19.57 PROPAGANDNA ODDAJA (Lj)

20.00 STUDIO 2 (Lj)

21.30 »TRIGLAV« V JUŽNI AMERIKI, dokumentarna oddaja (Lj)

22.00 V ZNAMENJU (Lj)

Oddajniki II. TV mreže:

17.10 TV DNEVNIK V MADŽARŠČINI (N. Sad)

17.30 TV DNEVNIK (Bgd I)

17.45 Lj. Kozomara: SIAMCI, otroška serija (Bgd I)

18.15 ZNANOST (N. Sad)

18.45 Gordan Mihič: SREČNA DRUŽINA, humoristična serija (Bgd I)

19.30 TV DNEVNIK (Zgb II, Ti)

20.00 ALBUM (Sa II)

22.30 POROČILA (do 22.35) (Zgb II)

PETEK, 8. 1.

17.15 POROČILA (Lj)

17.20 POTOVANJE ŠKRATA SPANČKOLINA, češka risana serija (Lj)

17.30 JELENČEK, otroška serija TV Zagreb (Lj)

18.00 PIHALNI ORKESTRI (Lj)

18.30 OBZORNIK (Lj)

18.45 ČLOVEKOVO TELO: Notranje čiščenje, izobraževalna serija (Lj)

19.15 RISANKA (Lj)

19.20 CIK CAK (Lj)

19.24 TV IN RADIO NOCOJ (Lj)

19.26 ZRNO DO ZRNA (Lj)

19.30 TV DNEVNIK (Lj)

19.55 VREME (Lj)

19.57 PROPAGANDNA ODDAJA (Lj)

20.00 A. Marodič: NAŠA KRAJEVNA SKUPNOST – NOVOLETNI PUJS (Lj)

20.45 PROPAGANDNA ODDAJA (Lj)

20.50 NE PREZRITE (Lj)

21.05 TI DNEVI, TA LETA: Filmska kronika 1949 – 1. del, dokumentarna serija (Lj)

21.50 SPOZNAVAJMO – SODELUJMO!, športna oddaja (Lj)

22.05 NOČNI KINO: INDIJANEC JOHN, ameriški film (Lj)

Oddajniki II. TV mreže:

17.10 TV DNEVNIK V MADŽARŠČINI (N. Sad)

17.30 TV DNEVNIK (Bgd I)

17.45 KLJUČ ZA VSE KLJUČAVNICE, otroška oddaja (Bgd I)

18.15 BESEDA MLADIH (Sa I)

18.45 ZVEZDE, KI NE UGASNEJO, glasbena serija (Bgd I)

19.30 TV DNEVNIK (Bgd I)

20.00 GLASBA OB OSMIH, oddaja resne glasbe (Bgd II)

20.50 ZAGREBSKA PANORAMA (Zgb II)

21.05 DOKUMENTARNA ODDAJA (N. Sad)

21.55 RAZVAJENI OTROCI, francoski film (do 23.25) (Zgb II)

SOBOTA, 9. 1.

8.10 POROČILA (Lj)

8.15 POTOVANJE ŠKRATA SPANČKOLINA, češka otroška serija (Lj)

8.25 MI SMO MLADI MUZIKANTJE, češka glasbena serija za otroke (Lj)

8.55 JELENČEK, otroška serija TV Zagreb (Lj)

Plošče in kasete melodij, ki ste jih izbrali, so vam na voljo v prodajnih enotah KOVINOTEHNE – TOZD TEHNIČNA TRGOVINA Celje

LESTVICA ZABAVNIH MELODIJ

1. HANDS UP – OTTAWAN

2. BONOONOONOOS – BONEY M

3. PLAVA RUŽA ZABORAVA – GABI NOVAK

4. START ME UP – ROLLING STONES

5. MAJHNI PSI – ANDREJ ŠIFRER

KUPON za lestvico zabavnih melodij

Glasujem za pesem _____

izvajalec _____

Ime, priimek, naslov _____

LESTVICA DOMAČIH MELODIJ

1. PRAKTIČNO JE LE KOLO – AV-SENK

2. SREČNO, SREČNO – MUZINIČ

3. TEČEJO, TEČEJO NITKE – MARIJA AHACIĆ POLAK

4. TVOJI CVETOVI – SAVINJSKIH 7

5. PRELEPA DOBRNA – CELJSKI INSTRUMENTALNI KVINTET

KUPON za lestvico domačih melodij

Glasujem za pesem _____

izvajalec _____

Ime, priimek, naslov _____

Nagrajenca: Kristina Bevc, Krivica 20, Prevorje
Marjan Pasar, Aškerčeva 4, Celje

Pišite na naslov: Novi tednik – Radio Celje, Trg V. kongresa 3 a, Celje

Lestvica domačih melodij je na sporedu vsak ponedeljek ob 17.15, lestvica zabavnih melodij pa vsako soboto ob 17.15.

Vsakič nagrada mala plošča.

RADIO CELJE

SPORED OD 31. 12. 1981 DO 6. 1. 1982

ČETRTEK, 31. 12.: 8.00 DO 15.00 NOVOLETNI SPORED RADA CELJE

PETEK, 1. 1.: NI ODDAJE

SOBOTA, 2. 1.: NI ODDAJE

NEDELJA, 3. 1.: NI ODDAJE

PONEDELJEK, 4. 1.: 8.00 Poročila, 8.05 Športno dopoldne (vmes ob 9.00 Poročila), 10.00 Zaključek sporeda, 15.30 Obvestila, 16.00 Poročila, 16.05 Čestitke in pozdravi, 16.30 Reportaža, 16.45 Zabavni globus, 17.00 Kronika, 17.15 Lestvica narodnozabavnih melodij, 17.30 Športni pregled, 17.45 Glasbene novice, 18.00 Zaključek sporeda.

TOREK, 5. 1.: 8.00 Poročila, 8.05 Dopoldne z vami (vmes ob 9.00 Poročila), 9.30 Govorimo Esperanto, 10.00 Zaključek sporeda, 15.30 Obvestila, 16.00 Poročila, 16.05 Čestitke in pozdravi, 16.30 Delo in zdravje, 16.45 Zabavni globus, 17.00 Kronika, 17.15 Glasbene vzporednice, 17.30 Aktualno, 17.45 Iz zakladnice zborovske glasbe, 18.00 Zaključek sporeda.

SREDA, 6. 1.: 8.00 Poročila, 8.05 Dopoldne z vami (vmes ob 9.00 Poročila), 9.30 Koledar prireditvev, 10.00 Zaključek sporeda, 15.30 Obvestila, 16.00 Poročila, 16.05 Čestitke in pozdravi, 16.30 Delo in zdravje, 16.45 Zabavni globus, 17.00 Kronika, 17.15 Glasbene vzporednice, 17.30 Aktualno, 17.45 Iz zakladnice zborovske glasbe, 18.00 Zaključek sporeda.

AERO, kemična, grafična in papirna industrija CELJE

Komisija za delovna razmerja DSSS objavlja naslednja prosta dela in naloge:

priprava obrokov

– za določen čas – do vrnitve delavke iz porodniškega staleža

Pogoji: KV kuharica in 12 mesecev ustreznih delovnih izkušenj.

Kasneje je možna zaposlitev na teh delih in nalogah za nedoločen čas.

Kandidati naj pošljejo ponudbe z dokazili o izobrazbi kadrovske-socialni službi AERA, Čuprijska 10, Celje v 15. dneh po objavi.

Kandidati bodo obveščeni o izbiri v 15 dneh po sprejemu sklepa o izbiri.

Poiščite v ... GLASBENEM CENTRU

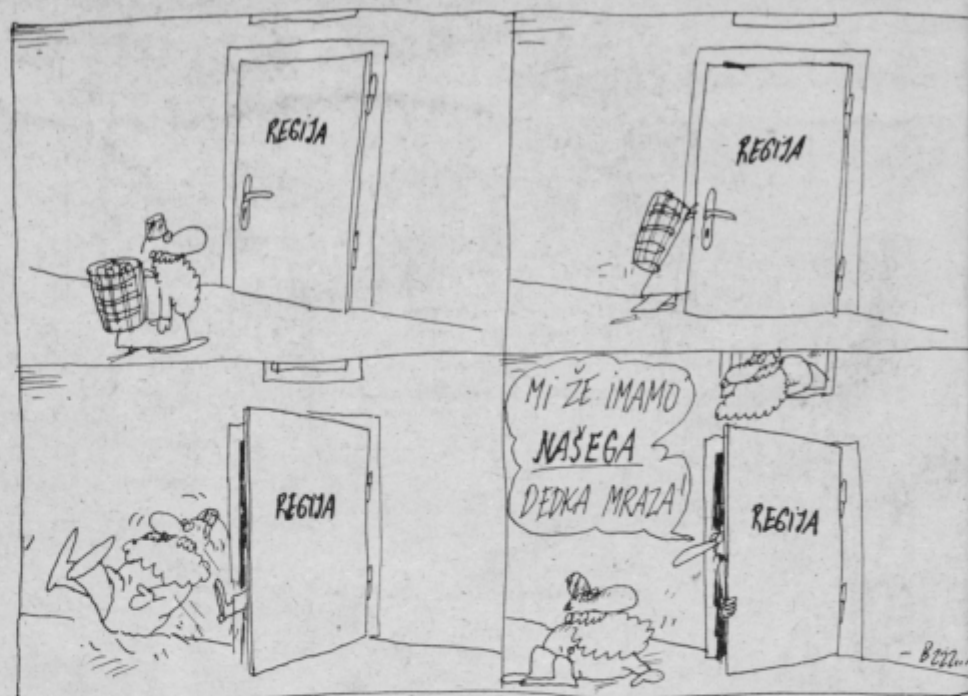
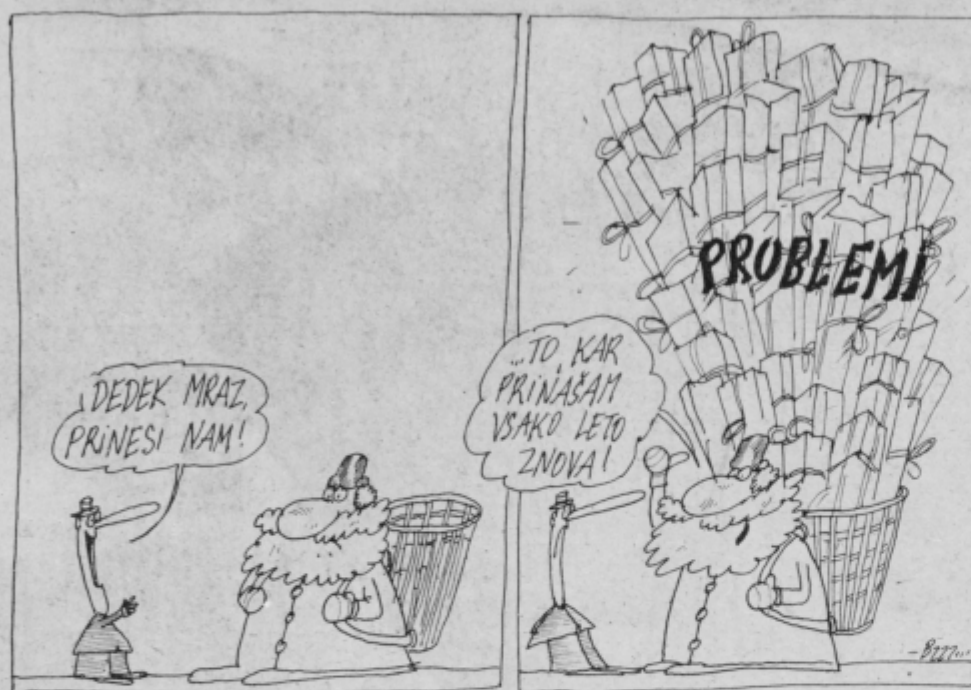

Če boste doma preživel najdaljšo noč v letu, poskrbite za prijetno glasbo. Plošče in kasete vseh zvrsti glasbe, vam nudi GLASBENI CENTER v Stanetovi ulici v Celju.

kovinotehna tozd tehnična trgovina

BORI ZUPANČIČ V VLOGI DEDKA MRAZA

Gradovi in graščine na celjskem območju

47

Piše: dr. IVAN STOPAR

TABOR (Weichselstätten), dvor, graščina

Na ravnic, Višnja vas 1, ob sotočju Tesnice in Hudinje, tik naselja Vojnik, kjer se cesta odcepi proti Dobrni. Občina Celje.

Ludvik Lindeški je dobil 1467 od krškega škofa v zajem 5 kmetij in mlin v Višnji vasi ter 2 kmetiji v bližnji Kaplji. To je prva omemba posesti, kjer pa še ni besede o dvoru ali graščini, ki je pozneje postala središče manjšega dominiuma. Določnejša je omemba v vojniškem urbarju iz 1524 (Lindeški so od 1510 dalje upravljali tudi vojniški urad), kjer je v pogavlju *Old Gemawr* (opustelo zidovje) zapisano: *Item die Purger zaigen an, wie ein ödts gemawr in dem markht abbrochen vnd zu des von Lindekh Taber gefuert sein solle*. Če si notico prav razlagamo, je tedanji lindeški gospod Jurij tega leta pričel zidati graščino, vojniški meščani pa so se upirali, da bi zato odvažal kamenje kar iz trga.

Imenje so pozneje zastavili žičkemu samostanu, a so ga že 1547 spet odkupili. Simon Žiga Lindeški ga je nato prodal Hansu pl. Dietrichsteinu, 1579 ga je dobil v fevd njegov brat Jurij, 1601 ga je kupil Moritz Welzer z Lemberga, 1608 Štefan Sibenitschki, nato pa je Margareta Sibenitschki (fevdno pismo iz 1619) izročila posest svojemu soprogu Matiji Gačniku z Dobrne. S poroko Matijeve vnukinje Rozine je posest prešla v last Dienersberga, nato pa je v lasti Dienersberških ostala do 1802, ko jo je kupil Ignacij Pavel pl. Resingen. Resingeni so ostali v njeni posesti do 1852 in so graščino temeljito prezidali. V 19. stoletju so se lastniki še večkrat menjali. Pred zadnjo vojno je bila v lasti grofice I. Neuhaus. Zdaj delno že sesuta stavba še vedno rabi za stanovanja.

Graščinska kapela je izpričana od 1716 dalje. Okoli 1800 je bila opuščena, vendar je Ignacij P. pl. Resingen zaprosil lavantinski ordinariat za dovoljenje, da si uredi novo kapelo. 1802 je bilo dovoljenje izdano, vendar je bila graščina ob koncu stoletja spet brez kapele.

Današnja trinadstropna stavba je pozidana na pravokotni talni ploskvi. Na stranskih fasadah izstopata iz stene po dva polkrožna stolpa. Stolpi so pod vrhom speti s polkrožnima lokoma, ki opirata zgornje nadstropje. Okna so na vseh fasadah večidel enotna in imajo maltaste okvire iz 19. stoletja, ki stilizirano posnemajo historične profile, podobne, kot jih imajo nekatera redka ohranjena stara okna s kamnitimi obrobami iz časa ok. 1700. Sočasen s starejšimi okni je kamnitni portal na prednji fasadi z neogotskimi vratnicami, izdelan v renesančni tradiciji s kaneliranimi podbojema, ločno preklado in angelskimi glavnicami v trikotnih poljih.

V pritličju so urejene kleti. Po širokih stopnicah se povzpemo v visoko pritličje oz. prvo nadstropje. Tu so prostori – tako kot v drugih nadstropjih – simetrično razvrščeni. Levo in desno od prostorne avle, ki ima plitek banjast obok s sosvodnicami, je na vsaki strani po ena velika, obokana soba. V desnem prostoru so robovi sosvodnic okrašeni s štukom v obliki preslice, na temenu oboka pa je štukiran okvir zgodnje-baročne kartuše.

Obokana je tudi avla v drugem nadstropju, kjer je plitka banja okrašena z rokokojskim štukom. Enak, zelo kvaliteten štuk srečamo tudi na stopnišču z jaskom na sredi, kjer so z njim okrašene tako stene kot oboki, pa tudi v tretjem nadstropju. Tu so štukirani ravni stropi v dveh sobah, eni večji in eni manjši, ter v sobi enega izmes stolpov. Štukatura je nastala ok. 1750 in je sorodna tisti v mariborskem gradu.

Graščina Tabor, ki je na prvi pogled enotna stavba z rudimentarnimi polstolpi, se pri nadrobnejšem ogledu pokaže kot arhitektura, katere današnja podoba je rezultat temeljitih prezidav. V svoji prvotni obliki, kot jo poznamo z Vischerjevega bakroreza iz ok. 1681, je bila skromen gradič s štirimi okroglimi vogalnimi stolpi. Že ok. 1700 so ob njeni prednji in zadnji fasadi napravili prizidka in jo tako skoraj dvakrat povečali, obenem pa morda tudi za nadstropje povišali. Se med obema vojnoma je bila obdana z jarkom.

OBJAVO JE OMOGOČIL STC – JAVNA SKLADIŠČA CELJE

NOVI
tednik

52

NOVI TEDNIK – Glasilo občinskih organizacij SZDL Celje, Laško, Mozirje, Slovenske Konjice, Sentjur, Šmarje pri Jelšah in Zalec – Uredništvo: Celje, Trg V. kongresa 3 a, poštni predal 161. Naročnina in oglasi: Trg V. kongresa 3 a – Direktor TOZD in gl. urednik Boris Rosina, odgovorni urednik Novega tednika Drago Medved, odgovorni urednik Radia Celje Branko Stamejčič. Redakcija: Marjela Agrež, Milan Božič, Violeta V. Einspieler, Jure Krašovec, Mateja Podjed, Milena B. Poklič, Damjana Stamejčič, Zdenka Stopar, Mitja Umnik, Janez Vedenik, Tone Vrabl. Tehnični urednik Franjo Bogadi. Izhaja vsak četrtek. Izdaja ga ČGP Delo, Ljubljana. Rokopisov ne vračamo. Cena posamezne številke 8 din, celoletna naročnina 380 din, polletna 190 din. Za tujino je cena dvojna. Stev. žiro računa: 50700-603-31198 – ČGP Delo Ljubljana TOZD Novi tednik Celje. – Telefon, oglasi in naročnina: 22-369, 23-105.